

EUROOPAN KESKUSPANKKI

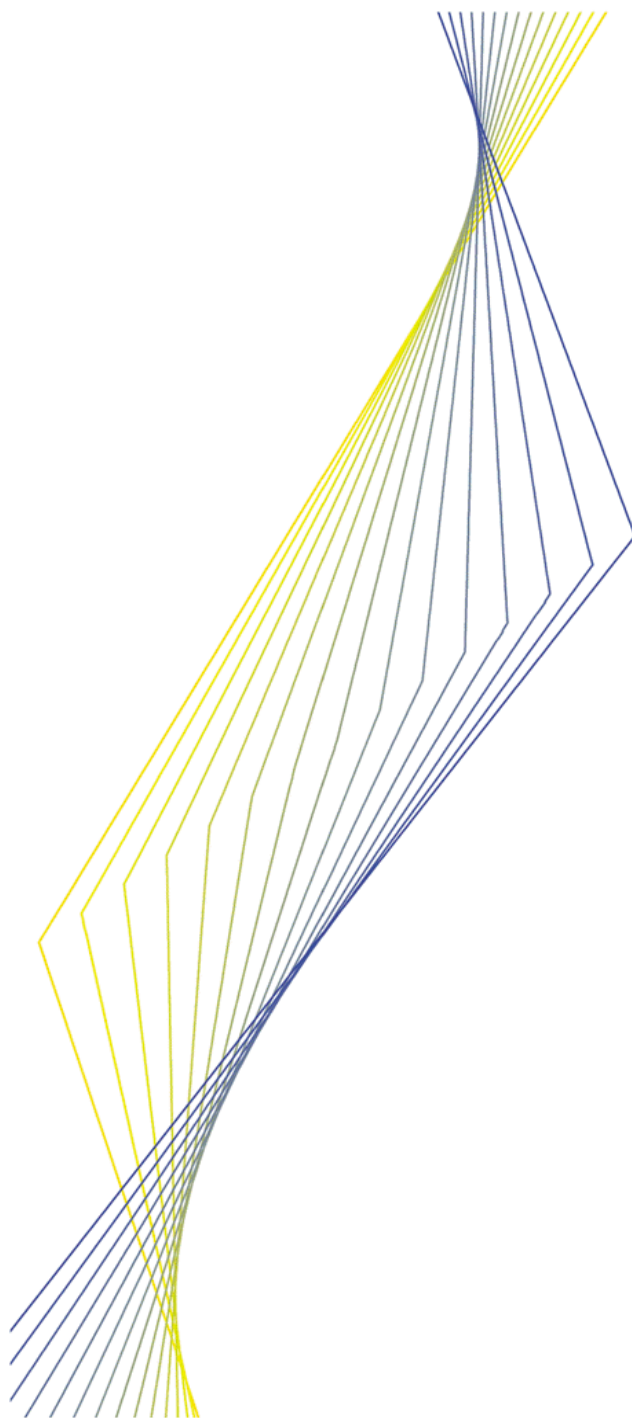
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Huhtikuu 2002

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Huhtikuu 2002

© Euroopan keskuspankki, 2002

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 3.4.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	18
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	22
Valuuttakurssit ja maksutase	27
Kehikot:	
I Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne	13
Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella	33
Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät	47
Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset	61
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	81*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	87*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 4.4.2002 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 4,25 ja 2,25 prosenttiin. Nämä päätökset heijastavat arviota, että EKP:n korkojen nykyinen taso on edelleen sopiva hintavakauden säilyttämiseksi keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäistä pilaria tarkasteltaessa käy ilmi, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo joulukuusta 2001 helmikuuhun 2002 oli 7,8 %, kun se edellisellä kolmen kuukauden jaksolla marraskuusta 2001 tammikuuhun 2002 oli ollut 8,0 %. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin nopeus heijastaa edelleen sitä, että sijoituksia siirrettiin likvideihin omaisuuseriin pääasiallisesti syksyllä 2001, jolloin reaalityalouden ja rahoitusmarkkinoiden toimintaympäristö oli hyvin epävarma. Rahan määrän kasvuvauhdin hidastuminen vuoden 2002 alussa saattaakin olla merkinä siitä, että rahan määrän kasvu on normalisoitumassa euroalueella.

Kun rahan määrän kehityksen lisäksi otetaan huomioon se, että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän kasvuvauhti on jatkanut hidastumistaan, voidaan edelleen katsoa, että ensimmäisestä pilarista saadut tiedot eivät toistaiseksi viittaa hintavakauteen kohdistuviin riskeihin. Likviditeetin runsaus voi kuitenkin muodostua ongelmaksi euroalueen talouskasvun elpymässä.

Toisen pilarin osalta voidaan todeta, että taloudellisen toimeliaisuuden aallonpohja saavutettiin kaikella todennäköisyydellä viime vuoden lopussa. Erityisesti palvelualan ja tehdasteollisuuden kyselytutkimuksista, useista muista ennakoivista indikaattoreista sekä rahoitusmarkkinoilta on viime viikkoina saatu uusia tietoja, jotka viittaavat yhä vahvempiin odotuksiin talouden elpymisestä tämän vuoden aikana. Vaikka elpymisen tarkkaan ajankohtaan ja voimakkuuteen liittyykin vielä jonkin verran epävarmuutta, erityisesti öljyn hinnan huomattavan nousun vuoksi, viimeaikaiset tiedot ovat vahvistaneet odotuksia, että BKT:n määrän kasvuvauhdin euroalueella pitäisi myöhemmin tänä vuonna taas olla linjassa potentiaalisen kasvuvauhdin kanssa.

Elpymistä tukevat useat tekijät. Kotimaisessa talouskehityksessä varastojen aiempi supistuminen on kääntymässä kasvuksi ja inflaation odotettu hidastuminen nopeuttanee käytettävissä olevien reaalitylojen kasvua. Lisäksi euroalueen rahoitustilanne on suotuisa. Samalla euroalueen vinnin odotetaan saavan piristysruiskeen kansainvälisen talousympäristön vahvistumisesta. Sekä kotimaisten että ulkoisten tekijöiden pitäisi näin tukea investointeja. Euroalueen talouskasvun myönteisiä näkymiä tukee erittäin voimakkaasti se, että euroalueen talouden perustekijät ovat kunnossa eikä alueella ole talouskasvua haittaavia merkittäviä tasapainottomuuksia.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että vaikka vuotuisen inflaatiiovauhdin jonkinasteinen heilahdus vuoden 2002 alussa oli odotettua, kuluttajahintainflaatio on tällä hetkellä jonkin verran nopeampi kuin muutama kuukausi sitten odotettiin. Eurostatin alustavien arvioiden mukaan kuluttajahintainflaatio oli maaliskuussa 2,5 %. Inflaatiiovauhtiin on osin vaikuttanut se, että öljyn hinta on taas noussut huomattavasti. Mikäli öljyn hinta jää korkeaksi, se vaikuttanee inflaatiiovauhtiin koko loppuvuoden 2002. Vaikka inflaatiiovauhdin odotetaan tulevina kuukausina hidastuvan alle 2 prosenttiin, hidastuminen saattaa kuitenkin olla ennakoitua maltillisempaa. Täten inflaatiiovauhti saattaa tänä vuonna osoittautua jonkin verran aiemmin arvioitua nopeammaksi.

Koska euroalueen talouskasvu on tämänhetkisten ennusteiden mukaan elpymässä vähitellen, kokonaiskysynnästä johtuvat hintojen nousupaineet pysyvät keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä maltillisina. Lisäksi inflaationäkymiin vaikuttaa ratkaisevasti se, jatkuuko palkkakehitys maltillisena. Palkkamalti on tärkeää erityisesti siksi, että se hillitsee hintavakauteen kohdistuvia riskejä, mutta myös siksi, että se edistää työllisyyden kasvua. Tästä näkökulmasta katsottuna meneillään olevat palkkaneuvottelut aiheuttavat jonkin verran huolta.

Euroalueen finanssipolitiikka voi myös osaltaan vaikuttaa inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun näkymien pysymiseen suotuisina. On erittäin tärkeää, että ne euroalueen jäsenvaltiot, joiden julkinen talous ei vielä ole tasapainossa, pitävät tiukasti tavoitteissaan saavuttaa tasa-

painoinen julkisen talouden rahoitusasema vuoteen 2003 tai 2004 mennessä. Julkisen talouden vakauttaminen on äärimmäisen tärkeää. On myös tärkeää valvoa, että vakaus- ja kasvusopimuksessa määritellyt keskipitkän aikavälin suunnitelmiä varmasti noudatetaan ja että sopimuksen menettelyt pannaan täsmällisesti täytäntöön.

Taloukskasvun odotettua elpymistä olisi pidettävä ihanteellisena mahdollisuutena tehostaa pyrkiä laajojen rakenneuudistusten toteuttamiseksi hyödyke-, työvoima- ja rahoitusmarkkinoilla sekä julkisyhteisöjen tulo- ja menotaloudessa. Valtioiden ja hallitusten päämiehet vahvistivat nämä tavoitteet ja painottivat niiden tärkeyttä Barcelonassa hiljattain pitämässään kokouksessa. Tällaisten uudistusten määrätietoinen toteuttaminen parantaisi merkittävästi euroalueen pitkän aikavälin kasvupotentiaalia ja työl-

lisyyttä. Markkinoiden toimintaa aiemmin tehostaneet uudistukset ovat yhdessä maltillisen palkkakehityksen kanssa vaikuttaneet osaltaan työllisyyden kasvun vahvistumiseen sekä työttömyyden huomattavaan vähenemiseen. On siis selvästi kaikkien maiden edun mukaista, että Lissabonissa määritellyjen ja Barcelonassa äskettäin vahvistettujen suunnitelmien toimeenpanoa jatketaan.

Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kolme muuta artikkelia. Niistä ensimmäisessä käsitellään julkisen talouden automaattisten vakauttajien toimintaa euroalueella, toisessa analysoidaan eurojärjestelmän roolia maksu- ja selvitysjärjestelmien toiminnassa ja kolmannessa kerrotaan euroalueen rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tekeillä olevista muutoksista.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 4.4.2002 EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 4,25 prosentissa ja talletuskorko 2,25 prosentissa (ks. kuvio 1).

M3:n kasvu hidastui helmikuussa

M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui helmikuussa 7,4 prosenttiin, kun se tammikuussa 2002 oli ollut 7,9 %. Siten M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo pieneni 7,8 prosenttiin joulukuusta 2001 helmikuuhun 2002 oltaen 8,0 % marraskuusta 2001 tammikuuhun 2002 (ks. kuvio 2).

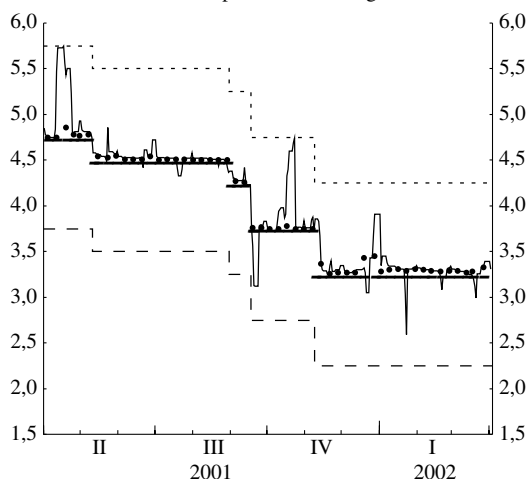
M3:n vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina ollut nopea paljolti siksi, että sijoituksia on siirretty M3:een sisältyviin instrumentteihin Yhdysvaltoihin syyskuussa kohdistuneiden terro-

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

- Maksuvalmiusluoton korko
- - - Talletuskorko
- Perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko
- Yön yli -korko (eonia)
- Perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko

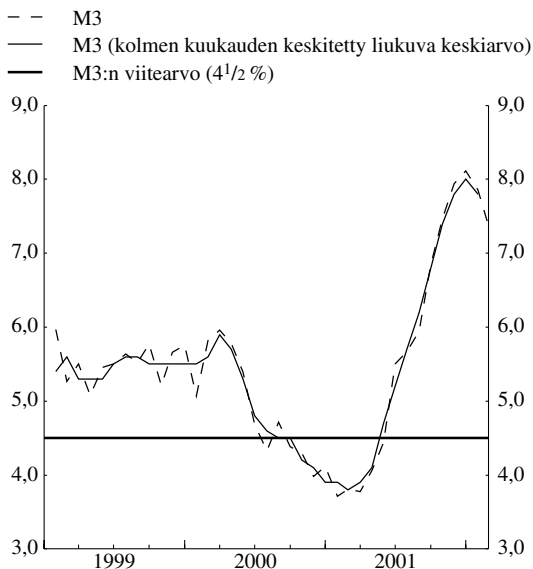

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

ri-iskujen jälkeen. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus oli tuolloin kasvattanut lyhytaikaisten ja likvidien instrumenttien kysyntää huomattavasti. M3:n lyhyen aikavälin kasvuvauhti hidastui kuitenkin merkittävästi tammi-helmikuussa 2002. Helmikuussa 2002 M3 ei kasvanut edelliseen kuukauteen verrattuna ollenkaan ja vuositasolle korotettuna M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti hidastui 6,9 prosenttiin, kun se oli ollut 8,6 % tammikuussa 2002 ja 9,2 % joulukuussa 2001. Vaikka rahan määrän lyhyen aikavälin kehityksen merkitystä ei tulekaan korostaa liikaa, rahan määrän kasvuvauhdin hidastumisen voidaan tulkita viittaavan siihen, että kasvuvauhti on normalisoitumassa euroalueella. Tämä kehitys on sopusoinnussa tuottokäyrän jyrkkenemisen ja kansainvälisten osakemarkkinoiden poikkeuksellisen suuren epävarmuuden asteittaisen heikkenemisen kanssa.

Tuoreimmat tiedot näyttävät vahvistavan arvon, jonka mukaan M3:n nopea kasvu vuoden 2001 loppupuolella liittyi tilapäisiin tekijöihin, kun

taloustilanne oli poikkeuksellisen epävarma koko maailmassa. Näin ollen likviditeetin huomattava kasvu tuona aikana ei toistaiseksi näytä viittaavan siihen, että hintavakauteen kohdistuisi uhkia. Tätä rahan määrän tämänhetkiseen kehitykseen perustuvaa arviota inflaatoriskien pienuudesta tukee myös se, että yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvuvauhti on hidastunut vuoden 2000 loppupuolesta lähtien. Taloudessa oleva liiallinen likviditeetti voi aiheuttaa huolta euroalueen talouskasvun elpymässä. Jos likviditeetti ei lähikuukausina merkittävästi pienene edelleen, rahan määrän kehitystä on mahdollisesti arvioitava uudelleen.

M3:n kasvuvauhdin hidastumiseen helmikuussa vaikutti M3:n kaikkien pääerien kasvuvauhdin hidastuminen. Liikkeessä olevan rahan vuotuinen supistumisvauhti nopeutui helmikuussa 28,5 prosenttiin tammikuun 27,2 prosentista (ks. taulukko 1). Yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui helmikuussa 12,9 prosenttiin edellisen kuun 13,1 prosentista. Siten suppean raha-aggregaatin M1:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui helmikuussa 6,0 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 6,4 %. Liikkeessä olevan rahan kehitykseen helmikuussa vaikutti merkittävästi käteisrahan vaihtojakso, joten tätä kehitystä on tulkittava hyvin varoen. Hallussa olevan rahan määrän su-

pistuminen helmikuussa johtui todennäköisesti siitä, että seteleitä palautui euroalueelle sen ulkopuolelta. Supistumiseen on voinut vaikuttaa myös se, että euroalueella asuvat ovat palauttaneet euroalueen maiden kansallisia seteleitä ja ovat voineet myös pienentää hallussaan olevan rahan määrää euroseteleiden käyttöönoton myötä. Näin ollen on ennenaikaista tehdä varmoja päätelmiä liikkeessä olevan rahan tulevasta kehityksestä sen perusteella, miten liikkeessä olevan rahan määrä muuttuu rahanvaihtojakson aikana. Tällöinhän talouden toimijat olivat vasta alkaneet sopeutua uusiin seteleihin ja kolikoihin.

M3:n muista eristä muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui helmikuussa 6,4 prosenttiin tammikuun 6,9 prosentista. Tämä johtui siitä, että enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui helmikuussa 2,4 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 4,0 %. Sitä vastoin irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui helmikuussa 9,7 prosenttiin tammikuun 8,9 prosentista.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui helmikuussa 14,8 prosenttiin tammikuun 15,6 prosen-

Taulukko 1.

Euroalueen rahataloudelliset muuttujat

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2001 II	2001 III	2001 IV	2001 Marraskuu	2001 Joulukuu	2002 Tammikuu	2002 Helmikuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>							
M1	2,5	3,8	5,4	5,9	5,4	6,4	6,0
josta: liikkeessä oleva raha	-3,2	-7,5	-18,5	-19,4	-32,3	-27,2	-28,5
josta: yön yli -talletukset	3,7	6,1	10,3	11,1	13,0	13,1	12,9
M2-M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	4,4	4,9	5,8	5,8	7,2	6,9	6,4
M2	3,5	4,4	5,7	5,9	6,3	6,7	6,2
M3-M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	10,3	16,3	20,9	21,9	19,7	15,6	14,8
M3	4,4	5,9	7,6	7,9	8,1	7,9	7,4
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>							
Pitkäaikaiset velat							
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)							
Luotot euroalueelle	5,4	5,6	5,2	5,4	5,3	5,3	5,2
Luotot julkisyhteisöille	-5,3	-1,9	-0,5	-0,0	0,1	1,7	2,2
josta: lainat julkisyhteisöille	-1,3	-1,4	-0,8	-0,3	-1,1	-1,8	-0,8
Luotot muille euroalueella oleville	8,8	7,8	6,9	6,9	6,8	6,3	6,0
josta: lainat yksityiselle sektorille	8,2	7,4	6,5	6,6	6,1	5,7	5,6

Lähde: EKP.

tista. Tämä saattaa viitata siihen, että aiemmat sijoitusten siirrot M3:n erien välillä eivät enää jatku ja sijoittajat ovat helmikuussa mahdollisesti alkaneet palauttaa sijoitusten jakaumia ennalleen.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman

Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti oli helmikuussa 5,2 % eli suurin piirtein sama kuin tammikuussa. Vaikka luotonannon kasvuvauhti kaikkiaan pysyikin vakavana, luottojen tärkeimmät aluerät kehittyivät eri tavoin. Yhtäältä julkiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen ja oli 2,2 % helmikuussa 2002, kun se oli tammikuussa ollut 1,7 %. Toisaalta taas yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui jälleen helmikuussa 6,0 prosenttiin, kun se oli tammikuussa ollut 6,3 %

(ks. taulukko 1). Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli 5,6 % eli sekin hitaampi kuin tammikuussa. Tämän erän vuotuinen kasvuvauhti on kuitenkin viime kuukausina hidastunut hieman aiempaa vähemmän, mikä saattaa johtua siitä, että talouskasvun heikkeneminen on päättynyt ja että rahoitusta on edelleen saatavissa edullisin ehdoin.

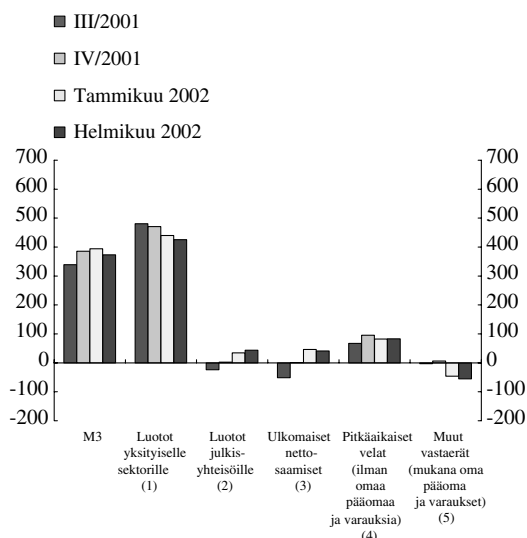
Ilman omaa pääomaa ja varauksia laskettujen rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti oli helmikuussa 2,9 %. Hitaimmillaan tämän erän kasvuvauhti oli elokuussa 2001, minkä jälkeen se nopeutui loppuvuoden aikana. Tuotokäyrän jyrkkenukemisestä huolimatta näiden velkojen kasvuvauhdin nopeutuminen näyttää kuitenkin keskeytyneen viime kuukausina. Tämä saattaa liittyä sekä sijoittajien huoleen rahalaitosten pitkäaikaisten velkapaperien tulevista luotto- ja varausluokituksista että rahalaitosten verrattain vähäiseen varainhankintatarpeeseen (ks. seuraava jakso).

Euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema heikentyi helmikuussa kolmatta kuukautta peräkkäin. Heikennys oli kausivaihtelusta puhdistamattomien tietojen perusteella 15,3 miljardia euroa. Helmikuuhun 2002 ulottuneena 12 kuukauden jaksona euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset kasvoivat 41,0 miljardia euroa, kun ne tammikuuhun 2002 ulottuneena vastaavan pituisena jaksone olivat kasvaneet 46,5 miljardia euroa (ks. kuvio 3).

Kuvio 3.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

$$M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5.$$

Velkapaperien liikkeeseenlasku vilkastui tammikuussa edelleen

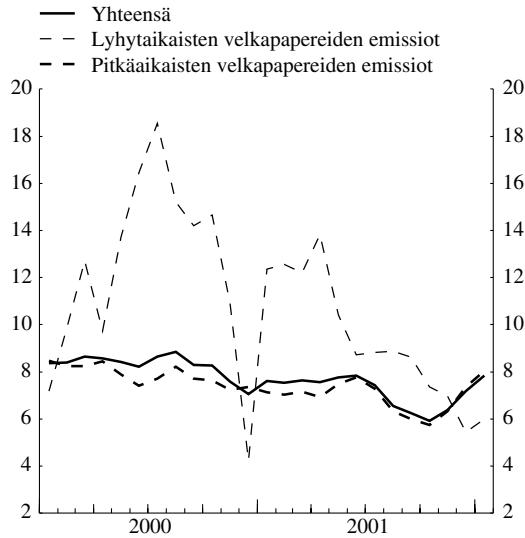
Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui tammikuussa 2002 edelleen 7,8 prosenttiin, kun se oli joulukuussa 2001 ollut 7,2 %. Tämä johtui siitä, että tammikuussa 2002 pitkäaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 8,0 prosenttiin ja lyhytaikaisten 6,0 prosenttiin, eli molempien kasvuvauhti kiihtyi 0,6 prosenttiyksikköä (ks. kuvio 4).

Valuuttakohtainen tarkastelu osoittaa, että euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvu-

Kuvio 4.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltävien vuotuisen kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

vauhti nopeutui vuoden 2001 joulukuun 6,5 prosentista 7,1 prosenttiin tammikuussa 2002. Euroääräisten velkapaperien osuus kaikista euroalueella olevien bruttoemissioista oli tammikuussa 94,9 % eli huomattavasti suurempi kuin joulukuussa 2001, jolloin se oli ollut 92,7 %.

Liikkeeseen laskettujen euromääräisten velkapaperien erittely sektoreittain osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,0 prosenttiin tammikuussa 2002, kun se oli joulukuussa 2001 ollut 5,6 %. Tämä saattaa liittyä siihen, että näiden papereiden kysyntä on ollut aiempaa vähäisempää, kun rahalaitosten velkapaperien, lähinnä kiinnitysluottopankkien liikkeeseen laskemien joukkolainojen, luokitukset ovat heikentyneet. Näiden arvopapereiden tuottokein eivät toisaalta ole kasvaneet valtionlainojen tuottoja nopeammin mahdollisesti siksi, että rahalaitokset ovat supistaneet niiden tarjontaa. Tähän on puolestaan saattanut olla syynä se, että rahalaitos-

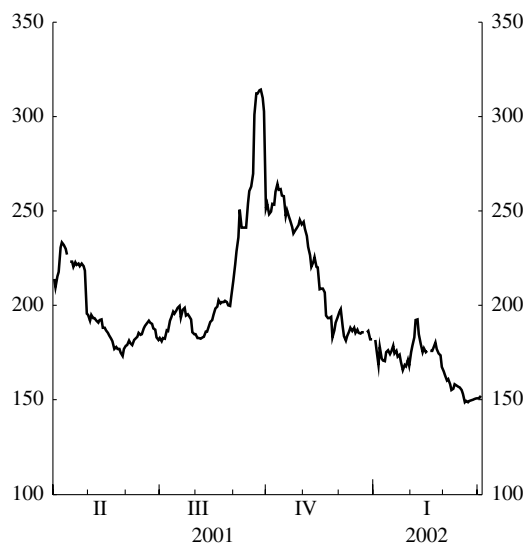
ten varainhankinnan tarve on ollut melko vähäinen, kun lyhytaikaiset talletukset ovat lisääntyneet verrattain voimakkaasti ja lainojen kysyntä on ollut vaimeaa (ks. taulukko 1).

Yritysten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2001 joulukuun 18,0 prosentista 20,5 prosenttiin tammikuussa 2002. Tämän sektorin runsas liikkeeseenlasku, rahalaitosten euroalueen yrityksille myöntämien lainojen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen vuoden 2001 lopussa ja yritysten sisäisen rahoituksen väheneminen voittojen pientymisen vuoksi viittaavat kaikki siihen, että erilaisia yritysrahoituksen lähteitä on korvattu jossain määrin yritysten joukkolainoilla. Lisäksi yritysten joukkolainojen tuottoerot supistuivat huomattavasti syyskuun 2001 jälkeen, ja tämäkin on saattanut rohkaista yrityksiä laskemaan liikkeeseen enemmän joukkolainoja. Esimerkiksi BBB-luokituksen saaneiden yritysten pitkien joukkolainojen tuottoerot supistuivat noin 100 peruspistettä syyskuusta 2001 ja tammikuuhun 2002 (ks. kuvio 5).

Kuvio 5.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella

(peruspisteinä, päivähavainnot, BBB-luokitus)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen erona.

Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli edelleen nopeaa ja kiihtyi joulukuun 41,2 prosentista 42,5 prosenttiin tammikuussa 2002. Tämän erillisyyhtiötä (eli tytäryhtiötä, joiden toimintana on yksinomaan tietyn tyyppisten saamisten hankkiminen ja rahoittaminen) käsittävän sektorin liikkeeseenlaskujen runsaus saattaa johtua muun muassa arvopaperistamisen enenevästä merkityksestä euroalueella.

Julkisella sektorilla valtion liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui merkittävästi ja oli 4,0 % tammikuussa 2002, kun se oli joulukuussa 2001 ollut 2,8 %. Tämä kuvastaa valtioiden rahoitusasemien aiempaa epäsuotuisampaa kehitystä euroalueella. Myös muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli edelleen erittäin nopeaa ja kiihtyi joulukuun 23,1 prosentista 24,5 prosenttiin tammikuussa 2002.

Lyhyet pankkikorot vakaat, mutta pitkät nousussa helmikuussa

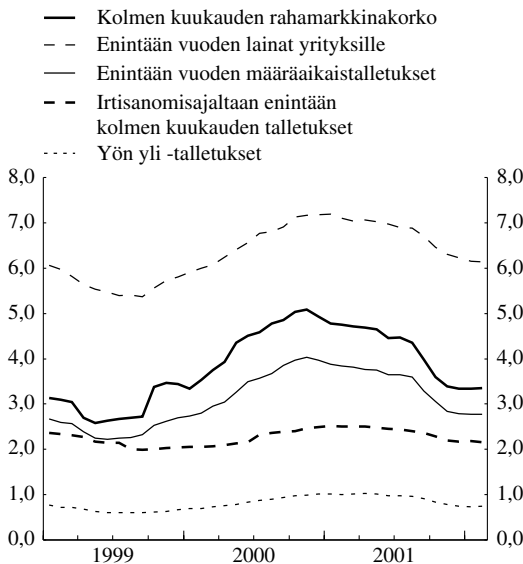
Lyhyet pankkikorot vaihtelivat hyvin vähän tammihelmikuussa 2002, sillä lyhyet markkinakorot pysyivät jokseenkin vakaina vuodenvaihteen jälkeen (ks. kuvio 6). Helmikuussa 2002 useat lyhyet pankkikorot olivat kuitenkin huomattavasti alempia kuin vuoden 2001 alussa. Esimerkiksi enintään vuoden määräaikaistalletusten ja yrityksille myönnettyjen lyhytaikaisten lainojen keskikorot laskivat yli 100 peruspistettä eli vain hieman vähemmän kuin kolmen kuukauden rahamarkkinakorot, jotka laskivat noin 140 peruspistettä tänä ajanjaksona. Sen sijaan yön yli -talletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten keskikorot laskivat huomattavasti vähemmän vuoden 2001 alusta helmikuuhun 2002, sillä nämä korot reagoivat kaiken kaikkiaan jähmeämmin markkinakorkojen muutoksiin.

Pitkät pankkikorot nousivat helmikuussa 2002 noin 10 peruspistettä tammikuusta 2002. Ne seurailivat näin loppuvuodesta 2001 alkanutta valtion joukkolainojen tuottojen kasvua (ks. kuvio 7). Marraskuusta 2001, jolloin valtion joukkolainojen tuotot alkoivat kasvaa, helmikuuhun 2002, valtion viiden vuoden joukkolainojen kes-

Kuvio 6.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

kimääräiset tuotot kasvoivat noin 60 peruspistettä. Samaan aikaan yrityksille myönnettyjen pitkäaikaisten lainojen keskikorko nousi kuitenkin vain noin 5 peruspistettä ja kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskikorko 10 peruspistettä. Pankkien antolainauskorkojen jäähmyden vuoksi pitkien pankkikorkojen ja valtion joukkolainojen tuottojen välinen ero supistui huomattavasti helmikuussa 2002. Tämä kehitys saattoi johtua osaksi siitä, että luottoriski arvioidaan aikaisempaa pienemmäksi, mitä osoittaa luottokelpoisuusluokitukseltaan heikempien yritysten joukkolainojen tuottoerojen supistuminen (ks. kuvio 5).

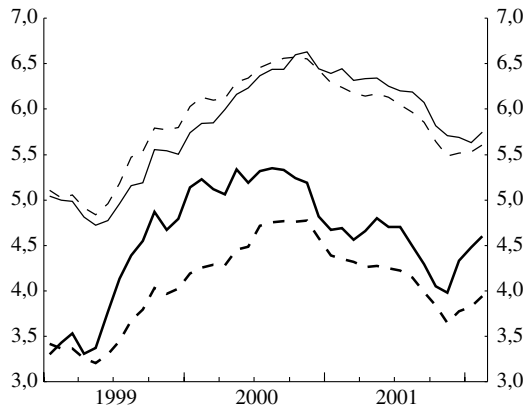
Samana ajanjaksona eli marraskuusta 2001 helmikuuhun 2002 yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskikorko nousi noin 30 peruspistettä, mikä viittaa siihen, että pääomamarkkinoiden korkokehitys on välittynyt nopeasti pitkiin talletuskorkoihin.

Kuvio 7.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

- Valtion viiden vuoden joukkovelkakirjalainojen tuotot
- - Asuntolainat kotitalouksille
- - Yli kahden vuoden määräaikaistalletukset
- Yli vuoden lainat yrityksille

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.
Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Rahamarkkinakorot nousivat maaliskuussa

Pysyttyään käytännöllisesti katsoen vakaina helmikuun rahamarkkinakorot kääntyivät maaliskuussa jälleen nousuun. Pitkät korot nousivat voimakkaammin kuin lyhyet, minkä vuoksi rahamarkkinoiden tuottokäyrän nousu jyrkkeni huomattavasti. Myös futuurisopimusten pohjalta johdetut lyhyet korot nousivat tämän ajanjakson aikana.

Helmikuun lopusta huhtikuun 3. päivään yön yli-korko (eoniakorko) liikkui tasolla, joka oli hieman korkeampi kuin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko 3,25 %. Se heilahteli jonkin verran vain pitoajanjakson lopussa 23.3. (ks. kehikko 1) sekä 28.3. tavanomaisen vuosineljänneksen päättymisen vaikutuksen vuoksi rahoituslaitosten korjatessa tuolloin taseitaan.

Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin maaliskuussa ja huhti-

kuun 2002 alussa, marginaali- ja keskikorko olivat useimmiten vain hieman korkeammat kuin minimitarjouskorko. Kahden viikon rahamarkkinakorot pysyivät vakaina ja hieman minimitarjouskorkoa korkeampina helmikuun lopusta huhtikuun 3 päivään.

Huhtikuun 3. päivänä yhden kuukauden euriborkorko oli 3,36 % ja kolmen kuukauden euriborkorko 3,44 %, eli yhden kuukauden euribor oli noussut helmikuun lopusta 2 peruspistettä ja kolmen kuukauden euribor 7 peruspistettä (ks. kuvio 8). Eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 28.3., marginaalikorko oli 3,40 % ja keskikorko 3,42 %, eli kumpikin oli lähellä tuolloista 3 kuukauden euriborkorkoa. Marginaalikorko oli 8 peruspistettä ja keskikorko 9 peruspistettä korkeampi kuin vastaavat korot pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 28.2.

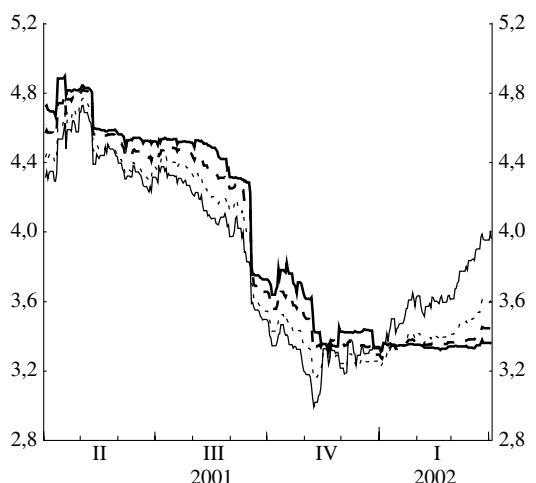
Huhtikuun 3. päivänä 6 kuukauden euriborkorko oli 3,59 % ja 12 kuukauden euriborkorko 3,96 %, joten 6 kuukauden euribor oli noussut helmikuun lopusta 18 peruspistettä ja 12 kuu-

Kuvio 8.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

- 1 kk:n euribor
- - 3 kk:n euribor
- - - 6 kk:n euribor
- 12 kk:n euribor

Lähde: Reuters.

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.3.2002 päättyneenä pitoajanjaksona

Tarkasteltavana pitoajanjaksona eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Säännölliset rahapoliittiset operaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset/ jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjouskorko	Marginaalikorke	Painotettu keskikorko
Perusrahoitusoperaatio	27/02/2002	13/03/2002	127,0	51,0	2,5	350	3,25	3,29	3,30
Perusrahoitusoperaatio	06/03/2002	18/03/2002	127,2	67,0	1,9	378	3,25	3,29	3,30
Perusrahoitusoperaatio	13/03/2002	27/03/2002	90,4	41,0	2,2	341	3,25	3,27	3,28
Perusrahoitusoperaatio	18/03/2002	04/04/2002	107,6	69,0	1,6	309	3,25	3,28	3,29
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	28/02/2002	30/05/2002	47,0	20,0	2,4	210	-	3,32	3,33

Lähde: EKP.

Perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorot vaihtelivat vain vähän eli 3,27 prosentista 3,29 prosenttiin, samoin operaatioiden painotetut keskikorot, jotka vaihtelivat 3,28 prosentista 3,30 prosenttiin. Marginaalikoron ja painotetun keskikoron välillä oli ainoastaan 1 peruspisteen ero kaikissa neljässä perusrahoitusoperaatiossa. Tarjousten määrän ja jaetun likviditeetin suhde vaihteli 1,6:sta 2,5:een.

Eoniakorko oli noin 3,30 % suurimman osan pitoajanjaksosta. Pitoajanjakson loppupuolella likviditeettiä arveltiin olevan runsaasti ja eoniakorko laski minimitarjouskorkoa alemmaksi. Torstaina 21.3. eoniakorko oli 2,99 %. Pitoajanjakson viimeisenä pankkipäivänä eli perjantaina 22.3. eoniakorko kuitenkin nousi jälleen 3,26 prosenttiin, kun markkinaosapuolet vähitellen huomasivat, että likviditeettitilanne olikin itse asiassa miltei neutraali.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.2.–23.3.2002

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	174,8	0,1	+ 174,7
Perusrahoitusoperaatiot	114,6	-	+ 114,6
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	60,0	-	+ 60,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,2	0,1	+ 0,1
Muut operaatiot	-	-	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	386,7	429,3	- 42,6
Liikkeessä olevat setelit	-	283,3	- 283,3
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	54,2	- 54,2
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	386,7	-	+ 386,7
Muut tekijät, netto	-	91,8	- 91,8
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitleillä (a) + (b)			132,1
(d) Varantovelvoite			131,3

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Pitoajanjakson päättyessä talletusmahdollisuuden nettokäyttö oli 0,6 miljardia euroa. Perjantaina 22.3. talletusmahdollisuuden nettokäyttö oli ollut 0,3 miljardia euroa, ja sama määrä kertyi myös lauantaina 23.3. Varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia oli 0,8 miljardia euroa (132,1 miljardin suuruisen keskimääräisten sekkitilitalletusten ja 131,3 miljardin suuruisen keskimääräisen varantovelvoitteen välinen ero). Se, että varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia oli jonkin verran normaalia enemmän, johtui todennäköisesti siitä, että pitoajanjakson viimeinen päivä oli lauantai.

Tarkasteltavana pitoajanjaksona pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapoliittisiin operaatioihin liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 42,6 miljardia euroa. Arviot riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista, jotka julkistettiin samaan aikaan kun huutokaupoista ilmoitettiin, vaihtelivat 35,8 miljardista eurosta 48,1 miljardiin euroon. Julkistetun arvion ja toteutuneen luvun välinen ero oli suurin pitoajanjakson keskellä, jolloin se oli 1,7 miljardia euroa. Arvioiden ja toteutuneiden lukujen väliset erot olivat pienemmät kuin edellisenä pitoajanjaksona, jolloin suurin tällainen ero oli ollut 7,8 miljardia euroa. Tämä kertoo sen, että tarkasteltavana pitoajanjaksona ei ollut enää merkittävästi käteisrahan vaihdosta johtuvia vaikeuksia ennustaa liikkeessä olevien setelien määrää.

kauden euribor 35 peruspistettä. Näin ollen 12 kuukauden ja 1 kuukauden euriborkorkojen välisenä erona mitattu rahamarkkinoiden tuottoikäyrä jyrkkeni tarkasteluajanjakson aikana huomattavasti eli 27 peruspisteestä 60 peruspisteseen.

Vuoden 2002 aikana erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut 3 kuukauden euriborkorot nousivat niin ikään merkittävästi maaliskuun aikana. Helmikuun lopun ja huhtikuun 3. päivän välisenä aikana kesäkuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat 18 peruspistettä eli 3,61 prosenttiin. Syyskuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat samana aikana 32 peruspistettä eli 3,95 prosenttiin ja joulukuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot 40 peruspistettä eli 4,32 prosenttiin.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat merkittävästi maaliskuussa

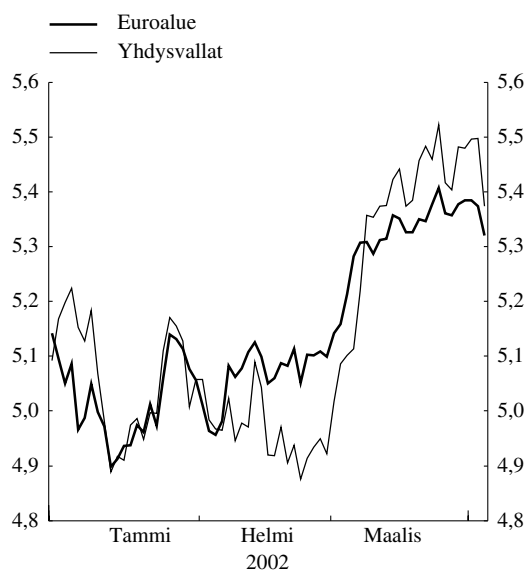
Kasvuodotusten kohentumisen myötä valtion 10 vuoden joukkolainojen keskituotto oli euroalueella 3. huhtikuuta noin 5,3 %, eli se kasvoi keskimäärin noin 20 peruspistettä helmikuun 28. päivästä (ks. kuvio 9). Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot olivat 3. huhti-

kuuta noin 5,4 %, eli ne kasvoivat noin 45 peruspistettä helmikuun 28. päivästä. Näin ollen Yhdysvaltojen ja euroalueen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero muuttui jälleen positiiviseksi ja oli huhtikuun 3. päivänä noin 5 peruspistettä.

Kuvio 9.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Yhdysvalloissa kaikkien eripituisten joukkolainojen tuotot kasvoivat, mutta lyhyiden joukkolainojen tuottojen kasvu oli voimakkainta. Tärkein syy korkojen huomattavaan nousuun oli se, että markkinaosapuolet arvioivat lyhyen aikavälin kasvunäkymät jälleen myönteisiksi. Yhdysvaltain keskuspankin aiempaa vähemmän pessimistinen lausunto 19.3. pidetyn avomarkkinakomitean kokouksen jälkeen saattoi vaikuttaa tähän uudelleenarviointiin. Markkinaosapuolten näkemysten muuttuminen näkyi tuottokäyrän huomattavana jyrkkenemisenä lyhyissä maturiteeteissa. Esimerkiksi 2 vuoden ja 3 kuukauden korkojen välinen ero kasvoi noin 55 peruspistettä helmikuun 28. päivästä huhtikuun 3. päivään. Markkinat odottivat paitsi suhdannenousua ja vastaavansuuruista lyhyiden korkojen nousua, myös pitkän aikavälin kasvunäkymien kohenemista hieman aiempaa enemmän, mikä näkyi 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen tuoton hienoisenä kasvuna saman ajanjakson aikana. Samaan aikaan myös markkinaosapuolten pitkän aikavälin inflaatio-odotukset lisääntyivät. Erityisesti 10 vuoden joukkolainojen nimellisten tuottojen ja 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen välisestä erosta johdettu 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti nopeutui noin 45 peruspistettä helmikuun 28. päivästä huhtikuun 3. päivään. Yhdysvaltojen valtionlainoihin perustuvien futuurisopimusten pohjalta johdetun implisiittisen volatilitietin kehityksen perusteella epävarmuus Yhdysvaltojen pitkien joukkolainojen tuottojen tulevasta kehityksestä kasvoi hieman helmikuun lopusta. Volatilitietin oli huhtikuun 3. päivänä 8,2 %, kun se oli helmikuun lopussa ollut 7,6 %.

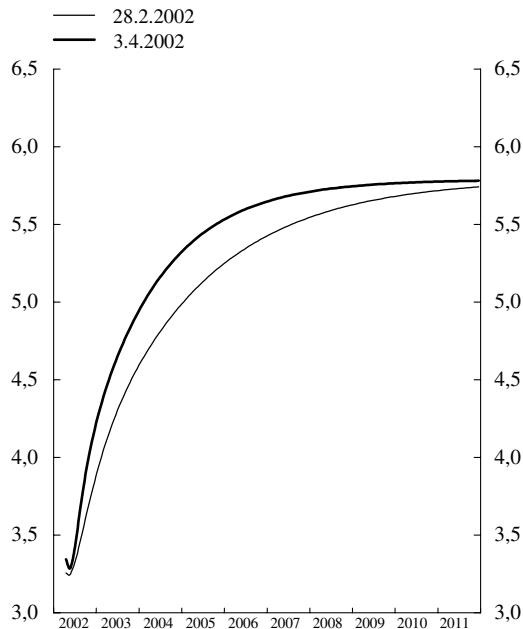
Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto supistui helmikuun 28. päivästä huhtikuun 3. päivään noin 15 peruspistettä eli 1,4 prosenttiin. Joukkolainojen tuottoihin kohdistui supistuspaineita maaliskuun aikana, kun Japanin keskuspankki oli helmikuun lopussa julkistanut lisäävänsä valtion pitkien joukkolainojen suorita ostoja 800 miljardista jenistä 1 000 miljardiin jeniin kuukaudessa.

Niin euroalueella kuin Yhdysvalloissakin lyhytaikaisen joukkolainojen tuotot kasvoivat eniten. Koska 3 kuukauden korot pysyivät maaliskuussa suurin piirtein ennallaan, 2 vuoden ja 3 kuukau-

Kuvio 10.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

den korkojen välinen tuottokäyrä jyrkkeni noin 25 peruspistettä helmikuun lopusta huhtikuun 3. päivään. Samalla 10 ja 2 vuoden korkojen ero mitatun tuottokäyrän kaltevuus loiveni hieman. Tuottokäyrän kehitys maaliskuussa viittasi siihen, että markkinaosapuolet olettivat lyhyiden korkojen nousevan. Tämä odotusten muutos näkyi myös siinä, että euroalueen implisiittinen yön yli -termiinikorkokäyrä jyrkkeni hieman etenkin keskipitkissä maturiteeteissa helmikuun lopusta huhtikuun 3. päivään (ks. kuvio 10).

Euroalueen joukkolainamarkkinoiden maaliskuisen kehitys näyttää osittain johtuneen siitä, että markkinaosapuolet ovat alkaneet arvioida euroalueen lyhyen aikavälin talouskasvua aikaisempaa optimistisemmin, kun epävarmuus talouden tulevasta kehityksestä on hälvenemässä. Tätä tukevat Bund-futuurisopimuksiin perustuvien optioiden hinnoista johdetun Saksan valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen implisiitti-

sen volatiliteetin kehitys ja 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen tuoton hienoinen kasvu helmikuun lopusta huhtikuun 3. päivään. Myös inflaatio-odotukset lisääntyivät, sillä Ranskan valtion indeksisidonnaisista (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHLin sidotuista) joukkolainoista johdettu tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti nopeutui noin 20 peruspistettä helmikuun lopusta huhtikuun 3. päivään. On kuitenkin huomattava, että ajan myötä vaihtelevat riskipreemiot samoin kuin monet muutkin hyvin tunnetut muutostekijät vaikeuttavat indeksisidonnaisten joukkolainojen tuoton ja tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin kehityksen tulkintaa (ks. kehikko ”Euroalueen pitkän aikavälin inflaatio-odotusten johtaminen indeksiin sidottujen Ranskan valtion joukkolainojen perusteella” helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen sivulla 16).

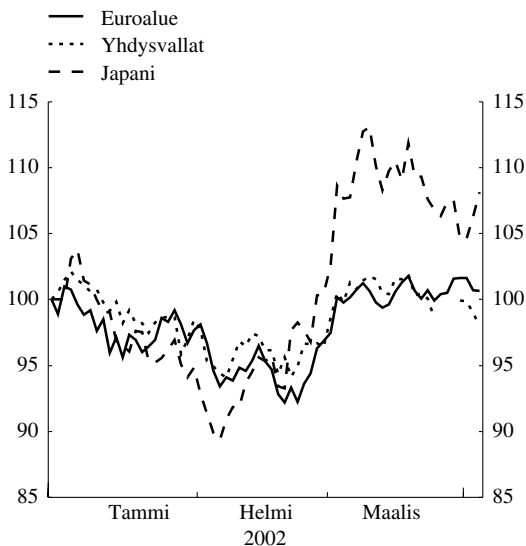
Osakkeiden hinnat nousivat hieman ja volatiliteetti pieneni maaliskuussa

Osakkeiden hinnat nousivat helmikuun lopun ja huhtikuun 3. päivän 2002 välisenä aikana euroalueella, Yhdysvalloissa ja Japanissa (ks. kuvio 11), koska maailmantalouden kasvunäkymät olivat kohentuneet. Nousu näkyi sekä Dow Jones Euro Stoxx, Standard & Poor's 500 että Nikkei 225 -indekseillä mitattuina. Samaan aikaan markkinoiden epävarmuutta kuvaava, Dow Jones Euro Stoxx 500 -indeksiin sekä edellä mainittuihin Yhdysvaltojen ja Japanin osakeindekseihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti pieneni (ks. kuvio 12).

Yhdysvalloissa Standard and Poor's 500 -indeksi nousi noin 1 % helmikuun lopun ja huhtikuun 3. päivän 2002 välisenä aikana. Tämä vähäinen nousu pitää sisällään muutamia merkittäviä heilahduksia. Maaliskuun alussa markkinoiden odotukset olivat aikaisempaa optimistisempia, koska julkaistut taloustiedot olivat odotettua parempia. Myös Yhdysvaltojen keskuspankki näytti markkinoiden käsityksen mukaan olevan entistä vakuutuneempi siitä, että talouskasvu oli päässyt vauhtiin. Sen jälkeen huolestuneisuus mahdollisista lyhyiden korkojen nostoista lähiaikoina sekä monien yritysten odotettua heikommat tulostiedot laskivat osakkeiden hintoja. Standard & Poor's

Kuvio 11. Osakeindeksit

(1.1.2002 = 100, päivähavaintoja)

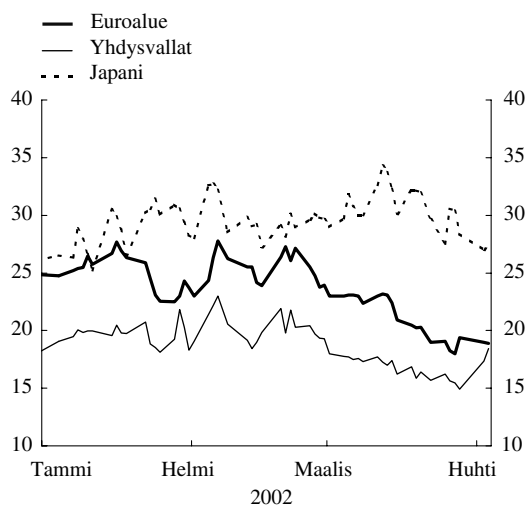

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 12. Osakekurssien implisiittinen volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintoja)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnanmuutosten keskijointaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatiliteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

500 -indeksiin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilitiitti pieneni noin 3 prosenttiyksikköä alemmaksi kuin kahden edellisen vuoden keskiarvo.

Tietotekniikkapainotteinen Nasdaq Composite -indeksi nousi noin 3 % helmikuun lopun ja huhtikuun 3. päivän 2002 välisenä aikana. Nousun syynä näytti olevan markkinaosapuolten aiempaa myönteisemmät odotukset tietotekniikkayritysten tuloskehityksestä, kun vielä vuoden alussa markkinat olivat olleet huolestuneita nimenomaan tietotekniikkayritysten julkistamien tulostietojen luotettavuudesta.

Japanissa Nikkei 225 -indeksi nousi lähes 5 % helmikuun lopun ja huhtikuun 3. päivän 2002 välisenä aikana. Osakkeiden hintojen nousuun näyttivät vaikuttaneen japanilaisten vientiyritysten kohentuneet näkymät, jotka perustuivat Yhdysvaltojen talouden elpymisestä kertoviin tietoihin. Japanin tilikauden päättymisen lähestyminen on myös saattanut vaikuttaa osakkeiden hintojen nousuun. Käsitykset, joiden mukaan Japanin hallitus saattaisi lykätä rakenneuudistuksia, näyttivät kuitenkin aiheuttaneen laskupaineita osakkeiden hintoihin maaliskuun loppupuolella. Nikkei 225 -indeksiin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilitiitti pieneni noin 2 prosenttiyksikköä helmikuun lopun ja maaliskuun

3. päivän 2002 välisenä aikana ja oli jakson päättyessä miltei yhtä suuri kuin kahden edellisen vuoden keskiarvo.

Euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksi nousi 4 % helmikuun lopun ja huhtikuun 3. päivän 2002 välisenä aikana. Nousu näytti kuvastavan markkinaosapuolten aiempaa myönteisempiä odotuksia euroalueen talousnäkymistä, ja näitä odotuksia tukivat useat julkistetut taloustiedot. Niillä toimialoilla, jotka näyttivät olleen herkimpiä suhdannekierron vaikutuksille ja joilla osakkeiden hinnat laskivat eniten tammikuussa ja suurimman osan helmikuuta – eli etenkin rahoitus- ja tietotekniikkasektoreilla, teollisuudessa sekä syklisiä kulutustavaroita tuottavalla sektorilla – osakkeiden hinnat nousivat eniten maaliskuussa 2002. Etenkin autoteollisuudessa osakkeiden hintojen nousua kiihdyttivät aiempaa vahvemmat markkinoiden ennusteet autojen myynnin kasvusta kahden seuraavan vuoden aikana. Televiestintäsektorin osakkeiden hinnat kehittyivät suotuisasti, koska alan yritykset ilmoittivat pienentäneensä velkojaan. Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksistä johdettu implisiittinen volatilitiitti pieneni huomattavasti helmikuun lopun ja huhtikuun 3. päivän 2002 välisenä aikana ja oli lähes 6 prosenttiyksikköä pienempi kuin kahden edellisen vuoden keskiarvo.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaatio hidastui helmikuussa 2002 odotetusti, mutta maaliskuun tietojen mukaan hidastuminen ei ole jatkunut

Euroalueen vuotuinen YKHI-inflaatio nopeutui tammikuussa 2002 erityistekijöiden seurauksena 2,7 prosenttiin. Helmikuussa 2002 inflaatiovauhti hidastui 2,4 prosenttiin, kuten oli odotetukin (ks. taulukko 2). Inflaatiovauhdin hidastuminen johtui pääasiassa YKHIn vaihtelevien erien eli jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintojen vuotuisten muutosvauhtien hidastumisesta. Myös jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti pysyi helmikuussa 2002 muuttumattomana 2,6 prosentissa. Koska öljyn hinta on noussut maail-

manmarkkinoilla viime aikoina, on todennäköistä, ettei inflaatiovauhdin hidastuminen jatkunut maaliskuussa 2002. Tämä näkyi Eurostatin alustavassa arviossa, jonka mukaan YKHI-inflaatio oli maaliskuussa 2,5 %. Maaliskuun YKHI-inflaatiosta ei kuitenkaan ole vielä saatavissa yksityiskohtaisia tietoja, joten tässä Kuukausikatsauksen osassa tarkastellaan pääasiassa helmikuun loppuun ulottunutta hintakehitystä ja esitetään joitakin ennakoivia arvioita.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui voimakkaasti tammikuussa 2002 lähinnä huonojen sääolojen vuoksi, mutta helmikuussa se hidastui 1,2 prosenttiyksikköä 7,2 prosenttiin (ks. kuvio 13). Vaikka osa tästä hidastumisesta johtui vertailuajankohdan vaikutuksesta eli jalostamattomien elintarvikkeiden (ja erityisesti lihan) hintojen merkittävästä

Taulukko 2.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999	2000	2001	2001 II	2001 III	2001 IV	2002 I	2001 Loka	2001 Marras	2001 Joulu	2002 Tammi	2002 Helmi	2002 Maalis
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi ¹⁾	1,1	2,3	2,5	3,1	2,5	2,2	.	2,4	2,1	2,0	2,7	2,4	2,5
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,9	2,7	2,5	3,5	2,4	1,8	.	2,1	1,6	1,7	2,5	2,1	.
Elintarvikkeet	0,6	1,4	4,6	5,0	5,2	4,8	.	5,2	4,6	4,7	5,6	4,9	.
Jalostetut elintarvikkeet	0,9	1,1	2,9	2,8	3,4	3,5	.	3,5	3,5	3,5	3,8	3,3	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	0,0	1,7	7,2	8,5	8,0	6,9	.	7,7	6,4	6,5	8,4	7,2	.
Teollisuustuotteet	1,0	3,4	1,5	2,7	1,0	0,3	.	0,5	0,1	0,2	0,9	0,8	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,7	0,7	1,1	1,4	1,0	1,6	.	1,5	1,6	1,7	1,7	1,9	.
Energia	2,4	13,3	2,8	7,3	1,2	-4,1	.	-2,7	-5,0	-4,5	-1,7	-2,8	.
Palvelut	1,5	1,7	2,5	2,5	2,5	2,8	.	2,8	2,7	2,8	3,0	3,0	.
Muut hinta- ja kustannus- indikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ²⁾	-0,4	5,5	2,1	3,6	1,4	-1,0	.	-0,7	-1,3	-1,1	-0,9	-1,1	.
Yksikkötyökustannukset ³⁾	1,3	1,1	.	2,5	2,3	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ³⁾	0,9	1,4	.	0,0	0,1	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ³⁾	2,3	2,5	.	2,4	2,4	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ⁴⁾	2,2	3,4	3,2	3,0	3,5	3,1	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁵⁾	17,1	31,0	27,8	31,7	29,0	22,4	24,6	23,8	21,7	21,5	22,6	23,5	27,9
Raaka-aineiden hinnat ⁶⁾	-5,9	16,7	-7,6	-3,0	-10,4	-15,6	-3,3	-19,3	-15,1	-12,3	-6,2	-3,7	0,0

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIn. Muut hinta- ja kustannusindikaattorit sisältävät Kreikan tiedot myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta.

1) Maaliskuun 2002 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

2) Ei sisällä rakentamista.

3) Koko kansantalous.

4) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

5) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).

6) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina. Painotettu euroalueen ulkopuolelta tulevan raaka-aineiden tuonnin mukaan.

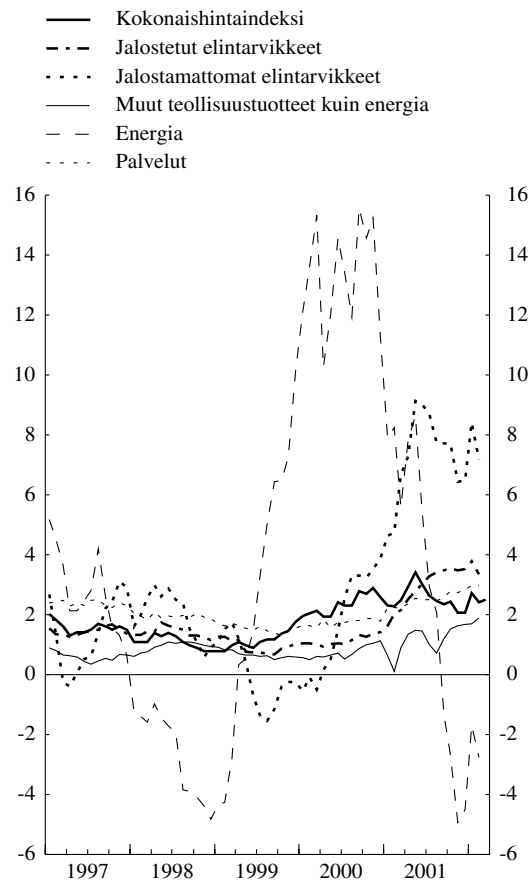
noususta helmikuussa 2001, myös kausivaihtelusta puhdistettuna jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat laskivat helmikuussa 2002 verrattuna tammikuuhun. Kun joitakin euroalueen maita haitanneet talven ankarat sääolot paraniivat, vihannesten hinnat alkoivat laskea helmikuussa, mutta ne pysyttelivät silti suhteellisen korkeina edellisvuotisiin hintoihin verrattuna. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti, joka oli nopeutunut tammikuussa 3,8 prosenttiin pääasiassa tupakkaverotuksen kiristämisen vuoksi, hidastui jälleen helmikuussa 2002 lähinnä vertailuajankohdan vaikutuksesta ja oli 3,3 %.

Helmikuussa 2002 energian hinta laski 2,8 % edellisvuotisesta, kun tammikuussa 2002 se oli

Kuvio 13.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

laskenut 1,7 % edellisvuotisesta. Tämä energian hinnan vuotuisen muutosvauhdin hidastuminen johtui yksinomaan energian hinnan voimakkaasta noususta vertailuajankohtana helmikuussa 2001, kun kuukausitasolla energian hinta itse asiassa nousi hieman helmikuussa 2002. Energian hinta on noussut vähitellen joulukuusta 2001 lähtien, ja tämä on johtunut energiaverotuksen korotuksesta ja varsinkin öljyn hinnan noususta joulukuun 2001 puolivälistä lähtien. Maaliskuussa 2002 öljyn hinta oli 27,9 euroa barrelilta, joten hinta on noussut noin 19 % helmikuusta. Hinnannousu on todennäköisesti vaikuttanut siihen, että energian hinnan vuotuinen muutosvauhti on nopeutunut maaliskuussa.

Palvelujen hintojen vuotuinen nousuvauhti pysyi helmikuussa 2002 muuttumattomana 3,0 prosentissa. Kuukausitasolla palvelujen hinnat nousivat kausivaihtelusta puhdistettuina helmikuussa 0,2 %, mikä on sopusoinnussa palvelujen hintojen keskimääräisen nousun kanssa kunakin helmikuuna vuosina 1995–2001. Joidenkin tiettyjen palvelujen hintojen (esim. ravintoloiden ja kahviloiden palvelut) nousu oli kuukausitasolla suhteellisen nopeaa tammikuussa 2002, mutta helmikuussa hintakehitys näyttää alkaneen normalisoitua. Nousu johtui todennäköisesti käteisen euron käyttöönoton ja sääoloista aiheutuneiden elintarvikkeiden hinnannousujen yhteisvaikutuksesta. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hinnat olivat helmikuussa 1,9 % korkeammat kuin helmikuussa 2001, joten näiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui 0,2 prosenttiyksikköä tammikuusta 2002. Espanja ja Italia ovat äskettäin alkaneet sisällyttää kausialennusmyyntien hintoja YKHI-indeksiin (ks. maaliskuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikko 4, ”Uusien yhdenmukaistamissääntöjen käyttöönotto YKHIin laadinnassa tammikuussa 2002”). Tämä on saattanut muuttaa muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintaindeksin kausivaihtelua ja hankaloittaa tämän indikaattorin analysointia. Tästä syystä muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuisen muutosvauhdin viimeaikaisinta nopeutumista ei pitäisi tulkita merkiksi siitä, että esimerkiksi käteisen euron käyttöönotto on aiheuttanut nousupaineita hintoihin. Kaiken kaikkiaan ei ole edelleenkään näyttöä siitä, että käteisen euron käyttöönotto aiheuttaisi tällä hetkellä nousupaineita kokonaishintatasoon.

Tuottajahintojen nousupaineet pysyivät maltillisina helmikuussa 2002

Helmikuussa 2002 teollisuuden tuottajahinnat laskivat euroalueella 1,1 % edellisvuotisesta, kun vuotuinen laskuvauhti oli tammikuussa ollut 0,9 % (ks. kuvio 14). Helmikuun lasku oli kutakuinkin odotusten mukainen ja johtui pääasiassa aiemmista hinnannousuista vertailuajankohtana. Myös joidenkin tuottajahintaindeksiin kuuluvien erien hinnat laskivat hieman. Kaiken kaikkiaan tuottajahintojen nousupaineet pysyivät edelleen maltillisina helmikuussa 2002.

Koko teollisuuden tuottajahintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastuminen johtui siitä, että yhtä poikkeusta lukuun ottamatta tuottajahinto-

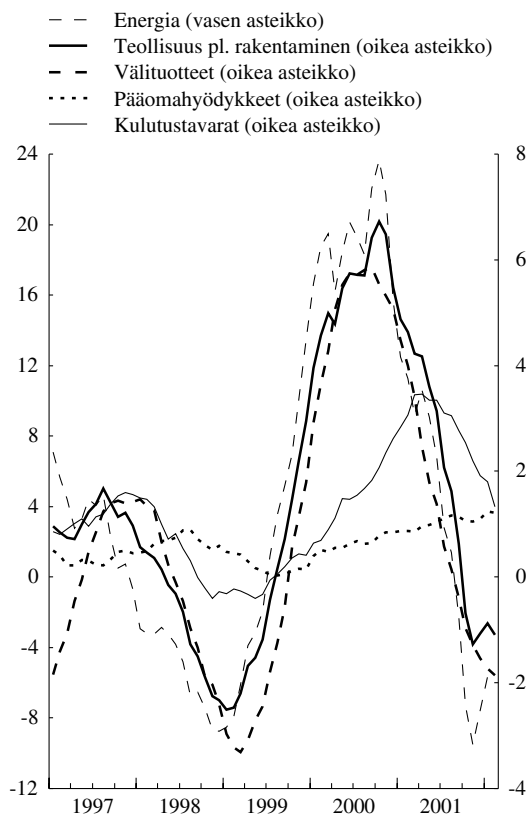
jen kaikkien erien hinnat laskivat. Vain pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi muuttumattomana. Energian hinnan vuotuinen laskuvauhti nopeutui helmikuussa 0,1 prosenttiyksikköä 5,7 prosenttiin. Tähän kehitykseen kätkeytyy kuitenkin se, että kuukausitasolla energian hinta nousi tammi-helmikuussa öljyn hinnan tavoin. Välituotteiden hintojen vuotuinen laskuvauhti oli helmikuussa 1,9 % oltuaan tammikuussa 1,7 %. Kulutustavaroiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 1,3 prosenttiin 2002, kun se oli tammikuussa ollut 1,8 %. Tämä tukee käsitystä, että tuontihintojen aiempien nousujen välilliset vaikutukset heikkenevät jatkuvasti.

Ostopäälliköille tehtyyn Reutersin kyselyyn perustuva euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Price Index) viittaa siihen, että tuottajahintojen lasku ei ehkä ole jatkunut maaliskuussa 2002 (ks. kuvio 15). Vaikka tuotantopanosten hintaindeksiluku oli maaliskuussa jälleen alle 50, se nousi kuitenkin edelleen, mikä johtui todennäköisesti raaka-ainneiden ja varsinkin öljyn viimeaikaisesta hintakehityksestä.

Kuvio 14.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

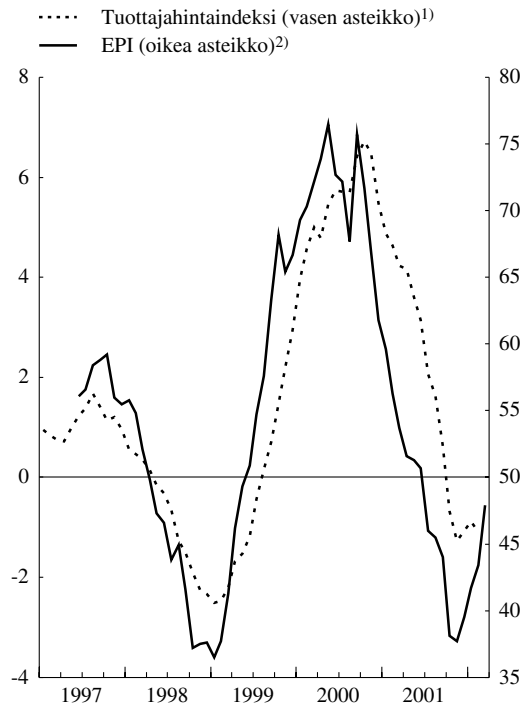
Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvu hidastui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä

Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui euroalueen yrityssectorilla (pl. maatalous) 3,1 prosenttiin vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 3,5 %. Kaiken kaikkiaan tuntia kohden lasketut työvoimakustannukset kasvoivat 3,2 % vuonna 2001, joten niiden kasvu oli 0,2 prosenttiyksikköä hitaampaa kuin vuonna 2000, jolloin niiden vuotuinen kasvuvauhti oli ollut 3,4 %. Kuten edellisissä Kuukausikatsauksissa on mainittu, yhdessä euroalueen maassa tehdyt palkanmaksukäytäntöjen muutokset vaikeuttavat kuitenkin tällä hetkellä näiden tietojen analysointia. Vaikka muiden työvoimakustannusindikaattorien kuten sopimuspalkkojen kehitys pysyikin maltillisena, ne viittaavat siihen, että palkkojen nousu on nopeutunut hieman vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä ja koko vuonna 2001.

Kuvio 15.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopääliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Työntekijää kohden laskettuja työvoimakustannuksia koskevat euroalueen tiedot eivät ole vielä käytettävissä vuoden 2001 viimeiseltä neljän-

nekseltä. Vuoden 2001 toisella ja kolmannella neljänneksellä näiden kustannusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi muuttumattomana 2,4 prosentissa. Vaikka työn tuottavuuden vuotuinen muutosvauhti nopeutuikin hieman samana aikana, vauhti oli silti hidas, mikä johtui taloudellisen toimeliaisuuden suhdanneluonteisesta hidastumisesta. Koska työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvuvauhti pysyi muuttumattomana mutta työn tuottavuuden kasvu nopeutui, yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui 0,2 prosenttiyksikköä 2,3 prosenttiin vuoden 2001 toisesta neljänneksestä kolmanteen neljännekseen.

Inflaatio voi hidastua aiemmin odotettua vähemmän

Kaiken kaikkiaan vuoden 2002 ensimmäisten kuukausien hintakehitykseen vaikuttivat odotusten mukaisesti pääasiassa useat erityistekijät, joiden vuoksi inflaatiovauhti heilahteli jonkin verran. Maaliskuun alustavien tietojen mukaan öljyn äkillinen hinnannousu näyttää lisänneen inflaatiovauhdin vaihtelua. Tulevina kuukausina inflaation odotetaan hidastuvan alle 2 prosenttiin lähinnä vertailuajankohdan vaikutuksesta eli elintarvikkeiden ja energian hintojen kehityksestä vuoden 2001 aikana. Inflaatiovauhti saattaa kuitenkin hidastua aiemmin odotettua vähemmän. Pitkällä aikavälillä euroalueen kokonaiskysynnästä johtuvien hintojen nousupaineiden pitäisi pysyä maltillisina, mutta inflaationäkymät perustuvat edelleenkin pohjimmiltaan oletukseen palkkamaltin jatkumisesta.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Taloudellinen toimeliaisuus heikentyi vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä

Eurostat on julkaissut ensimmäisen arvion kansallisen tilinpidon tiedoista vuoden 2001 viimeiseltä neljännekseltä. Sen mukaan euroalueen taloudellinen toimeliaisuus vaimeni vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä eli ensimmäisen kerran sitten vuoden 1993. Euroalueen BKT:n määrän arvioidaan nyt supistuneen neljännesvuositasolla 0,2 %, kun vielä edellisellä neljänneksellä se kasvoi 0,2 % (lukua on tarkistettu suuremmaksi aiemmin arvioidusta 0,1 prosentista) (ks. taulukko 3). Vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen kolmannen neljänneksen 1,4 prosentista 0,6 prosenttiin neljännellä neljänneksellä, mikä vahvisti sen, että kasvu on vaimentunut jatkuvasti viime vuoden kuluessa. Neljännesvuositason negatiivinen kasvuvauhti vuoden 2001 viimeisellä neljän-

neksellä johtui suurelta osin varastojen purkamisesta, kun kotimaisen lopputuotekysynnän ja nettoviennin kasvun vaikutus pysyi neutraalina. Kysyntäerien osalta voidaan todeta, että vaikka yksityisen kulutuksen kasvu pysyikin positiivisena eli 0,1 prosenttina neljännesvuositasolla, se oli edelleen vaimeaa. Kuten kolmella edellisellä neljännekselläkin investoinnit supistuivat vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. Ne vähenivät 0,8 prosenttia neljännesvuositasolla eli eniten sitten vuoden 1996. Vienti vähentyi neljännesvuositasolla 0,9 % ja tuonti 1,1 %, joten nettoviennin kasvuvaihtelu oli nolla.

Koko vuoden 2001 aikana BKT:n määrä oli 1,5 %, mikä on selvästi vähemmän kuin vuonna 2000, jolloin kasvua oli 3,4 %. Vuoden 2001 pienempi kasvu johtui heikosta kotimaisesta lopputuotekysynnästä ja mittavasta varastojen purkamis-

Taulukko 3.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾					Neljännesvuosimuutos ²⁾							
	1999	2000	2001	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV
Bruttokansantuotteen määrä	2,6	3,4	1,5	2,8	2,4	1,6	1,4	0,6	0,6	0,5	0,1	0,2	-0,2
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	3,2	2,8	0,9	2,3	1,7	1,1	0,8	-0,1	0,7	-0,1	0,3	-0,1	-0,2
Yksityinen kulutus	3,2	2,5	1,8	1,8	2,0	1,7	1,7	1,6	0,2	1,0	0,4	0,1	0,1
Julkisen kulutus	2,1	1,9	2,0	1,7	2,0	1,9	2,1	1,8	0,8	0,6	0,4	0,3	0,5
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	5,5	4,4	-0,2	3,4	1,8	0,3	-1,1	-1,9	0,0	-0,2	-0,6	-0,3	-0,8
Varastojen muutos ^{3), 4)}	-0,2	0,0	-0,5	0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,9	0,4	-0,7	0,1	-0,1	-0,2
Nettovienti ³⁾	-0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,7	0,0	0,6	-0,2	0,3	0,0
Vienti ⁵⁾	5,3	12,2	3,4	12,2	8,6	5,6	1,8	-1,8	2,8	0,0	-0,5	-0,4	-0,9
<i>josta: tavarat</i>	4,9	12,5	3,2	12,3	9,1	4,9	1,8	-2,3	2,8	0,3	-1,1	-0,2	-1,3
Tuonti ⁵⁾	7,2	10,9	1,8	11,1	6,9	4,4	0,2	-3,7	3,0	-1,6	0,1	-1,3	-1,1
<i>josta: tavarat</i>	6,9	11,5	1,4	12,9	7,5	4,3	-0,7	-4,8	3,1	-2,2	0,0	-1,7	-1,1
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	2,2	-0,1	-0,6	-1,1	-0,6	-0,8	-0,6	-0,4	-0,5	-1,3	-0,1	1,3	-0,3
Teollisuus	1,1	4,0	0,7	3,6	2,7	1,1	0,5	-1,3	0,5	1,0	-1,0	-0,1	-1,2
Palvelut	3,2	3,6	2,5	3,4	3,0	2,7	2,4	1,9	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

ta. Tuona aikana euroalueen ulkopuolisen kysynnän heikentämää vaatimatonta vientiä kuitenkin kompensoi sitäkin suurempi tuonnin kasvun hidastuminen. Näin ollen nettoviennin kasvu vaikutti positiivisesti ja jokseenkin muuttumattomasti vuoteen 2000 verrattuna.

Merkkejä positiivisesta käännteestä vuodenvaihteessa

Merkittävin syy taloudellisen toimeliaisuuden heikkenemiseen vuonna 2001 oli teollisuuden kehitys. Viime aikoina tehdasteollisuuden luottamusindikaattorit ovat kuitenkin selvästi kohentuneet, minkä lisäksi on havaittavissa viitteitä siitä, että teollisuustuotanto on kääntynyt vuodenvaihteessa kasvuun. Ilman rakentamista laskettu euroalueen teollisuustuotanto supistui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä neljännesvuositasolla 1,8 %, kun se oli edellisellä neljänneksellä supistunut 0,5 % (ks. taulukko 4). Ilman rakentamista laskettu teollisuustuotanto kuitenkin kasvoi joulukuussa 2001 kuukausitasolla 0,4 %, ja saatavissa olevien kansallisten tietojen mukaan se on saattanut kasvaa myös tammikuussa 2002.

Yksityisen kulutuksen indikaattoreista saadut tiedot vuodenvaihteen molemmin puolin antavat

edelleen kuvan epätasaisesta kehityksestä. Vähittäiskaupan myynti euroalueella väheni joulukuussa 2001 kuukausitasolla 0,6 %, kun se oli kasvanut marraskuussa 1,2 %. Vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä vähittäiskaupan myynnin määrä supistui neljännesvuositasolla 0,1 %. Kun uusien henkilöautojen rekisteröintien määrä oli vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä kasvanut neljännesvuositasolla 1,7 %, se pieneni tammikuussa jyrkästi eli kuukausitasolla 4,0 % ja kasvoi hivenen helmikuussa 2002. Nämä indikaattorit ovat kuitenkin yleensä hyvin herkästi vaihtelevia ja erityisesti juuri talouden käännekohtissa, joten tarvitaan lisää havaintoja ennen kuin selvät merkit kasvusta ovat varmoja (ks. taulukko 16).

Tuoreimmat suhdannekyselyt varmistavat, että euroalueen tehdasteollisuuden luottamus on kasvanut voimakkaasti tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi maaliskuussa 2002 jälleen jyrkästi 1,4 indeksipistettä, kun se oli helmikuussa noussut 2,3 indeksipistettä (ks. kuvio 17). Siten indeksi on noussut nyt viitenä peräkkäisenä kuukautena ja palannut nollakasvua osoittavaan 50 pisteeseen ensimmäistä kertaa huhtikuun 2001 jälkeen. PMI:n kokonaismuutos vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä on voimakkain nel-

Taulukko 4.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
			Loka	Marras	Joulu	Loka	Marras	Joulu	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus pl. rakentaminen	5,5	0,2	-2,6	-4,2	-4,6	-1,5	-0,7	0,4	-0,4	-0,5	-0,4	-1,5	-1,8
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	5,7	-0,2	-2,9	-4,9	-6,7	-1,5	-0,9	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-2,1	-2,6
Väli tuotteet	8,8	1,2	-1,9	-4,7	-5,9	-1,0	-1,0	-0,3	-0,4	-0,5	-0,3	-1,6	-2,0
Pääomahyödykkeet	2,4	0,0	-2,5	-3,6	-4,3	-2,0	-0,4	0,7	0,5	0,1	-0,4	-2,2	-2,4
Kulutustavarat	5,8	-2,6	-7,4	-7,5	-7,9	-2,3	-0,2	1,3	-1,6	-1,6	-1,4	-3,1	-2,7
Kestävät	1,7	0,5	-1,4	-2,7	-3,4	-1,7	-0,4	0,1	0,5	0,4	-0,2	-1,3	-2,0
Ei-kestävät	1,6	0,5	-0,9	1,6	5,3	-1,2	1,3	1,5	1,1	0,3	-0,3	-0,2	0,2
Energiantuotanto													
Tehdasteollisuus	5,9	0,1	-2,8	-5,0	-6,0	-1,6	-1,1	0,3	-0,5	-0,5	-0,4	-1,8	-2,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja. Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä kaksin ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

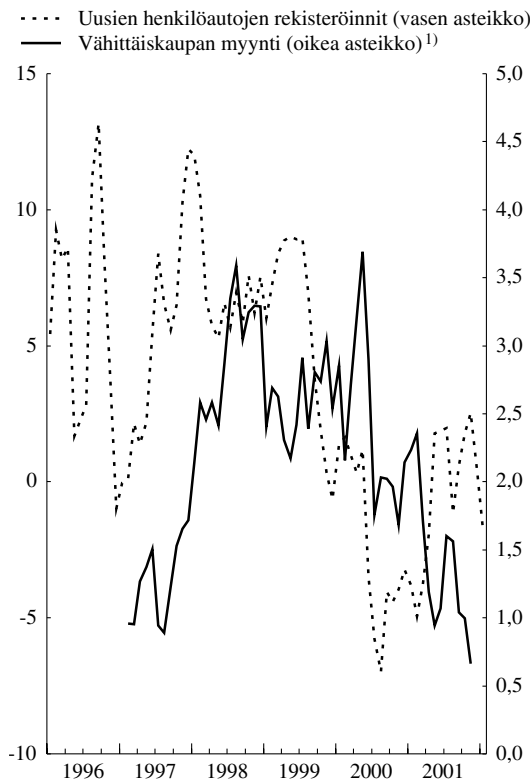
jännesvuositason nousu indeksin koko olemassa-oloaikana eli heinäkuusta 1997. Kuten edellisestäkin kuukaudesta, kaikki PMI:n yksittäiset osatekijät kohenivat maaliskuussa 2002. Erityisen paljon kasvoivat sekä tuotannon että uusien tilausten indeksit, molemmat jo viidettä kuukautta peräkkäin.

Yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn mukaan teollisuuden luottamus voimistui selvästi maaliskuussa 2002, kun se oli edellisessä kuussa pysynyt suunnilleen ennallaan (ks. taulukko 5). Teollisuuden luottamuksen kumulatiivinen kasvu vuoden 2002 ensimmäisellä nel-

Kuvio 16.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

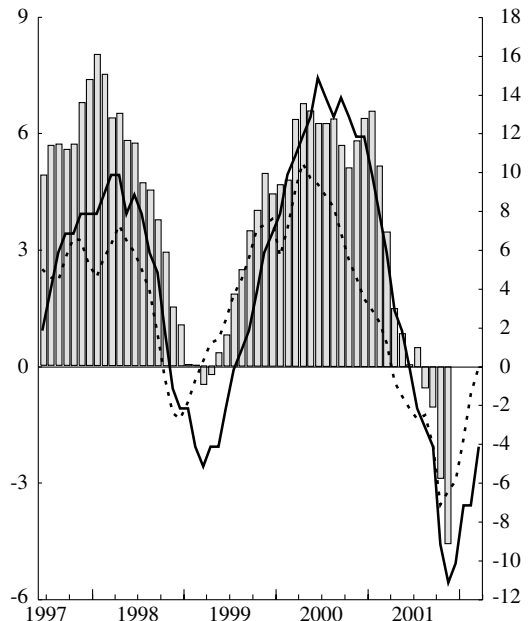
1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

Kuvio 17.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

- Teollisuustuotanto (vasen asteikko)¹⁾
- Teollisuuden luottamus (oikea asteikko)²⁾
- ... Ostopäälliköiden indeksi (oikea asteikko)³⁾

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

2) Saldoluvi prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.

3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat tuotannon kasvuun.

jänneksellä oli voimakkain sitten vuoden 1994, ja se kompensoi heikkenemisen vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, minkä seurauksena indeksi nousi takaisin syyskuun 2001 tasolle. Syyinä kasvuun oli teollisuuden luottamuksen osatekijöistä erityisesti tuotanto-odotusten merkittävä kohentuminen vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä. Myös Euroopan komission palvelulojen luottamusindikaattori osoitti maaliskuussa 2002 jälleen huomattavaa kohenemistä. Tämä johtui pääasiassa siitä, että liiketoimintaympäristöä on tarkistettu aiemmin arvioitua selvästi pa-

Taulukko 5.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001 II	2001 III	2001 IV	2002 I	2001 Loka	2001 Marras	2001 Joulu	2002 Tammi	2002 Helmi	2002 Maalis
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	-0,2	2,6	-2,8	-1,4	-1,3	-1,4	0,4	-1,0	-0,5	0,3	0,2	0,2	0,2
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	7	12	6	9	3	0	1	1	-1	1	0	2	2
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	0	12	-1	2	-3	-10	-6	-9	-11	-10	-7	-7	-4
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	14	21	15	17	13	11	9	12	10	11	8	10	9
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	0	5	-1	-1	-1	-4	-9	-4	-4	-5	-6	-10	-10
Palvelualueen luottamusindikaattori ²⁾	3	7	-8	1	-9	-27	-19	-25	-29	-28	-22	-20	-15
Suhdanneindikaattori ³⁾	-0,1	1,3	-0,1	0,2	-0,4	-1,2	-0,8	-1,1	-1,2	-1,2	-1,0	-0,9	-0,6
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	81,9	83,9	82,8	83,3	82,4	81,3	.	81,8	-	-	80,8	-	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Palvelualueen luottamusindikaattorin tiedot on laskettu poikkeamina huhtikuusta 1995 alkaen lasketusta keskiarvosta, vähittäiskaupan luottamusindikaattorin tiedot poikkeamina heinäkuusta 1986 alkaen lasketusta keskiarvosta ja muiden luottamusindikaattorien tiedot poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

remmaksi, mutta jossain määrin myös siitä, että viime kuukausien kysyntäkehitystä on tarkistettu aiemmin arvioitua paremmaksi. Vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä palvelualan luottamusindikaattori nousi voimakkaasti, mikä kompensoi osittain vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä havaitun laskun. Tämä viittaa siihen, että palvelualalla voidaan odottaa positiivista käännettä vuoden 2002 kuluessa.

Teollisuuden tai palvelualueen kehityksestä poiketen kuluttajien luottamus pysyi maaliskuussa 2002 ennallaan, kun se oli helmikuussa voimistunut. Vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä kuluttajien luottamus voimistui hivenen ja teollisuuden luottamuksen tavoin palasi tasolle, jolla se oli ollut syyskuussa 2001. Tämän indikaattorin suuri vaihtelu talouden käännekohdissa ja epätasainen kehitys edellisinä kuukausina viittaavat siihen, että edelleen on olemassa hieman epävarmuutta siitä, onko kuluttajien luottamus ylittänyt aallonpohjan ennen vuodenvaihdetta.

Kaiken kaikkiaan tuoreimmat taloudellista toimeliaisuutta koskevat tiedot ja kyselyt viittaavat siihen, että positiivista käännettä voidaan odottaa vuoden 2002 kuluessa. Teollisuustuotannon kehityksessä on voitu havaita joitakin myönteisiä merkkejä jo joulukuusta 2001 alkaen. Yksityisen kulutuksen osalta kohenemisen merkit ovat kuitenkin tulkinnanvaraisia. Siksi positiivisen käänteen voimakkuudesta on edelleen olemassa jonkin verran epävarmuutta.

Työttömyysaste pysyi helmikuussa 8,4 prosentissa

Helmikuussa 2002 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 8,4 % työvoimasta, eli se oli pysynyt ennallaan sitten marraskuun 2001 (ks. taulukko 6). Työttömien määrä pysyi helmikuussa jokseenkin samana kuin tammikuussa ja lisääntyi vajaalla 3 000:lla, kun työttömien määrä oli syyskuusta 2001 tammikuuhun 2002 kasvanut kuu-

Taulukko 6.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002
				I	II	III	IV	Syys	Loka	Marras	Joulu	Tammi	Helmi							
Yhteensä	9,8	8,8	8,3	8,4	8,3	8,3	8,4	8,3	8,3	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	19,2	17,3	16,6	16,5	16,5	16,5	16,7	16,5	16,7	16,7	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	8,5	7,7	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suosituksen mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2001 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,5 %.

kaudessa keskimäärin 27 000:lla. Vuositasolla mitattuna työttömien määrä kuitenkin lisääntyi (noin 90 000:lla) toisena peräkkäisenä kuukautena ensimmäistä kertaa sitten marraskuun 1997 (ks. kuvio 18).

Ikäryhmittäin tarkasteltuna yli 25-vuotiaitten ja sitä vanhempien työttömyysaste laski helmikuussa 7,2 prosenttiin eli 0,1 prosenttiyksikköä edellisen kahden kuukauden työttömyysasteeseen verrattuna (ks. taulukko 6). Alle 25-vuotiaiden

työttömyysaste oli helmikuussa 16,8 % eli sama kuin jo joulukuussa 2001. Tässä ei kuitenkaan näy työttömien nuorten määrän kasvu (5 000:lla) helmikuussa 2002. Vanhemmassa ikäryhmässä työttömien määrä puolestaan laski (2 000:lla) ensimmäistä kertaa sitten huhtikuun 2001.

Työllisyyden kasvun arvioidaan pysyneen ennallaan vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä

Kansantalouden tilinpitoon perustuvat vuoden 2001 viimeistä neljännestä koskevat euroalueen työllisyystiedot eivät ole vielä saatavissa. Käytävissä oleviin kansallisiin tietoihin perustuvan alustavan arvion mukaan työllisyys näytti kasvaneen neljännesvuositasolla noin 0,1 prosenttia, joten kolmannen neljänneksen kehitys on jatkunut muuttumattomana. Näin ollen työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti on vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä todennäköisesti hidastunut edelleen eli noin 0,8 prosenttiin, kun se oli ollut vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä 2,2 %.

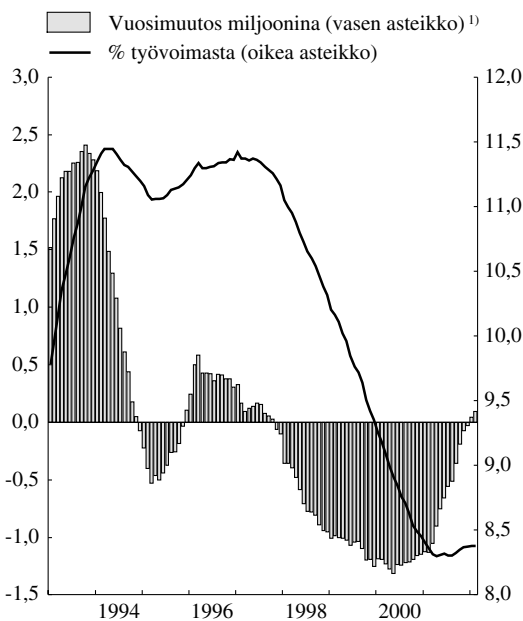
Alakohtaisia tietoja vuoden 2001 viimeiseltä neljännekseltä ei ole vielä saatavissa. Kuten edellisessä Kuukausikatsauksessa todettiin, työllisyyden vuotuisen kasvun hidastuminen vuoden 2001 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana oli yleistä sekä teollisuudessa että palvelualoilla (ks. taulukko 7).

Kyselytutkimusten perusteella työllisyysodotukset vahvistuivat edelleen hieman maaliskuussa useimmilla aloilla, eli tehdasteollisuudessa ja palvelusektorilla. Työllisyysodotukset ovat siten viime aikoina vahvistuneet heikennyttyään pitkään

Kuvio 18.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2000	2001	2001	2001	2000	2000	2001	2001	2001
				III	IV	I	II	III	III	IV	I	II	III
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	1,6	1,6	2,1	2,1	2,2	2,1	1,6	1,2	0,5	0,6	0,3	0,2	0,1
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-1,4	-2,9	-1,5	-1,6	-0,8	-0,1	-0,6	-1,3	-0,1	0,1	0,1	-0,7	-0,8
Teollisuus	1,0	0,3	1,0	1,1	1,3	1,2	0,8	0,3	0,3	0,4	0,1	-0,1	-0,2
pl. rakentaminen	1,1	0,0	0,8	1,0	1,3	1,4	0,8	0,2	0,3	0,4	0,2	-0,1	-0,3
Rakentaminen	0,3	1,0	1,6	1,0	1,4	0,8	0,8	0,7	0,3	0,8	-0,3	0,0	0,2
Palvelut	2,2	2,6	2,8	2,8	2,8	2,5	2,1	1,8	0,6	0,7	0,4	0,4	0,4
Kauppa ja kuljetus ³⁾	1,7	2,3	2,8	2,7	2,7	2,1	1,5	1,4	0,6	0,6	0,1	0,3	0,4
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,0	5,5	5,9	6,1	5,4	5,0	4,0	3,1	1,2	1,0	1,1	0,6	0,4
Julkishallinto ⁵⁾	1,4	1,5	1,3	1,4	1,7	1,8	1,7	1,6	0,3	0,5	0,3	0,5	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

vuonna 2001. Maaliskuuta koskevan ostopäälliköiden kyselyn tulokset viittaavat siihen, että tehdasteollisuuden työllisyyskehitys on saattanut parantua vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä. Sen sijaan Euroopan komission suhdannekyselyihin perustuvat rakennusalan työllisyysodotukset heikkenivät maaliskuussa. Vaikka Euroopan komission suhdannekyselyt eivät maaliskuus-

sa osoittaneet vähittäiskaupan työllisyysodotusten selvästi vahvistuneen, koko palvelualan odotukset olivat kohentuneet jo neljäntenä peräkkäisenä kuukautena. Kaiken kaikkiaan työllisyysodotukset ja talouskehityksen hidastumisen viivästynyt vaikutus viittaavat edelleenkin siihen, että työllisyyden kasvu on pysynyt vähäisenä tämän vuoden alussa.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euro vahvistui hieman maaliskuussa ja huhtikuun alussa

Vuoden 2002 maaliskuussa ja huhtikuun alussa valuuttamarkkinoiden vaihtelut olivat jonkin verran suurempia kuin edellisinä kuukausina. Euro vahvistui hieman Yhdysvaltain dollariin nähden ja vaihteli ilman selvää trendiä suhteessa Japanin jeniin. Yhteisen rahan nimellinen efektiivinen kurssi oli 3.4.2002 hieman vahvempi kuin helmikuun lopussa ja jokseenkin vuoden 2001 keskimääräisen tasonsa mukainen.

Yhdysvaltain dollariin nähden euro vahvistui ensin maaliskuussa ja vakiintui sitten 0,88 dollarin tienoille (ks. kuvio 19). Euron vahvistumiseen vaikutti se, että euroalueen tehdasteollisuudesta saatiin yhä enemmän elpymisen merkkejä, vaikka ne näyttivätkin vain tasapainottavan samaan aikaan julkistettuja, enimmäkseen myönteisiä Yhdysvaltain talouslukuja. Samaan aikaan Yhdysvaltain dollariin saattoivat vaikuttaa markkinoita tilapäisesti huolestuttaneet Yhdysvaltojen yrityshallintojärjestelmät ja kirjanpitostandardit sekä markkinaosapuolten lisääntynyt keskittyminen

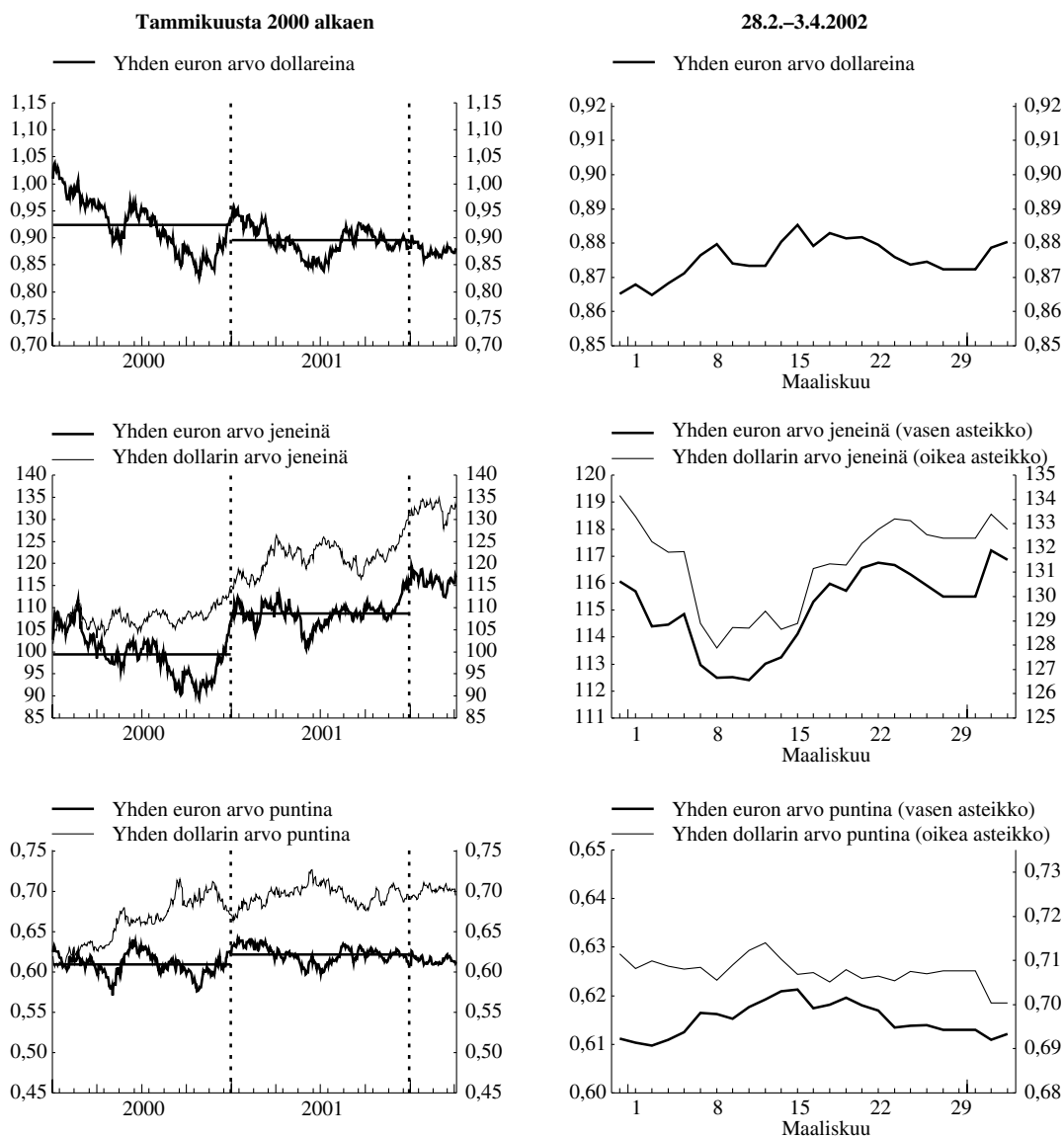
Yhdysvaltain vaihtotasetilanteen seurantaan. Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (Federal Open Market Committee, FOMC) päätti 19.3.2002 jättää korot ennalleen ja muuttaa rahapolitiikan tulevaa viritystä keveästä neutraaliin. Nämä yleisesti odotetut päätökset eivät vaikuttaneet merkittävästi Yhdysvaltain dollariin. Huhtikuun 3. päivänä euron dollarikurssi oli 0,88 eli 1,8 % vahvempi kuin helmikuun lopussa ja 1,7 % heikompi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Japanin jeni vahvistui tuntuvasti maaliskuun alussa sekä euroon että Yhdysvaltain dollariin nähden samalla, kun Japanin osakemarkkinat elpyivät voimakkaasti. Maaliskuun toisella viikolla jeni ensin vakiintui ja heikkeni sitten vähitellen ajanjakson loppua kohti (ks. kuvio 19). Jenin heikkeneminen johtui julkistetuista tiedoista, joiden mukaan Japanin talouskasvu oli jäänyt vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä odotettua hitaammaksi. Heikkenemistä saattoi lisätä se, että maa-

Kuvio 19.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavainnot)

Lähde: EKP.

Huom. Oikeassa ja vasemmassa asteikossa on sama mittakaava kussakin kuviossa. Vaakasuorat viivat kuvaavat vuosikeskiarvoja.

han aiemmin suuntautuneet pääomavirrat kääntyivät osittain takaisin, mikä osui samaan ajankohtaan kuin Japanin tilivuoden päätyminen. Ajanjakson loppua kohti lisääntynyt epävarmuus Japanin talousnäkymistä vaikutti myös osaltaan osakkeiden hintojen laskuun ja aiheutti uudeleen huolestuneisuutta Japanin rahoitusjärjestelmän tilasta. Huhtikuun 3. päivänä euron jenikurssi oli 116,9 eli 0,7 % vahvempi kuin helmikuun lopussa ja 7,5 % vahvempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

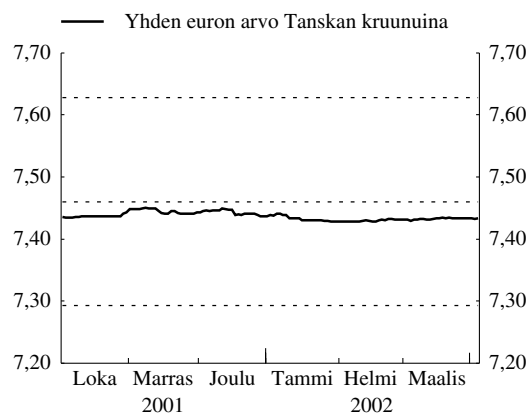
Koko tarkastelujakson ajan Englannin punta vaihteli enimmäkseen vain vähän sekä suhteessa euroon että Yhdysvaltain dollariin (ks. kuvio 19). Koska Ison-Britannian talousnäkymät olivat jonkin verran vahvistuneet ja inflaation odotettiin pysyvän lähaikoina juuri ja juuri 2½ prosentin tavoitetta hitaampana, Englannin pankin rahapolitiikan komitea päätti 7.3.2002 pitämässään kokouksessa jättää korot ennalleen. Huhtikuun 3. päivänä 2002 euron puntakurssi oli 0,61 eli lähellä helmikuun lopun kurssia ja noin 1,6 % heikompi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Muista eurooppalaisista valuutoista Tanskan kruunun kurssi oli lähellä ERM II -järjestelmän mukaista eurokeskuskurssiaan (ks. kuvio 20). Ruotsin kruunun vahvistuminen euroon nähden jatkui, ja viime aikoina sitä tuki vielä Ruotsin keskuspankin 19.3.2002 tekemä päätös korkojen

Kuvio 20.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavaintoja)

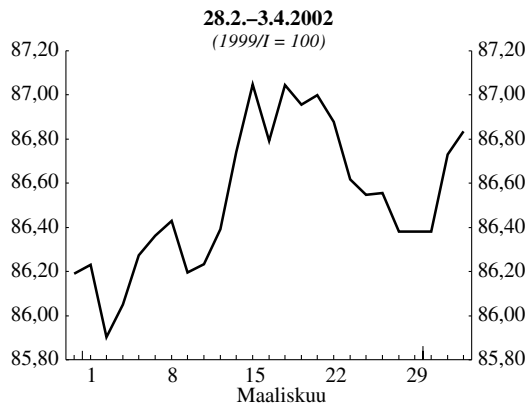
Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskus-kurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

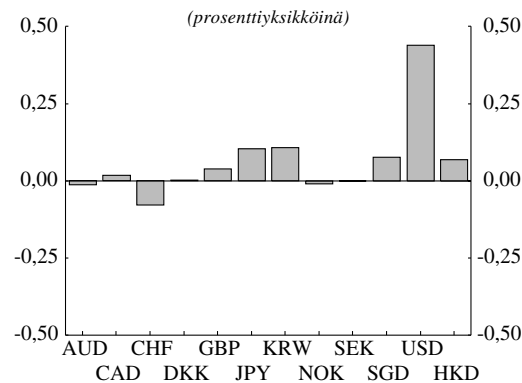
Kuvio 21.

Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin

Lähde: EKP.

- 1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppaniin valuuttaan nähden.
- 2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

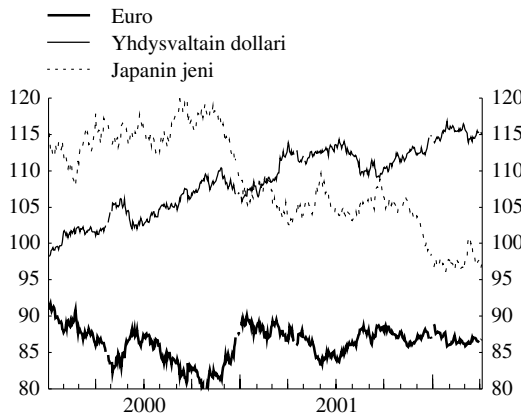
nostamisesta 25 peruspisteellä. Euro heikkeni hieman suhteessa Sveitsin frangiin, joka vahvistui maaliskuussa yleisesti, kun pääomavirrat hakeutuivat turvallisiin sijoituskohteisiin ilmeisesti sen vuoksi, että jännitys Lähi-idässä kasvoi ajoittain.

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi, joka lasketaan suhteessa euroalueen 12 tärkeimmän kauppakumppanin valuuttoihin, vahvistui hieman vuoden 2002 maaliskuussa ja huhtikuun alussa (ks. kuvio 21). Huhtikuun 3. päivänä euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli 0,7 % vahvempi kuin helmikuun lopussa ja lähellä vuoden 2001 keskimääräistä kurssia (ks. kuvio 22). Ku-

Kuvio 22.

Euron, dollarin ja jenin efektiiviset valuuttakurssit

(kuukausihavaintoja)

Lähde: EKP.

1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppanimaan valuuttaan nähden.

viosta 22 ilmenee myös Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin nimellisten efektiivisten valuuttakurssi-indeksien kehitys laskettuna suhteessa kyseisten talousalueiden 12 keskeisen kauppakumppanin valuuttoihin. Vuoden 2002 kahden ensimmäisen kuukauden suhteellisen vakaan kauden jälkeen Yhdysvaltain dollaria kuvaava indeksi laski maaliskuussa hieman ja oli jonkin verran korkeampi kuin vuonna 2001 keskimäärin. Samaan aikaan Japanin jeniä kuvaava indeksi nousi ensin ja laski sitten jälleen. Tarkastelujakson loppuun mennessä jenin valuuttakurssi-indeksi oli laskenut selvästi vuoden 2001 keskimääräistä tasoaan alemmaksi.

Tammikuun 2002 vaihtotase jokseenkin tasapainossa

Euroalueen vaihtotaseen alijäämä oli vuoden 2002 tammikuussa 1,5 miljardia euroa, kun se tammikuussa 2001 oli ollut 11,1 miljardia euroa (ks. taulukko 8). Vaihtotaseen alijäämän pieneminen johtui siitä, että tavarakaupan taseen 3,9 miljardin euron alijäämä tammikuussa 2001 muuttui 2,1 miljardin euron ylijäämäksi tammikuussa 2002 ja että tulonsiirtojen taseen ylijäämä kasvoi 2,7 miljardista eurosta 5,8 miljardiin euroon samana ajanjaksona. Sekä palvelutaseen että tuotannon tekijäkorvausten taseen muutokset olivat

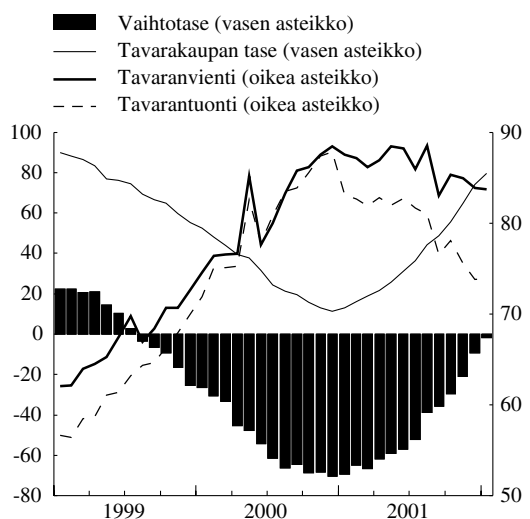
pieniä ja suurimmaksi osaksi keskenään vastakkaisia. Tavarakaupan taseen muuttuminen alijäämäisestä ylijäämäiseksi tammikuusta 2001 tammikuuhun 2002 johtui siitä, että tavarantuonti supistui nopeammin (11,4 %) kuin tavaravienti (4,4 %).

Kausivaihtelusta puhdistettu tavaraviennin ja -tuonnin arvo pysyi tammikuussa 2002 käytännöllisesti katsoen ennallaan joulukuuhun 2001 verrattuna, mutta erityisesti tuonnin arvo oli hieman pienempi kuin aiempina kuukausina (ks. kuvio 23). Vaikka euron valuuttakurssi pysyi suhteellisen vakaana tänä ajanjaksona, tuonnin arvon pieneminen selittyi osittain sillä, että öljyn hinta laski. Palveluiden viennin ja tuonnin arvo kasvoi edelleen kahdesta edellisestä kuukaudesta ja palautui elokuun tasolle. Tässä näkyi todennäköisesti se, että kansainvälinen matkailu elpyi osittain vähennyttyään jyrkästi syyskuun 11. päivän tapahtumien jälkeen (ks. kuvio 24). Tulonsiirtojen taseen alijäämän pieneminen tammikuussa 2002 näyttää johtuvan tulojen voimakkaasta kasvusta ja menojen supistumisesta, mikä kuvastaa Euroopan komissiolle suoritettujen maksujen ja Euroopan komissiolta saatujen maksujen ajoituksen eroa.

Kuvio 23.

Euroalueen vaihtotase, tavarakaupan tase sekä tavaravienti ja -tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja. Taseet ovat 12 kuukauden summia. Vienti- ja tuontitiedot ovat kuukausittaisia arvoja.

Taulukko 8.**Euroalueen maksutase***(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)*

	2001	2001	2001	2001	2002
	Tammikuu	Tammi-joulukuu	Marraskuu	Joulukuu	Tammikuu
Vaihtotase	-11,1	-9,3	2,8	2,9	-1,5
Tulot	140,4	1705,7	138,1	142,0	137,7
Menot	151,5	1714,9	135,3	139,1	139,2
Tavarat	-3,9	74,1	9,3	10,4	2,1
Vienti	79,8	1036,5	90,2	81,5	76,3
Tuonti	83,7	962,4	80,9	71,1	74,2
Palvelut	-2,4	1,5	-1,9	-1,1	-2,7
Vienti	22,4	310,8	22,3	25,6	23,6
Tuonti	24,8	309,4	24,2	26,7	26,3
Tuotannon tekijäkorvaukset	-7,5	-37,7	0,4	-1,3	-6,7
Tulonsiirrot	2,7	-47,1	-4,9	-5,1	5,8
Pääomansiirrot	1,3	9,4	0,4	1,2	2,5
Rahoitustase	2,3	-74,8	-15,4	3,7	-37,6
Suorat sijoitukset	-9,9	-93,9	7,8	0,6	4,3
Ulkomaille	-17,4	-217,1	-13,8	-17,5	-4,8
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-11,6	-128,4	-6,5	-5,7	-6,3
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-5,8	-88,7	-7,3	-11,8	1,5
Euroalueelle	7,5	123,2	21,6	18,1	9,2
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	5,1	90,0	11,7	11,6	6,5
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	2,4	33,2	9,9	6,5	2,6
Arvopaperisijoitukset	-42,8	40,9	11,5	-11,7	-41,3
Osakkeet	-21,1	143,8	9,9	9,1	-5,2
Saamiset	-20,7	-94,0	-12,4	-4,9	-14,0
Velat	-0,4	237,7	22,3	14,0	8,9
Velkapaperit	-21,7	-102,9	1,6	-20,8	-36,1
Saamiset	-16,2	-153,5	-25,6	-1,3	-15,0
Velat	-5,5	50,6	27,1	-19,5	-21,2
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-52,7	-53,0	19,3	-11,1	-36,9
Johdannaiset	-4,6	-22,1	-4,0	-0,5	0,6
Muut sijoitukset	57,2	-17,6	-30,7	9,4	4,0
Valuuttavaranto	2,4	17,8	0,0	5,9	-5,3
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	7,5	74,7	12,1	-7,7	36,5

*Lähde: EKP.**Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.*

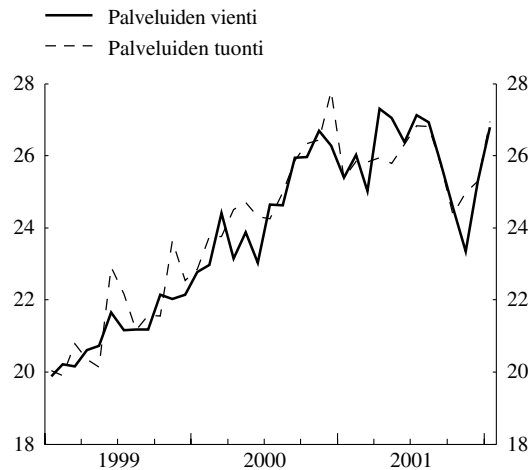
Kausivaihtelusta puhdistettu tavaraviennin ja -tuonnin määrä (tuoreimmat tiedot ovat joulukuulta 2001) väheni edelleen edellisiin kuukausiin verrattuna, mikä vaikutti osaltaan viennin ja tuonnin arvon viimeaikaiseen hienoiseen supistumiseen (ks. taulukko 9 "Euroalueen tilastot"-osassa). Ulkomaankaupan maantieteellinen ja

kauma marraskuussa 2001 (jolta viimeiset tiedot ovat käytettävissä) määrän mukaan tarkasteltuna osoittaa, että Yhdysvaltoihin suuntautuvan viennin määrä supistui edelleen vuoden 2001 alusta jatkuneen trendin mukaisesti ja myös nopeammin kuin Aasiaan suuntautuvan viennin määrä. Samanaikaisesti Isoon-Britanniaan suun-

Kuvio 24.

Euroalueen palveluiden vienti ja tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

tautuvan viennin määrä pysyi lähes ennallaan. Tuontiluvuista ilmenee, että Yhdysvalloista ja Aasiasta peräisin olevan tuonnin määrä pieneni edelleen, kun taas Isosta-Britanniasta peräisin olevan tuonnin määrän väheneminen vakautui marraskuussa 2001.

Pääomaa vietiin nettomääräisesti arvopaperisijoituksina tammikuussa 2002

Pääoman nettovienti suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina oli tammikuun 2002 rahoitustaseessa yhteensä 36,9 miljardia euroa (ks. tau-

lukko 8). Tämä johtui lähinnä 41,3 miljardin euron suuruudesta pääoman nettoviennistä arvopaperisijoituksina. Pääoman nettotuonti suorina sijoituksina pysyi kuitenkin vähäisenä (4,3 miljardia euroa).

Kuten joulukuussa 2001 myös tammikuussa 2002 olennaisinta arvopaperisijoituksiin liittyvässä pääoman nettoviennissä oli velkapaperisijoitusten velkapuolen kehitys: pääomaa vietiin nettomääräisesti yhteensä 21,2 miljardia euroa. Ulkomaiset sijoittajat vähensivät sekä euroalueen joukkolainoihin että rahamarkkinapapereihin tekemiään sijoituksia; joukkolainoihin tehdyt sijoitukset vähenivät 7,8 miljardia euroa ja rahamarkkinapapereihin tehdyt sijoitukset 13,4 miljardia euroa. Osakesijoitusten velkapuolelle kirjattu pääoman nettotuonti (8,9 miljardia euroa) oli myös hieman vähäisempää kuin aiempina kuukausina.

Ulkomaiset sijoittajat myivät hallussaan olevia euroalueella olevien liikkeeseen laskemia joukkolainoja, mikä ainakin osittain selittyy sillä, että japanilaiset sijoittajat kotiuttivat varojaan. Erityisesti japanilaiset rahoituksen välittäjät ja vakuutusyhtiöt myivät ulkomaisia joukkolainoja maailmanlaajuisesti ennen Japanin tilivuoden päättymistä maaliskuussa 2002. Ulkomaiset sijoittajat myivät myös euroalueen rahamarkkinapapereita, kuten he olivat tehneet useaan otteeseen vuonna 2001. Nämä euroalueen rahamarkkinapapereiden ulkomaiset nettomyynnit tammikuussa 2002 saattavat liittyä joulukuussa 2001 velkapaperiemissioista kirjattuihin euroalueen rahamarkkinapapereiden erittäin suuriin nettokuuletuksiin.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella

Julkisen talouden automaattisilla vakauttajilla tarkoitetaan julkisen talouden rahoitusaseman muuttumista talouden suhdannevaihteluiden mukaan ilman hallituksen erillisiä päätöksiä. Automaattiset vakauttajat saavat parhaassa tapauksessa aikaan oikea-aikaisia ja symmetrisiä muutoksia, jotka tasaavat talouden suhdannevaihteluja. Automaattisista vakauttajista voidaan kuitenkin saada täysi hyöty vain, jos jäsenvaltiot samanaikaisesti turvaavat julkisen talouden kestävyden pitämällä rahoitusasemansa vakaalla pohjalla ja velkansa pienenä.

Tässä artikkelissa pyritään osoittamaan, että suhdannevaihteluiden tasoittaminen automaattisesti julkisen budjetin avulla ja julkisen talouden kestävyden ylläpitäminen ovat keskenään täysin yhteensopivia tavoitteita. Ne täydentävät finanssipolitiikan strategiaa, jonka keskipitkän aikavälin tavoitteena on julkisen talouden rahoitusaseman pitäminen lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti. Tällaisen strategian mukaan vakausohjelmiin kirjattujen, julkisen talouden nimellistä rahoitusasemaa koskevien tavoitteiden tulisi heijastaa sekä tarkoituksenmukaista julkisen talouden keskipitkän aikavälin tasapainottumistavoitetta, jos rahoitusasema on edelleen epätasapainossa, että suhdannevaihteluiden vaikutusta. Julkisen talouden todellinen rahoitusasema saa poiketa asetetuista tavoitteista automaattisten vakauttajien vaikutuksen verran, kun talouskehitys poikkeaa odotetusta. Tästä huolimatta julkisen talouden rahoitusasema on pidettävä terveenä tai sen on pysyttävä nimellisten tavoitteiden taustalla olevalla tasapainottumistavoitella. Liiallisia alijäämiä on niin ikään vältettävä.

Strategia, jonka avulla pyritään saavuttamaan ja säilyttämään terve julkisen talouden rahoitusasema ja jonka mukaan sallitaan suhdannevaihteluiden automaattinen tasaaminen, vahvistaa myös vakaata, kasvua edistävää makrotaloudellista ympäristöä. Sen sijaan julkisen budjetin kautta tapahtuvan harkinnanvaraisen hienosäädön tehokkuutta suhdannevaihtelujen tasaamisessa pidetään varsin kyseenalaisena. Hallitusten on kuitenkin toteuttava määrätietoisesti sellaisia harkinnanvaraisia toimenpiteitä, jotka tähtäävät julkisen talouden rakenteiden korjaamiseen ja edistävät julkisen talouden tasapainottamista.

I Talouden vakauden merkitys

Taloudellisen ympäristön vakaus ja ennakoitavuus edistää sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia. Lyhyellä aikavälillä kotitaloudet toivovat, että taloudellinen tilanne, työllisyys ja tulot pysyvät vakaina, jolloin ne voivat pitää kulutuksensa suurin piirtein ennallaan. Pitkällä aikavälillä suuret odottamattomat häiriöt ja suhdannevaihtelut voivat heikentää talouskasvua esimerkiksi lisäämällä investointeihin ja innovaatioihin liittyviä riskejä. Erittäin epävakaassa taloudellisessa tilanteessa ihmiset saattavat olla taipuvaisia tekemään riskittömämpiä (mutta mahdollisesti myös vähemmän tuottavia) koulutus- ja uravalintoja. Talouspolitiikka, joka pitää makrotaloudellisen ympäristön vakaana, edistää siten taloudellista kasvua ja hyvinvointia.

Finanssipolitiikka voi lyhyellä aikavälillä edistää vakautta tasoittamalla suhdannevaihteluja. Tässä artikkelissa tarkastellaan, miten suhdannevaihteluita voidaan tasoittaa julkisen budjetin avulla ja miten vakaa talouskehitys voitaisiin parhaiten saavuttaa. Finanssipolitiikan lyhyen aikavälin va-

kauttaminen voi vaikuttaa yksittäisten maiden kannalta aiempaa merkittävämmiin niiden liittyessä talous- ja rahaliittoon. Talous- ja rahaliitossa lyhyitä nimelliskorkoja ei mukauteta yksittäisten maiden tilanteeseen vaan ne määräytyvät koko rahaliiton olosuhteiden perusteella. Niistä politiikkainstrumenteista, joita yksittäisillä mailla on talous- ja rahaliitossakin käytettävissään, finanssipolitiikka on avainasemassa kotimaisen kysynnän ja tuotannon vaihtelun tasoittamiseksi lyhyellä aikavälillä.

Finanssipolitiikka on tärkeä myös talouden pitkän aikavälin vakauden kannalta. Finanssipolitiikka, jolla pyritään kiihdyttämään talouskasvua menojen lisäämällä, saattaa johtaa BKT:hen suhteutettujen julkisten menojen kasvuun, mikä puolestaan edellyttää joko verojen korottamista tai alijäämä- ja velkasuhteiden kasvun sallimista. Jos tästä seuraa, että yksityisen sektorin rahoitusmahdollisuudet huonontuvat ja julkisen talouden kestävyys rapautuu, pitkät korot nousevat ja kasvunäkymät heikkenevät. Lisäksi jatkuvat

alijäämät syövät julkisen budjetin suhdannevaihteluita tasoittavaa vaikutusta. Kun maat ottavat jatkuvasti lisää velkaa, hallitukset menettävät välttämättömän liikkumavaransa, jonka avulla julkinen budjetti voi reagoida tarkoituksenmukaisella tavalla makrotalouden vaihteluun suhdannekierron aikana. Maat, joiden alijäämät ovat keskimäärin tasolla, joutuvat siksi tulevaisuudessa väijäämättä toteuttamaan lukuisia korjaavia toimia, joista aiheutuu häiriöitä.

Julkisen talouden kestävyys ja finanssipolitiikan suhdannevaihteluita tasoittava vaikutus liittyvät läheisesti toisiinsa. Jos ihmiset odottavat, että julkisen talouden kestävyys vaarantuu tulevaisuudessa, he saattavat muuttaa käyttäytymistään jonyt ja esimerkiksi vähentää investointeja ja siten heikentää talouden vakautta lyhyellä aikavälillä. Talous- ja rahaliitossa yhden tai useamman maan suurista alijäämistä ja kasvavista veloista voi aiheutua muitakin kustannuksia. Ne voivat nostaa pitkiä korkoja ja lisätä inflaatio-odotuksia koko

euroalueella ja siten luoda kielteisiä ulkoisvaikutuksia ja heikentää hintavakauteen tähtäävää rahapolitiikkaa.

Seuraavassa luvussa tarkastellaan julkisen talouden automaattisten vakauttajien toimintaa ja niiden rajoitteita sekä kerrotaan, milloin hallituksen erillisiin päätöksiin perustuva harkinnanvarainen finanssipolitiikka on tarkoituksenmukaista. Lisäksi kuvataan joitakin euroalueen julkisen talouden ominaispiirteitä 30 viime vuoden aikana. Luvussa 3 käsitellään Maastrichtin sopimuksessa sekä vakaus- ja kasvusopimuksessa asetettuja tavoitteita julkisen talouden kestävyden saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi ja tarkastellaan julkisen budjetin suhdannevaihteluita tasoittavaa vaikutusta. Luvussa 4 kuvaillaan tarkoituksenmukaista finanssipolitiikan strategiaa, joka on sopu-soinnussa sekä julkisen rahoitusaseman kestävyden että suhdannevaihteluiden tasoittamisen kanssa. Viimeisessä luvussa esitetään artikkelin tiivistelmä ja tehdään päätelmiä.

2 Finanssipolitiikan merkitys taloudellisen toiminnan vakauttamisessa

Finanssipolitiikan välineillä voidaan tasoittaa suhdannevaihteluita monin tavoin. Taloudellisen laskusuhdanteen aikana ne voivat vakauttaa tuotantoa, tuloja ja kysyntää, kun julkinen kulutus pysyy ennallaan tai jopa kasvaa, tai kun verotulot supistuvat. Vastaavasti voimakkaan kasvun kausina finanssipolitiikan välineillä voidaan hillitä talouskasvua. Vakauttaminen voi perustua harkinnanvaraisiin toimenpiteisiin eli hallitusten aktiivisiin päätöksiin julkisen kulutuksen tai verojen sopeuttamisesta taloudellisen toiminnan muutoksiin. Julkisen talouden automaattiseksi vakauttajiksi kutsutaan sen sijaan julkisten tulojen ja menojen muutoksia, jotka eivät edellytä päätöksentekijöiltä uusia päätöksiä ja jotka ovat seurausta suhdannevaihtelujen vaikutuksista budjetin osatekijöihin.

Kysynnän ja tuotannon automaattinen vakauttaminen julkisten menojen ja tulojen avulla

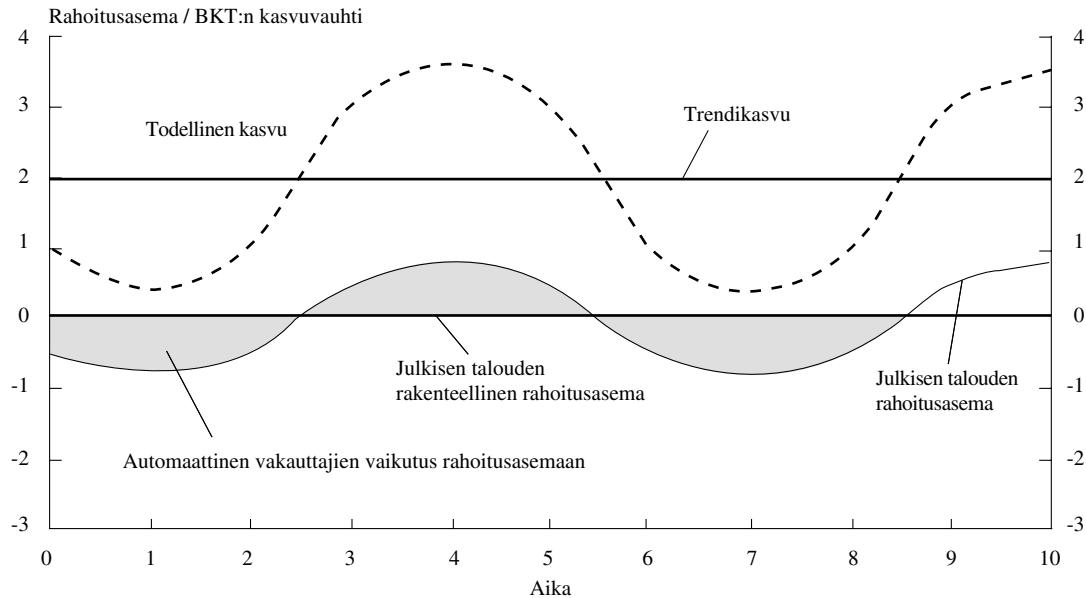
Suhdannevaihteluiden automaattinen tasoittaminen julkisen budjetin avulla on seurausta tietyis-

tä verotuksen ja tulonsiirtojen ominaispiirteistä, jotka pohjautuvat vero- ja sosiaalilainsäädäntöön. Toisaalta se on myös seurausta siitä, että kulutuksen keskeiset erät eivät jousta suhdannevaihtelujen mukaan, koska nämä erät on ennakoon määritelty vuotuisissa budjeteissa tai jopa monivuotisissa menokehitystä koskevissa määräyksissä.

Järjestelmän havainnollistamiseksi voidaan tarkastella kuvitteellista esimerkkiä, jossa jonkin valtion hallitus suunnittelee saavansa julkisen taloutensa rahoitusaseman tasapainoon tiettyä vuonna. Oletetaan, että talouskasvu jääkin hallituksen ennustamaa heikommaksi esimerkiksi ennustettua pienemmän kulutuskysynnän vuoksi. Tällöin julkisen talouden suurimmat tuloerät (lähinnä verotulot) pienenisivät enemmän tai vähemmän suhteessa talouskasvun hidastumiseen. Sen sijaan suurin osa valtion menoista, joita voidaan tässä ajatella kotitalouksien ja yritysten tuloina (lähinnä eläkkeet, julkisen sektorin palkat ja erilaiset tuet), pysyisi ennallaan tai voisi jopa kasvaa (työttömyyteen liittyvät menot). Hallituksen kannalta tämä merkitsisi julkisen talouden rahoitusaseman heikkenemistä, kun taas kotitaloudet ja

Kuvio I.

Automaattisten vakauttajien toiminta suhdannekierron aikana

yritykset voisivat pitää kiinni alkuperäisistä kulutussuunnitelmistaan ja siten tukea kokonaiskysyntää sekä hillitä talouskasvun heikkenemistä.

Kuvio I esittää kuvitteellista tilannetta, jossa BKT:n kasvun suhdannevaihtelut ovat säännöllisiä ja symmetrisiä tietyn trendikasvuvauhdin ympärillä. Kuvio osoittaa, kuinka suhdannevaihtelut kuvastuvat julkisen talouden rahoitusaseman syklisenä kehityksenä. Tässä esimerkissä julkisen talouden rakenteellinen rahoitusasema (kuviossa paksu viiva) on muuttumaton ja tasapainossa koko suhdannekierron ajan. Julkisen talouden automaattisten vakauttajien rahoitusasemavaikutus näkyy syklisenä ”hengityksenä” tasapainon molemmiin puoliin (varjostettu alue kuviossa). Automaattiset vakauttajat saavat siis aikaan sen, että julkisen talouden rahoitusasema myötäilee kasvun vaihteluja.

Automaattisten vakauttajien koon ja tehokkuuden välinen korrelaatio

Talouden suhdannekierrossa julkisen talouden rahoitusaseman muutosten laajuus heijastelee automaattisten vakauttajien kokoa, joka puolestaan määräytyy suurelta osin vero- ja menojärjestelmän perusteella. Yleensä julkisen talouden automaattiset vakauttajat ovat sitä suurempia, mitä suurempi itse julkinen sektori on. Mitä suu-

rempi julkisten menojen osuus BKT:stä on, sitä tehokkaammin talous on suojattu suhdannevaihteluilta. Julkisen talouden tulojen osalta voidaan todeta, että budjetin suhdannevaihteluita tasoittava vaikutus kasvaa verojärjestelmän progressiivisuuden myötä. Kehikossa I tarkastellaan julkisen talouden rahoitusaseman suhdanneherkkyyttä euroalueen maissa sekä rakenteellisen rahoitusaseman mittaamisessa käytettävän ns. suhdannekorjatun rahoitusaseman laskentatapaa.

Julkisen kulutuksen kasvaessa tarvitaan myös aiempaa enemmän verotuloja, ja tämä onkin ensimmäinen suuriin automaattisiin vakauttajiin liittyvistä keskeisistä haittavaikutuksista. Korkea veroaste ja avokätiset sosiaalietuudet vähentävät kannustimia työntekoon, investointeihin ja innovaatioihin ja siten heikentävät taloudellista toimintaa (ks. Kuukausikatsauksen elokuun 2001 artikkeli ”Finanssipolitiikka ja talouskasvu”). Lisäksi suuret automaattiset vakauttajat voivat viivästyttää talouden sopeutumista. Esimerkiksi runsaat työttömyysetuudet vähentävät irtisanottujen työntekijöiden kannustimia uuden työpaikan etsimiseen, erilaisten työehtojen hyväksymiseen ja uudelleenkouluttautumiseen. Korkeat verot yhdistettyinä valtion tukiin vaikeuksissa oleville teollisuudenaloille johtavat tilanteeseen, jossa yrityksille on aiempaa kannattamattomampaa mukautua muuttuviin taloudellisiin olosuhteisiin. Tämän seurauksena tehokkuus kärsii huomattavasti.

Harkinnanvarainen finanssipolitiikka ei yleensä sovellu lyhyen aikavälin kysynnänhallintaan

Harkinnanvaraisella finanssipolitiikalla tarkoitetaan sellaisia julkisten tulojen ja menojen muutoksia, jotka johtuvat hallituksen erillisistä päätöksistä, kuten esimerkiksi muutoksista verotuksessa ja tulonsiirroissa, valtion virkamiesten lukumäärän lisäämisestä tai julkisen sektorin palkkojen korottamisesta ja valtion investointeja koskevista muutoksista. Tähänastisia yrityksiä hallita kokonaiskysyntää harkinnanvaraisen finanssipolitiikan – finanssipoliittisen hienosäädön – avulla on ollut laajalti, mutta ne ovat usein olleet vaikutuksiltaan kielteisiä.

Ensinnäkin harkinnanvarainen politiikka voi vaarantaa julkisen talouden rahoitusasemien terveyden, sillä hallitusten on helpompi lisätä menoja hitaan kasvun kausina kuin leikata niitä ja kiristää finanssipolitiikkaa talouden noususuhdanteissa. Tällainen politiikka johtaa siihen, että alijäämät ja veroaste kasvavat jatkuvasti. Automaattiset vakauttajat sitä vastoin toimivat suhdannekierron aikana symmetrisesti: ne hillitsevät ylikuumenemistä korkeasuhdanteiden aikana ja tukevat taloudellista toimintaa taloudellisten laskeusuhdanteiden aikana. Ne eivät periaatteessa vaikuta julkisen talouden rahoitusaseman rakenteelliseen vakauteen niin kauan kuin vaihtelu puoleen ja toiseen on tasapainoista.

Kehikko 1.

Julkisen talouden suhdannekorjattu rahoitusasema

Suhdannekorjaus helpottaa finanssipolitiikan seuranta ja analysointia

Finanssipolitiikkaa ei ole helppoa arvioida julkisen talouden todellisen rahoitusaseman kehityksen perusteella, koska julkisen talouden rahoitusaseman muutoksiin vaikuttavat suhdannevaihtelut automaattisten vakauttajien toiminnan kautta, korkomenot ja hallituksen hyväksymät uudet toimenpiteet. Nämä osatekijät on pystyttävä erittelemään, jos julkisen talouden kehitystä halutaan seurata täsmällisellä tavalla.

Julkisen talouden rahoitusasemaa, josta on poistettu automaattisten vakauttajien vaikutukset, kutsutaan suhdannekorjatuksi eli rakenteelliseksi rahoitusasemaksi. Yksi tapa laskea rakenteellinen rahoitusasema on arvioida ensimmäisessä vaiheessa rahoitusaseman suhdanneherkkyys eli se, miten paljon prosenttiyksikön suuruinen tuotannon muutos vaikuttaa automaattisesti julkisen talouden rahoitusasemaan. Useiden järjestöjen tekemien empiiristen tutkimusten perusteella euroalueeseen kuuluvissa maissa rahoitusaseman suhdanneherkkyys vaihtelee 0,3:sta 0,7:ään. Euroalueella prosenttiyksikön suuruinen BKT:n määrän kasvu (tai pieneneminen) parantaa (tai heikentää) julkisen talouden rahoitusasemaa keskimäärin 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen julkisen talouden automaattisten vakauttajien vaikutuksen takia. Toisessa vaiheessa arvioidaan talouden suhdannetilanne, mikä edellyttää talouden trendikasvuvauhdin (tai potentiaalisen kasvuvauhdin) mittaamista. Tämän jälkeen voidaan arvioida rahoitusaseman suhdannekomponentti ja poistaa se todellisesta rahoitusasemasta. Näin saadaan selville julkisen talouden rakenteellinen rahoitusasema, joka ilmaisee kyseisen maan julkisen talouden tasapainottamistarpeen tai jo toteutettujen tasapainottamistoimien vaikutukset. Esimerkiksi jos suhdannekorjattu alijäämä on suuri, kyseisen maan on syytä ryhtyä huomattaviin lisätoimenpiteisiin saadakseen julkisen talouden rahoitusaseman terveille pohjalle.

Voidaan esimerkiksi olettaa, että jonkin maan rahoitusaseman suhdanneherkkyys on 0,5, ylijäämä suhteessa BKT:hen on kohentunut edellisvuoden 1 prosentista kuluvan vuoden 2 prosenttiin ja todellisen kasvun on ilmoitettu olevan 3 prosenttia eli prosenttiyksikön potentiaalista kasvua nopeampaa. Tässä skenaariossa puolet prosenttiyksikön suuruudesta rahoitusaseman kohentumisesta voidaan katsoa johtuvan automaattisten vakauttajien toiminnasta (rahoitusaseman suhdanneherkkyys 0,5 kerrottuna todellisen kasvun ja trendikasvun välisellä prosenttiyksikön erolla), ja loppuosa johtuu julkisen talouden tasapainottamistoimenpiteistä sekä korkomenojen muutoksista. Vaikka julkisen talouden todellinen rahoitusasema on kohentunut prosenttiyksikön verran, suhdannekorjattu rahoitusasema paranee vain 0,5 prosenttiyksikköä, mikä on osoitus kyseisen maan aktiivisista julkisen talouden tasapainottamistoimenpiteistä.

Näin ollen suhdannekorjattu rahoitusasema on yksi finanssipolitiikan virityksen indikaattori. Suhdannekorjatusta rahoitusasemasta voidaan poistaa korkomenot, jolloin saadaan selville suhdannekorjattu perusrahoi-

tusasema. Eräät tarkkailijat katsovat, että tämä soveltuu paremmin hallituksen finanssipolitiikan viritetyksen arviointiin, koska korkomenot ovat pikemminkin elvyttävän finanssipolitiikan tai tasapainottamistoimenpiteiden seuraus kuin niiden syy.

Arvioita on syytä tulkita varovaisesti

Suhdannekorjatut luvut eivät kerro kaikkea julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasemasta ja tasapainottamistoimenpiteistä ja -tarpeista. Ensinnäkin rahoitusaseman suhdanneherkkyyden ja trendikasvun arviointimenetelmiin liittyy tiettyjä ongelmia. Toiseksi suhdannekorjattuja lukuja tulkittaessa on edelleen otettava huomioon julkisen talouden rahoitusasemaan vaikuttavat tilapäiset tekijät. Suhdannekorjatun rahoitusaseman muutokset ovat hyödyllisempiä vuotuisten tasapainottamistoimenpiteiden mittaamisen kannalta, koska niihin menetelmän valinta ei vaikuta yhtä paljon kuin rahoitusaseman tasoihin eivätkä ne ole ajan mittaan yhtä epävakaita. Tämä käy havainnollisesti ilmi oheisesta taulukosta, jossa vertaillaan kolmen kansainvälisen järjestön äskettäin esittämiä arvioita euroalueen julkisen talouden suhdannekorjatusta rahoitusasemasta ja sen vuotuisesta muutoksesta vuonna 2001.

Arviot euroalueen julkisen talouden suhdannekorjatusta rahoitusasemasta vuonna 2001

(prosenttiyksikköä BKT:stä)

	Muutos		Tasot	
	2001 keväät	2001 syksy	2001 keväät	2001 syksy
Euroopan komissio	-0,2	0,0	-0,9	-1,3
OECD	-0,1	0,0	-0,7	-0,9
IMF	-0,1	0,0	-0,6	-0,7

Lähteet: Euroopan komission julkaisu "European Economy, Supplement A", maaliskuuhuhtikuu 2001 ja loka-marraskuu 2001; OECD:n julkaisu "Economic Outlook", kesäkuu 2001 ja joulukuu 2001; IMF:n julkaisu "World Economic Outlook", toukokuu 2001 ja lokakuu 2001.

Toiseksi harkinnanvaraisen politiikan mukautuminen taloudellisiin olosuhteisiin voi olla joustamattomampaa kuin automaattisten vakauttajien. Automaattiset vakauttajat ovat suorassa yhteydessä talouden rakenteeseen, minkä vuoksi ne reagoivat olosuhteisiin oikea-aikaisella ja ennakoitavalla tavalla, jolloin odotukset talouden toimijoista ovat oikeaan osuvia ja luottamus paranee. Lisäksi automaattisten vakauttajien vaikutuksen suuruus heijastelee sitä, kuinka paljon taloudelliset olosuhteet poikkeavat siitä, millaiset niiden budjettisuunnitelmia laadittaessa odotettiin olevan. Erillisten päätösten avulla on lähes mahdotonta jäljitellä näitä automaattisten vakauttajien ominaispiirteitä. Esimerkiksi verotusta koskevat muutokset yleensä edellyttävät parlamentin hyväksyntää ja niiden täytäntöönpano on myöhäisempää kuin budjettiprosessin. Tämän vuoksi ei olekaan yllättävää, että kokonaiskysynnän hallintaan tähtäävä harkinnanvarainen finanssipolitiikka on tähän mennessä yleensä ollut suhdannevaihteluita vahvistavaa. Harkinnanvarainen politiikka on usein alkanut vaikuttaa vasta sitten, kun suhdanteet ovat jo muuttumassa, ja on siten saattanut pahentaa talouden epävakautta.

Harkinnanvaraisen finanssipolitiikan soveltamisala

Harkinnanvaraista politiikkaa tarvitaan julkista taloutta koskevien rakenteellisten muutosten täytäntöönpanemiseksi ja poikkeustilanteisiin reagoimiseksi varsinkin silloin, kun taloudessa ilmenee epätavallisia häiriöitä. Ensinnäkin harkinnanvarainen politiikka heijastelee julkisen kulutuksen painopisteiden, määrän ja koostumuksen muutoksia sekä eri veroasteita ja ominaispiirteitä. Näitä koskevat politiikan eri osa-alueet määrittävät julkisen talouden rakenteen, joka puolestaan vaikuttaa huomattavasti talouden toimintaan ja, kuten edellä todettiin, kunkin maan automaattisten vakauttajien ominaispiirteisiin.

Toiseksi harkinnanvaraisia finanssipoliittisia päätöksiä tarvitaan julkisen talouden kestävyuden ylläpitämiseksi keskipitkällä aikavälillä. Tämä on edellytyksenä automaattisten vakauttajien vapaalle toiminnalle. Varsinkin silloin, kun kestävyys on kyseenalainen, elvyttävät toimenpiteet tai edes automaattiset vakauttajat eivät välttämättä vaikuta tuotantoon toivotulla tavalla, sillä ihmiset mukauttavat toimintansa niihin odotuksiin, jotka koskevat todennäköistä tulevaa julkisen ta-

louden kriisiä. Julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamiseen tähtäävillä toimenpiteillä saatetaan siten palauttaa luottamus julkisen talouden pitkän aikavälin kehitysnäkymiin ja kohentaa niitä koskevia odotuksia. Nämä ”ei-keynesiläiset” vaikutukset todennäköisesti vähentävät julkisen talouden tasapainottamisesta aiheutuvia kielteisiä taloudellisia vaikutuksia. Aktiivinen julkisen talouden tasapainottaminen, jossa harjoitetaan harkinnanvaraista politiikkaa, on näin ollen tarkoituksenmukaista silloin, kun julkisen talouden rahoitusasema ei ole terve tai kun julkisen talouden kestävyys on suurten velkojen ja tulevien julkiseen talouteen kohdistuvien (esimerkiksi väestön ikääntymisestä aiheutuvien) velvoitteiden vuoksi uhattuna.

Vaikka julkisen talouden automaattiset vakauttajat tasoittavatkin tehokkaasti tavanomaisia suhdannevaihteluja, joissakin tilanteissa saatetaan tarvita aktiivista päätöksentekoa. Automaattiset vakauttajat eivät välttämättä yksin riitä talouden tasapainottamiseen, jos talouden epätasapaino ei johdu tavanomaisesta suhdannevaihtelusta tai jos epätasapaino johtuu pysyvästä muutoksesta talouden rakenteissa. Tällaisissa tilanteissa harkinnanvarainen politiikka voi lisäksi vaikuttaa suotuisasti tarjontaan. Taantumien aikana harjoitetulta elvyttävältä politiikalta odotettu hyöty on kuitenkin arvioitava suhteessa pitkän aikavälin kestävyyskohdistuviin riskeihin, julkisen talouden rakenteeseen kohdistuviin pysyviin haittaikutuksiin – mm. jatkuvasti korkeana pysyvään veroasteeseen – sekä mahdollisesta politiikan muutoksesta aikanaan aiheutuviin kustannuksiin.

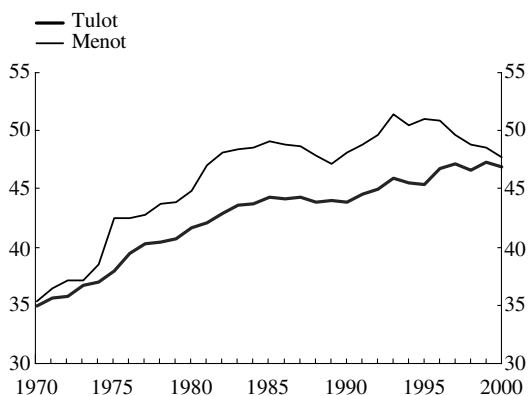
Tähänastiset kokemukset

Useissa tutkimuksissa on todettu, että euroalueeseen kuuluvien maiden julkisen talouden vakauttamisyrittäykset 1970-luvun puolivälistä 1990-luvun puoliväliin eivät juurikaan onnistuneet. Joissakin tapauksissa finanssipolitiikka pikemminkin kärjisti suhdannevaihteluita kuin hillitsi niitä. Usein finanssipolitiikkaa kiristettiin hitaan kasvun kausina ja höllennettiin talouden noususuhdanteessa. Näin ollen harkinnanvarainen finanssipolitiikka oli usein suhdannevaihtelua vahvistavaa, peitti alleen automaattisten vakauttajien vaikutuksen ja saattoi edistää talouden epäva-

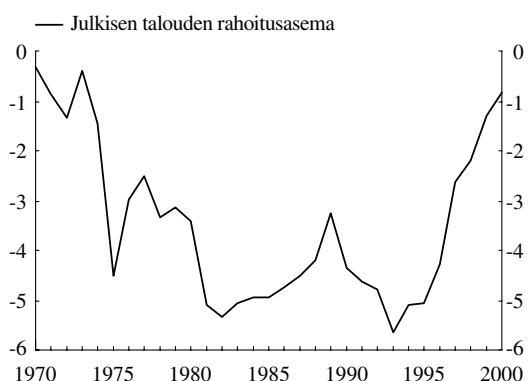
Kuvio 2.

Julaiset tulot ja menot, julkisen talouden rahoitusasema ja velka euroalueella (% BKT:stä) vuosina 1970–2000

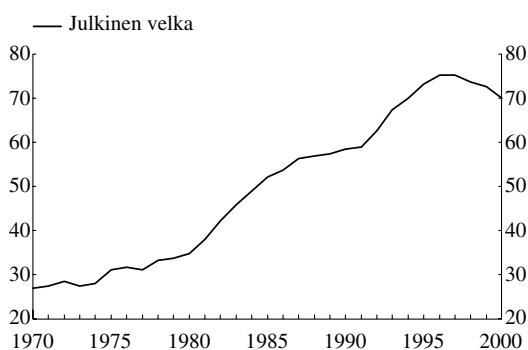
a) Julkiset tulot ja menot

b) Julkisen talouden rahoitusasema

c) Julkinen velka

Lähteet: Euroopan komissio (Ameco-tietokanta) ja EKP:n laskelmat. Huom. Euroalueen tiedoissa eivät ole mukana Luxemburgin tiedot eivätkä UMTS-toimilupien myyntitulot.

kautta. Epäonnistuneen ajoituksen lisäksi harkinanvaraisissa finanssipoliittisissa korjaavissa toimituksissa ilmeni kahdenlaista epäsymmetriaa, joka on heikentänyt julkisen talouden kestävyttä.

Ensinnäkin finanssipolitiikka toimi sikäli epäsymmetrisesti, että kun finanssipolitiikkaa höllennettiin, lisättiin menoja, mutta sen jälkeen finanssipolitiikkaa kiristettäessä ei supistettukaan menoja vaan korotettiin veroja. Tämän seurauksena veroaste ja julkisten menojen osuus BKT:stä kasvoivat (ks. kuvio 2a). Keskimääräiset julkiset menot ja veroasteet kasvoivat vähitellen siinä määrin, että ne ovat nyt paljon suuremmat kuin useimmissa muissa teollisuusmaissa. Toiseksi voidaan havaita, että eräissä jäsenvaltioissa julkisen talouden rahoitusasema ei kohentunut noususuhdanteiden aikana yhtä paljon kuin se heikkeni laskusuhdanteiden aikana, mikä osoittaa finanssipolitiikan reagoineen asymmetrisellä tavalla suhdannevaihteluihin. Alijäämien kehitys vinoutui selvästi: 1990-luvun alkuvuosina euroalueen keskimääräinen alijäämä oli vuodesta toiseen suuri ja korkeimmillaan yli 5 % BKT:stä (ks. kuvio 2b).

3 Maastrichtin sopimus sekä vakausero- ja kasvusopimus: vakauttaminen ja kestävyys

Epävakaan ja kestävämmän finanssipolitiikan haitat olivat suurimpia huolenaiheita, kun julkista taloutta koskevia institutionaalisia puitteita suunniteltiin valmisteltaessa talous- ja rahaliittoa (EMU). Julkisen talouden kestävyys saavuttamisesta ja säilyttämisestä tuli Maastrichtin sopimuksen julkista taloutta koskevien määräysten pääasiallinen tavoite, kun taas vakausero- ja kasvusopimuksella pyritään ensisijaisesti vahvistamaan finanssipolitiikan mahdollisuuksia tasoittamaan suhdannevaihteluita kurinalaisen finanssipolitiikan asettamisissa puitteissa.

Julkisen talouden kestävyys edistäminen rahoitusaseman tasapainottamisen avulla

Maastrichtin sopimuksessa ja vakausero- ja kasvusopimuksessa määrätään järkevää finanssipolitiikkaa päätöksentekoa koskevista säännöistä, jotta finanssipolitiikan kurinalaisuus voidaan varmis-

Tämä politiikka heikensi julkisen talouden kestävyttä ja kasvua edistävää vaikutusta. Pitkäaikaiset suuret alijäämät sekä kasvavan veroasteen kielteiset vaikutukset investointeihin ja kasvuun johtivat siihen, että julkiset velkasuhteet suurentivat jatkuvasti ja erittäin nopeasti vuoteen 1996. Keskimääräiset velkasuhteet suurentivat tuntuvasti laskusuhdanteiden aikana. Voimakkaan kasvun kausinakin ne suurentivat hieman tai joissakin tapauksissa pysyivät ennallaan mutteivät missään vaiheessa alkaneet pienentyä (ks. kuvio 2c). Useissa maissa velan ja velanhoitokustannusten kasvu alkoi herättää epäilyjä julkisen talouden kestävydestä. Se myös vähensi julkisen talouden automaattisen suhdannevaihteluiden tasoittamisen liikkumavaraa. Vasta viime vuosina alijäämät ovat supistuneet merkittävästi ja julkiset velkasuhteet alkaneet pienetä, kun Maastrichtin sopimuksen ja sittemmin vakausero- ja kasvusopimuksen julkista taloutta koskevat määräykset on pantu täytäntöön.

ta ja julkisen talouden kestävyys säilyttää. Maastrichtin sopimuksessa määrätään, että jäsenvaltioiden on vältettävä liiallisia julkisen talouden alijäämiä (artikla 104). Jos jonkin maan julkisen talouden alijäämä ylittää 3 % BKT:stä tai jos julkisen velan suhde BKT:hen ylittää 60 %, kyseessä on ”liiallinen alijäämä”, mikäli kyseessä eivät ole poikkeukselliset olosuhteet.

Vakausero- ja kasvusopimuksessa, jossa täsmennetään Maastrichtin sopimuksen julkista taloutta koskevia määräyksiä, maat sitoutuvat pitämään julkisen talouden rahoitusaseman keskipitkällä aikavälillä lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä. Tämän periaatteen johdonmukainen noudattaminen merkitsee sitä, että julkisen talouden rahoitusasemat ovat keskimäärin tasapainossa suhdannekierron aikana. Samalla julkisen talouden velkasuhteet keskimääräisesti pienenevät suhdannekierron aikana, vaikka pienenemisvauhti voikin vaihdella vuosittain.

Julkisen talouden suhdannevaihteluita tasoittavan vaikutuksen turvaaminen

Vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyy kaksi väli-nettä, joilla varmistetaan julkisen talouden suhdannevaihteluita tasoittavan vaikutuksen edellyttämä joustavuus ja säilytetään julkisen talouden kurinalaisuus. Ensinnäkin pitäessään julkisen talouden rahoitusaseman keskipitkällä aikavälillä lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä maat voivat antaa julkisen talouden rahoitusaseman kohentua tai heiketä talouden suhdannetilanteen mukaisesti. Tämä ”julkisen talouden suhdannejousto” auttaa tasoittamaan suhdannevaihteluita automaattisesti ilman, että alijäämiä koskeva 3 prosentin viitearvo ylittyy normaalin suhdannekieron vallitessa.

Toiseksi sopimukseen sisältyy ns. purkuehto. Sil- lä pyritään välttämään epätarkoituksenmukaiset reaktiot, joita liian tiukka 3 prosentin viitearvon noudattaminen voi aiheuttaa syvän taantumun ai- kana. Alijäämiä, joiden osuus BKT:stä ylittää 3 %, pidetään liiallisina, paitsi jos viitearvon ylittyminen on vain väliaikaista ja poikkeuksellista. Ali- jäämän on joka tapauksessa pysyttävä lähellä vii- tearvoa. Viitearvon ylittymistä voidaan pitää väli- aikaisena ja poikkeuksellisena, jos se johtuu epä- tavallisesta tapahtumasta, joka ei ole kyseisen jäsenvaltion hallittavissa, tai jos se johtuu vaka- vasta taloudellisesta taantumasta. Laatiessaan kertomuksen neuvostolle komissio katsoo, että vakavasta taloudellisesta taantumasta johtuva 3 prosentin viitearvon ylitys on poikkeuksellista pääsääntöisesti ainoastaan silloin, kun BKT:n määrä pienenee vähintään 2 % vuodessa. Neu- vosto päättää, onko kyseessä liiallinen alijäämä. BKT:n määrän pieneneminen alle 2 prosenttiin voidaan kyseisen jäsenvaltion aloitteesta katsoa poikkeukselliseksi sellaisten lisätodisteiden pe- rusteella, jotka koskevat erityisesti taantumun jyrkkyyttä tai kertynyttä tuotannonmenetystä suhteessa aikaisempiin kehityssuuntiin. Arvioi- dessaan taloudellisen taantumun vakavuutta jäsenvaltiot käyttävät yleensä viitearvona vähin-

tään 0,75 prosentin suuruista BKT:n määrän pie- nenemistä vuodessa.

Täytäntöönpanon varmistaminen

Huolellisesti suunniteltu seurantajärjestelmä varmistaa EU:n julkista taloutta koskevien puit- teiden täytäntöönpanon ja noudattamisen kol- men periaatteen avulla: avoimuus, vertaispainos- tus ja seuraamusten määräämisen mahdollisuus. Säännöllisesti tarkistettavissa vakaushjelmissä euroalueeseen kuuluvat maat esittävät julkisen talouden rahoitusasemaa ja julkista velkaa kos- kevat lyhyen ja keskipitkän aikavälin tavoitteen- sa, jotka on määritelty osuutena nimellisestä BKT:stä. Ohjelmassa on lisäksi esitettävä keskei- set oletukset talouden arvioidusta kehityksestä, tavoitteiden saavuttamiseksi suunnitellut toimen- piteet ja selvitys siitä, miten muutokset keskei- sissä taloutta koskevissa oletuksissa vaikuttaisi- vat julkisyhteisöjen rahoitus- ja velka-asemiin. Lisäksi maiden on toimitettava Euroopan komi- siolle kertomus ja ennuste julkisen talouden rahoitusasemasta kahdesti vuodessa. Tämä pa- rantaa julkisen talouden kehityksen avoimuutta.

Avoimuus helpottaa vertaispainostusta, joka to- teutuu käymällä vuosittain läpi jäsenmaiden toi- mittamat tarkistetut vakaushjelmat ja jota li- säksi harjoitetaan monilla muilla EU-foorumeil- la. Jos jonkin euroalueeseen kuuluvan maan jul- kisen talouden kehitys poikkeaa Maastrichtin sopimuksessa ja vakaus- ja kasvusopimuksessa asetetuista tavoitteista, tavoitteiden saavuttami- sen varmistamiseen voidaan soveltaa erilaisia menettelyjä. Ne huipentuvat liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn, jonka seurauksena voi- daan määrätä seuraamuksia sellaiselle euroaluee- seen kuuluvalla maalle, joka ei toteuta rahoitus- asemaa korjaavia toimenpiteitä. Rahallisia seu- raamuksia ei voida määrätä EMUn ulkopuolisille EU:n jäsenvaltioille (ks. Kuukausikatsauksen tou- kokuun 1999 artikkeli ”Vakaus- ja kasvusopimuk- sen täytäntöönpano”).

4 Automaattiset vakauttajat – käytännön ohjeita tarkoituksenmukaisen finanssipoliittisen strategian luomiseksi

Kaksitahoinen strategia: suhdannevaihteluiden automaattinen tasoittaminen ja julkisen talouden kestävyys ovat sovittavissa yhteen

Automaattisten vakauttajien toiminnan ja vakaus- ja kasvusopimuksen kuvauksen perusteella suositeltavalta vaikuttaa kaksitahoinen strategia, jossa toisaalta tuetaan julkisen talouden kestävyttä ja toisaalta varmistetaan julkisen talouden suhdannevaihteluita tasoittava vaikutus. Ensimmäisen tavoitteen eli kestävyuden saavuttamiseksi hallitusten on saavutettava ja pidettävä yllä julkisen talouden rahoitusasema, joka on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen keskipitkällä aikavälillä. Tasapainoinen rahoitusasema mahdollistaa velkasuhteen pienentämisen, mutta ei aina riitä supistamaan velkasuhdetta riittävän nopeasti. Tällöin tarvitaan julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamisen lisäksi muita toimenpiteitä. Tämä on tärkeää varsinkin niissä maissa, joissa julkinen velka ylittää 60 prosentin viitearvon.

Jos maa ilmoittaa, että sen julkisen talouden rahoitusasema on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen, se voi saavuttaa myös suhdannevaihteluiden tasoittamistavoitteen antamalla automaattisten vakauttajien toimia vapaasti. Niiden on siis mahdollista tasoittaa tuotannon vaihteluja ilman, että alijäämiä koskeva 3 prosentin viitearvo ylittyy tavanomaisen suhdannekierron aikana. Maiden, joiden rahoitusasemat ovat erittäin herkkiä suhdannevaihteluille, on kuitenkin pyrittävä vahvempaan julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasemaan kuin maiden, joiden rahoitusasemien suhdanneherkkyys on vähäinen. Jos ne eivät pysty ylläpitämään riittävän vahvaa rahoitusasemaa, ne saattavat ylittää 3 prosentin viitearvon todennäköisemmin kuin muut maat.

Yleensä suhdannevaihteluiden tasoittaminen ei edellytä ylimääräisiä harkinnanvaraisia finanssipoliittisia päätöksiä. Harkinnanvaraisia toimenpiteitä voidaan kuitenkin tarvita erityistapauksissa, kun maa ajautuu syvään taantumaa tai kun on tarpeen muuttaa julkisen talouden rakennetta. Näiden toimenpiteiden on kuitenkin oltava selkeästi kohdennettuja ja tehokkaita.

Julkisen talouden tasapainottamisstrategiat ja suhdannevaihteluiden automaattinen tasoittaminen ovat keskenään täysin yhteensopivia

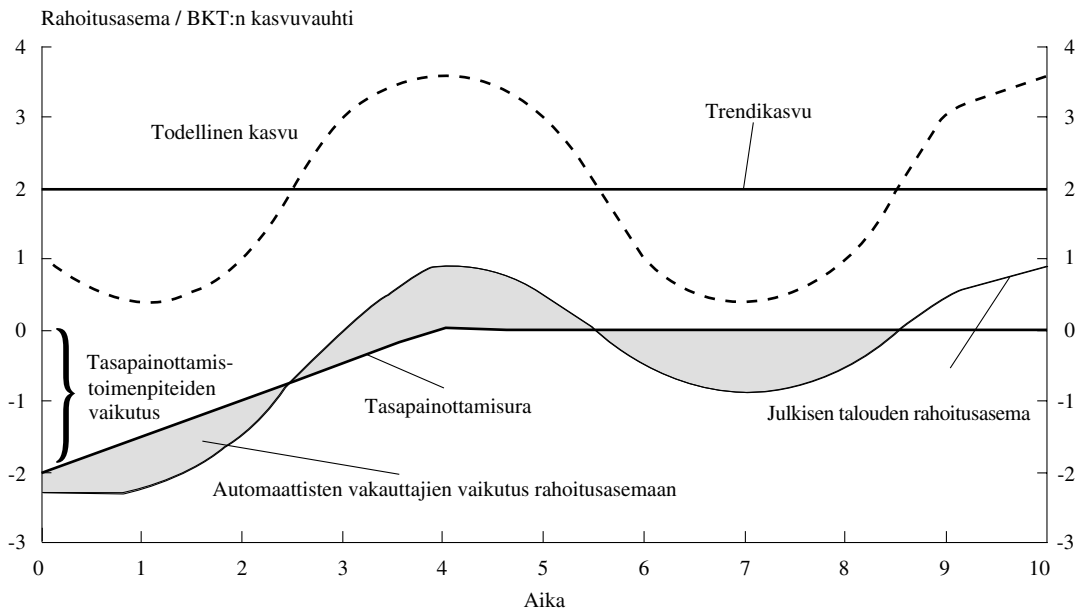
Finanssipoliittikan strategiaa, jolla pyritään terveeseen julkisen talouden rahoitusasemaan ja jonka mukaan sallitaan automaattisten vakauttajien toiminta, voidaan soveltaa myös maihin, joiden rahoitusasemat ovat edelleen huomattavalla tavalla epätasapainossa. Näiden maiden tulisi määrittellä keskipitkän aikavälin alijäämä- ja velkatavoitteet, jotka perustuvat kunnianhimoiseen ja uskottavaan julkisen talouden tasapainottamisstrategiaan. Tällöin niiden vuotuiset rahoitusasematavoitteet ja finanssipoliittikka tasapainottamisen aikana voivat heijastaa suhdanteita automaattisten vakauttajien toiminnan kautta. Tällaisessa strategiassa julkisen talouden kestävyuden ylläpitäminen ja suhdannevaihteluiden automaattinen tasoittaminen ovat yleensä keskenään täysin yhteensopivia tavoitteita, joihin voidaan pyrkiä sekä hyvinä että huonoina aikoina.

Pohjimmiltaan strategian avulla pyritään siihen, että julkisen talouden rahoitusasema lähestyy keskipitkän aikavälin tavoitteita sopivalla vauhdilla. Tältä osin on tärkeää löytää keskitie. Jos tasapainottuminen edistyy liian hitaasti, luottamus kestävästä tasapainottumisurasta saavuttamiseen voi horjua ja automaattisten vakauttajien toiminnalle varattu marginaali voi olla liian kapea estämään liiallisen alijäämän syntymistä. Toisaalta rahoitusaseman tasapainottaminen koostuu harkinnanvaraisista toimenpiteistä ja vähentää kysyntää, minkä vuoksi liian nopeasti etenevä tasapainottaminen, johon sisältyy liikaa lyhyen aikavälin säästötoimenpiteitä, voi johtaa poliittikan suunnan muutoksen, jos tasapainottamisen poliittiset kustannukset kasvavat liian suuriksi. Jos toiminnan ajoitus osuu kohdalleen ja jos strategia on huolellisesti suunniteltu ja uskottava, luottamuksen myönteiset vaikutukset voivat olla yhtä merkittäviä tai jopa merkittävämpiä kuin kysyntään kohdistuvat välittömät vaikutukset.

Vakaus- ja kasvusopimuksen mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava alijäämä- ja velkatavoitteet

Kuvio 3.

Automaattisten vakauttajien toiminta suhdannekierron aikana noudatettaessa keskipitkän aikavälin tasapainottamisstrategiaa

nomellisen (suhdannekorjaamattoman) alijäämän osuutena BKT:stä. Rahoitusaseman tasapainottamisstrategia ja suhdannevaihteluiden automaattinen tasoittaminen heijastuu julkisen talouden kokonaisrahoitusasemaan kuvion 3 osoittamalla tavalla. Siinä esitetty skenaario on muunnelmakuviossa 1 esitetystä tilanteesta, jossa rahoitusaseman tasapaino on jo saavutettu.

Kuviossa esitetään (paksu viiva) ensiksikin mahdollinen rahoitusaseman tasapainottamisuramaassa, jonka rahoitusasemaa ei ole vielä saatu terveelle pohjalle. Tasapainottamisura johtaa keskipitkällä aikavälillä suhdannekorjatun rahoitusaseman tasapainoon. Toiseksi kuviossa esitetään (ohut viiva) esimerkki mahdollisista nimellisistä vuotuisista budjettitavoitteista. Esimerkissä on myös huomioitu suhdanteiden automaattinen tasoittaminen kuten kuviossa 1. Kuviossa ilmaistaan tasapainottamistoimenpiteiden tarvittava määrä (sulkumerkki) ja oletetun suhdannekehityksen vaikutukset julkisen talouden todelliseen rahoitusasemaan (harmaa alue). Tässä esimerkissä kuvataan lineaarista tasapainottamisuraa, mutta tasapainottamistoimenpiteet voivat myös olla sitä tuntuvampia, mitä lähempänä 3:a prosenttia nimellinen alijäämäsuhte on. Lisäksi tässä esimerkissä vuotuinen nimellinen tasapainottuminen on pienempää hitaan kasvun kausina (tässä tapauksessa ensimmäisten korjaavien toimien toteut-

tamisen aikaan) ja suurempaa silloin, kun kasvuvauhti on lähellä trendikasvua tai ylittää sen. Itse asiassa automaattisten vakauttajien vaikutus voi peittää kokonaan alleen rakenteellisten tasapainottamistoimenpiteiden vaikutuksen, jos kasvuvauhti on hyvin hidas. Näin on asianlaita kuviossa 3, jossa nimellinen rahoitusasema ei alkuvaiheessa muutu, vaikka tasapainottava perusura onkin asianmukainen.

Strategiaa, jossa lähestytään keskipitkän aikavälin rahoitusasematavoitetta tasaiseen tahtiin, voidaan soveltaa symmetrisesti maihin, joiden on mahdollista keventää finanssipolitiikkaansa. Tätä liikkumavaraa on käytettävä tavalla, joka ei johda talouden ylikuumenemiseen eikä laaja-alaiseen suhdanteita vahvistavaan elvytykseen. Mittava finanssipolitiikan keventäminen ei ole suotavaa varsinkaan hyvinä aikoina, ja vastaavasti tuntuva finanssipolitiikan kiristäminen ei yleensä ole suositeltavaa taloudellisten laskusuhdanteiden aikana.

Julkisen talouden rahoitusasema voi suhdannevaihteluiden automaattisen tasoittamisen seurauksena poiketa tavoitteista

Tärkeää ei ole ainoastaan se, että arvioidaan ennakkoon julkista taloutta koskevien tavoittei-

den tarkoituksenmukaisuus vaan myös tulosten arviointi jälkikäteen. Tämä on erityisen merkittävää tilanteissa, joissa talouden kehitystä koskevat ennusteet eivät ole käyneet toteen ja kasvu on huomattavasti ennustettua heikompaa tai vahvempaa. Jos alkuperäiset tavoitteet olivat sopuoinnussa terveen julkisen talouden rahoitusaseman tai uskottavan tasapainottamisuran kanssa, ei ole syytä huolestua, jos tavoitteista poiketaan automaattisten vakauttajien toiminnan vuoksi. Itse asiassa maat, joilla on liikkumavaraa elvyttävän politiikan harjoittamiseen, voivat poiketa tavoitteistaan jopa enemmän kuin automaattisten vakauttajien vaikutuksen verran, jos harkinnanvarainen elvytys ei kärjistä jo ennestään vahvaa taloudellista tilannetta eikä vie rahoitusasemaa epätasapainoon. Niiden maiden, joiden rahoitusasemat ovat edelleen epätasapainossa ja joiden keskipitkän aikavälin tasapainottamisstrategiat ovat uskottavia, on kuitenkin vältettävä muita kuin suhdannevaihteluiden automaattisesta tasoittamisesta johtuvia poikkeamia tavoitteista, koska ne viivästyttäisivät terveen rahoitusaseman saavuttamista ja lisäisivät liiallisten alijäämien riskiä.

Tilanne on vaikein silloin, kun alkuperäiset tavoitteet eivät ole olleet riittävän kunnianhimoisia ja kun näitä vaatimattomiakaan tavoitteita ei ole saavutettu. Tällöin saattaa olla paikallaan rajoittaa automaattisten vakauttajien toimintaa sellaisina budjettivuosina, joina tasapainottamisuralta poiketaan huomattavasti, ja etenkin silloin, kun on olemassa liiallisen alijäämän riski. Lisäksi poikkeamista tavoitteista muuten kuin automaattisten vakauttajien toiminnan vuoksi on ehdottomasti vältettävä. Itse asiassa on mahdollista, että hallitukset haluavat lisätoimenpitein rajoittaa automaattisten vakauttajien toiminnasta aiheutuvia poikkeamia alkuperäisistä tavoitteista, jos niiden on mahdollista saada merkittävää hyötyä tällä tavoin paranevasta tasapainottamisponnistelujen uskottavuudesta.

Tasapainottamistoimenpiteiden on kohdistuttava julkisen talouden menoihin

Finanssipolitiikan strategia on muutettava tuloja ja menoja esittäviksi luvuiksi. Tällöinkin on syytä

erottaa toisistaan rahoitusaseman tasapainottaminen ja suhdannevaihteluiden automaattinen tasoittaminen. Kuten edellä todettiin, rahoitusaseman tasapainottaminen edellyttää harkinnanvaraisen toimenpiteiden toteuttamista. On olemassa runsaasti empiirisiä todisteita siitä, että menokuri on tässä suhteessa tarkoituksenmukaisempaa kuin verojen korottaminen. Varsinkin tulonsiirtoihin ja palkkoihin kohdistuva menopainotteinen tasapainottaminen on yleensä tulo-painotteista tasapainottamista pysyvämpi ja tehokkaampi keino velan vähentämiseen. Uskot-tavuustekijöillä ja menokurin myötä mahdollisesti syntyvällä mahdollisuudella alentaa veroja on yleensä myös enemmän myönteisiä vaikutuksia yksityiseen kulutukseen ja investointeihin. Menokuriin perustuva tasapainottaminen voi lisäksi auttaa hallituksia menoihin kohdistuvien rakenteellisten uudistusten täytäntöönpanossa. Ainoastaan menokurin avulla voidaan toteuttaa sekä rahoitusaseman tasapainottaminen että veronalennukset ja saada julkisen sektorin kasvu kääntymään laskuun.

Automaattisten vakauttajien toiminnan olisi myös näyttävä asianmukaisella tavalla tulojen ja menojen kehityksessä. Koska menositoumukset työttömyydestä aiheutuvia menoja lukuun ottamatta eivät suhdannekierron aikana juurikaan muutu, nimelliset kokonaismenot pitäisi voida pitää ennallaan, jos niiden keskipitkän aikavälin kehitysura on sopuoinnussa lähes tasapainoisen tai ylijäämäisen rahoitusaseman saavuttamisen ja säilyttämisen kanssa. Näin ollen suhdanteista johtuvien muutosten julkisen talouden rahoitusaseman tavoitteissa olisi pikemminkin heijasteltava suhdanteiden mukaan vaihtelevien tulojen kehitystä.

Finanssipolitiikan strategian täytäntöönpano ja seuranta edellyttää asianmukaisia tilastollisia ja institutionaalisia perustekijöitä

Edellä kuvatun julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamista ja suhdannevaihteluiden automaattista tasoittamista koskevan strategian täytäntöönpanoon liittyy useita käytännön haasteita. Maastrichtin sopimuksessa ja vakaus- ja kasvusopimuksessa määritellään alijäämä- ja velka-

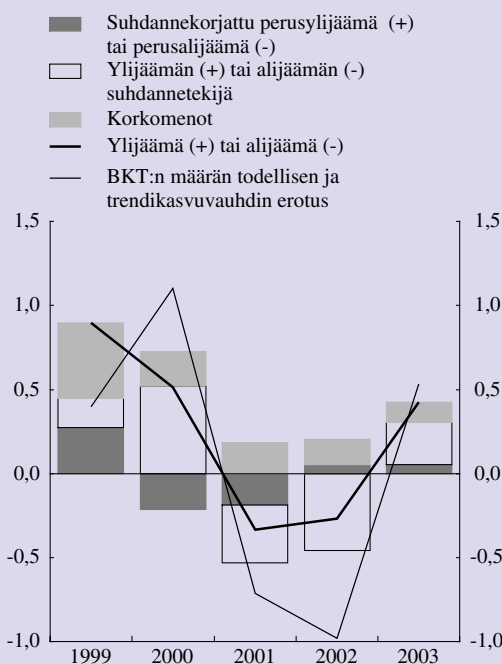
Kehikko 2.

Julkisen talouden kehityksen seuranta

Analysoitaessa julkisen talouden kehitystä käytetään yleensä ohessa esitetyn kaltaisia kuvioita, jotka kuvaavat finanssipolitiikan viritystä ja viimeaikaiseen kehitykseen vaikuttaneita rahoitusaseman rakenteen muutoksia. Esimerkiksi maalisk., kesä-, syys- ja joulukuun Kuukausikatsauksissa julkisen talouden kehitystä arvioidaan tämän analysointitavan mukaan.

Kuvio A: Vuotuiset muutokset euroalueen julkisen talouden keskimääräisessä rahoitusasemassa ja muutosten taustatekijät

(prosenttiyksikköä BKT:stä)

Lähteet: Euroopan komissio (syyskuu 2001) ja EKP:n laskelmat.

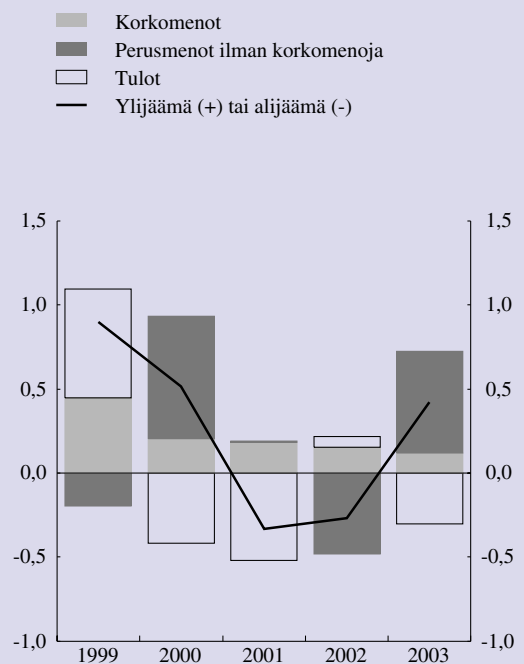
Huom. Positiivinen arvo tarkoittaa, että vaikutus on ollut alijäämää supistava, ja negatiivinen arvo, että vaikutus on ollut alijäämää lisäävä. UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin.

Vasemmanpuoleisessa kuviossa esitetään julkisen talouden rahoitusaseman kehitys eriteltynä osatekijöihin. Kuvion tarkoituksena on korostaa rahoitusaseman suhdanteista riippumattoman osan muutoksia, jotka vastaavat suurin piirtein hallitusten tasapainottamistoimenpiteiden vaikutuksia rahoitusasemaan. Toimenpiteiden vaikutukset esitetään sellaisina kuin ne ilmenevät ilman automaattisten vakauttajien kautta näkyvää suhdannevaihtelujen vaikutusta ja ilman korkomenoja. Kuviossa ilmaistaan (pylväät), kuinka paljon suhdannekorjatun perusrahoitusaseman, rahoitusaseman suhdannekomponentin ja korkomenojen muutokset vaikuttavat koko rahoitusaseman muutokseen suhteessa BKT:hen. Positiiviset arvot (jotka viittaavat esimerkiksi korkomenojen pienenemiseen) tarkoittavat, että vaikutus on ollut alijäämää supistava. Kuviossa esitetään (käyrät) julkisen talouden koko rahoitusjäämän muutos (joka myös vastaa pylväiden summaa) sekä todellisen kasvun ja trendikasvun välinen ero (joka muodostaa perustan suhdannekomponentin laskemiselle).

Esimerkiksi tämä kuvio, joka perustuu Euroopan komission arvioihin ja ennusteisiin, osoittaa julkisten talouksien keskimääräisen rahoitusaseman heikkenemisen vuonna 2001 ja heikkenevän edelleen vuonna 2002. Rahoitusaseman heikkeneminen johtuu suurelta osin taloudellisesta laskusuhdanteesta ja automaattisten vakauttajien toiminnasta. Keventynyt finanssipolitiikka heikensi jossain määrin rahoitusasemaa vuonna 2001, mutta vuonna 2002 finanssipolitiikan vaikutus on kutakuinkin neutraali, kuten suhdannekorjatun perusrahoitus-

Kuvio B: Vuotuiset muutokset euroalueen julkisen talouden keskimääräisessä rahoitusasemassa – tulojen, perusmenojen (ilman korkomenoja) ja korkomenojen vaikutukset

(prosenttiyksikköä BKT:stä)

aseman muutokset osoittavat. Korkomenojen BKT-osuuden supistuminen vaikuttaa julkisen talouden rahoitusasemaan myönteisesti kumpanakin vuotena.

Myös rahoitusaseman muutoksiin vaikuttava tulojen ja menojen koostumusta on tärkeä tarkastella, koska se vaikuttaa sekä kokonaisveroasteeseen että julkisen talouden laatuun. Oikeanpuoleisessa kuviossa osoitetaan tulojen, perusmenojen ja korkomenojen vaikutus (pylväät) julkisen talouden rahoitusaseman kehitykseen. Kuvioista käy ilmi, että rahoitusaseman heikkenemiseen vuosina 2001 ja 2002 on useita syitä. Vuonna 2001 syynä on tulojen pieneneminen (suhteessa BKT:hen) ja vuonna 2002 perusmenojen kasvu (suhteessa BKT:hen).

tavoitteet nimellisinä ja suhdannekorjaamattomina osuuksina BKT:stä, ja vakaus- ja kasvusopimuksen keskipitkän aikavälin näkökulman mukaisesti tuloksia arvioitaessa otetaan huomioon suhdannekehitys.

Sen arvioimiseksi, ovatko nimelliset alijäämsuhteet lähellä tasapainoa tai ylijäämäisiä, on tarkasteltava useita tekijöitä. On erityisesti selvitettävä, onko julkisen talouden rahoitusasema terve, kun suhdannetekijöiden vaikutusta ei oteta huomioon. Suhdannekorjattua julkisen talouden rahoitusasemaa voidaan käyttää indikaattorina, jolla on kuitenkin puutteensa. Kehikossa 2 kuvataan, kuinka EKP seuraa ja analysoi julkisten talouksien kehitystä julkisen talouden indikaattoreiden avulla. Näitä indikaattoreita ovat mm. suhdannekorjattu julkisen talouden rahoitusasema ja perusrahoitusasema.

Suhdanteista johtuvien vaikutusten laskeminen ei yksin riitä. On myös tarkasteltava, onko julkisen talouden rahoitusasema riittävän vahvalla pohjalla kestääkseen odottamattomat tuotannon tai korkojen muutokset ilman, että alijäämä ylittäisi tai edes lähestyisi 3 prosenttia BKT:stä. Tällainen analyysi voidaan tehdä panemalla julkisen talouden rahoitusasema ”rasituskokeeseen” eli soveltamalla siihen erilaisia kasvu- ja korkoskenaarioita. Lisäksi muilla indikaattoreilla voidaan arvioida niitä kestävyysosatekijöitä, jotka eivät ilmene suhdannekorjatusta julkisen talouden rahoitusasemasta eivätkä rasituskokeesta. Näissä laskelmissa ei nimittäin oteta huomioon ylimääräisiä tasapainottamistarpeita, joita aiheutuu erittäin suuresta julkisesta velasta tai tulevista velvoitteista, jotka eivät vielä käy ilmi julkista taloutta koskevista tilastoluvuista. Väestön ikäntymisestä johtuvien eläkemenojen sekä terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon menojen kasvun odotetaan luovan pitkällä aikavälillä hyvin mer-

kittäviä paineita julkiseen talouteen. Tämän vuoksi velkaa ja tulevia velvoitteita koskevia indikaattoreita on myös seurattava tarkkaan, jotta lisä-uudistusten tarve ja julkisen talouden kestävyyttä uhkaavat umpikujat voidaan havaita.

Strategian onnistunut täytäntöönpano ja seuranta edellyttää myös asianmukaisia tilastollisia ja institutionaalisia perustekijöitä. Ensinnäkin on varmistettava vakaus- ja kasvusopimuksessa määrättyjen vaatimusten täyttyminen kaikilta osin. Sopimuksessa edellytetään mm. laadukkaiden vakausohjelmien ja julkista taloutta koskevien tietojen oikea-aikaista toimittamista. Vain siten EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot voivat panna täytäntöön sopimuksen määräykset ja valvoa niiden noudattamista sekä kohdistaa vertaispainostusta maihin, jotka eivät (vielä) täytä velvollisuuksiaan kaikilta osin. Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmässä (EKT 95) esitetään talouden ja rahoituksen tilastoinnin käsitteelliset ja käytännön periaatteet, julkisyhteisöjen liiketoimien tilastointi mukaan luettuna. Joissakin tapauksissa tiettyjen liiketoimien käsittely järjestelmän mukaisella tavalla edellyttää huolellista harkintaa. Jäsenvaltioiden on vältettävä vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuuden kyseenalaistamista käsittelemällä julkisyhteisöjen liiketoimia tavalla, jossa tilinpitojärjestelmän joustavuutta käytetään väärin pyrittäessä esittämään julkisen talouden tilanne mahdollisimman suotuisassa valossa.

Toiseksi maat voivat parantaa mahdollisuuksiaan saavuttaa terve julkisen talouden rahoitusasema perustamalla tarkoituksenmukaisia kansallisia julkisen talouden instituutioita. Erityisesti tähänastiset kokemukset menojen kasvulle asetettujen tavoitteiden ylityksistä, jotka ovat lisänneet alijäämiä ja pitäneet verot korkeampina kuin muuten olisi tarpeen, osoittavat, että monissa

maissa on syytä ottaa käyttöön tai vahvistaa menokuria edistäviä järjestelmiä. Monet seikat osoittavat, että tarkoituksenmukaiset budjetti-prosessit ja julkisten menojen kasvua hillitsevä

lainsäädäntö tukevat julkisen talouden kurinalaisuutta. Menokuria julkisen talouden eri tasoilla voidaan lisäksi vahvistaa esimerkiksi sisäisillä va-kaussopimuksilla.

5 Päätelmät

Tässä artikkelissa pyritään osoittamaan, että suhdannevaihteluiden tasoittaminen automaattisesti julkisen budjetin avulla ja julkisen talouden kestävyden ylläpitäminen ovat keskenään täysin yhteensopivia tavoitteita. Itse asiassa ne täydentävät finanssipoliittista strategiaa, jonka keskipitkän aikavälin tavoitteena on julkisen talouden rahoitusaseman pitäminen lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä. Ensinnäkin vakaus- ja kasvusopimuksessa edellytetyn keskipitkällä aikavälillä lähes tasapainoisen tai ylijäämäisen julkisen talouden rahoitusaseman sekä alijäämiä ja velkaa koskevien viitearvojen saavuttaminen ja säilyttäminen mahdollistavat sen, että kestävyys voidaan turvata suurin piirtein tasapainoisen julkisen talouden rahoitusaseman ja pienenevän velkasuhteen avulla. Toiseksi sekä terve julkisen talouden rahoitusasema että riittävän kunnianhimoinen rahoitusaseman tasapainottamisstrategia ovat täysin yhteensopivia automaattisten vakauttajien toiminnan kanssa. Näin varmistetaan julkisen talouden vakauttava vaikutus ja minimoidaan liiallisten alijäämien todennäköisyys.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien oletetut vaikutukset voidaan ottaa huomioon laadittaessa vuotuisia budjettitavoitteita, kun julkisen talouden rahoitusasema on saatu terveelle pohjalle tai kun on määritelty kunnianhimoinen rahoitusaseman tasapainottamisura, koska ne eivät vaikuta julkisen talouden rakenteelliseen rahoitusasemaan. Automaattiset vakauttajat voivat myös aiheuttaa odottamattomia poikkeamia budjettitavoitteista.

Tuotannon vaihteluita on tarkoituksenmukaista tasoittaa automaattisten vakauttajien avulla, koska niiden vaikutukset ovat ennakoitavia, oikea-aikaisia ja symmetrisiä. Automaattisten vakauttajien toimintaan liittyy kuitenkin myös haittoja

ja rajoitteita. Laajaa julkista sektoria ilmentäviin suuriin automaattisiin vakauttajiin liittyvä korkea ja vääristävä verotus voi heikentää talouden tehokkuutta huomattavasti. Lisäksi voimakkaat automaattiset vakauttajat voivat viivästyttää mukautumista taloudellisen ympäristön muutoksiin. Maissa, joissa finanssipoliittikka on epätarkoituksenmukaista tai julkisen talouden kestävyys kyseenalainen, ”ei-keynesiläiset” vaikutukset voivat korvata automaattisten vakauttajien suhdannevaihteluita tasaavaa vaikutusta.

Harkinnanvarainen finanssipoliittikka ei useinkaan sovellu kysynnän hallinnan välineeksi epätavallisia olosuhteita lukuun ottamatta. Harkinnanvaraisen finanssipoliittikan täytäntöönpano laahaa jäljessä ja sen suunnan muuttaminen on vaikeaa. Julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottaminen tai rahoitusaseman rakenteiden uudistaminen kuitenkin edellyttää harkinnanvaraisia poliittisia valintoja.

Julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamiseen ja suhdannevaihteluiden automaattiseen tasoittamiseen tähtäävän strategian täytäntöönpano luo monia haasteita. Avoimuutta, vertaispainostusta ja institutionaalisten puitteiden tikkimätöntä täytäntöönpanoa ei voida pitää itsestään selvinä asioina. Tarvitaan asianmukaisia tilastotietoja ja laadukkaita tietoja eri aikajän-teille asetetuista rahoitusasematavoitteista, jotta finanssipoliittikan strategioita voidaan seurata ja arvioida huolellisesti. Lisäksi on noudatettava vakaus- ja kasvusopimuksen määräyksiä kaikilta osin ja vahvistettava julkisen talouden hoitoon liittyviä täydentäviä instituutioita, jotta julkisen talouden kestävyys ja suhdannevaihteluiden automaattinen tasoittaminen voidaan varmistaa pitkällä aikavälillä.

Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät

Eurojärjestelmän perustehtäviin kuuluu maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen. Useimpien keskuspankkien tavoin myös eurojärjestelmä määrittää maksujärjestelmäpolitiikkaa, toimii maksujärjestelmien yleisvalvojana, edistää niiden tehostamista tukevia muutoksia ja tarjoaa maksujärjestelmäpalveluita. Maksujärjestelmät ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmät liittyvät läheisesti toisiinsa. Tämä tarkoittaa, että vaikka varsinkin eurojärjestelmän osallisuus arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiin on suuri, yleensä myös keskuspankkien merkitys näiden järjestelmien kannalta on huomattava, vaikka niiden virallinen toimivalta on aiemmin ollut tällä alalla eurojärjestelmää rajoitetumpi. Tämän artikkelin johdannossa selvitetään, miksi keskuspankit ovat yleensä tärkeässä asemassa, kun on kyse maksujärjestelmistä ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmistä. Luvussa 2 keskitytään säädöksiin, joiden nojalla eurojärjestelmä toimii näiden velvoitteidensa täyttämiseksi, ja luvussa 3 käsitellään näihin järjestelmiin liittyviä eurojärjestelmän eri tehtäviä ja nykyisiä käytäntöjä.

I Johdanto

Määritelmät

Maksujärjestelmillä on keskeinen asema nykykäsityksessä taloudessa, sillä niihin nojaututaan melkein kaikessa taloudellisessa toiminnassa. Myös arvopaperikaupan selvitysinfrastruktuuri on ratkaiseva rahoitusmarkkinoiden toiminnan kannalta. Näistä syistä maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien on oltava turvallisia ja tehokkaita.

Keskuspankit ovat yli kymmenen vuoden ajan yrittäneet laatia kansainvälisesti hyväksyttävät määritelmät alan keskeisille käsitteille. Nämä määritelmät esitetään Euroopan unionin maksujärjestelmiä ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä käsittelevän EKP:n raportin sanastossa. Tämä ns. Blue Book ("Payment and securities settlement systems in the European union") julkaistiin kesäkuussa 2001. Tämän artikkelin kannalta ovat erityisen hyödyllisiä seuraavat kolme määritelmää, jotka perustuvat Blue Bookissa esitettyihin määritelmiin.

Maksujärjestelmillä (payment systems) tarkoitetaan joukkoa välineitä, pankkien sisäisiä menettelytapoja ja tavallisesti pankkien välisiä maksujärjestelmiä, jotka helpottavat rahan kiertoa. Maksujärjestelmät edellyttävät sovittuja teknisiä standardeja ja menetelmiä maksumääräysten lähettämiseksi osapuolten kesken, sovittua katteen siirron välinettä ja yhteisiä toimintamenettelyjä ja sääntöjä esim. osallistumisehdoista, hinnoittelusta jne.

Selvitysjärjestelmät (clearing systems) käsittävät joukon menettelyjä, joilla rahoituslaitokset esittävät ja vaihtavat tietoja ja/tai asiakirjoja, jotka koskevat arvopaperikaupan rahasiirtoja ja arvopaperisiirtoja toisiin rahoituslaitoksiin. Usein menettelyihin kuuluu myös mekanismi osapuolten kahden- ja/tai monenvälisten nettopositioiden laskemiseksi. Nettoutus helpottaa transaktioiden selvitystä, koska sen avulla useat yksittäiset velvoitteet tai positiot yhdistetään siten, että niiden lukumäärä vähenee.

Arvopaperien selvitysjärjestelmät (securities settlement systems) on yleiskäsite, joka sisältää kaikki institutionaaliset järjestelyt, jotka tarvitaan arvopaperien liikkeeseenlaskuun ja usein myös arvopaperikauppojen selvitykseen ja toimituksen toteuttamiseen ja arvopaperien säilytykseen.

Keskuspankkien velvollisuudet ja intressit

Keskuspankit ovat vastuussa rahapolitiikan tehokkuudesta, ja niiden kannalta rahoitusjärjestelmien yleinen vakaus on yleensäkin tärkeää. Varsinkin systeemiriskin kannalta olennaisten maksujärjestelmien hyvä suunnittelu ja luotettava toiminta on ehdoton edellytys rahapolitiikan ja rahamarkkinoiden tehokkuudelle. Se on yleisemminkin välttämätöntä myös muille kansallisille ja kansainvälisille rahoitusmarkkinoille (esim. valuutta-, arvopaperi- ja johdannaismarkkinat). Kansainvälinen järjestelypankki BIS julkaisi

tammikuussa 2001 raportin systeemiriskin kannalta olennaisten maksujärjestelmien perusperiaatteista ("Core principles for systemically important payment systems"). Raportissa määritellään, että maksujärjestelmä on systeemiriskin kannalta olennainen, kun siinä ilmenevä häiriö voisi riittämättömän suojauksen takia laukaista tai välittää lisää häiriöitä järjestelmään osallistuvien osapuolten kesken tai systeemihäiriöitä rahoitusmarkkinoilla laajemmin. Keskuspankeille rahoitusmarkkinoiden vakaus on erittäin tärkeää kahdesta syystä: rahoitusmarkkinoiden sokit voivat välittyä nopeasti markkinaosapuolten kesken (erityisesti maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien kautta) ja ne voivat aiheuttaa häiriöitä taloudessa laajemmin ja tällä tavoin vähentää taloudellista hyvinvointia ja tuotantoa merkittävästi.

Keskuspankkien tavoitteet

Keskuspankkien maksujärjestelmäpolitiikan tavoitteena on luoda talouteen turvalliset ja tehokkaat järjestelmät maksujen suorittamiseksi keskuspankki- ja liikepankkirahalla. Kun keskuspankit pyrkivät sekä maksujärjestelmien tehokkuuteen että niiden turvallisuuteen, ne edistävät osaltaan järjestelmien vakautta ja helpottavat samalla rahapolitiikan toteuttamista. Historiallisesta näkökulmasta turvallisten ja tehokkaiden maksujärjestelmien edistäminen on ollut keskuspankkien ensimmäinen ja ensisijainen tavoite. Sittenkin keskuspankit ovat asettaneet samat tavoitteet myös arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmille.

Turvallisten ja taloudellisesti tehokkaiden järjestelmien edistäminen

Pääsääntöisesti maksujärjestelmät ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmät voivat olla taloudellisesti tehokkaita ainoastaan silloin, kun ne ovat riittävän laajassa käytössä. Niiden käyttö ja hyväksyttävyyden riippuu puolestaan niiden turvallisuudesta. Ratkoessaan järjestelmiin liittyviä ongelmia keskuspankit asettavatkin etusijalle järjestelmien taloudellisen tehokkuuden ja edistävät koko rahoitusmarkkinoiden järjestelmän vakautta. Maksujärjestelmiin ja arvopaperi-

kaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiin liittyy pohjimmiltaan kaksi rahoitusmarkkinoiden riskiä. Ensiksi jokin järjestelmän osapuoli voi olla kykenemätön täyttämään velvoitteensa joko velvoitteiden suorituspäivänä tai tulevaisuudessa (luottoriski). Toiseksi jollakin järjestelmän osapuolella ei ehkä ole tarpeeksi varoja tai arvopapereita velvoitteiden täyttämiseksi tarvittavana ajankohtana, vaikka se kykenisi siihen myöhemmin (likviditeettiriski). Kumpikin näistä riskeistä voi aikaansaada tilanteen, jossa yhden pankkien välisten maksujärjestelmien tai arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien osapuolen kykenemättömyys täyttää velvoitteensa johtaa toisen osapuolen kykenemättömyyteen täyttää omat velvoitteensa tarvittavana ajankohtana (dominoefekti). Tästä voi olla seurauksena laajoja häiriöitä rahoitusmarkkinoilla kokonaisuudessaan (systeemiriski). Maksujärjestelmissä ilmenevät ongelmat voivat myös vaikuttaa talouteen laajemmin, sillä yritykset käyttävät maksujärjestelmiä tavaroiden ja palvelujen ostamiseen ja myymiseen sekä palkkojen maksamiseen työntekijöilleen. Myös suuri yleisö turvautuu maksujärjestelmiin tehdessään ostoksia, ja valtiot vastaanottavat niiden kautta verotuloja ja maksavat etuisuuksia. Arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien kannalta on myös olemassa riski arvopapereita säilyttävän pankin konkurssista, huolimattomuudesta tai mistä tahansa muusta epäsuotuisasta tilanteesta, jonka seurauksena säilytettävänä olevat arvopaperit menetetään tai oikeita arvopapereita ei ole riittävästi käytettävissä (säilytysriski). Myös tämä tekijä vaikuttaa osapuolten mahdollisuuteen toimittaa arvopapereita tarvittaessa. Niinpä jos keskeisten infrastruktuurien toiminto häiriytyisi merkittävästi, yleinen luottamus maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien käyttöön, maksu- ja rahoitusinstrumentteihin ja jopa rahan käyttöön vaihdon välineenä yleisemmin kärsisi merkittävän takaiskun.

Maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien pitäisi olla turvallisia. Niiden pitäisi olla myös tehokkaita ja käytännöllisiä sekä niiden käyttäjien että koko talouden kannalta. Kustannusten minimoinnin ja muiden tavoitteiden, esim. turvallisuuden maksimoinnin, välillä on kuitenkin aina ristiriita. Ohjatakseen maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitys-

ja toimitusjärjestelmien sidosryhmien päätöksentekoa keskuspankit ja viranomaiset laativat turvallisuutta ja tehokkuutta koskevia vähimmäisstandardeja ja suosituksia. Nämä standardit ja suositukset edistävät sekä maksujärjestelmien keskinäistä että erilaisten arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien välistä kilpailua, minkä lisäksi niillä vältetään eri maiden sääntelyerojen hyväksikäyttöä. Ne voivat myös jossakin määrin johtaa yhdenmukaisempien sääntöjen ja menettelyjen laadintaan.

Rahapolitiikan toteuttamisen helpottaminen

Maksujärjestelmät ovat tärkein kanava likviditeetin jakamiseksi markkinaosapuolille ja näiden osapuolten kesken. Keskuspankit käyttävät maksujärjestelmiä oman rahapolitiikkansa ja päivän sisäisten luotto-operaatioiden toteuttamiseen. Koska näihin operaatioihin vaaditaan vakuudet, arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmät, maksujärjestelmät ja rahapolitiikka ovat sidoksissa toisiinsa. Keskuspankit ovat ottaneet käyttöön reaaliaikaisia bruttomaksujärjestelmiä (RTGS-järjestelmät), joissa maksumääräykset käsitellään ja maksut suoritetaan keskuspankkirahalla (nettouttamatta) toimeksianto kerrallaan reaaliaikaisesti (jatkuvasti), ja jo tämä itsessään lisää järjestelmään osallistuvien pankkien keskuspankkirahoituksen tarvetta.

Keskuspankkien välineet

Pystyäkseen täyttämään maksujärjestelmiin liittyvät tavoitteensa keskuspankeilla on käytössään seuraavat välineet: 1) ne voivat tarjota maksujärjestelmäpalveluita, 2) ne voivat edistää maksujärjestelmiin tehtäviä muutoksia ja 3) ne voi-

vat asettaa turvallisuus- ja tehokkuusstandardeja, jotka voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön tietyn säädösvallan nojalla. Standardien määrittelyä ja niiden käyttöönoton varmistamista kutsutaan yleensä maksujärjestelmien yleisvalvonnaksi. Tässä suhteessa yleisvalvonta eroaa pankkivalvonnasta. Pankkivalvonta tarkoittaa yksittäisten pankkien/rahoituslaitosten valvontaa niiden vakuuden varmistamiseksi. Pankkivalvonnassa keskitytään maksujärjestelmien yksittäisiin osapuoliin, sen tavoitteena on ensisijaisesti tallettajien/pankkiasiakkaiden suojaaminen, ja se perustuu laajaan lainsäädäntöön. Maksujärjestelmien yleisvalvonta koskee sitä vastoin järjestelmiä, järjestelyjä ja rahoitusvälineitä. Se perustuu omaan tuntuun vetoamiseen ja sääntelylliseen painostukseen, ja sen ensisijaisena tavoitteena on turvata järjestelmien toiminta tutkimalla niihin liittyviä toiminta- ja järjestelmäsuunnitelmia ja niiden käytännön toimintaa. Maksujärjestelmien yleisvalvonnasta vastaavat keskuspankit. Voidaan väittää, että keskuspankeilla on periaatteessa käytössään samat välineet arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien suhteen kuin maksujärjestelmienkin. On kuitenkin huomattava, että arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien suhteen keskuspankkien valtuudet eivät ole yhtä selkeät kuin maksujärjestelmien suhteen. G10-maiden maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitea (Committee on Payment and Settlement Systems, CPSS) ja arvopaperimarkkinavojien kansainvälinen järjestö (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) ovat tehneet arvopaperien selvitysjärjestelmiin liittyvää yhteistyötä. Yhteistyötä tekemällä tunnustetaan kansainvälisesti, että keskuspankeilla on perusteltu tehtävä ja asema (ei kuitenkaan yksinoikeudellinen) arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien yleisvalvonnassa.

2 Eurojärjestelmän osallistumista maksu- ja selvitysjärjestelmiin koskevat säädökset

Euroopan yhteisön perustamissopimus ja EKPJ:n perussääntö

Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa (perustamissopimus) ja pöytäkirjassa Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä (EKPJ:n perussääntö) on monia määräyksiä, jotka korostavat selvitys- ja maksujärjestelmien merkitystä eurojärjestelmälle.

Perustamissopimuksen artiklan 105 kohdan 2 neljännessä luetelmakohdassa mainitaan ja myös toistetaan EKPJ:n perussäännön artiklan 3 kohdan 1 neljännessä luetelmakohdassa, että yksi eurojärjestelmän perustehtävistä on ”maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen”. Nämä artiklat, joiden pääpiirteet ovat toisinaan jo olleet kansallisten keskuspankkien perussäännöissä ennen niiden integroitumista eurojärjestelmään, ovat perinteisesti luoneet pohjan kansallisten keskuspankkien tarjoamille maksujärjestelmäpalveluille ja kansallisten keskuspankkien harjoittamalle yleisvalvonnalle, jonka kohteena ovat niiden toimivaltaan kuuluvat maksujärjestelmät. Eurojärjestelmän perustamisen jälkeen vastuu näistä toiminnoista jaettiin EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien kesken, kuten määrätään perustamissopimuksessa ja perussäännössä, jotka muodostavat eurojärjestelmän osallistumista selvitys- ja maksujärjestelmiin sääntelevän oikeudellisen perustan.

EKP:llä on valtuus antaa suuntaviivoja, ohjeita, asetuksia, suosituksia ja lausuntoja ja tehdä päätöksiä. EKPJ:n perussäännön artiklassa 22 todetaan, että EKP ja kansalliset keskuspankit voivat tarjota järjestelyjä ja että EKP voi antaa asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi yhteisössä ja kolmansissa maissa. Kun tätä luetaan yhdessä EKPJ:n perussäännön artiklan 34.1 kanssa, ”asetuksilla” tässä yhteydessä tarkoitetaan yhteisön lain mukaisia asetuksia eli yleisesti päteviä säädöksiä, jotka ovat kaikilta osiltaan velvoittavia ja sovellettavissa sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. EKP:n ja kansallisten keskuspankkien mahdollisuus tarjota maksujärjestelmiin liittyviä järjestelyjä (ks. jäljempänä kohta 3) perustuu artiklan 22 ensimmäiseen osaan, artiklan 22 toista osaa – mahdollisuutta antaa asetuksia – ei kuitenkaan ole vielä käytetty.

EKPJ:n perussäännön artikla 34.1 antaa EKP:lle valtuudet antaa asetuksia ja suosituksia, tehdä päätöksiä ja antaa lausuntoja selvitys- ja maksujärjestelmistä. EKP on käyttänyt useaan otteeseen mahdollisuutta tehdä päätöksiä (jotka sitovat niitä, joille ne on osoitettu), esimerkiksi määrätessään seuraamuksia eurojärjestelmän vastapuolille EKP:n säädösten noudattamatta jättämisestä, mutta maksujärjestelmiä koskevia päätöksiä ei tällä hetkellä ole tehty. EKP ei ole myöskään toistaiseksi antanut selvitys- ja maksujärjestelmiä koskevia suosituksia, jotka eivät ole sitovia.

EKP antaa lausuntoja (jotka eivät ole sitovia) perustamissopimuksen artiklan 105 kohdan 4 ja EKPJ:n perussäännön artiklan 4 kohdan a) perusteella ja siten kuin niistä on säädetty edelleen neuvoston 29.6.1998 antamalla päätöksellä (98/415/EY) silloin, kun kansalliset viranomaiset kuulevat Euroopan keskuspankkia säädösluonnoksista. Nämä artiklat ja neuvoston päätös velvoittavat yhteisön ja kansalliset lainsäätäjät kuulemaan EKP:tä sen toimivaltaan kuuluvista lainsäädäntösuunnitelmista ja siten myös selvitys- ja maksujärjestelmistä. Tämän perusteella EKP ja Euroopan rahapoliittinen instituutti (EKP:n edeltäjä, johon sovellettiin vastaavanlaista määräystä) ovat toistaiseksi antaneet neljä lausuntoa yhteisön säädösluonnoksista ja vastaavasti 30 lausuntoa kansallisista säädösluonnoksista, jotka koskevat selvitys- ja maksujärjestelmiä.

Yleisen sovellettavuutensa ja suoran vaikutuksena vuoksi asetus on tehokkain säädös, jonka EKPJ:n perussääntö antaa EKP:lle selvitys- ja maksujärjestelmien alueella. EKPJ:n perussäännön artikloissa 22 ja 34.1 EKP:lle myönnetään valtuudet antaa ”selvitys- ja maksujärjestelmiä” koskevia asetuksia. Tällaiset asetukset sitovat ainoastaan euroalueen jäsenvaltioita.

EKPJ:n perussäännön artikla 22

Jotta EKP:n valtuus antaa asetuksia artiklan 22 perusteella voitaisiin määritellä, on välttämätöntä selvittää tämän artiklan soveltamisala. Tämän suhteellisen myöhään EKPJ:n perussääntöön otetun artiklan historiallisen taustan tarkastelu ei kuitenkaan selvennä asiaa. Valmistelutyön analysointi ei anna riittävää selvitystä tavoitteista, joita perustamissopimuksen laatijoilla oli antaessaan EKP:lle selvitys- ja maksujärjestelmiä koskevat sääntelyvaltuudet. On kuitenkin myös EKPJ:n perussäännön artiklan 34.1 (ks. edellä) nojalla selvää, että yhteisön lainsäätäjän yksiselitteisenä tarkoituksena oli myöntää EKP:lle valtuus antaa yhteisön lain mukaisia asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmistä. Koska artikla 22 on myös muotoiltu melko suurpiirteisesti (EKP voi antaa asetuksia ”selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi yhteisössä ja kolmansien maiden kanssa”), artiklan voidaan kohtuullisin rajoittein katsoa olevan kyllin väljä niin, että se on melko joustavasti mukautettavissa nopeasti kehittyvien selvitys- ja maksujärjestelmien tuleviin muutoksiin. Tässä vaiheessa, kun näitä rajoitteita ei ole mahdollista määritellä tyhjentyvästi ja tarkasti, voidaan kuitenkin tunnistaa joitakin yleisiä suuntaviivoja tarkastelemalla toimivallan jakoa EKP:n, yhteisön muiden viranomaisten ja jäsenvaltioiden kansallisten lainsäätäjien välillä.

Selvitys- ja maksujärjestelmien yleisvalvonnan alueella EKP:n lausunnossa (CON/99/19) Luxemburgista saadusta kuulemispyynnöstä, joka koski lakiehdotusta panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston 19.5.1998 antama direktiivi (98/26/EY; Euroopan yhteisöjen virallinen lehti, L 166, 11.6.1998, s. 45 ja seuraavat sivut) selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä, painotettiin, että selvitys- ja maksujärjestelmien yleisvalvonta kuuluu keskuspankkien toimivaltaan, koska niillä on tiiviit yhteydet rahapolitiikkaan, rahapolitiikan välittymismekanismiin, rahamarkkinoihin ja rahoitusjärjestelmän vakauteen. Näin ollen muulla yhteisön tai kansallisella elimellä kuin EKPJ:n/eurojärjestelmän puitteissa toimivalla keskuspankilla ei ole toimivaltuuksia osallistua selvitys- ja maksujärjestelmien yleisvalvontaan. Koska päinvastoin kuin luottolaitos-

ten toiminnan vakauden valvonta yleisvalvonta on perustunut niukempaan sääntelyyn, joten EKP voi tarvittaessa käyttää EKPJ:n perussäännön artiklassa 22 tarkoitettua valtuutta.

Yhteisön toimielimistä EU:n neuvostolla ja Euroopan parlamentilla on perustamissopimukseen perustuva valtuus antaa rahoituspalveluja koskevia säädöksiä, jotka saattavat vaikuttaa myös selvitys- ja maksujärjestelmiin. Esimerkkinä tästä on edellä mainittu selvityksen lopullisuutta koskeva direktiivi. Tässä direktiivissä määrätään säännöt maksujen lopullisuudesta, kahden- ja monenvälisen nettoutuksen täytäntöönpanokelpoisuudesta, maksujärjestelmiin ja arvopaperien selvitysjärjestelmiin osallistujien maksukyvyttömyysmenettelyn ei-taannehtivasta vaikutuksesta ja osallistujien toimittamien vakuuksien suojaamisesta maksukyvyttömyystapauksessa. Kun on selvää, että EKP voi säädellä selvitys- ja maksujärjestelmien operationaalisia piirteitä ja teknisiä näkökohtia, herää kysymys, voisiko tämä valtuus kattaa myös sellaiset asiat, joita käsitellään selvityksen lopullisuutta koskevassa direktiivissä. On ehkä teoreettisesti mahdollista erottaa selvitys- ja maksujärjestelmien teknis-operationaalinen puoli siviilioikeuden ja maksukyvyttömyyslainsäädännön alaan kuuluvista näkökohdista. Jos EKP antaisi asetuksen selvitys- ja maksujärjestelmistä varmistaakseen niiden tehokkuuden ja vakauden, tällaista eroa saattaisi kuitenkin käytännössä olla vaikea tehdä. Artikla 22 näyttäisi menettävän merkityksensä, jos EKP:n asetuksella ei voisi mitenkään vaikuttaa siviilioikeudellisia asioita ja maksukyvyttömyyttä sääntelevään lainsäädäntöön. Siksi voidaankin perustellusti esittää, että artiklan 22 mukaisilla asetuksilla saattaa olla myös tällainen vaikutus silloin, kun näiden asetusten erityisenä tarkoituksena on varmistaa selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuus ja vakaus.

Kansallisilla lainsäätäjillä on oikeus sääntelyyn EKP:n ja yhteisön muiden elinten toimivallan alueella ainoastaan siinä määrin kuin ei EKP eikä yhteisö ole käyttänyt toimivaltaansa asianomaisella alueella. Yhteisön lain ensisijaisuuden periaate merkitsee, että kansallista lainsäädäntöä ei tule soveltaa, jos se ei ole sopusoinnussa yhteisön ja myös EKP:n säädösten kanssa.

Tarkasteltaessa seuraavassa erityisesti artiklan 22 soveltamisalaa on ensin määriteltävä selvitys- ja maksujärjestelmien käsite. Tätä käsitettä ei ole määritelty tarkemmin perustamissopimuksessa eikä EKP:n perussäännössä. Analyysin lähtökohdiana on kuitenkin se kiinteä yhteys, jonka nykyaikaiset rahoitusjärjestelmät luovat maksujärjestelmien ja arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmien välille. Toimitus maksua vastaan -järjestelyssä arvopaperit toimitetaan ainoastaan samanaikaisesti varojen siirron kanssa, joten se merkitsee, että arvopaperioperaatioihin yleensä liittyy maksusuoritus. Transaktion molempien osien toteutus on varmistettava samanveroisin suojaustoimenpitein. Muutoin selvitysjärjestelmän joihinkin osiin voi keskittyä systeemiriskiä. Artiklaan 22 sisältyvät ”järjestelmiin” viitattaessa termit ”selvitys” ja ”maksu”. Artiklan tekstistä ilmenee siten, että ”selvityksellä” on oma merkityksensä, joka eroaa termistä ”maksu”. Tällainen tekstin tulkinta saattaa siksi merkitä myönteistä vastausta kysymykseen, sisältääkö artikla 22 arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmät.

On muitakin perusteita, jotka puoltavat tällaista tulkintaa. Esimerkiksi selvityksen lopullisuutta koskevassa direktiivissä ei määritellä selvitys- tai maksujärjestelmiä erikseen, vaan direktiivi sisältää tätä yleisemmän termin ”järjestelmä” ja käsittää sekä maksujärjestelmät että arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmät. Selvityksen lopullisuutta koskeva direktiivi annettiin, jotta voitaisiin puuttua systeemiriskien ”järjestelmissä”. Tämä tavoite vastaa artiklan 22 tavoitetta, joka on siis selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistaminen. Näin ollen voidaan päätellä, että termi ”järjestelmät” sellaisenaan kuin sitä käytetään selvityksen lopullisuutta koskevassa direktiivissä vastaa EKP:n perussäännön artiklassa 22 käytettyä termiä ”selvitys- ja maksujärjestelmät” ja käsittää sekä varojen siirtoon tarkoitettuja järjestelmiä että arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmiä.

Maksujärjestelmien ja arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmien välinen kiinteä yhteys voidaan nähdä myös siinä, että hiljattain on tunnus-tettu, vaikkakin vielä epävirallisesti, keskuspankkien asema arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmien yleisvalvonnassa kansallisella ja kan-

sainvälisellä tasolla, kun EKP:n ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean (Committee of European Securities Regulators, CESR) välillä sovittiin yhteistyöstä tällä alueella. Koska keskuspankeilla ja arvopaperimarkkinavalvoilla on EU:n arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiin liittyviä yhteisiä etuja, EKP:n neuvosto ja CESR hyväksyivät äskettäin näitä järjestelmiä koskevan yhteistyön periaatteet. Tämän odotetaan johtavan arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiä koskevien standardien ja suositusten laatimiseen koko EU:ssa siten, että keskuspankit ja arvopaperimarkkinoiden valvojat jakavat vastuun näiden järjestelmien yleisvalvonnasta.

Yleinen periaate on, että lakia tulee tulkita ja soveltaa soveltamishetkellä vallitsevan yhteiskunnallisen tilanteen ja olosuhteiden mukaisesti. Tätä periaatetta sovelletaan myös selvitys- ja toimitusjärjestelmiä koskeviin perustamissopimuksen ja EKP:n perussäännön määräyksiin. Olisi kohtuutonta edellyttää, että artiklaa 22 (perustamissopimuksen mukainen määräys) tulisi mukauttaa säännöllisesti selvitys- ja toimitusjärjestelmien nopeasti muuttuvaan ympäristöön. Näin ollen on perusteltua, että artiklaa 22 voidaan nykyaikaisten selvitys- ja maksujärjestelmien yhteydessä soveltaa siten, että siihen kuuluvat sekä maksujärjestelmät että arvopaperien selvitys- ja toimitusjärjestelmät. EKP toimisi kuitenkin ultra vires eli lakisääteisen toimivaltansa ylittäen, jos se käyttäisi artiklan 22 sääntelyvaltuuksia siten, että se loukkaisi yhteisön tai jäsenvaltioiden toimivaltaa niiden toimiessa arvopaperilainsäädännön, yksityisoikeuden tai maksukyvyttömyyttä koskevan lainsäädännön yleisinä lainsäätäjinä. EKP ei ole yleinen lainsäätävä, vaan sen sääntelyvaltuudet on tarkoin rajattu. Ne koskevat joko eurojärjestelmän itsensä tarjoamiin, euroalueen laajuisiin järjestelyihin liittyvien sääntöjen antoa yhdenmukaisesti ja ilman kansallisten lakien vaikutusta tai järjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamista, jos järjestelmät liittyvät eurojärjestelmän operaatioihin. On lisäksi välttämätöntä mainita sääntelyvaltuuksien käytön useista rajoitteista. Ensinnäkin suhteellisuuden periaate, jonka mukaan selvitys- tai maksujärjestelmään osallistujille asetettujen velvoitteiden tulee olla oikeassa suhteessa EKP:n tavoitteisiin. Toiseksi EKP:tä sitoo periaate toimia avoimesti, vapaan

kilpailun mahdollistavassa markkinataloudessa, jolloin EKP:n asetukseen sisältyvissä säännöissä kilpailua ei saa rajoittaa. Kolmanneksi EKP:tä sitoo syrjimättömyyden periaate, jonka mukaan markkinaosapuolia tulee kohdella tasavertaisesti.

ti. EKP:n asetukset voidaan riitauttaa yhteisön tuomioistuimessa EKPJ:n perussäännön artiklan 35.1 perusteella, jos on syytä epäillä, ettei artiklan 22 mukainen EKP:n asetusta ole edellä mainittujen kriteerien mukainen.

3 Eurojärjestelmän eri tehtävät

Johdannossa esitetään yleiskatsaus keskuspankkien maksujärjestelmiin ja arvopaperikaupan selvitys ja -toimitusjärjestelmiin liittyviin tehtäviin. Tässä luvussa esitetään, kuinka eurojärjestelmä toteuttaa näitä tehtäviä käytännössä. Eurojärjestelmällä on operatiivinen tehtävä maksujärjestelmissä, ja se toimii myös muutoksen edistäjänä ja normien asettajana. Eurojärjestelmä toteuttaa näitä kolmea tehtäväänsä eri osa-alueilla. Eurojärjestelmä tarjoaa maksupalveluja suurille maksuilla, pääasiassa pankkien välisissä maksuissa ja rahoitusmarkkinatransaktioissa, ja se on mukana myös pienten maksujen välityksessä ja arvopaperikaupan selvityspalveluissa.

Operatiivinen tehtävä

Perustamissopimuksen artiklan 105 toisen kohdan neljännestä luetelmakohdasta ja EKPJ:n perussäännön artiklan 3 ensimmäisen kohdan neljännestä luetelmakohdasta voidaan päätellä, että EKP:llä ja kansallisilla keskuspankeilla on toimivalta tarjota maksujärjestelmä- ja selvityspalveluita Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa ja muihin maihin.

TARGET

Eurojärjestelmä pitää yllä TARGETia, maksujärjestelmää euromääräisten suurten maksujen selvittämiseksi. EU:n jäsenvaltioiden keskuspankit katsoivat, että yhteisen rahan käyttöönoton myötä maksujärjestelmien yhdentymisen olisi välttämätöntä, jotta markkinaosapuolille voitaisiin yhtenäisen maksualueen myötä taata yhtäläiset toimintaedellytykset. Lisäksi näin voitaisiin antaa välineet, joiden avulla eurojärjestelmään kuuluvien kansallisten keskuspankkien ja luottolaitosten väliset rahapoliittiset operaatiot voidaan toteuttaa oikea-aikaisesti ja turvallisesti, mikä edistäisi rahamarkkinoiden yhdentymistä. EMI:n maaliskuussa 1995 tekemän päätöksen mukaisesti TARGET kehitettiin suurten euromääräisten maksujen suorittamiseksi tehokkaasti koko euroalueella. Ilman TARGETia keskuspankkirahan kysyntä ja tarjonta olisi järjestettävä kansallisella tasolla. Tämä ei olisi ollut talous- ja rahaliiton käsitteen mukaista, koska rahamarkkinoiden pirstoutuneisuus kotimaisiksi markkinoiksi olisi säilynyt, jolloin yhtenäinen rahapolitiikka olisi ollut mahdotonta. TARGET otettiin käyttöön 4.1.1999. Se täyttää sille asetetut ta-

voitteet tarjoamalla tehokkaan ja turvallisen järjestelmän suurten euromääräisten maksujen suorittamiselle reaaliajassa ja nettouttamalla ne maksu kerrallaan. TARGET täyttää myös EKP:n rahapolitiikan tarpeet. Se on ainoa järjestelmä, joka on suoraan rahapoliittisten operaatioiden vastapuolten käytettävissä maasta toiseen suoritettavien euromääräisten maksujen selvittämiseen. TARGET on hajautettu järjestelmä, joka koostuu 15 kansallisesta RTGS-järjestelmästä ja EKP:n maksumekanismista (EPM)¹. Ne ovat keskenään yhteydessä kytkentäverkoston (Interlinking mechanism) kautta, jolloin ne muodostavat yhtenäisen järjestelmän euromääräisten maksujen käsittelemiseksi. Eurojärjestelmä on todennut, että sen jälkeen, kun euro otettiin käyttöön 1.1.1999, tekninen kehitys ja markkinapaineet ovat tukeneet markkinainfrastruktuurien yhdenytymistä, mikä voi vaikuttaa myös TARGETiin. Siten eurojärjestelmä tarkastelee parhaillaan, mihin suuntaan TARGET voisi kehittyä tulevina vuosina. Tämä on erityisen tärkeää EU:n jäsenyyttä hakeneille maille. EU:hun liittymisen ennakkoehtona ei voida pitää RTGS-järjestelmän perustamista. Jäsenyyttä hakeneiden maiden olisi ensisijaisesti kehitettävä nykyaikaiset markkinainfrastruktuurit, jotka täyttävät talouden tarpeet, edistävät turvallisten ja tehokkaiden rahoitusmarkkinoiden kehittämistä ja tukevat kunkin maan markkinaosapuolia, jotta niistä tulisi kilpailukykyisiä verrattuna muihin, EU:n jäsenvaltioissa ja muualla maailmassa toimiviin markkinaosapuoliin. Koska markkinainfrastruktuurit suunnitellaan toimimaan yhdellä tietyllä valuutalla, jäsenyyttä hakeneiden maiden kotimaiset infrastruktuurit ovat edelleen käytössä EU:hun liittymisen jälkeen. Kotimaisten infrastruktuurien käyttöä on harkittava uudelleen vasta sen jälkeen, kun nämä maat ovat liittyneet euroalueeseen.

EKP:n perussäännön artiklojen 12.1 ja 14.3 mukaan EKP:llä on oikeus antaa suuntaviivoja ja ohjeita kansallisille keskuspankeille. Näihin artikloihin perustuvat EKP:n 26.4.2001 antamat suuntaviivat TARGETista (EKP/2001/3). Ne on julkaistu 24.5.2001 Euroopan yhteisöjen virallisen lehden numerossa L 140 (2001/401/EY) sellaisina kuin ne ovat muutettuina EKP:n suuntaviivoilla EKP/2002/1, jotka on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisen lehden numerossa L 67. TARGET-

suuntaviivoissa annetaan järjestelmän toimintaa koskevat säännöt, joita sovelletaan myös TARGETin kansallisiin osiin. Näissä suuntaviivoissa luetellaan mm. yhteiset minimivaatimukset, jotka jokaisen TARGETiin osallistuvan tai siihen kytkettyyn kansallisen RTGS-järjestelmän on täytettävä. Näitä vaatimuksia ovat pääsyehdot, valuuttayksikkö, hintaa koskevat säännöt, aukioloaika, maksuja koskevat säännöt, maksun peruuttamattomuutta ja lopullisuutta koskevat säännöt sekä päivänsisäistä luottoa koskevat säännöt. Suuntaviivoissa säädetään myös maasta toiseen suoritettavien maksujen välittämisestä kytkentämekanismien kautta, turvallisuusvaatimuksista, tilintarkastussäännöistä ja TARGETin hallinnasta. Nämä säännöt koskevat ainoastaan eurojärjestelmään kuuluvia kansallisia keskuspankkeja. Jotta euroalueeseen kuulumattomien EU:n jäsenvaltioiden kansallisilla keskuspankeilla olisi yhtäläiset toimintaedellytykset, EKP on tehnyt niiden kanssa monenvälisen sopimuksen, jonka sisältö vastaa TARGET-suuntaviivoja. TARGET-suuntaviivojen ja monenvälisen TARGET-sopimuksen säännöt on liitetty kansallisten keskuspankkien ja niiden vastapuolten välisiin oikeudellisiin asiakirjoihin juridisilla tai muilla sopimuksilla.

EU:n nykyisten jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien on pitänyt järjestää TARGET-yhteydet, joten keskuspankit niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät ottaneet euroa käyttöön 1.1.1999, ovat voineet kytkeytyä TARGETiin edellyttäen, että ne noudattavat edellä mainitun sopimuksen sääntöjä ja menettelytapoja tietyin ehdoin ja tarkennuksin.² EKP ei ole toistaiseksi antanut säädöksiä muista EU:ssa käytetyistä maksujärjestelmistä.

¹ EKP antoi vuonna 1999 EKP:n maksumekanismien käyttöä koskevat ehdot. EKP osallistuu TARGETiin EKP:n maksumekanismien kautta, jonka välityksellä EKP suorittaa maksuja (erityisesti EKP:n omia ja asiakasmaksuja) ja tarjoaa TARGET-maksupalveluja tahoille, joilla on käytössään selvitys- ja katteen-siirtopalveluja maasta toiseen suoritettaville maksuille.

² Ks. EKP:n lehdistötiedote euroalueen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien ja luottolaitosten TARGETiin osallistumisen ehdoista EKP:n verkkosivuilla http://www.ecb.int/press/pr980708_3.htm.

TARGETin kautta voi välittää ainoastaan tilisiirtoja. TARGET-suuntaviivojen mukaan TARGETin kautta on suoritettava kaikki maksut, jotka perustuvat joko suoraan tai välillisesti rahapoliittisiin operaatioihin, eurojärjestelmään liittyvien valuuttakauppojen euromääräisten tilisiirtojen käsittelyyn ja euromääräisiä suuria maksuja käsittelevien maksujärjestelmien katteensiirtoon. TARGETia voidaan käyttää myös muiden maksujen suorittamiseen, kuten pankkien välisissä maksuissa ja euromääräisissä kaupallisissa maksuissa. Maksujen arvolle ei ole asetettu ylä- tai alarajaa.

Automatisoidut selvityskeskukset

Eurojärjestelmän osallistuminen pieniä maksuja välittävien järjestelmien toimintaan vaihtelee maan mukaan. Useissa euroalueen kansallisissa keskuspankeissa, kuten Italian, Belgian ja Saksan keskuspankeissa, on tästä pitkät perinteet. Nämä järjestelmät tarjoavat puolueettoman ja avoimen verkon, johon pankit voivat osallistua koosta riippumatta. Eurojärjestelmän osallistuminen pieniä maksuja välittävien järjestelmien toimintaan riippuu suurelta osin pankkisektorin pyrkimyksistä tarjota tehokas maksujärjestelmä pienten euromääräisten maksujen välittämiseksi.

Selvityskeskus yksityisille maksujärjestelmille

Eurojärjestelmä ylläpitää itse suuria ja pieniä maksuja välittäviä maksujärjestelmiä, minkä lisäksi se tarjoaa selvityspalveluja myös sellaisille maksujärjestelmille, joiden toimintaan se ei itse osallistu. Tällaisia järjestelmiä ovat pieniä maksuja välittävät yksityiset järjestelmät, arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät, joille eurojärjestelmä tarjoaa maksuliikennepalveluita transaktioiden rahamääräisissä siirroissa, ja Euro Banking Associationin Euro I -järjestelmä.

Jatkuva linkitetty katteensiirto eli CLS-järjestelmä

Eurojärjestelmä vastaa myös siitä, että edistetään tehokkaiden ja luotettavien järjestelmien käyt-

töä muiden maiden kanssa. Eräs tällainen järjestelmä on jatkuva linkitetty katteensiirto eli CLS-järjestelmä, jota tullaan käyttämään jäsenpankkien välisten valuuttakauppojen katteensiirtojen hoitamisessa maksu maksua vastaan –periaatteella. Järjestelmää tulee ylläpitämään New Yorkissa sijaitseva CLS-pankki. CLS-järjestelmän odotetaan poistavan valuuttatransaktioiden toimitusriskin. Se myös vähentää nykyisestä merkittävästi likviditeetin määrää, jota tarvitaan järjestelmässä hoidettujen valuuttakauppojen selvittämiseksi, koska selvitysosapuolilla on järjestelmässä vain yksi positio kutakin valuuttaa kohden. Koska CLS-järjestelmään liittyvät maksut ovat aikakriittisiä, ne ovat haaste pankkien päivän sisäisen likviditeetin hallinnalle. CLS-järjestelmän tai minkä tahansa muun euroalueen ulkopuolella toimivan maksujärjestelmän yleisvalvonta edellyttää tiivistä yhteistyötä muiden EU:n ulkopuolisten viranomaisten kanssa sekä jossain määrin myös yhdenmukaistettuja yleisvalvonnan käytäntöjä, joita kaikki viranomaiset noudattavat. Yhteistyötä onkin jo tehty monilla kansainvälisillä foorumeilla, kuten esim. maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitean työ Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) puitteissa. Yhdysvaltojen keskuspankilla on päävastuu CLS-järjestelmän yleisvalvonnasta. EKP puolestaan valvoo euromääräisiä maksuja yhteistyöhön perustuvan yleisvalvonnan mukaisesti. Yleisvalvonta on esitelty G10-maiden keskuspankkien työryhmän marraskuussa 1990 julkaisemassa raportissa ”Report on Interbank Netting Schemes of the Central Banks of the Group of Ten Countries”. (Euro on selkeästi CLS-järjestelmän toiseksi tärkein valuutta, ja on odotettavissa, että sen osuus voisi kasvaa noin neljännekseen järjestelmän liikevaihdosta.)

Arvopaperikeskuksen toiminta

Eurojärjestelmän kansallisilla keskuspankeilla on perinteisesti ollut operatiivinen tehtävä arvopaperikauppojen selvittämisessä. Vaikka monia tehtäviä on siirretty yksityisille palveluntarjoajille, jotkut kansalliset keskuspankit toimivat yhä arvopaperikeskuksina tai rekisterinä joillekin valtion velkakirjoille tai muille arvopapereille.

Kirjeenvaihtajakeskuspankkimalli

Eurojärjestelmä loi vuonna 1999 omia operaatioita varten kirjeenvaihtajakeskuspankkimallin, koska tyydyttävää järjestelmää arvopapereiden siirtämiseksi maasta toiseen ei ollut olemassa. Tarkoituksena oli taata, että kaikilla maksujärjestelmän osapuolilla ja eurojärjestelmän vastapuolilla olisi mahdollisuus siirtää vakuuksia eurojärjestelmän luotto-operaatioihin vakuuden sijaintipaikasta riippumatta. Kirjeenvaihtajakeskuspankkimallissa kukin kansallinen keskuspankki toimii arvopapereiden säilyttäjänä muihin kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Malli kehiteltiin väliaikaisratkaisuksi siihen asti, kunnes markkinoille kehiteltäisiin vaihtoehtoja. Mallin tarkoituksena ei ollut kilpailla markkinoiden omien hankkeiden kanssa palvelujen tarjonnasta maasta toiseen välitettävien markkinaoperaatioiden hoitoon.

Eurojärjestelmä muutoksen edistäjänä

Sen lisäksi, että eurojärjestelmä toimii järjestelmän ylläpitäjänä, se pyrkii joskus saamaan aikaan muutoksia tai rohkaisemaan markkinoita varautumaan tietyllä tavalla etenkin silloin, kun kyseessä ovat pieniä maksuja välittävät maksujärjestelmät. Eurojärjestelmä käyttää hyödykseen suhteitaan ja yhteyksiään pankkeihin ja pyrkii yhteistyön avulla löytämään ratkaisuja tulevaisuuden haasteisiin. Kahden- tai monenväliset kokoukset sekä erilaiset esitykset, puheet, julkaisut jne. ovat eurojärjestelmän ja markkinaosapuolten välinen keskusteluyhteys. Sen avulla on mahdollisuus parantaa maksujärjestelmiä entisestään ja edistää uusia infrastruktuurin kehityshankkeita.

Eurojärjestelmän tehtävä muutoksen edistäjänä on hyvin tärkeä esimerkiksi pienten euromääräisten ulkomaanmaksujen välityksen kehittämisessä, sillä näiden maksujen välityksen taso ei ole parantunut, koska osapuolten välinen yhteistyö on ollut puutteellista. Huolimatta euron käyttöön otosta sekä siitä, että euroaluetta on nyt pidettävä yhtenä kotimarkkina-alueena, pieniä maksuja välittävissä maksujärjestelmissä on yhä maiden välisiä eroja lähinnä siksi, että kotimaisten ja maasta toiseen suoritettavien maksujen palvelutasossa on eroja. Syyskuussa 1999 julkais-

tussa raportissaan maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksen kehittämisestä (Improving cross-border retail payment services – the Eurosystem’s view), sen syyskuussa 2000 julkaistussa seurantaraportissa sekä helmikuun 2001 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä” eurojärjestelmä on tehnyt selväksi pankkisektorille ja suurelle yleisölle, että se odottaa kotimaisten ja maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen palvelutason erojen vähentyvän merkittävästi vuoteen 2002 mennessä ja häviävän täysin keskipitkällä aikavälillä. Marraskuussa 2001 julkaisemassaan raportissa euromääräisten tilisiirtojen infrastruktuurin yhdenmukaistamisesta (Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro) eurojärjestelmä ehdotti toimia, joihin pankkisektorin olisi sitouduttava, jotta maasta toiseen välitettävien tilisiirtojen kustannukset olisivat vuoden 2004 loppuun mennessä samansuuruiset kuin kotimaisten maksujen kustannukset. Pankkien olisi kuitenkin itse määriteltävä toimet, joilla tavoitteisiin päästään. Joulukuun 19. päivänä 2001 Euroopan parlamentti ja Eurooppa-neuvosto hyväksyivät asetuksen (EY) 2560/2001 euromääräisistä maasta toiseen välitettävistä maksuista (EYVLL 03 L344, 28.12.2001). Perustamissopimuksen määräysten mukaan EKP ilmaisi mielipiteensä asetuksen luonnoksesta. Markkinaosapuolten välisen yhteistyön edistämisen kannalta eurojärjestelmän mielestä on tärkeää, että euroalueella on omat koordinaatioelimensä. Niitä on useissa maissa, ja ne ovat osoittautuneet erittäin hyödyllisiksi teknisten standardien ja liiketoiminnan käytäntöjen määrittämisessä ja täytäntöönpanossa. On katsottu välttämättömäksi, että euroalueelle luodaan tällainen koordinaatioelin, ja eurojärjestelmän aikomuksena onkin luoda sellainen.

Eurojärjestelmä ei voi suhtautua välinpitämättömästi alueella parhaillaan meneillään olevaan arvopapereiden selvitys- ja toimitusjärjestelmien keskittymiseen. Vaikka entistä tiiviimpi keskittyminen voi parantaa tehokkuutta, se lisää myös riskejä. Keskuspankkien huomion keskipisteinä ovat viime aikoina olleet arvopaperikaupan selvitysyhteisöt ja etenkin keskusvastapuolet, jotka ottavat hoitaakseen järjestelmän osapuolten vel-

voitteet. Keskusvastapuoliin liittyy enemmän riskejä kuin arvopapereiden selvitysjärjestelmiin. Eurojärjestelmä onkin erityisen kiinnostunut keskusvastapuolista ja niiden systeemisestä merkityksestä, ja se julkaisi 27.9.2001 politiikkalinjauksen suhtautumisestaan keskusvastapuoliselvityksen keskittymiseen. Eurojärjestelmän suhtautumista arvopapereiden selvitys- ja toimitusjärjestelmiin ohjaavat tehokkuuden ja neutraaliuden periaatteet. Tehokkuus edellyttää arvopapereiden selvitys- ja toimitusjärjestelmien infrastruktuurin keskittymistä. Yksi ensimmäisistä askeleista keskittymisen suuntaan on luoda ehdot, joiden mukaan eurojärjestelmän rahapolitiikan vastapuolet voivat käyttää kaikkia hyväksyttäviä vakuuksia kaikkialla euroalueella. Keskittymisen edut eivät kuitenkaan saisi koskea vain keskuspankkien operaatioita. Nykyinen infrastruktuuri on muokattava uudelleen, jotta euroalueen arvopapereiden siirtäminen Euroopan kolkasta toiseen olisi helppoa. Neutraaliuden periaate puolestaan tarkoittaa, että eurojärjestelmä ei suosi mitään erityistä ratkaisua yhdentymisen aikaansaamiseksi. Toisin sanoen eurojärjestelmä ei puutu järjestelmien, finanssikeskusten tai pankkityyppien väliseen kilpailuun entistä yhdenmukaisemman ratkaisun löytämiseksi.

Standardien laatiminen

EKP:n neuvoston tehtävänä on laatia turvallisuus- ja tehokkuusstandardeja, joita euromääräisiä maksuja välittävien maksujärjestelmien on noudatettava. EKP:n neuvosto selvitti maksujärjestelmiin liittyviä tavoitteitaan ja toimintaansa julkistamalla kesäkuussa 2000 lausuntonsa eurojärjestelmän asemasta maksujärjestelmien yleisvalvonnassa. Eurojärjestelmä tukee toiminnallaan sisämarkkinoiden kehittymistä edelleen ja niiden häiriötöntä toimintaa, mikä edistää markkinoiden integroitumista. Tarkoituksena on taata yhtäläiset toimintaedellytykset maksupalvelujen ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimituspalvelujen tarjoajille. Toiminnassa noudatetaan vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatetta, joka edistää voimavarojen tehokasta kohdentumista.

Maksujärjestelmien yleisvalvontaa koskevat standardit

Kun kyse on maksujärjestelmiä koskevista standardeista, joita muut standardeja antavat toimielimet ovat hyväksyneet, päättää EKP:n neuvosto tällaisten standardien hyväksymisestä koko eurojärjestelmän puolesta. Esimerkiksi vuoden 2001 helmikuusta lähtien EKP:n neuvosto on ottanut maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitean (Committee on payment and settlement systems, CPSS) kirjaamat systeemiriskin kannalta olennaisten maksujärjestelmien peruseriaatteet osaksi standardeja, joiden avulla arvioidaan suurten euromääräisiä maksuja välittävien järjestelmien turvallisuutta ja tehokkuutta. Myös silloin, kun pieniä maksuja välittävissä maksujärjestelmissä on muutoksia tai kun näillä järjestelmillä saattaa olla maasta toiseen ulottuvia vaikutuksia, yleisvalvontapolitiikkaa linjataan yleisesti eurojärjestelmän tasolla. Maksujärjestelmien yleisvalvonnan avulla eurojärjestelmä huolehtii, että sovitut standardit noudatetaan asianmukaisesti.

Koska yhä suurempi osa maksuista käsitellään suurten pankkien hoitamissa yksityisissä järjestelmissä, myös eurojärjestelmä kiinnittää huomiota kehittyneisiin kirjeenvaihtajapankkijärjestelyihin ja innovatiivisiin maksujärjestelyihin. Tällaisiin järjestelyihin liittyvät mahdolliset riskit ovat verrattavissa maksujärjestelmien mahdollisiin riskeihin, ja siksi näiden järjestelyjen häiriöt voisivat yhtä lailla vaikuttaa kielteisesti koko rahoitusjärjestelmään. Tästä syystä eurojärjestelmä seuraa jatkossakin tarkasti, miten tällaiset järjestelyt ja niiden merkitys koko rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta kehittyvät.

Eurojärjestelmän luotto-operaatioissa käytettäviä arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä koskevat standardit

Perustamissopimuksen mukaan eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot perustuvat täysimääräisiin vakuuksiin ja päivänsisäistä luottoa voidaan TARGET-järjestelmässä antaa ainoastaan vakuutta vastaan. Tästä syystä on ehdottoman tärkeää, että vakuuskelpoisten arvopapereiden toimitus eurojärjestelmälle sujuu häiriöttä. Euro-

järjestelmä pyrkii huolehtimaan, että sille ei aiheudu liian suuria riskejä sen omien luotto- operaatioiden toteuttamisessa ja että toimintamahdollisuudet ovat euroalueella yhtäläiset. Tämän vuoksi eurojärjestelmä on laatinut yhdeksän standardia, joita EU:n arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien on noudatettava, jotta niitä voidaan käyttää eurojärjestelmän luotto- operaatioissa (ks. Standards for the use of EU securities settlement systems in EKPJ credit operations, EKP, tammikuu 1998). Näiden standardien perusteella arvioidaan säännöllisesti, ovatko yksit-

täiset arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät ja niiden väliset linkit, joiden avulla arvopapereita voidaan siirtää maasta toiseen, riittävän turvallisia ja tehokkaita eurojärjestelmän luotto- operaatioiden kannalta. Vaikka eurojärjestelmä laati standardit arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien käyttäjänä, järjestelmäoperaattorit ovat itse pyrkineet aktiivisesti noudattamaan näitä standardeja. Tämä osoittaa selvästi, että standardien noudattaminen on käytännössä sääntelyyn verrattavaa.

4 Yhteenveto

Maksu- ja selvitysjärjestelmät muodostavat rahoitussektorin infrastruktuurin ydinosan. Niiden on toimittava häiriöttä, koska nykyaikaisen markkinatalouden toimivuuden kannalta tämä ei ole ainoastaan hyödyllistä vaan suorastaan välttämätöntä. Jotta keskuspankit voivat perustehtävänsä mukaisesti tarjota keskuspankkirahaa, niiden on tarjottava maksu- ja selvitysinfrastruktuureja ja käytettävä niitä myös itse.

Koska maksu- ja selvitysjärjestelmiin osallistujat ovat toisiinsa tiiviisti kytköksissä, järjestelmiin kohdistuu systeemiriski. Keskuspankit ympäri maailmaa pyrkivät yhdessä seuraamaan ja lieventämään tätä riskiä. Tästä syystä ne myös ovat luontevasti osallisina maksu- ja selvitysjärjestelmissä suoraan perustehtäviensä eli rahapolitiikan toteuttamisen ja rahoitusjärjestelmän vakauden turvaamisen pohjalta. Keskuspankit pyrkivät toiminnallaan saamaan aikaan luotettavat ja tehokkaat maksu- ja selvitysjärjestelmät. Tähän tavoitteeseen pyritään ensinnäkin ylläpitämällä itse maksu- ja selvitysjärjestelmiä. Lisäksi keskuspankit antavat järjestelmiä koskevia säädöksiä ja pyrkivät osaltaan edistämään järjestelmien tehokkuutta. Keskuspankkien tehtäviin kuuluu myös maksu- ja selvitysjärjestelmien yleisvalvonta.

Samalla kun arvopaperien merkitys talouden rahoituksessa käy entistä suuremmaksi, myös

arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien merkitys on viime vuosina kasvanut. Keskuspankit ovat aktiivisesti seuranneet kehitystä ja toimineet tällä saralla eri ominaisuuksissa: palveluntarjoajina, säätelijöinä, muutosten edistäjinä ja standardeja laativina ja niiden noudattamista valvovina viranomaisina (yleisvalvontarooli). Keskuspankkien tavoitteet ja toiminnan perusteet ovat kuitenkin pysyneet samoina. Tässä työssä keskuspankit toimivat tiiviissä yhteistyössä arvopaperimarkkinoiden sääntelystä vastaavien viranomaisten kanssa.

Maksujärjestelmiin ja arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiin liittyvät eurojärjestelmän vastuut ja tehtävät vastaavat sitä, mitä voidaan pitää yleisenä kansainvälisenä käytäntönä. Perustamissopimuksen mukaan eurojärjestelmän perustehtävänä on edistää maksujärjestelmien häiriötöntä toimintaa. EKPJ:n perussäännössä säädetään, että EKP ja kansalliset keskuspankit voivat tarjota näihin liittyviä palveluja ja että EKP voi antaa asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi yhteisössä ja tarvittaessa yhteistyössä muiden maiden kanssa.

Käytännössä eurojärjestelmän maksujärjestelmäpalvelut perustuvat TARGET-järjestelmään. Eurojärjestelmä on mukana käynnistämässä han-

ketta jatkuvan linkitetyn katteensiirron (CLS) tarjoamiseksi. Tämä voidaan nähdä osoitukseksi sekä eurojärjestelmän operatiivisesta osallistumisesta maksujärjestelyjen tarjoamiseen yhdessä muiden maiden kanssa että sen osallistumisesta yhteistyöhön yleisvalvonnan toteuttamiseksi. Muita esimerkkejä eurojärjestelmän operatiivisesta toiminnasta sekä maksujen että arvopaperikaupan selvitykseen liittyvissä palveluissa ovat automatisoidut selvitysjärjestelyt, joita eurojärjestelmän jotkin keskuspankit tarjoavat pienten maksujen välityksessä, EKP:n tarjoamat selvityspalvelut Euro I-järjestelmässä sekä kirjeenvaihtajakeskuspankkijärjestely.

EKPJ:n perussäännössä EKP:lle annetaan selvä säädösvalta. EKP saa antaa asetuksia ja suosituksia, tehdä päätöksiä ja antaa lausuntoja maksu- ja selvitysjärjestelmistä. EKP:llä on merkittävä neuvoa-antava tehtävä Euroopan yhteisöön ja kansallisiin lainsäätäjiin nähden. Tähän mennessä EKP ja eurojärjestelmä eivät ole säätäneet maksujärjestelmiä tai arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiä koskevia asetuksia, vaan ne

ovat molempiin järjestelmiin liittyvissä asioissa keskittyneet edistämään muutoksia muilla tavoin (mm. keskustelujen ja muun yhteistyön avulla). Kysymys pienistä ulkomaanmaksuista on tärkeä, ja eurojärjestelmä onkin julkistanut useita raportteja aiheesta. Raporttien avulla halutaan tukea ja vauhdittaa kehitystä, jonka tavoitteena on pienten maksujen luotettava ja tehokas välitys euroalueella. Arvopaperikaupan selvitystoiminnan keskittymistä eurojärjestelmä seuraa tarkasti ja pyrkii edistämään tehokkuutta neutraaliudestaan tinkimättä.

Eurojärjestelmä toteuttaa maksu- ja selvitysjärjestelmien yleisvalvontaa ennakoivasti ja on siksi julkisesti ilmoittanut noudattavansa yleisvalvonnassaan systeemiriskin kannalta olennaisten maksujärjestelmien peruseriaatteita. Parhailtaan eurojärjestelmä laatii tiiviissä yhteistyössä arvopaperimarkkinoiden valvojien kanssa erityisiä vaatimuksia, joita on tarkoitus noudattaa arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien yleisvalvonnessa.

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset

Tässä artikkelissa kuvataan kansallisten keskuspankkien keräämiin ja EKP:n kokoamiin ja julkaisemiin raha- ja pankkitilastoihin lähiaikoina tehtäviä parannuksia. Näihin parannuksiin kuuluvat merkittävät muutokset rahalaitosten taseiden kuukausittaisiin tilastoihin. Joulukuusta 1998 lähtien EKP on julkaissut tilastoja raha-aggregaateista ja vastaeristä lähinnä Euroopan rahapoliittisen instituutin EMI:n määrittelemien rahalaitosten tasetilastojen perusteella, ja näitä tilastoja on pidetty vähimmäistietomääränä rahapolitiikan tarpeita varten. Lisäykset koskevat lähinnä selvästi yksityiskohtaisemman sektorijaon keräämistä kantatiedoista sekä virtatilastojen kehittämistä. Tammikuusta 1999 lähtien EKP on julkaissut euroalueen korkosarjoja saatavilla olevien suppeiden kansallisten tietojen perusteella. Valmisteilla on yhdenmukaistettujen ja täydellisempien tietojen kerääminen koroista, joita rahalaitokset perivät kotitalouksilta ja yrityksiltä ja maksavat niille. Rahalaitosten taseita ja korkoja koskevat uudet tilastot tulevat suunnitelmien mukaan saataville vuonna 2003. Uudet vaatimukset aiotaan pitää samoina ainakin viiden vuoden ajan.

I Johdanto

Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa edellytetään, että EKP kerää kansallisten keskuspankkien avustamana EKP:n tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tilastotiedot. EU:n neuvoston 23.11.1998 antamassa asetuksessa (EY) N:o 2533/98 Euroopan keskuspankin valtuuksista kerätä tilastotietoja säädetään siitä, miten EKP:n tilastointiin liittyvät tiedonantovaatimukset on täytettävä. Siinä määritellään tiedonantajien perusjoukko, ja siihen sisältyy säännöksiä seuraamusten määrittämisestä ja luottamuksellisuudesta. Lisäksi siinä annetaan EKP:lle toimivalta antaa asetuksia tilastoihin liittyvien tiedonantovaatimustensa määrittelemiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.

EKP:n tilastovaatimukset vahvistettiin alun perin EKP:n edeltäjän EMI:n heinäkuussa 1996 julkaisemassa asiakirjassa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”, joka käsitteli tilastovaatimuksia rahaliiton kolmannessa vaiheessa. Tämä ns. Implementation Package -tilastointiohje päivitettiin vuonna 2000. Raha- ja pankkitilastoja koskevien vaatimusten keskeisin kohta oli rahalaitos-sektorin konsolidoitu tase, josta raha-aggregaattit ja niiden vastaerät johdetaan. Koska ”Implementation Package” ei ollut laillisesti sitova, nämä vaatimukset sisällytettiin rahalaitos-sektorin konsolidoidusta taseesta annettuun EKP:n asetuk-

seen (EKP/1998/16) vuoden 1998 lopussa. Asetus tuli voimaan rahaliiton kolmannen vaiheen alussa 1.1.1999, ja se päivitettiin elokuussa 2000 EKP:n asetuksella EKP/2000/8 vähimmäisvarantojärjestelmän soveltamisen edellyttämien muutosten vuoksi. Joulukuusta 1998 lähtien EKP on julkaissut yhdenmukaistettuja rahatalouden tilastoja sen perusteella, mitä edellytetään EKP:n asetuksessa EKP/1998/16 sellaisena kuin se on muutettuna.

EKP:n asetuksen EKP/1998/16 mukaisia rahalaitosten tasetilastoja pidettiin alun perinkin vähimmäismääränä perustietoja, jotka mahdollistavat EKP:lle yhteisen rahapolitiikan toteuttamisen. Tästä syystä viisi vuotta sen jälkeen, kun EKP:n alkuperäiset tilastovaatimukset määriteltiin vuonna 1996, tilastot on nyt laajennettu kattamaan uudet vaatimukset, joita pidetään rahapolitiikan toteuttamisen kannalta olennaisina. Nämä lisäykset koskevat erityisesti talletusten ja lainojen yksityiskohtaisempaa sektorijakoa kuukausitasolla sekä virtatilastojen kehittämistä. Ne sisältyvät uuteen EKP:n asetukseen rahalaitos-sektorin konsolidoidusta taseesta (EKP/2001/13).

Implementation Package -tilastointiohje sisälsi myös pankkikorkoja koskeneen tietovaatimuksen, jolla tuettiin rahatalouden kehityksen seuranta ja rahapolitiikan välittymisen analysoin-

tia. Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut kymmenen korkoa tarjosivat EKP:lle ensimmäiset vähimmäistiedot rahapolitiikan toteuttamista varten. Näitä tilastoja, jotka kootaan olemassa olevien kansallisten tilastojen perusteella, ei ole yhdenmukaistettu, ja ne ovat hyvin suppeita ja ylimalkaisia. Tästä syystä on kehitetty täysin uudet, yhdenmukaistetut ja yksityiskohtaiset tilastot koroista, joita rahalaitokset perivät kotitalouksilta ja yrityksiltä ja maksavat niille. Nämä tilastot ovat jäsenvaltioiden kesken vertailukelpoisia. Uudet tilastovaatimukset on vahvistettu EKP:n asetuksessa korkotilastoista, jotka koskevat rahalaitosten soveltamia kotitalouksien ja yritysten talletus- ja lainakorkoja (EKP/2001/18).

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoja koskevat uudet EKP:n asetukset kehitettiin yhtenä kokonaisuutena. Tällä pyrittiin lähinnä alentamaan rahalaitoksille asetusten täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia ja antamaan mahdollisuus uusien vaatimusten kokonaisarviointiin. Tässä

yhteydessä on kaikin mahdollisin keinoin pyritty minimoimaan tietoja antaville yhteisöille tietojen keräämisestä aiheutuvaa rasitetta. Lisäksi tiedonantovaatimukset on tarkoitettu pitämään samoina ainakin viiden vuoden ajan.

EKP:n neuvosto hyväksyi uudet EKP:n asetukset vuoden 2001 loppupuolella, minkä jälkeen ne julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Ne tulivat voimaan tammikuussa 2002. Myöhemmin tämän vuoden aikana asetuksia täydennetään erillisellä ohjeistuksella, jotta EKP:n asetuksiin sisältyvät tilastovaatimukset ja -standardit olisivat paremmin ymmärrettävissä. Ensimmäinen tietojen raportointi alkaa tammikuuta 2003 koskevilla kuukausittaisilla tilastotiedoilla. Siihen saakka tietojen raportoinnissa noudatetaan ”vanhoja” säännöksiä.

Tässä artikkelissa kuvataan ensinnäkin rahalaitosten tasetilastoihin tehtäviä lisäyksiä ja toiseksi rahalaitosten korkoja koskevia uusia vaatimuksia.

2 Rahalaitosten tasetilastot

Kuten EKP:n asetuksessa EKP/1998/16 määriteltiin, rahalaitosten tasetilastoista pyrittiin alun perin saamaan riittävän yksityiskohtaisia ja joustavia tietoja euroalueen raha-aggregaattien ja niiden vastaerien laskemiseksi rahaliiton kolmannen vaiheen alkamisesta lähtien. Tietoja on kerätty myös neljännesvuosittain rahatalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehityksen tarkempaa tarkastelua varten, ja näitä tietoja käytetään rahoitustilinpäädössä. EKP:n asetuksen mukaiset vaatimukset koskivat vain kantatilastoja. Ne oikaistut tiedot, jotka tarvitaan virtatilastojen laskemisessa transaktioista johtumattomien tekijöiden vaikutusten puhdistamiseksi, saatiin kansallisten keskuspankkien jo käytettävissä olleista tiedoista.

Sen jälkeen kun rahapolitiikan harjoittamista varten olennaisia tilastotarpeita oli arvioitu uudelleen, EKP:n neuvosto antoi 22.11.2001 uuden EKP:n asetuksen (EKP/2001/13), jossa säädettiin rahalaitosten tasetilastoja koskevista lisävaati-

muksista. Tällä asetuksella korvattiin EKP:n asetukset EKP/1998/16.

Kantatiedot

Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät lasketaan kuukausittain, koska tämä on keskeisin aikajänne rahatalouden tarkastelussa. EKP:n asetukseen EKP/1998/16 sisältyy kuitenkin rajoituksia, jotka koskevat tietojen saatavuutta tällä aikajänteellä. Tällä hetkellä rahalaitosten *kuukausittaiset* tasetilastot antavat tietoja talletusveloista eriteltynä valuutoittain (euro/muut) ja edelleen instrumenttiluokittain ja maturiteeteittain. Näitä talletuksia koskevat sektorikohtaiset erittelyt ovat tällä hetkellä melko yksilöimättömiä. Muiden euroalueella olevien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset tilastoidaan vain kokonaisuudessaan. Yksityiskohtaisempia sektorikohtaisia erittelyjä talletuksista on saatavilla ainoastaan neljännesvuositasolla, mutta neljännesvuositieto-

ja ei ole eritelty maturiteeteittain, joten niitä ei voida vertailla kuukausitietojen kanssa.

Talletusten kuukausittainen erittely maturiteeteittain muiden rahoituksen välittäjien, vakuutusyhtiöiden, yritysten tai kotitalouksien talletuksiin on olennaisen tärkeää, jotta raha-aggregaattit kyettäisiin jaottelemaan kuukausittain eri sektoreihin. Sektorikohtaisen rahatalouden kehityksen tarkastelu puolestaan tukee EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäisen pilarin arviointia, koska eri sektoreiden rahan kysyntä liittyy vaihtelevassa määrin kokonaiskulutukseen. Vaikka kokonaiskulutuksen voidaan esimerkiksi olettaa liittyvän läheisesti kotitalouksien hallussa oleviin rahavaroihin, tämä ei todennäköisesti päde muihin rahoituksen välittäjiin. Lisäksi alasektoreittain jaotelluista talletuksista tarvitaan vielä valuutakohtainen lisäerittely (euro/muut), jotta voitaisiin tarkastella yksityiskohtaisemmin rahaninstrumenttien ulkomaan valuutan määräisten erien kehitystä. Näiden erien sektorikohtainen tarkastelu helpottaa M3:een sisältyvien ulkomaan valuutan määräisten ja euromääräisten erien keskinäisen korvattavuuden tarkastelua.

Samanlaiset rajoitukset kuukausittaisen tietojen saatavuudessa koskevat tällä hetkellä myös rahalaitosten lainoja. Euroalueella oleville muille

kuin rahalaitoksille tai julkisyhteisöille myönnettyt lainat tilastoidaan vain kokonaismäärinä. Nämä lainat eritellään neljännesvuosittain alasektoreittain (muut rahoituksen välittäjät, vakuutusyhtiöt, yritykset ja kotitaloudet), ja kotitalouksille myönnettyt lainat eritellään vielä lainan käyttötarkoituksen mukaan (asuntolainat, kulutusluotot ja muut lainat). Näiden lisäerittelyjen tilastoiminen kuukausitasolla on olennaisen tärkeää lainojen kehityksen arvioimiseksi, koska koko yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvuvauhti saattaa kätkeä sen, että alasektoreittain, käyttötarkoituksen mukaan tai maturiteeteittain jaoteltuna lainat ovat kehittyneet eri tavoin, jolloin puolestaan hintavakaussäilymiä koskevien arvioiden pitäisi olla erilaisia. Aikaisemman kokemuksen perusteella voidaan esimerkiksi päätellä, että asuntolaina saattaa liittyä suoraan pienempään suhteelliseen kasvuun kokonaiskassynnässä kuin kulutustarkoituksiin myönnetty samansuuruinen laina.

Uusi EKP:n asetus EKP/2001/13 laadittiin täyttämään nämä aukot rahapolitiikan tarkoituksiin toimitettavissa tiedoissa. Uusi asetus sisällyttää tällä hetkellä neljännesvuosittain kerättävät tiedot kuukausittain kerättäviin tietoihin, jolloin M3:een sisältyvät talletukset ja rahalaitosten luotonanto voidaan eritellä yksityiskohtaisemmin

Taulukko I.

Merkittävimmät muutokset rahalaitosten tasetilastoihin – talletusvelat

	Euroalueella olevat (muut kuin rahalaitokset ja julkisyhteisöt)				
	Yhteensä	Muut rahoituksen välittäjät	Vakuutusyhtiöt ym.	Yritykset	Kotitaloudet ym.
	Tällä hetkellä / tulevaisuudessa	Tällä hetkellä / tulevaisuudessa			
Talletukset – yhteensä	M		Q		M
Yön yli -talletukset	M		Q		M
Määräaikaiset – yhteensä	M		Q		M
euro/muu valuutta ja maturiteeteittain	M		-		M
Irtisanomisehtoiset – yhteensä	M		Q		M
euro/muu valuutta ja maturiteeteittain	M		-		M
Repot	M		Q		M

M: kuukausittain, Q: neljännesvuosittain.

Taulukko 2.

Merkittävimmät muutokset rahalaitosten tasetilastoihin – lainat ja hallussa olevat arvopaperit

	Euroalueella olevat (muut kuin rahalaitokset ja julkisyhteisöt)					
	Yhteensä	Muut rahoituksen välittäjät	Vakuutus-yhtiöt ym.	Yritykset	Kotitaloudet ym.	
					Kulutustuotot	Asuntolainat
Tällä hetkellä/ Tulevaisuudessa	Tällä hetkellä / tulevaisuudessa			Tällä hetkellä / tulevaisuudessa		
Lainat – yhteensä	M	Q		M	Q*	M*
maturiteeteittain	M	Q		M	Q*	M*
euromääräiset	M	-		M	-	M
Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet – yhteensä	M		Q			Q
maturiteeteittain	M		Q			Q
euromääräiset	M		-			-
Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	M	-		Q		-

M: kuukausittain, Q: neljännesvuosittain.

* Ristiintaulukoitu lainan käyttötarkoituksen mukaan: kulutusluotot, asuntolainat, muut.

sektoreittain. Tämä monipuolistaa suuresti euroalueen rahatalouden kehityksen kuukausittaisen tarkastelua.

Jotta kokonaisluotonantoa olisi mahdollista mitata alasektoreittain, vaatimuksiin lisättiin rahalaitosten hallussa olevien osakkeiden ja osuuk-sien neljännesvuosittainen erittely alasektorin mukaan. Lisäksi uuteen EKP:n asetukseen on lisätty muita tasetilastoihin tehtyjä muutoksia. Näitä ovat maturiteetti- ja valuuttakohtaisen erittelyn lisääminen euroalueen ulkopuolisiin maihin kohdistuviin talletuksiin ja lainoihin, jotta euroalueen maksutasevirtojen laatiminen rahalaitosten ”muut sijoitukset” -erää varten olisi mahdollista raha- ja pankkitilastojen perusteella. Yhteisen viitekehyksen käyttäminen näiden tietojen keräämisessä vähentää siten tiedonantajille tietojen keräämisestä aiheutuvaa rasitetta. Lisäksi on tehty useita teknisiä muutoksia.

Virtatiedot

Euroalueen rahatalouden tilastot sisältävät kantatilastojen lisäksi myös virtatilastoja sekä M3:n ja sen vastaerien kasvuvauhdit. EKP laskee virtatilastot ja niistä johdetut kasvuvauhdit puhdistam-

alla kuukauden lopun kantojen välisestä erotuksesta transaktioista johtumattomien tekijöiden vaikutukset. Näin ollen virtatiedoista näkyvät ainoastaan ne kahden ajankohdan välillä tapahtuvat kantojen muutokset, jotka johtuvat transaktioista eli rahoitussuhteiden hankinnasta/luovutuksista tai velkojen hankinnasta/kuolettamisesta. EKP analysoi sekä kanta- että virtatietoja ja käyttää molempia laskiessaan laskennallisten kantojen ja kasvuvauhtien indeksejä M3:n ja sen vastaerien kehityksen arvioimiseksi.

EKP:n vaatimukset, jotka koskevat virtatilastojen laatimiseksi tarvittavia oikaistuja tietoja, ovat tällä hetkellä täsmennettyinä EKP:n suuntaviivossa (EKP/2000/13) Euroopan keskuspankin tietyistä tilastointiin liittyvistä raportointivaatimuksista sekä kansallisten keskuspankkien raha- ja pankkitilastotietojen raportointimenettelyistä. Koska suuntaviivat on osoitettu kansallisille keskuspankeille eikä tiedonantajille, EKP:lle toimittavien aggregaattien laatu määräytyy olennaisilta osin tilastojen tämänhetkisen saatavuuden perusteella. Vaikka uudelleenluokitteluja ja muita tilastollisia tekijöitä koskevat tiedot ovat korkealaatuisia, tiedot rahalaitosten lainojen ”luototappioista/arvonlennuksista” ja rahalaitosten arvopaperisalkkujen arvostusmuutoksista puut-

Kehikko.

Virtatietojen johtamiseksi tehtävät oikaisut

Seuraavat transaktioista johtumattomat tekijät otetaan huomioon oikaistujen virtojen johtamiseksi M3:n kantojen eroista:

1. *Uudelleenluokittelut ja muut tilastolliset tekijät*, jotka käsittävät sarjojen katkokset, jotka johtuvat etupäässä tilastollisista tai lainsäädännöllisistä syistä tietoja antavien rahalaitosten joukkoon tehdyistä muutoksista ja saamisten ja velkojen uudelleenluokittelusta.
2. *Hintavaikutukset*, jotka ovat arvostusmuutoksista aiheutuvia rahalaitosten saamisten ja velkojen kantojen muutoksia. Vaikutuksia on kahdentyyppisiä: a) *valuuttakurssimuutokset*, jotka sisältävät valuuttakurssivaihteluista aiheutuvia muutoksia ulkomaan valuutan määraisten saamisten tai velkojen euromääräisen arvoon, ja b) *arvostusmuutokset*, jotka puolestaan sisältävät kaksi eri vaikutusta, lainojen ”*luottotappiot/arvonlennukset*” ja arvopapereiden *arvostusmuutokset*. Lainojen ”*luottotappioilla/arvonlennuksilla*” tarkoitetaan lainojen arvomuutoksia, jotka aiheutuvat takaisinmaksultaan epävarmojen lainojen poistamisesta taseesta sen vuoksi, että ne on todettu tulleen osittain tai kokonaan perimiskelvottomiksi. Arvopapereiden *arvostusmuutokset* ovat arvopapereiden kannassa tapahtuneita muutoksia, jotka aiheutuvat arvopapereiden kirjanpitoarvon muuttumisesta (valuuttakurssimuutosten vaikutuksia lukuun ottamatta).

Aihetta käsitellään tarkemmin helmikuun 2001 Kuukausikatsauksen kehikossa 1 ”Rahataloutta koskevien virtatilastojen johtaminen ja käyttö”.

tuvat kansallisissa keskuspankeissa osittain tai kokonaan.

Jotta kyettäisiin toimittamaan virtatietoja, jotka olisivat laadullisesti verrattavissa kantatietoihin, EKP:n asetuksessa EKP/2001/13 osoitetaan tiedonantajille vaatimus arvostusmuutosten ilmoittamisesta. Uusi asetus kattaa *arvostusmuutoksiin* sisältyviin hintavaikutuksiin liittyvien tietojen keräämisen, ja näihin kuuluvat lainojen ”*luottotappiot/arvonlennukset*” ja arvopapereiden *arvostusmuutokset*. Raportointivaatimus liittyy kuukausitaseeseen sisältyviin eriin ja erittelyihin. Tiedonantajien on toimitettava kansallisille keskuspankeille vähintään minimivaatimusten mukaiset sarjat, joita voidaan täydentää kansallisten keskuspankkien vaatimilla muilla sarjoilla, jotta virtakorjauksia voidaan tehdä laajemmalle joukolle kantatietoja.

Arvostusmuutosten osalta kansalliset keskuspankit voivat tehdä useita poikkeuksia. Tärkein poik-

keus on mahdollisuus jättää rahamarkkinarahastot tiedonantovelvoitteen ulkopuolelle. Muut poikkeukset ja joustomahdollisuudet liittyvät siihen, miten usein tiedonantajien on raportoitava arvopapereiden arvostusmuutoksista, kansallisille keskuspankeille toimitettavien erittelyjen lukumäärään ja mahdollisuuteen käyttää vaihtoehtoisia keräysmenetelmiä. Näiden poikkeusten oletetaan vähentävän merkittävästi raportointivaatimuksesta aiheutuvaa kokonaisrasitetta, vaikka ne eivät toisaalta vaikuta tietojen kokonaislaatuun ja vertailukelpoisuuteen.

Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet

Vaikka tiedot, joiden perusteella euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet voidaan sulkea pois M3:sta, ovat jo käytössä, siitä ei vielä säädetä

Taulukko 3.

Merkittävimmät muutokset rahalaitosten tasetilastoihin – arvostusmuutokset (luottotappiot/arvonalemmukset ja arvostusmuutokset)

Taseen erät	Tilastovaatimukset Arvostusmuutoksista ilmoitettavien sarjojen lukumäärä			
	Rahalaitosten raportointivaatimukset (kansallisille keskuspankeille ilmoitettavat sarjat)		Kansallisten keskuspankkien raportointivaatimukset (EKP:lle ilmoitettavat rahalaitoksia koskevat sarjat)	
	Tällä hetkellä / tulevaisuudessa ¹⁾		Tällä hetkellä / tulevaisuudessa	
Velat	-	-	10	8
Liikkeeseen lasketut velkapaperit ²⁾	-	-	8	6
Oma pääoma ja varaukset sekä muut velat ²⁾	-	-	2	2
Saamiset	-	27	43	84
Lainat	-	15	11	56
Muut arvopaperit kuin osakkeet	-	7	25	21
Osakkeet ja osuudet	-	5	5	5
Kiinteä omaisuus ja muut saamiset	-	-	2	2

- 1) Kuvaa raportoitavien sarjojen vähimmäismäärää. EKP:n asetus on joustava, sillä siinä annetaan kansallisille keskuspankeille mahdollisuus kerätä lisätietoja tietyistä vaihtoehdoista.
- 2) "Liikkeeseen laskettuihin arvopapereihin" ei oleteta kohdistuvan arvostusmuutoksia. "Oma pääoma ja varaukset" ja "muut velat" on tarkoitettu vain saamisten arvostusmuutosten vastaeräksi.

asianmukaisesti lainsäädännössä. Tarkoituksena on vaatia erittelyä euroalueella olevien hallussa olevista ja euroalueen ulkopuolisten hallussa olevista rahasto-osuuksista. Velvoite koskisi rahamarkkinarahastoja, jotka laskevat rahasto-osuuksia liikkeeseen, samoin kuin muita rahalaitoksia ja "muuta rahoituksen välittäjiä", siltä osin kuin niillä on hallussaan rahamarkkinarahastojen liik-

keeseen laskemia rahasto-osuuksia tai ne muutoin käyvät kauppaa rahasto-osuuksilla omaan lukuunsa tai kolmansien lukuun. Lainsäädäntö, jossa edellytetään tällaisen rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien haltijoiden asuinpaikkaa koskevan erittelyn raportoinnista, on vielä valmisteluvaiheessa.

3 Rahalaitosten korot

Tammikuusta 1999 lähtien EKP:n Kuukausikat-
sauksen tilasto-osan taulukossa 3.4 on julkaistu
kuukausittain tilastot, jotka sisältävät kymmenen
euroalueen luotto- ja talletuskorkoa. Nämä ti-
lastot laaditaan *lyhyen aikavälin* lähestymistapaa
soveltaen käyttämällä jo olemassa olevia kansal-
lisia korkotilastoja. Vaikka tällä varmistettiin se,
että joitakin pankkikorkotilastoja oli saatavilla
heti rahaliiton alusta alkaen, lähestymistapaan liit-
tyy vakavia rajoituksia. Taustalla olevia tietoja ei
ole yhdenmukaistettu, joten tilastoja pitäisi käyt-
tää varoen, ja korkojen kehitystä olisi analysoitava
pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina.

Pankkien korkotilastoja (nyttämmin *rahalaitosten
korkotilastoja*) varten on kehitetty *pysyvä* lähes-
tymistapa. Pyrkimyksenä on tuottaa euroalueen

talletus- ja luottokorkoja koskevia sarjoja, joka
antaa kattavan, yksityiskohtaisen ja yhdenmukai-
setun tilastollisen kuvan rahalaitosten sovelta-
mista koroista ja niiden muutoksista. Rahalaitos-
ten korkotilastoja koskevat vaatimukset on vah-
vistettu EKP:n asetuksessa, jonka EKP:n neuvosto
hyväksyi 20.12.2001. Tässä asetuksessa (EKP/
2001/18) määritellään tilastostandardit, joiden
mukaisesti tiedot rahalaitosten koroista olisi
kerättävä ja laadittava. Siinä yksilöidään varsina-
inen tiedonantajien joukko, jonka nämä tilastot
kattavat, ja tilastointiin liittyvät tiedonantovaati-
mukset, jotka tiedonantajien on täytettävä. Uu-
sien säännösten mukainen raportointi on ajoi-
tettu aloitettavaksi ensimmäisen kerran tammi-
kuuta 2003 koskevilla tiedoilla, ja siirtymävaihe
kestää koko vuoden 2003.

Rahalaitosten korkotilastojen tarkoitus

Rahalaitosten korkotilastoista saadaan tärkeitä tietoja rahapolitiikan välittymismekanismin analysointia varten. Rahalaitosten asiakkailleen maksamat ja heiltä veloittamat korot ovat keskeinen vaihe rahapolitiikan muutosten välittymisessä reaalityönteeseen. Eri talletusten korot muodostavat raha-aggregaatin erien oman tuotto-prosentin ja auttavat siten niiden kehityksen ymmärtämisessä ja selittämässä. Luottokorot antavat tietoa talouden rahoitusolanteesta lainojen osalta, kun taas luotto- ja talletuskorkojen väliset erot saattavat antaa viitteitä kilpailusta ja pankin kannattavuudesta. Näitä tietoja voidaan käyttää muihin kuin rahapolitiittisiin tarkoituksiin.

Korkojen tarkastelu lainan käyttötarkoituksen (esim. asuntolainat) mukaan mahdollistaa sektori-kohtaisen analyysin, kun taas uuden liiketoiminnan ja kantatietojen erittelemisen mahdollistaa rahapolitiikan välittymismekanismin nopeuden ja laajuuden sekä muiden seikkojen kuten tulovai- kutusten tutkimisen. Uudella liiketoiminnalla tarkoitetaan mitä tahansa asiakkaan ja luottolaitok- sen välillä tehtyä uutta sopimusta eli kaikkia rahoitus- sopimuksia, joiden ehtoissa yksilöidään ensimmäistä kertaa talletuksen tai lainan korko sekä kaikkiin jo olemassa oleviin talletus- ja lainasopimuksiin kohdistuvia neuvotteluja. Kantatiedoilla tarkoitetaan asiakkaiden luottolaitoksiin tekemien talletusten yhteenlaskettua kantaa ja luottolaitosten asiakkailleen myöntämien laino-

jen yhteenlaskettua kantaa. Tarkasteltaessa rahalaitosten korkoja yhdessä laina- ja talletusmäärien kanssa saadaan tietoa rahoituksen välityksen kehityksestä, ja niistä voidaan saada tärkeitä tietoja rahoitusjärjestelmän vakauden tarkaste- lua varten.

Raportointivaatimukset

Uudet tilastovaatimukset kohdistetaan lähinnä luottolaitoksista koostuvalle tiedonantajien joukolle. Kansalliset keskuspankit voivat joko kerätä tiedot koko tiedonantajien joukolta kokonaisotantana tai käyttää otosta. Mikäli käytetään otosta, potentiaalinen tiedonantajien joukko jaetaan homogeenisiin alaryhmiin tai ”ositteisiin”. Jokaisesta ositteesta otantaan valituksi tulleiden tiedonantajien on puolestaan raportoitava vaaditut tiedot. Tietojen laadun varmistamiseksi määritellään maakohtaisesti kansallisen otoksen vähimmäiskoko. Otos on tarkistettava säännöllisin väliajoin sen edustavuuden varmistamiseksi.

Rahalaitosten korkotilastot kattavat ne korot, joita euroalueella sijaitsevat luottolaitokset ja muut laitokset soveltavat euroalueella olevien kotitalouksien ja yritysten euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. Rahalaitosten korkotilastot toimitetaan kuukausittain sekä kantatiedoista että uudesta liiketoiminnasta. Ilmoitettavia indikaattoreita on kaiken kaikkiaan 45, ja ne kattavat kaikki euromääräisten talletusvelkojen ja

Taulukko 4.

Ilmoitettavien indikaattorien käyttö rahapolitiikassa

Korko, jota sovelletaan	Analyysin ulottuvuus						
	Rahapolitiikan välittyminen				Rahapolitiittinen analyysi		Rahoitusjärjestelmän vakaus
	Korkokanava			Luotto-kanava			
	Korkovaikutus	Pääoma- kustannusten substituutio- vaikutus	Tulovaikutus	Ulkoisesta rahoituksesta maksettava palkkio	Rahan kysyntä	Luoton kysyntä	Pankkien väli- nen kilpailu, pankin kannattavuus
Laina- ja talletus-kantaan ¹⁾			x		x	x	x
Uuteen liiketoimintaan	x	x		x	x	x	x

1) Mikäli kantatiedot koostuvat merkittävil- tältä osin vaihtuvakorkoisesta liiketoiminnasta, niihin liittyvistä koroista voidaan saada tietoja myös korkojen välittymisestä.

Taulukko 5.

Ilmoitettavat korkoindikaattorit

	Sektori	Instrumenttilaji	Indikaattorien lukumäärä		
			Kanta-tiedot	Uusi liiketoiminta	
				AAR ¹⁾	AAR ¹⁾
Talletukset	Kotitaloudet, yritykset	Yön yli -talletukset	-	2	-
		Määräaikaiset Irtisanomisehtoiset	4	6	-
	Kotitaloudet ja yritykset yhteensä	Repot	1	1	-
Lainat	Kotitaloudet, yritykset	Sekkiluotot	-	2	-
		Kotitaloudet	Asuntolainat	3	4
		Kulutusluotot ja muut lainat	3	3	1
		Muut käyttötarkoitukset	-	3	-
	Yritykset	Lainat	3	6	-
Yhteensä			14	29	2

1) Vuositasoinen sovittu korko.

2) Todellinen vuosikorko.

lainojen tärkeimmät instrumenttiluokat (ks. taulukko 5). Instrumenttiluokat ovat suureksi osaksi yhdenmukaisia rahalaitosten tasetilastojen luokkien kanssa. Erittelyt tehdään alkuperäisen maturiteetin, irtisanomisajan tai koron kiinnittämisen ajanjakson mukaan. Lähes kaikista instrumenttiluokista tehdään lisäksi vielä sektorikohtaisia erittelyjä (kotitaloudet, yritykset).

Tiedonantajat ilmoittavat vuositasoisen sovittun koron (AAR) eli koron, jonka maksamisesta talletukselle tai lainalle on erikseen sovittu tiedonantajan ja kotitalouden tai yrityksen välillä, muutettuna vuositasolle ja ilmoitettuna vuotuisina prosentteina. Vuositasoinen sovittu korko kattaa kaikki talletuksista ja lainoista maksettavat korot, mutta ei niihin mahdollisesti liittyviä mui-

ta kuluja, kuten selvitys- ja hallintokuluja. Kansalliset keskuspankit voivat edellyttää tiedonantajien raportoivan kaikista tai joistakin uusista talletuksista tai lainoista sekä niiden kantatiedoista *suppeasti määritellyn efektiivisen koron* (NDER) vuositasoisesti sovittun koron sijasta. Suppeasti määritely efektiivinen korko eroaa vuositasoisesta vain korkomaksujen muuttamiseen vuositasolle sovelletun menetelmän suhteen. Jotta voitaisiin seurata muita lainoihin liittyviä kuluja, kulutusluotoista ja kotitalouksien asuntolainoista kerätään vuositasoisten sovittujen korkojen lisäksi *todellinen vuosikorko* (APRC). Todellinen vuosikorko kattaa kaikki luotosta kuluttajalle aiheutuvat kustannukset eli koron lisäksi muut lainoihin liittyvät kulut.

4 Päätelmät

Tässä artikkelissa on kuvattu rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtyjä muutoksia. Tähän saakka EKP:n käytettävissä olevia tilastoja on alun perinkin pidetty vähimmäistietomääränä, jota EKP tarvitsee kyetäkseen toteuttamaan yhteistä rahapolitiikkaansa. Nyt tehtävät lisäykset parantavat tilannetta merkittävästi. Lisäyksiä määriteltessään EKP on pyrkinyt vähentämään tietojen keräämisestä aiheutuvaa rasitetta.

Rahalaitosten taseiden osalta keskeisimpänä tavoitteena on esittää rahalaitosten lainojen ja talletusten sektorikohtaiset erittelyt kuukausittain, kun ne tällä hetkellä ovat saatavissa vain neljännesvuosittain. Näiden sektorikohtaisten tietojen ristiintaulukointi maturiteeteittain tehtävien lisäerittelyjen kanssa antaa lisäksi ensimmäistä kertaa mahdollisuuden raha-aggregaattien yksityiskohtaiseen erittelyyn sektoreittain. Lisäksi

kehitetään rahalaitosten luottoja koskevia transaktiotietoja, jotka kattavat sekä lainat että hallussa olevat arvopaperit, jolloin tiedonantajilta on kerättävä lisätietoja. Lisäyksiin kuuluvat myös tiedot rahamarkkinarahastojen liikkeeseen laskemien rahasto-osuuksien haltijoiden kotipaikasta.

Rahalaitosten tasetilastoja täydentämään kerätään vielä täysin uusia tilastoja rahalaitosten soveltamista kotitalouksien ja yritysten todellisista talletus- ja lainakoroista. Näistä tiedoista, jotka eivät ole saatavissa markkinalähteistä, saadaan merkittäviä lisätietoja tarkasteltaessa rahapolitiikan muutosten välittymistä reaalityöelouteen.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	46*
	5.3 Euroopan komission suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Teknisiä huomautuksia	73*
	Yleistä	75*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka on saatavissa cvs-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int).

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	8,0	4,5	4,9	-	9,6	20,7	4,40	5,44
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	3,6	4,1	5,5	-	7,8	25,4	4,26	5,03
2001 II	2,5	3,5	4,4	-	8,2	25,7	4,60	5,19
2001 III	3,8	4,4	5,9	-	7,4	26,1	4,28	5,12
2001 IV	5,4	5,7	7,6	-	6,5	26,0	3,45	4,81
2002 I	.	.	.	-	.	.	3,36	5,13
2001 marras	5,9	5,9	7,9	7,8	6,6	26,5	3,39	4,67
2001 joul	5,4	6,3	8,1	8,0	6,1	27,4	3,34	4,96
2002 tammi	6,4	6,7	7,9	7,8	5,8	29,5	3,34	5,02
2002 helmi	6,0	6,2	7,4	.	5,6	.	3,36	5,07
2002 maal	3,39	5,32

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2000	2,3	5,5	3,4	3,3	5,5	83,8	2,1	8,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	2,5	2,1	3,2	1,5	0,2	83,2	.	8,3
2001 II	3,1	3,6	3,0	1,6	0,9	83,6	1,6	8,3
2001 III	2,5	1,4	3,5	1,4	-0,4	83,0	1,2	8,3
2001 IV	2,2	-1,0	3,1	0,6	-3,8	81,8	.	8,4
2002 I	80,8	.	.
2001 marras	2,1	-1,3	-	-	-4,2	-	-	8,4
2001 joul	2,0	-1,1	-	-	-4,6	-	-	8,4
2002 tammi	2,7	-0,9	-	-	.	-	-	8,4
2002 helmi	2,4	-1,1	-	-	.	-	-	8,4
2002 maal	2,5	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2000	-50,2	35,6	17,6	-111,5	378,0	88,2	86,3	0,924
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	0,1	74,1	-93,9	40,9	392,4	91,0	88,1	0,896
2001 II	-6,4	15,9	-51,7	25,7	410,0	89,5	86,8	0,873
2001 III	6,3	23,4	-15,3	53,6	393,4	91,2	88,0	0,890
2001 IV	7,8	29,3	13,8	0,0	392,4	92,0	88,6	0,896
2002 I	91,3	87,9	0,877
2001 marras	3,2	9,3	7,8	11,5	396,5	91,3	87,9	0,888
2001 joul	4,1	10,4	0,6	-11,7	392,4	91,9	88,5	0,892
2002 tammi	1,1	2,1	4,3	-41,3	407,8	91,6	88,2	0,883
2002 helmi	411,4	91,1	87,7	0,870
2002 maal	91,2	87,7	0,876

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko 1.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	
		1	2	3	4	5	6	7	8	
2001	loka	26.	128 234	264 955	21 503	5 582	203 107	143 000	60 001	0
	marras	2.	128 233	264 162	21 770	5 728	187 030	127 001	60 001	0
		9.	128 233	262 142	21 932	5 895	164 621	104 368	60 001	0
		16.	128 233	262 623	21 311	5 942	214 783	154 369	60 001	0
		23.	128 233	264 958	20 997	5 980	193 762	133 002	60 001	0
		30.	128 233	264 230	21 900	5 956	201 288	88 001	60 001	0
	joulu	7.	128 228	266 093	21 572	6 040	199 026	139 001	60 001	0
		14.	128 228	264 143	23 388	5 823	194 462	134 001	60 001	0
		21.	128 227	263 756	22 269	5 699	186 228	123 000	60 000	0
		28.	126 801	264 607	25 200	5 736	203 597	142 000	60 000	0
2002	tammi	4.	126 801	265 809	23 862	6 280	201 109	116 000	60 000	25 000
		11.	126 801	266 160	23 154	6 413	174 073	114 000	60 000	0
		18.	126 801	270 820	20 624	6 224	165 037	105 000	60 000	0
		25.	126 801	269 475	22 236	6 312	185 053	125 000	60 000	0
	helmi	1.	126 801	267 766	21 901	6 498	201 055	141 000	60 000	0
		8.	126 801	267 929	20 878	6 150	189 033	128 998	60 000	0
		15.	126 801	269 623	21 550	5 948	186 017	126 000	60 000	0
		22.	126 801	267 712	21 037	5 330	169 730	107 000	60 000	0
	maalis	1.	126 801	266 023	21 985	5 448	183 030	123 001	60 001	0
		8.	126 766	267 945	21 210	5 133	178 014	117 999	60 001	0
		15.	126 869	269 552	22 201	5 229	168 094	108 085	60 001	0
		22.	126 814	269 425	22 411	5 050	170 646	110 087	60 001	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikaiset talletukset	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	Liikkeeseen lasketut sijoitustodistukset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2001	loka	26.	315 159	129 632	129 591	29	0	0	12	5 680	3 784
	marras	2.	316 956	124 952	124 830	110	0	0	12	5 829	2 939
		9.	312 642	103 687	103 581	94	0	0	12	9 165	2 939
		16.	306 770	150 156	149 826	311	0	0	19	12 969	2 939
		23.	300 526	115 953	114 745	1 152	0	0	56	16 850	2 939
		30.	300 093	131 734	131 577	152	0	0	5	21 096	2 939
	joulu	7.	302 095	117 849	117 792	51	0	0	6	24 217	2 939
		14.	296 918	130 282	130 010	263	0	0	9	27 447	2 939
		21.	292 780	126 867	120 378	6 485	0	0	4	29 604	2 939
		28.	278 110	142 595	142 126	465	0	0	4	34 757	2 939
2002	tammi	4.	394 627	131 467	131 338	121	0	0	8	23 657	2 939
		11.	375 052	129 061	128 927	130	0	0	4	23 771	2 939
		18.	349 219	139 161	139 001	155	0	0	5	23 811	2 939
		25.	325 771	130 845	130 804	37	0	0	4	12 379	2 939
	helmi	1.	312 923	134 033	133 974	59	0	0	0	2 116	2 939
		8.	305 434	128 443	128 397	46	0	0	0	2 172	2 939
		15.	296 361	138 276	138 204	72	0	0	0	2 269	2 939
		22.	287 727	132 339	131 839	500	0	0	0	2 119	2 939
	maalis	1.	285 800	134 936	134 872	52	0	0	12	2 636	2 939
		8.	284 562	132 856	132 795	46	0	0	15	2 610	2 939
		15.	281 713	134 298	134 226	55	0	0	17	2 443	2 939
		22.	280 237	133 942	133 081	844	0	0	17	2 188	2 939

Lähde: EKP.

Käännteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luotolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	72	34	418	28 371	70 171	87 654	809 996	2001 loka	26.
0	3	25	397	28 498	70 171	89 664	795 654	marras	2.
0	228	24	458	28 464	70 085	90 152	771 984		9.
0	393	20	399	28 203	70 085	89 923	821 504		16.
0	741	18	525	28 178	70 075	89 781	802 491		23.
53 000	276	10	499	28 273	70 088	90 221	810 690		30.
0	12	12	421	28 113	70 102	90 264	809 860	joulu	7.
0	454	6	419	28 180	70 000	90 907	805 551		14.
0	3 199	29	404	28 210	69 599	91 039	795 432		21.
0	1 573	24	487	27 981	68 729	91 523	814 662		28.
0	30	79	88 488	27 924	68 603	90 355	899 232	2002 tammi	4.
0	65	8	88 487	27 847	68 611	90 554	872 101		11.
0	30	7	88 490	27 917	68 616	90 323	864 853		18.
0	28	25	44 363	27 927	68 616	88 903	839 687		25.
0	11	44	531	27 601	68 575	89 397	810 126	helmi	1.
0	15	20	526	27 922	68 577	89 107	796 924		8.
0	16	1	346	28 163	68 576	89 769	796 794		15.
0	2 727	3	233	29 048	68 572	88 938	777 402		22.
0	23	5	391	29 172	68 577	88 743	790 171	maalis	1.
0	11	3	374	29 479	68 580	88 823	786 325		8.
0	5	3	375	29 367	68 590	88 696	778 974		15.
0	547	11	256	29 312	68 622	89 303	781 840		22.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								13	14	15
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
58 830	8 642	2 475	19 623	6 889	73 839	124 991	60 452	809 996	2001 loka	26.
48 019	8 651	2 432	19 477	6 889	74 067	124 991	60 452	795 654	marras	2.
47 322	8 711	2 433	18 355	6 889	74 397	124 991	60 453	771 984		9.
51 757	8 676	2 429	18 082	6 889	75 393	124 991	60 453	821 504		16.
67 049	8 460	2 427	20 730	6 889	75 224	124 991	60 453	802 491		23.
54 422	8 580	2 524	21 215	6 889	75 754	124 991	60 453	810 690		30.
60 080	9 019	2 506	22 848	6 889	75 974	124 991	60 453	809 860	joulu	7.
44 885	9 172	2 410	22 900	6 889	76 264	124 991	60 454	805 551		14.
40 300	9 481	2 412	21 389	6 889	77 326	124 991	60 454	795 432		21.
50 902	9 446	2 525	20 458	6 967	78 073	125 309	62 581	814 662		28.
39 193	10 860	2 670	20 807	6 967	77 594	125 288	63 164	899 232	2002 tammi	4.
36 511	8 471	2 716	20 675	6 967	77 448	125 318	63 173	872 101		11.
42 861	8 451	2 605	22 998	6 967	77 375	125 318	63 149	864 853		18.
61 347	8 538	2 584	23 432	6 967	76 451	125 318	63 117	839 687		25.
54 483	8 738	2 713	21 300	6 967	75 480	125 316	63 119	810 126	helmi	1.
55 608	8 508	2 589	20 545	6 967	75 324	125 316	63 080	796 924		8.
52 811	8 524	2 623	21 454	6 967	76 198	125 316	63 057	796 794		15.
49 650	8 633	2 599	18 987	6 967	77 016	125 316	63 111	777 402		22.
62 731	8 365	2 847	17 926	6 967	76 560	125 320	63 145	790 171	maalis	1.
61 818	8 294	2 616	19 587	6 967	75 625	125 320	63 132	786 325		8.
52 802	8 691	2 684	22 407	6 967	75 588	125 320	63 123	778 974		15.
57 084	8 489	2 558	22 938	6 967	75 886	125 320	63 293	781 840		22.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos			
	Korko	Muutos	Korko	Korko		Korko	Muutos	
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
	marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
	loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50

Lähde: EKP.

- 1) Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton koroon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.-21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää		
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko			
	1	2	3	4	5	6	7		
2001 loka	3.	76 444	56 000	-	3,75	3,75	3,76	14	
	10.	60 510	60 510	-	3,75	3,75	3,75	14	
	17.	143 828	82 000	-	3,75	3,78	3,79	14	
	24.	73 932	61 000	-	3,75	3,75	3,76	14	
	31.	99 611	66 000	-	3,75	3,75	3,76	14	
	marras	7.	38 368	38 368	-	3,75	3,75	3,75	14
		14.	174 732	116 000	-	3,25	3,37	3,40	14
		21.	63 173	17 000	-	3,25	3,26	3,27	14
		28.	95 578	71 000	-	3,25	3,27	3,29	14
	joulu	5.	106 643	68 000	-	3,25	3,27	3,27	14
		12.	109 662	66 000	-	3,25	3,27	3,27	16
		19.	140 810	57 000	-	3,25	3,43	3,46	14
28.		105 649	85 000	-	3,25	3,45	3,52	12	
2002 tammi	2.	88 696	31 000	-	3,25	3,28	3,29	14	
	9.	155 890	83 000	-	3,25	3,30	3,32	14	
	16.	116 846	22 000	-	3,25	3,31	3,32	14	
	23.	146 286	103 000	-	3,25	3,29	3,30	14	
	30.	108 013	38 000	-	3,25	3,31	3,32	13	
helmi	6.	156 977	91 000	-	3,25	3,30	3,31	14	
	12.	90 332	35 000	-	3,25	3,29	3,30	15	
	20.	135 530	72 000	-	3,25	3,28	3,29	14	
	27.	127 024	51 000	-	3,25	3,29	3,30	14	
maalis	6.	127 212	67 000	-	3,25	3,29	3,30	12	
	13.	90 424	41 000	-	3,25	3,27	3,28	14	
	18.	107 575	69 000	-	3,25	3,28	3,29	17	
	27.	121 842	63 000	-	3,25	3,33	3,34	14	
huhti 4.	112 796	55 000	-	3,25	3,30	3,31	13		

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42	
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70	
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105	
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91	
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98	
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91	
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91	
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91	
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91	
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91	
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84	
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91	
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98	
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98	
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91	
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91	
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91	
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91	
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91	
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91	
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91	
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91	
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92	
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91	
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91	
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90	
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91	
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91	
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92	
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91	
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91	
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91	
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91	
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85	
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98	
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91	
joulu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97	
2002 tammi 31.	44 547	20 000	-	3,31	3,33	84	
helmi 28.	47 001	20 000	-	3,32	3,33	91	
maalis 28.	39 976	20 000	-	3,40	3,42	91	

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2000 tammi 5. ⁴⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 4) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
2001 helmi	10 247,4	5 724,4	145,3	201,2	1 284,7	597,8	2 294,0
maalis	10 503,6	5 883,5	151,1	203,4	1 292,6	654,7	2 318,3
huhti	10 554,6	5 924,3	154,5	202,8	1 292,1	657,7	2 323,2
touko	10 687,3	5 984,7	166,6	198,9	1 307,5	693,2	2 336,4
kesä	10 705,3	6 015,6	175,7	198,7	1 314,2	656,6	2 344,5
heinä	10 590,4	5 912,2	183,4	199,1	1 312,5	636,2	2 346,9
elo	10 551,6	5 872,7	187,8	190,2	1 309,3	654,1	2 337,6
syys	10 627,3	5 956,0	188,2	191,3	1 315,7	631,6	2 344,6
loka	10 687,8	5 962,3	190,8	196,5	1 313,7	672,4	2 352,2
marras	10 798,1	6 073,4	199,0	191,3	1 300,9	656,5	2 376,9
joulu	10 910,1	6 226,1	204,7	185,0	1 315,2	605,1	2 374,0
2002 tammi	10 952,8	6 195,2	194,7	202,2	1 350,7	610,8	2 399,0
helmi ^(p)	10 963,1	6 164,7	196,3	196,0	1 334,6	656,1	2 415,4

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko ⁶⁾ , %
	1	2	3	4	5
2001 huhti	120,8	121,3	0,5	0,0	4,77
touko	124,2	124,8	0,7	0,0	4,71
kesä	125,0	125,6	0,6	0,0	4,52
heinä	126,4	127,0	0,6	0,0	4,51
elo	127,2	127,7	0,5	0,0	4,50
syys	125,3	126,0	0,7	0,0	4,27
loka	124,4	125,0	0,6	0,0	3,76
marras	126,1	126,6	0,5	0,0	3,62
joulu	126,4	127,3	0,9	0,0	3,30
2002 tammi	128,7	130,1	1,4	0,0	3,34
helmi	131,7	132,4	0,7	0,0	3,30
maalis	131,3	132,0	0,7	0,0	3,28
huhti ^(p)	130,6

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkitiilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä vähentävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
2001 helmi	377,9	188,9	49,8	2,6	0,0	0,4	0,0	354,8	57,0	86,3	120,7	476,0				
maalis	375,6	185,2	54,1	0,4	0,0	0,5	0,0	353,0	53,0	87,7	121,0	474,5				
huhti	382,1	172,4	58,4	2,2	0,0	0,5	0,0	354,6	49,5	89,1	121,4	476,4				
touko	384,4	144,0	59,1	0,4	17,0	0,6	0,0	352,7	39,4	87,5	124,8	478,1				
kesä	385,0	161,7	59,1	0,2	0,0	0,4	0,0	351,1	41,3	87,5	125,7	477,3				
heinä	397,6	161,9	59,9	0,2	0,0	0,4	0,0	350,8	42,5	98,8	127,1	478,3				
elo	402,1	164,0	60,0	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	48,8	101,8	127,8	475,6				
syys	401,3	147,1	60,0	0,5	3,5	0,4	0,0	335,4	45,2	105,4	126,1	461,9				
loka	389,9	136,7	60,0	1,1	0,0	0,1	0,0	325,2	43,6	93,6	125,1	450,4				
marras	385,0	132,3	60,0	0,2	0,0	0,3	0,0	311,3	46,1	93,1	126,7	438,3				
joulu	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2				
2002 tammi	385,2	118,5	60,0	0,4	3,7	0,6	0,0	344,3	38,3	54,2	130,4	475,2				
helmi	386,0	127,3	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	306,2	49,6	85,2	132,6	438,8				
maalis ⁴⁾	386,7	114,6	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	283,3	54,2	91,8	132,1	415,6				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitiilisaldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Ei sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitiilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitok- sille ¹⁾	Julkis- yhtei- söille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhteisö- jen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000															
I	443,4	424,5	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	48,9	1 051,9
II	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,8	1 209,3
III	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,4	1 129,8
IV	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001															
helmi	398,8	371,0	27,2	0,6	105,2	2,5	101,5	1,2	14,9	4,6	10,3	386,2	11,3	53,7	970,1
maalis	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,8	11,3	54,4	983,9
huhti	376,1	348,3	27,2	0,6	106,5	2,6	102,7	1,3	14,7	4,6	10,1	390,3	11,7	53,6	953,0
touko	398,5	370,7	27,2	0,6	106,4	2,9	102,3	1,3	14,3	4,6	9,7	398,9	11,8	53,2	983,2
kesä	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
heinä	424,4	396,6	27,2	0,6	106,9	3,3	102,4	1,2	14,3	4,7	9,7	404,9	12,0	57,3	1 019,9
elo	391,1	363,3	27,2	0,6	107,6	3,5	102,9	1,2	14,0	4,6	9,4	396,9	12,0	54,6	976,0
syys	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,9	971,8
loka	356,7	328,9	27,2	0,6	107,8	3,9	102,8	1,2	13,4	4,8	8,7	400,0	12,0	55,6	945,6
marras	370,0	342,4	27,1	0,6	107,3	3,8	102,2	1,2	13,6	4,7	8,9	400,4	12,1	55,0	958,4
joulu	412,7	386,4	25,7	0,6	107,0	3,8	101,8	1,3	13,8	4,6	9,2	399,0	12,1	54,3	998,9
2002															
tammi	416,9	390,6	25,7	0,6	104,1	3,8	99,0	1,3	13,8	4,7	9,1	409,0	12,2	81,9	1 037,9
helmi ^(p)	390,5	364,2	25,7	0,6	105,9	4,1	100,6	1,2	13,7	4,7	9,0	413,4	12,0	83,2	1 018,7

2. Velat

	Liikkeessä- oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Raha-			Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden	Raha- markkina- paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
			Raha- laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999	393,4	341,5	279,3	53,4	8,8	7,9	174,3	49,8	47,6	1 014,5	
2000											
I	366,2	372,1	319,8	43,1	9,1	6,3	186,5	75,1	45,7	1 051,9	
II	374,4	497,9	432,8	52,6	12,5	6,3	193,4	92,0	45,4	1 209,3	
III	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	4,6	221,2	75,0	51,4	1 129,8	
IV	390,3	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001											
helmi	370,6	313,1	249,7	52,0	11,4	5,5	194,8	27,9	58,3	970,1	
maalis	370,6	312,6	253,4	46,8	12,4	5,5	204,6	26,8	63,8	983,9	
huhti	372,6	289,9	234,8	41,2	13,8	5,5	205,6	25,3	54,1	953,0	
touko	369,6	317,5	266,5	36,0	15,1	5,5	212,1	27,6	50,9	983,2	
kesä	368,9	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2	
heinä	366,9	343,5	282,7	46,9	14,0	5,6	214,7	31,9	57,3	1 019,9	
elo	356,1	320,4	259,2	46,6	14,7	5,6	211,6	28,4	53,9	976,0	
syys	346,2	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,8	
loka	333,9	302,8	244,7	40,0	18,1	5,5	210,6	34,3	58,5	945,6	
marras	317,5	330,4	277,5	35,2	17,6	4,7	210,1	35,2	60,6	958,4	
joulu	285,9	391,2	342,4	35,1	13,8	4,6	211,7	35,6	69,8	998,9	
2002											
tammi	337,9	355,9	296,5	44,9	14,5	4,6	216,2	37,4	86,0	1 037,9	
helmi ^(p)	307,2	356,2	290,1	52,1	14,1	4,6	219,8	33,9	96,9	1 018,7	

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positioilla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

																Yhteensä
	Lainat euro-alueelle	Rahalaitoksille	Julkis-yhteisöille	Muille	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Rahamarkkina-paperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulko-maiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1999	9 779,9	3 414,1	828,3	5 537,5	2 179,4	828,8	1 123,8	226,7	129,9	650,6	211,5	439,1	1 719,6	154,0	919,4	15 532,8
2000 I	10 021,5	3 511,4	821,4	5 688,7	2 225,4	869,5	1 128,1	227,8	131,9	729,6	230,2	499,4	1 822,7	152,0	977,6	16 060,6
II	10 126,0	3 462,2	817,3	5 846,5	2 211,2	894,9	1 073,3	243,0	151,4	704,0	210,0	494,0	1 892,3	154,2	1 023,3	16 262,6
III	10 235,9	3 456,4	799,9	5 979,7	2 231,7	940,6	1 033,9	257,2	142,0	707,6	204,1	503,5	2 003,7	155,9	1 034,6	16 511,4
IV	10 419,8	3 510,4	818,8	6 090,6	2 192,5	932,7	995,9	263,9	142,8	750,9	240,2	510,8	2 025,8	158,7	1 015,4	16 705,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 helmi	10 668,6	3 640,1	822,7	6 205,9	2 287,4	954,3	1 054,7	278,4	154,5	788,0	248,5	539,5	2 097,3	161,0	1 054,6	17 211,5
maalis	10 805,5	3 707,3	825,4	6 272,8	2 319,0	968,4	1 064,0	286,5	158,1	812,2	255,3	556,9	2 240,2	160,8	1 097,2	17 592,9
huhti	10 775,9	3 646,7	817,2	6 312,1	2 336,7	975,4	1 068,7	292,6	163,0	836,1	259,3	576,7	2 223,6	161,5	1 110,8	17 607,6
touko	10 800,1	3 655,4	812,1	6 332,6	2 379,1	991,2	1 089,1	298,8	163,4	835,9	258,4	577,5	2 275,9	162,8	1 131,8	17 749,1
kesä	10 886,9	3 691,1	809,4	6 386,3	2 393,9	990,3	1 103,8	299,8	166,6	799,2	251,3	547,9	2 287,9	163,5	1 128,3	17 826,3
heinä	10 846,3	3 647,2	806,6	6 392,5	2 414,7	1 003,8	1 098,0	312,9	171,5	795,0	252,4	542,6	2 211,7	164,6	1 073,8	17 677,6
elo	10 821,3	3 651,1	802,5	6 367,7	2 413,3	1 002,9	1 089,0	321,4	165,4	783,2	247,5	535,7	2 224,1	164,9	1 064,9	17 637,2
syys	10 946,1	3 722,5	803,6	6 420,0	2 413,9	995,5	1 092,4	325,9	163,8	771,5	245,1	526,4	2 297,6	165,7	1 115,8	17 874,4
loka	10 969,9	3 719,2	801,0	6 449,7	2 415,5	1 004,2	1 083,1	328,2	167,1	778,9	244,0	534,9	2 339,5	166,3	1 147,2	17 984,3
marras	11 110,7	3 793,6	816,2	6 500,9	2 428,9	1 009,6	1 087,9	331,4	158,8	782,3	246,8	535,5	2 425,1	167,1	1 136,5	18 209,3
joulu	11 138,4	3 797,8	820,7	6 519,9	2 421,3	1 008,8	1 076,2	336,3	154,1	809,8	248,6	561,2	2 405,5	168,2	1 139,0	18 236,4
2002 tammi	11 069,1	3 716,5	817,9	6 534,8	2 466,0	1 018,4	1 106,5	341,2	170,2	811,0	249,7	561,3	2 419,8	165,6	1 166,6	18 268,5
helmi ¹⁾	11 051,1	3 684,9	817,8	6 548,4	2 484,7	1 030,5	1 105,3	349,0	168,5	811,5	251,4	560,1	2 418,5	164,8	1 103,2	18 202,4

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueella	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden	Yön yli				Rahamarkkina-rahastojen rahasto-osuudet ¹⁾	Rahamarkkina-paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ¹⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat	Muut velat	Yhteensä	
						Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	8							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,7	8 735,5	3 590,8	88,6	5 056,2	1 537,6	2 043,2	1 331,5	143,9	293,4	2 531,1	849,3	1 870,4	1 252,4	15 532,8	
2000 I	0,7	8 810,0	3 612,6	87,0	5 110,4	1 568,1	2 052,7	1 312,1	177,3	325,1	2 590,1	890,7	2 099,3	1 344,7	16 060,6	
II	0,6	8 850,2	3 621,0	93,3	5 135,9	1 596,3	2 080,9	1 291,4	167,3	344,7	2 652,3	898,6	2 120,5	1 395,6	16 262,6	
III	0,0	8 859,4	3 595,4	113,7	5 150,4	1 577,2	2 129,3	1 272,4	171,4	334,8	2 720,5	913,6	2 295,1	1 388,0	16 511,4	
IV	0,0	9 057,2	3 679,4	117,4	5 260,5	1 648,9	2 159,8	1 276,9	174,9	323,3	2 712,9	941,5	2 299,5	1 371,3	16 705,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 helmi	0,0	9 222,8	3 742,2	103,6	5 377,0	1 614,6	2 223,2	1 323,5	215,8	346,9	2 791,7	969,7	2 447,4	1 433,0	17 211,5	
maalis	0,0	9 325,2	3 806,2	103,6	5 415,4	1 624,0	2 242,6	1 322,8	225,9	358,8	2 817,4	982,4	2 636,2	1 472,9	17 592,9	
huhti	0,0	9 302,7	3 747,9	111,3	5 443,5	1 653,5	2 241,3	1 323,9	224,9	367,0	2 829,9	986,4	2 651,0	1 470,4	17 607,6	
touko	0,0	9 337,3	3 746,5	110,9	5 479,9	1 677,1	2 243,0	1 322,5	237,4	378,2	2 845,6	991,0	2 727,4	1 469,6	17 749,1	
kesä	0,0	9 424,1	3 798,4	113,7	5 511,9	1 715,9	2 240,7	1 330,8	224,5	382,2	2 861,3	998,2	2 710,6	1 449,9	17 826,3	
heinä	0,0	9 365,3	3 755,5	108,7	5 501,1	1 699,1	2 242,0	1 333,6	226,4	393,6	2 872,7	997,7	2 610,9	1 437,4	17 677,6	
elo	0,0	9 344,8	3 746,6	105,8	5 492,4	1 667,0	2 254,3	1 337,3	233,9	405,1	2 859,9	1 000,5	2 591,5	1 435,4	17 637,2	
syys	0,0	9 484,5	3 832,2	110,2	5 542,1	1 733,7	2 237,6	1 342,6	228,2	410,4	2 874,4	1 011,3	2 609,8	1 483,9	17 874,4	
loka	0,0	9 484,7	3 808,9	113,2	5 562,5	1 732,5	2 241,2	1 351,9	236,9	423,6	2 899,4	1 019,5	2 627,0	1 530,1	17 984,3	
marras	0,0	9 601,3	3 868,7	115,1	5 617,4	1 780,8	2 242,1	1 365,0	229,5	434,6	2 887,3	1 024,2	2 690,4	1 571,6	18 209,3	
joulu	0,0	9 710,6	3 839,7	104,2	5 766,7	1 879,7	2 262,2	1 404,9	220,0	431,4	2 881,5	1 037,5	2 682,7	1 492,7	18 236,4	
2002 tammi	0,0	9 647,4	3 815,1	104,2	5 728,1	1 830,7	2 259,9	1 417,3	220,0	453,0	2 919,4	1 044,5	2 716,1	1 488,2	18 268,5	
helmi ¹⁾	0,0	9 586,5	3 756,1	103,8	5 726,7	1 826,5	2 256,6	1 418,9	224,7	465,2	2 931,8	1 045,0	2 730,1	1 443,9	18 202,4	

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulko-maiset velat".

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä	
	Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset		
	1	Julkis-yhteisöille	Muille	4	Julkis-yhteisöjen	Muiden						5
2000	elo	6 716,0	822,1	5 893,9	1 385,3	1 128,7	256,6	510,7	2 419,9	165,2	1 127,2	12 324,4
	syys	6 798,3	818,1	5 980,1	1 386,7	1 128,5	258,2	513,7	2 462,8	166,0	1 054,5	12 382,0
	loka	6 842,3	820,1	6 022,3	1 379,9	1 115,6	264,3	514,0	2 515,3	168,0	1 119,1	12 538,7
	marras	6 884,1	827,1	6 057,0	1 376,0	1 112,2	263,7	515,8	2 488,0	167,7	1 068,1	12 499,7
	joulu	6 927,0	835,9	6 091,1	1 354,6	1 089,5	265,2	521,7	2 406,5	169,9	1 028,9	12 408,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi 1.	7 007,9	853,9	6 154,0	1 423,6	1 156,0	267,6	530,4	2 402,7	172,9	1 008,9	12 533,7
2001	tammi	7 043,5	858,1	6 185,4	1 416,2	1 145,7	270,6	542,9	2 463,0	171,8	1 083,0	12 720,4
	helmi	7 056,4	849,9	6 206,5	1 435,7	1 156,2	279,6	549,8	2 483,6	172,3	1 072,0	12 769,7
	maalis	7 126,0	852,6	6 273,4	1 452,8	1 165,2	287,6	567,0	2 637,0	172,0	1 116,5	13 071,3
	huhti	7 157,1	844,4	6 312,7	1 465,2	1 171,4	293,8	586,8	2 613,9	173,3	1 127,3	13 123,6
	touko	7 172,5	839,3	6 333,2	1 491,5	1 191,4	300,1	587,2	2 674,8	174,6	1 147,5	13 248,2
	kesä	7 223,5	836,6	6 386,9	1 506,3	1 205,3	301,0	557,5	2 702,7	175,4	1 146,2	13 311,6
	heinä	7 226,9	833,8	6 393,1	1 514,5	1 200,4	314,1	552,2	2 616,6	176,5	1 091,5	13 178,3
	elo	7 198,0	829,7	6 368,3	1 514,4	1 191,9	322,6	545,1	2 621,0	176,9	1 081,8	13 137,2
	syys	7 251,4	830,8	6 420,6	1 521,3	1 194,3	327,0	534,7	2 694,7	177,6	1 133,4	13 313,1
	loka	7 278,5	828,2	6 450,3	1 515,2	1 185,8	329,4	543,5	2 739,5	178,3	1 163,6	13 418,7
	marras	7 344,8	843,3	6 501,5	1 522,8	1 190,1	332,7	544,5	2 825,4	179,1	1 153,0	13 569,7
	joulu	7 366,9	846,4	6 520,6	1 515,7	1 178,0	337,7	570,4	2 804,5	180,3	1 146,9	13 584,8
2002	tammi	7 379,0	843,6	6 535,4	1 548,0	1 205,5	342,5	570,3	2 828,8	177,8	1 155,2	13 659,1
	helmi ¹⁾	7 392,5	843,5	6 549,0	1 556,0	1 205,9	350,1	569,1	2 832,0	176,8	1 118,4	13 644,8

2. Velat: kannat

														Yhteensä	
	Liik-keessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä-aikaiset	Irtisanomisehtoiset	Repot	Raha-markkinapaperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ³⁾	Raha-markkinapaperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha-laitosten väliset velat, netto		
															1
2000	elo	338,0	140,5	5 149,6	1 577,8	2 122,6	1 279,8	169,4	320,4	1 658,2	898,2	2 310,4	1 500,3	8,8	12 324,4
	syys	339,0	159,2	5 162,8	1 589,7	2 129,3	1 272,4	171,4	310,5	1 663,9	926,4	2 370,1	1 439,3	10,7	12 382,0
	loka	336,8	172,4	5 166,5	1 590,9	2 141,4	1 263,7	170,6	313,5	1 684,6	932,9	2 437,6	1 481,8	12,5	12 538,7
	marras	336,9	168,8	5 187,4	1 609,0	2 148,7	1 256,3	173,5	319,8	1 668,6	920,8	2 420,0	1 477,1	0,4	12 499,7
	joulu	347,6	164,5	5 270,3	1 658,7	2 159,8	1 276,9	174,9	300,1	1 661,9	894,6	2 329,4	1 428,2	11,9	12 408,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi 1.	355,3	166,2	5 395,1	1 673,3	2 198,4	1 328,2	195,2	300,1	1 663,7	912,1	2 219,4	1 455,2	12,1	12 533,7
2001	tammi	335,3	147,1	5 379,6	1 623,8	2 212,2	1 329,8	213,8	313,2	1 695,7	909,0	2 445,7	1 473,7	21,1	12 720,4
	helmi	334,3	155,6	5 388,4	1 625,6	2 223,6	1 323,5	215,8	322,3	1 710,5	911,4	2 475,2	1 491,3	-19,2	12 769,7
	maalis	335,5	150,3	5 427,9	1 636,1	2 243,0	1 322,8	225,9	333,2	1 719,2	927,1	2 663,0	1 536,7	-21,6	13 071,3
	huhti	335,4	152,5	5 457,3	1 666,9	2 241,6	1 323,9	224,9	341,8	1 719,8	928,1	2 676,4	1 524,5	-12,2	13 123,6
	touko	332,1	146,9	5 495,0	1 691,8	2 243,3	1 322,5	237,4	351,3	1 720,6	940,1	2 754,9	1 520,5	-13,2	13 248,2
	kesä	332,2	165,5	5 528,2	1 731,8	2 241,1	1 330,8	224,5	349,3	1 739,8	966,0	2 743,2	1 504,1	-16,8	13 311,6
	heinä	327,3	155,5	5 515,1	1 712,7	2 242,4	1 333,6	226,4	358,4	1 734,9	955,3	2 642,7	1 494,6	-5,7	13 178,3
	elo	318,5	152,4	5 507,1	1 681,2	2 254,7	1 337,3	233,9	369,9	1 728,8	960,0	2 619,9	1 489,2	-8,6	13 137,2
	syys	308,9	147,8	5 558,8	1 749,9	2 238,0	1 342,6	228,2	374,4	1 752,9	970,7	2 639,8	1 541,2	18,7	13 313,1
	loka	294,7	153,3	5 580,6	1 750,3	2 241,6	1 351,9	236,9	386,4	1 766,9	981,4	2 661,3	1 588,6	5,4	13 418,7
	marras	279,0	150,2	5 635,1	1 798,1	2 242,5	1 365,0	229,5	395,2	1 759,1	982,9	2 725,6	1 632,2	10,3	13 569,7
	joulu	239,5	139,3	5 780,4	1 893,1	2 262,5	1 404,9	220,0	392,1	1 758,8	995,9	2 718,3	1 562,5	-2,1	13 584,8
2002	tammi	244,5	149,2	5 742,5	1 844,8	2 260,3	1 417,3	220,0	410,9	1 773,7	1 006,2	2 753,5	1 574,2	4,5	13 659,1
	helmi ¹⁾	239,3	155,8	5 740,8	1 840,2	2 256,9	1 418,9	224,7	422,1	1 776,4	1 008,6	2 763,9	1 540,8	-3,0	13 644,8

Lähde: EKP.

- Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.
- Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulkomaiset velat”.

3. Saamiset: virrat¹⁾

												Yhteensä
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2000	syys	66,0	-4,1	70,2	-0,3	-3,5	3,2	2,4	13,9	0,7	-73,2	9,6
	loka	38,9	1,9	37,0	-10,3	-17,0	6,8	1,7	6,4	3,2	64,7	104,6
	marras	50,4	7,2	43,2	-6,2	-5,3	-0,9	0,5	15,3	-0,3	-51,0	8,6
	joulu	61,4	9,8	51,6	-15,5	-19,0	3,5	4,8	9,5	1,2	-29,4	32,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	35,1	2,9	32,1	-12,2	-15,6	3,5	12,5	63,3	-1,0	29,5	127,2
	helmi	14,0	-8,2	22,2	13,4	4,5	8,9	7,4	16,7	0,5	-11,9	40,1
	maalis	60,8	2,3	58,5	11,8	4,2	7,6	17,2	98,1	0,1	46,0	234,0
	huhti	33,2	-8,2	41,4	12,5	6,7	5,8	18,4	-18,4	1,2	9,9	56,9
	touko	4,1	-5,6	9,7	25,7	21,3	4,4	1,0	-1,0	1,4	18,7	49,9
	kesä	57,4	-2,6	60,0	14,4	13,7	0,7	-32,6	28,0	0,9	-1,4	66,6
	heinä	12,7	-2,5	15,1	9,8	-3,0	12,9	-8,4	-41,7	1,1	-50,5	-77,0
	elo	-18,9	-3,7	-15,2	4,7	-4,2	8,9	-6,0	55,7	0,3	-10,6	25,2
	syys	48,6	1,0	47,5	-0,5	-4,2	3,6	-5,0	50,2	0,7	51,9	145,9
	loka	25,7	-2,7	28,4	-7,0	-9,6	2,5	5,4	43,7	0,7	30,2	98,7
	marras	65,7	15,0	50,6	10,0	7,8	2,1	-3,4	66,8	1,1	5,7	145,9
	joulu	27,8	3,1	24,8	-6,7	-9,6	3,0	24,9	-27,4	1,2	-7,4	12,5
2002	tammi	9,5	-3,0	12,5	27,2	22,1	5,0	-0,2	2,8	-2,5	7,6	44,5
	helmi ⁶⁾	15,6	0,0	15,6	13,4	5,3	8,2	0,5	-1,9	-1,0	-38,1	-11,5

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaikaiset	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina-rahasto- osuudet ³⁾	Rahamarkkina- paperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	syys	1,0	18,8	6,2	10,7	0,9	-7,4	2,0	-8,9	-0,3	18,8	39,0	-64,4	-0,5	9,6
	loka	-2,2	13,2	-2,3	-1,0	8,4	-8,9	-0,9	2,5	12,2	4,9	19,5	47,2	9,5	104,6
	marras	0,1	-3,6	26,8	20,3	10,8	-7,3	3,0	6,1	-7,2	-11,9	27,9	-16,3	-13,2	8,6
	joulu	10,7	-4,3	96,3	53,7	20,3	20,9	1,5	-9,4	-2,9	-21,9	-8,1	-33,9	5,4	32,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	-20,1	-19,0	-14,9	-49,2	14,1	1,5	18,6	14,6	28,2	-4,3	119,3	16,9	6,6	127,2
	helmi	-1,0	8,7	8,3	1,5	11,2	-6,3	1,9	9,3	14,2	2,8	26,5	11,1	-39,8	40,1
	maalis	1,3	-5,2	32,5	8,3	14,9	-0,8	10,1	12,4	3,5	16,6	133,7	47,4	-8,2	234,0
	huhti	-0,1	2,2	29,8	30,8	-1,0	1,1	-1,1	9,3	-2,6	1,3	18,5	-11,7	10,3	56,9
	touko	-3,3	-5,6	28,9	21,7	-3,5	-1,7	12,4	10,4	-12,5	8,7	11,8	12,9	-1,4	49,9
	kesä	0,1	18,6	34,6	40,4	-1,4	8,3	-12,8	-0,9	21,0	19,0	-5,3	-18,3	-2,3	66,6
	heinä	-5,0	-10,0	-8,2	-17,4	4,4	3,0	1,9	9,5	1,5	-6,4	-58,3	-11,8	11,5	-77,0
	elo	-8,8	-3,1	-2,0	-29,6	16,3	3,9	7,5	10,8	1,5	7,2	30,2	-7,7	-2,9	25,2
	syys	-9,6	-4,6	50,8	68,4	-17,3	5,3	-5,6	4,1	17,1	9,5	18,0	41,4	19,1	145,9
	loka	-14,1	5,4	21,9	0,9	2,9	9,2	8,9	12,4	12,9	7,6	18,3	46,0	-11,8	98,7
	marras	-15,7	-3,0	52,5	47,2	-0,3	13,1	-7,4	10,1	23,7	2,5	38,2	33,0	4,6	145,9
	joulu	-39,5	-10,9	145,2	95,2	19,6	39,9	-9,5	-1,3	-1,4	13,2	-17,8	-62,0	-13,0	12,5
2002	tammi	5,0	10,4	-39,8	-49,3	-2,9	12,4	0,0	19,8	10,1	12,6	13,3	5,6	7,4	44,5
	helmi ⁶⁾	-5,2	6,7	-1,3	-4,5	-3,1	1,6	4,7	11,2	4,3	-2,5	13,3	-30,6	-7,5	-11,5

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1				M2	
				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli- talletukset						
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	elo	338,0	1 643,2	1 981,2	110,71	956,6	1 230,6	4 168,4	105,87
	syys	339,0	1 654,6	1 993,6	111,34	961,8	1 220,5	4 175,9	105,99
	loka	336,8	1 657,0	1 993,8	111,23	973,2	1 211,2	4 178,2	105,93
	marras	336,9	1 675,3	2 012,2	112,38	986,4	1 202,1	4 200,6	106,62
	joulu	347,6	1 728,8	2 076,4	116,19	991,8	1 221,1	4 289,3	109,12
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	355,3	1 743,4	2 098,7	-	1 028,6	1 271,1	4 398,5	-
2001	tammi	335,3	1 692,8	2 028,0	112,29	1 042,2	1 275,1	4 345,3	107,82
	helmi	334,3	1 692,9	2 027,2	112,23	1 054,7	1 269,7	4 351,6	107,96
	maalis	335,5	1 703,2	2 038,7	112,74	1 070,7	1 269,8	4 379,2	108,52
	huhti	335,4	1 735,9	2 071,3	114,54	1 072,1	1 273,4	4 416,8	109,46
	touko	332,1	1 759,2	2 091,3	115,47	1 072,9	1 273,2	4 437,5	109,77
	kesä	332,2	1 798,4	2 130,6	117,67	1 070,4	1 283,0	4 484,0	110,95
	heinä	327,3	1 780,3	2 107,6	116,49	1 077,2	1 287,2	4 472,0	110,76
	elo	318,5	1 747,5	2 066,0	114,29	1 092,8	1 292,9	4 451,6	110,37
	syys	308,9	1 815,1	2 124,0	117,49	1 075,2	1 299,7	4 498,9	111,53
	loka	294,7	1 816,1	2 110,9	116,79	1 078,9	1 311,6	4 501,3	111,59
	marras	279,0	1 864,6	2 143,6	118,56	1 081,0	1 326,4	4 551,0	112,78
	joulu	239,5	1 963,8	2 203,3	121,88	1 094,5	1 367,8	4 665,6	115,62
2002	tammi	244,5	1 918,1	2 162,6	119,57	1 087,9	1 389,0	4 639,4	114,94
	helmi ^(p)	239,3	1 913,9	2 153,2	119,06	1 083,1	1 392,6	4 628,9	114,69

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

				M1				M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli- talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	syys	1,0	10,1	11,2	6,2	3,6	-10,2	4,6	4,2
	loka	-2,2	0,2	-2,0	5,8	8,8	-9,4	-2,5	3,7
	marras	0,1	20,5	20,6	5,0	15,6	-9,0	27,2	3,7
	joulu	10,7	57,5	68,2	5,7	11,2	19,3	98,7	3,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	-20,1	-50,4	-70,4	1,6	13,9	3,9	-52,6	2,6
	helmi	-1,0	-0,1	-1,1	2,1	12,3	-5,4	5,8	2,9
	maalis	1,3	8,1	9,3	2,0	13,4	-0,1	22,7	3,2
	huhti	-0,1	32,6	32,5	1,6	1,6	3,7	37,8	3,2
	touko	-3,3	20,1	16,8	3,2	-3,7	-0,5	12,7	3,6
	kesä	0,1	39,6	39,7	4,3	-1,8	9,8	47,7	4,4
	heinä	-5,0	-16,4	-21,4	3,3	9,0	4,4	-7,9	4,3
	elo	-8,8	-30,9	-39,7	3,2	18,3	5,9	-15,5	4,2
	syys	-9,6	67,4	57,8	5,5	-17,9	6,8	46,7	5,2
	loka	-14,1	1,6	-12,6	5,0	3,2	11,8	2,4	5,3
	marras	-15,7	47,8	32,1	5,5	1,2	14,8	48,1	5,8
	joulu	-39,5	99,4	59,9	4,9	13,3	41,4	114,6	6,0
2002	tammi	5,0	-46,7	-41,8	6,5	-6,8	21,1	-27,4	6,6
	helmi ^(p)	-5,2	-4,0	-9,2	6,1	-4,6	3,6	-10,2	6,2

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

M3 ²⁾							
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
9	10	11	12	13			
169,4	320,4	129,8	4 788,0	107,20	2000	elo	
171,4	310,5	128,9	4 786,8	107,11		syys	
170,6	313,5	131,7	4 794,1	107,16		loka	
173,5	319,8	126,6	4 820,7	107,86		marras	
174,9	300,1	134,9	4 899,1	109,97		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
195,2	300,1	135,0	5 028,8	-	2001	tammi l.	
213,8	313,2	137,9	5 010,3	109,61	2001	tammi	
215,8	322,3	144,3	5 034,0	110,12		helmi	
225,9	333,2	139,0	5 077,4	110,97		maalis	
224,9	341,8	139,5	5 122,9	111,93		huhti	
237,4	351,3	133,5	5 159,6	112,55		touko	
224,5	349,3	144,3	5 202,1	113,50		kesä	
226,4	358,4	139,6	5 196,5	113,47		heinä	
233,9	369,9	141,2	5 196,6	113,59		elo	
228,2	374,4	147,5	5 249,0	114,58		syys	
236,9	386,4	149,8	5 274,5	115,12		loka	
229,5	395,2	152,1	5 327,9	116,33		marras	
220,0	392,1	144,9	5 422,5	118,40		joulu	
220,0	410,9	140,3	5 410,7	118,21	2002	tammi	
224,7	422,1	137,6	5 413,2	118,26		helmi ^(p)	

M3 ²⁾							
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
9	10	11	12	13			
2,0	-8,9	-2,0	-4,2	4,4	2000	syys	
-0,9	2,5	3,1	2,2	4,2		loka	
3,0	6,1	-4,7	31,6	3,9		marras	
1,5	-9,4	3,4	94,2	4,2		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
18,6	14,6	2,8	-16,5	3,6	2001	tammi	
1,9	9,3	6,2	23,2	3,8		helmi	
10,1	12,4	-6,4	38,8	4,0		maalis	
-1,1	9,3	-1,8	44,3	4,0		huhti	
12,4	10,4	-7,5	28,0	4,5		touko	
-12,8	-0,9	9,7	43,7	5,6		kesä	
1,9	9,5	-4,7	-1,2	5,7		heinä	
7,5	10,8	2,3	5,1	6,0		elo	
-5,6	4,1	0,3	45,4	7,0		syys	
8,9	12,4	0,9	24,7	7,4		loka	
-7,4	10,1	4,6	55,4	7,8		marras	
-9,5	-1,3	-8,9	94,9	7,7		joulu	
0,0	19,8	-0,9	-8,6	7,8	2002	tammi	
4,7	11,2	-3,2	2,5	7,4		helmi ^(p)	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

				M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		M2	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä 3	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 6	Yhteensä 7	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 8
2000	elo	339,2	1 675,5	2 014,7	112,58	2 186,1	101,78	4 200,8	106,70
	syys	339,5	1 671,4	2 011,0	112,31	2 195,4	102,14	4 206,4	106,76
	loka	339,8	1 678,9	2 018,7	112,62	2 200,5	102,25	4 219,2	106,97
	marras	337,8	1 678,4	2 016,2	112,60	2 210,1	102,82	4 226,3	107,27
	joulu	337,1	1 684,1	2 021,2	113,10	2 199,0	102,58	4 220,2	107,36
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	342,3	1 692,5	2 034,8	-	2 285,6	-	4 320,3	-
2001	tammi	341,0	1 700,5	2 041,5	113,03	2 295,9	103,07	4 337,4	107,62
	helmi	340,0	1 706,0	2 046,0	113,27	2 310,7	103,72	4 356,7	108,09
	maalis	337,5	1 710,6	2 048,1	113,26	2 329,8	104,46	4 378,0	108,49
	huhti	336,2	1 723,4	2 059,5	113,89	2 340,1	104,93	4 399,6	109,03
	touko	332,4	1 749,3	2 081,7	114,94	2 345,8	104,97	4 427,5	109,53
	kesä	329,7	1 763,5	2 093,2	115,60	2 361,6	105,71	4 454,7	110,23
	heinä	324,4	1 767,8	2 092,3	115,64	2 374,3	106,39	4 466,6	110,62
	elo	318,0	1 789,8	2 107,8	116,61	2 378,7	106,72	4 486,6	111,24
	syys	309,1	1 822,1	2 131,1	117,88	2 392,3	107,31	4 523,5	112,14
	loka	296,9	1 845,0	2 141,9	118,50	2 406,3	107,92	4 548,2	112,75
	marras	278,3	1 878,0	2 156,3	119,27	2 425,8	108,74	4 582,0	113,55
	joulu	233,3	1 921,7	2 155,0	119,21	2 452,3	109,93	4 607,3	114,18
2002	tammi	248,3	1 927,0	2 175,3	120,27	2 457,6	110,15	4 632,9	114,78
	helmi ^(p)	243,0	1 928,1	2 171,1	120,05	2 462,6	110,39	4 633,7	114,81

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

				M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾			M2			
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä 3	Suhteellinen kuukausimuutos ⁴⁾ , % 4	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 5	Yhteensä 6	Suhteellinen kuukausimuutos ⁴⁾ , % 7	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 8	Yhteensä 9	Suhteellinen kuukausimuutos ⁴⁾ , % 10	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 11
2000	syys	0,3	-5,3	-5,0	-0,2	6,3	7,6	0,3	2,2	2,7	0,1	4,1
	loka	0,3	5,2	5,5	0,3	6,0	2,5	0,1	2,0	8,0	0,2	3,9
	marras	-2,0	1,7	-0,3	0,0	5,3	12,1	0,6	2,5	11,8	0,3	3,8
	joulu	-0,7	9,6	9,0	0,4	5,3	-5,1	-0,2	2,1	3,8	0,1	3,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	-4,0	2,0	-2,0	-0,1	1,9	11,1	0,5	3,5	9,1	0,2	2,8
	helmi	-1,0	5,2	4,3	0,2	2,3	14,6	0,6	3,5	18,9	0,4	2,9
	maalis	-2,5	2,4	-0,1	0,0	1,7	16,4	0,7	4,3	16,3	0,4	3,0
	huhti	-1,4	12,7	11,3	0,6	1,7	10,5	0,4	4,8	21,8	0,5	3,3
	touko	-3,8	22,8	19,1	0,9	3,0	0,9	0,0	4,0	20,0	0,5	3,5
	kesä	-2,7	14,6	11,9	0,6	4,0	16,6	0,7	4,5	28,4	0,6	4,3
	heinä	-5,3	6,0	0,8	0,0	3,3	15,1	0,6	5,1	15,8	0,4	4,3
	elo	-6,4	23,9	17,5	0,8	3,6	7,5	0,3	4,8	24,9	0,6	4,3
	syys	-9,0	32,0	23,0	1,1	5,0	13,2	0,6	5,1	36,3	0,8	5,0
	loka	-12,2	23,4	11,3	0,5	5,2	13,5	0,6	5,5	24,7	0,5	5,4
	marras	-18,6	32,4	13,8	0,6	5,9	18,5	0,8	5,8	32,3	0,7	5,9
	joulu	-45,0	43,9	-1,1	-0,1	5,4	26,3	1,1	7,2	25,3	0,6	6,3
2002	tammi	14,9	4,3	19,3	0,9	6,4	5,0	0,2	6,9	24,3	0,5	6,7
	helmi ^(p)	-5,3	1,3	-4,0	-0,2	6,0	5,2	0,2	6,4	1,2	0,0	6,2

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

M3 ²⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾						
9	10	11	12	13	14		
618,1	117,07	4 818,9	107,89	5 918,6	116,41	2000	elo
618,6	117,15	4 825,0	107,96	5 992,8	117,56		syys
624,2	118,15	4 843,4	108,26	6 036,5	118,31		loka
626,8	118,69	4 853,1	108,59	6 067,9	119,09		marras
636,4	121,63	4 856,6	109,02	6 075,6	119,59		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
657,8	-	4 978,1	-	6 130,0	-	2001	tammi 1.
672,1	124,56	5 009,5	109,59	6 180,0	120,41	2001	tammi
675,2	125,12	5 031,8	110,07	6 212,9	121,08		helmi
684,5	126,91	5 062,4	110,64	6 263,8	121,90		maalis
689,8	127,63	5 089,3	111,20	6 304,1	122,73		huhti
702,1	129,78	5 129,6	111,89	6 341,2	123,24		touko
713,6	131,92	5 168,4	112,76	6 361,6	123,76		kesä
726,5	134,37	5 193,1	113,40	6 377,5	124,24		heinä
743,1	137,47	5 229,7	114,31	6 396,1	124,79		elo
761,1	139,60	5 284,6	115,35	6 432,5	125,41		syys
782,4	143,36	5 330,5	116,34	6 465,4	126,03		loka
786,2	144,73	5 368,2	117,21	6 512,4	126,93		marras
790,6	145,58	5 397,9	117,86	6 505,5	126,91		joulu
777,4	143,99	5 410,3	118,20	6 530,4	127,35	2002	tammi
776,1	143,67	5 409,8	118,19	6 556,8	127,90		helmi ⁶⁾

M3 ²⁾							Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾				
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %									
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
0,4	0,1	6,3	3,1	0,1	4,4	4,5	74,1	1,0	10,0	2000	syys
5,2	0,8	7,2	13,2	0,3	4,3	4,2	43,6	0,6	9,7		loka
2,9	0,5	5,2	14,7	0,3	4,0	4,1	31,4	0,7	9,3		marras
15,5	2,5	7,6	19,3	0,4	4,1	3,9	7,9	0,4	9,6		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
16,5	2,4	10,3	25,7	0,5	3,7	3,9	104,5	0,7	9,3	2001	tammi
3,0	0,4	9,9	21,9	0,4	3,8	3,8	32,9	0,6	9,0		helmi
9,7	1,4	8,7	26,0	0,5	3,8	3,9	50,7	0,7	8,7		maalis
3,9	0,6	9,1	25,7	0,5	4,1	4,1	40,4	0,7	8,4		huhti
11,6	1,7	10,6	31,7	0,6	4,4	4,7	36,8	0,4	8,0		touko
11,6	1,6	13,9	40,0	0,8	5,5	5,2	20,5	0,4	7,9		kesä
13,3	1,9	14,9	29,1	0,6	5,7	5,7	16,0	0,4	7,8		heinä
16,8	2,3	17,4	41,7	0,8	5,9	6,2	18,6	0,4	7,2		elo
11,5	1,5	19,2	47,7	0,9	6,8	6,8	36,4	0,5	6,7		syys
20,5	2,7	21,3	45,2	0,9	7,5	7,4	32,9	0,5	6,5		loka
7,5	1,0	21,9	39,7	0,7	7,9	7,8	47,0	0,7	6,6		marras
4,7	0,6	19,7	29,9	0,6	8,1	8,0	-6,9	0,0	6,1		joulu
-8,6	-1,1	15,6	15,7	0,3	7,9	7,8	24,8	0,3	5,8	2002	tammi
-1,7	-0,2	14,8	-0,5	0,0	7,4	.	26,4	0,4	5,6		helmi ⁶⁾

5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

6) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit.

7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat				
							Joulukuu 1998 = 100 ³⁾				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	elo	1 166,4	118,2	1 523,3	898,2	1 950,8	6 661,3	5 893,9	115,93	109,5	165,2
	syys	1 167,8	120,5	1 530,0	926,4	1 946,6	6 752,1	5 980,1	117,31	92,7	166,0
	loka	1 168,5	121,3	1 548,8	932,9	1 935,7	6 800,6	6 022,3	118,03	77,7	168,0
	marras	1 162,6	122,9	1 537,2	920,8	1 939,3	6 836,6	6 057,0	118,88	68,0	167,7
	joulu	1 168,3	125,4	1 525,3	894,6	1 925,4	6 878,0	6 091,1	119,89	77,1	169,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi 1.	1 170,0	126,7	1 526,9	912,1	2 009,9	6 952,0	6 154,0	-	183,3	172,9
2001	tammi	1 170,2	126,8	1 555,4	909,0	2 003,8	6 998,8	6 185,4	120,52	17,3	171,8
	helmi	1 169,2	126,9	1 564,2	911,4	2 006,1	7 035,8	6 206,5	120,95	8,3	172,3
	maalis	1 172,5	126,4	1 576,9	927,1	2 017,8	7 128,0	6 273,4	122,09	-26,0	172,0
	huhti	1 169,7	124,6	1 577,8	928,1	2 015,8	7 193,3	6 312,7	122,90	-62,5	173,3
	touko	1 170,6	123,2	1 584,6	940,1	2 030,7	7 220,5	6 333,2	123,09	-80,1	174,6
	kesä	1 170,8	122,0	1 593,3	966,0	2 041,9	7 245,4	6 386,9	124,25	-40,6	175,4
	heinä	1 165,2	120,7	1 592,7	955,3	2 034,2	7 259,4	6 393,1	124,55	-26,1	176,5
	elo	1 161,9	119,5	1 585,2	960,0	2 021,6	7 236,0	6 368,3	124,25	1,1	176,9
	syys	1 162,8	118,6	1 603,8	970,7	2 025,1	7 282,3	6 420,6	125,18	55,0	177,6
	loka	1 162,7	116,9	1 615,7	981,4	2 014,0	7 323,2	6 450,3	125,73	78,2	178,3
	marras	1 161,5	115,8	1 605,5	982,9	2 033,5	7 378,6	6 501,5	126,72	99,9	179,1
	joulu	1 168,0	115,8	1 612,6	995,9	2 024,4	7 428,6	6 520,6	127,20	86,2	180,3
2002	tammi	1 172,4	112,3	1 632,2	1 006,2	2 049,0	7 448,3	6 535,4	127,45	75,3	177,8
	helmi ^(p)	1 173,8	111,2	1 638,2	1 008,6	2 049,4	7 468,2	6 549,0	127,75	68,0	176,8

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
							7	8			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	syys	-2,7	2,2	1,8	18,8	-7,6	75,8	70,2	10,0	-25,1	0,7
	loka	-0,5	0,8	10,1	4,9	-15,1	45,4	37,0	9,7	-13,2	3,2
	marras	-4,8	1,6	-3,2	-11,9	1,9	42,8	43,2	9,3	-12,6	-0,3
	joulu	9,1	2,5	-3,4	-21,9	-9,1	59,9	51,6	9,5	17,6	1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	0,2	0,2	24,7	-4,3	-12,7	48,1	32,1	9,3	-55,9	-1,0
	helmi	-1,1	0,1	8,6	2,8	-3,7	38,5	22,2	9,0	-9,8	0,5
	maalis	1,4	-0,5	8,5	16,6	6,5	83,4	58,5	8,7	-35,6	0,1
	huhti	-2,6	-1,9	-0,1	1,3	-1,4	65,6	41,4	8,4	-36,8	1,2
	touko	0,1	-1,4	-5,1	8,7	15,7	15,1	9,7	8,0	-12,8	1,4
	kesä	0,4	-1,1	11,6	19,0	11,1	28,1	60,0	7,9	33,3	0,9
	heinä	-4,7	-1,4	5,9	-6,4	-5,5	19,6	15,1	7,7	16,5	1,1
	elo	-2,1	-1,2	-0,7	7,2	-7,9	-12,2	-15,2	7,2	25,5	0,3
	syys	0,6	-0,9	17,6	9,5	-3,2	46,2	47,5	6,7	32,2	0,7
	loka	-0,3	-1,7	12,2	7,6	-12,3	36,3	28,4	6,5	25,4	0,7
	marras	-1,5	-1,1	18,9	2,5	22,9	49,4	50,6	6,6	28,5	1,1
	joulu	6,4	0,1	7,7	13,2	-6,6	52,6	24,8	6,1	-9,5	1,2
2002	tammi	3,9	-3,6	11,2	12,6	19,1	17,4	12,5	5,7	-10,4	-2,5
	helmi ^(p)	1,5	-1,0	8,0	-2,5	5,3	24,4	15,6	5,6	-15,3	-1,0

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaitoksille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaitosten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuun 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuun 1998 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ²⁾			
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 II	381,5	246,1	135,7	38,8	29,1	141,3	186,8	290,0	252,1	339,0	306,0	19,7	835,6	99,0	
III	385,4	247,2	138,8	33,0	25,3	120,4	173,3	288,4	252,4	337,8	305,3	18,5	818,1	97,3	
IV	394,8	252,9	142,8	31,5	21,8	114,8	173,1	297,3	255,4	350,9	315,8	14,6	835,9	99,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	395,4	253,4	-	31,6	21,8	-	185,6	297,3	255,4	351,5	316,4	15,2	849,6	-	
2001 I	418,0	273,0	152,9	35,9	26,8	130,5	189,3	295,3	255,3	352,4	314,0	15,6	852,6	99,1	
II	425,2	280,6	155,7	35,8	26,7	130,1	175,1	294,0	254,9	350,4	312,4	17,2	836,6	97,2	
III	408,4	256,3	149,4	36,6	26,9	133,9	168,2	293,9	254,1	349,7	311,9	18,9	830,8	96,6	
IV ⁴⁾	434,3	276,5	159,6	33,3	24,2	122,0	167,8	298,3	252,0	361,9	319,6	18,5	846,4	98,4	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %			
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 III	8,6	1,1	24,5	-5,7	-3,8	-21,2	-9,9	-2,3	-0,3	-0,5	0,0	-1,2	-13,9	-1,1	
IV	11,2	6,8	18,2	-1,5	-3,5	6,6	0,2	8,8	3,0	12,8	10,3	-3,9	18,0	-0,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	28,1	22,7	19,6	4,3	5,0	-3,4	-0,6	-2,0	-0,1	-0,7	-3,7	0,4	-2,9	-0,4	
II	7,5	7,6	14,7	-0,1	-0,1	-7,9	-14,7	-1,3	-0,4	-2,0	-1,7	1,6	-16,4	-1,8	
III	-17,2	-24,4	7,7	1,0	0,2	11,2	-6,2	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	1,7	-5,2	-0,7	
IV ⁴⁾	28,0	21,9	11,8	-3,3	-2,7	6,3	-0,7	4,3	-2,1	12,2	7,7	-0,4	15,4	-1,1	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaumaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 II	918,2	407,1	1 236,9	2 562,1	113,0	93,5	161,4	201,9	456,8	111,7
III	953,5	423,6	1 256,9	2 634,0	115,8	96,4	164,9	208,3	469,6	114,4
IV	967,9	429,3	1 287,8	2 685,0	118,7	97,5	165,2	212,9	475,7	115,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi 1.	996,6	436,6	1 293,6	2 726,9	-	102,1	166,1	213,0	481,2	-
2001 I	1 034,2	445,4	1 313,5	2 793,1	120,9	98,7	168,4	212,7	479,8	115,0
II	1 051,7	455,8	1 343,3	2 850,8	123,2	100,0	171,1	217,6	488,7	117,5
III	1 027,8	466,8	1 371,7	2 866,3	124,4	100,6	170,7	221,7	493,1	118,6
IV ⁴⁾	1 031,6	489,3	1 384,2	2 905,1	126,1	101,8	172,0	226,7	500,5	120,2

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 III	28,8	16,4	18,1	63,2	11,1	2,1	3,2	5,8	11,2	8,0
IV	20,0	9,6	36,3	65,8	10,9	1,1	0,4	4,6	6,2	7,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	32,8	5,4	13,3	51,5	10,0	-4,4	0,1	0,4	-3,9	4,5
II	13,9	12,2	26,0	52,1	9,0	1,3	3,9	5,2	10,4	5,2
III	-18,8	14,2	31,9	27,2	7,4	0,9	-0,5	4,1	4,5	3,6
IV ⁴⁾	3,1	24,0	12,3	39,3	6,3	1,1	0,8	4,9	6,8	3,7

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
20,3	60,5	1 699,2	1 780,1	116,8	145,7	102,4	341,3	589,4	111,7	2 826,2	114,8	37,6	107,8	2000 II
21,8	62,8	1 747,8	1 832,4	119,0	143,3	101,0	342,1	586,4	111,6	2 888,4	116,6	37,6	107,7	III
22,2	62,4	1 792,5	1 877,2	121,8	147,4	101,0	340,0	588,3	112,7	2 941,2	118,9	38,2	109,3	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
22,2	62,9	1 803,4	1 888,5	-	147,6	101,0	340,0	588,5	-	2 958,2	-	38,2	-	2001 I
21,8	61,9	1 832,1	1 915,8	123,7	146,9	104,2	342,1	593,2	113,7	2 988,9	120,1	37,3	106,5	2001 I
22,3	62,4	1 868,3	1 953,1	125,8	148,8	100,6	342,7	592,1	114,8	3 033,9	122,1	40,7	116,5	II
22,3	61,0	1 906,7	1 990,0	128,2	144,3	100,5	342,1	586,9	113,9	3 070,0	123,6	39,0	111,6	III
22,7	60,9	1 932,2	2 015,8	129,9	144,9	102,1	345,4	592,3	115,5	3 108,6	125,2	39,2	112,2	IV ^(p)

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
-0,1	0,7	32,9	33,5	9,0	-1,7	-0,9	2,0	-0,7	4,9	44,0	8,0	0,0	3,9	2000 III
0,4	-0,4	43,5	43,4	8,6	4,4	1,1	0,3	5,8	3,5	55,4	7,4	0,6	2,0	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
-0,5	-0,9	30,2	28,7	8,3	0,4	3,1	2,0	5,5	3,1	30,3	6,6	-1,0	-4,8	2001 I
0,5	0,5	32,1	33,1	7,7	2,0	-1,8	5,1	5,3	2,7	48,9	6,3	3,5	8,1	II
-0,1	-1,4	39,0	37,5	7,8	-4,5	0,1	0,1	-4,4	2,1	37,6	6,0	-1,7	3,7	III
0,5	-0,1	25,1	25,4	6,6	0,6	4,0	3,9	8,4	2,5	40,6	5,3	0,2	2,6	IV ^(p)

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt						
	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä ²⁾	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		Yhteensä ²⁾	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	430,7	164,5	184,1	76,8	130,6	460,7	34,6	411,0	11,6	111,4	146,0	31,7	62,7	59,3	299,6	114,0
III	431,4	158,6	191,1	76,6	131,1	464,5	34,1	413,8	12,9	111,7	159,2	30,3	63,2	57,8	310,6	117,8
IV	431,1	153,6	198,9	74,0	131,0	477,6	40,6	418,5	15,3	114,8	164,5	30,6	68,2	53,2	316,5	120,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi I.	434,1	154,1	200,2	75,2	-	479,9	40,7	418,5	17,5	-	166,2	30,6	69,1	55,1	321,0	-
2001 I	441,9	151,8	194,2	91,2	133,4	483,5	38,2	423,0	18,8	115,7	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	113,4
II	455,4	164,3	195,9	89,3	136,3	486,1	41,4	424,0	16,9	116,3	165,5	31,4	66,8	60,8	324,6	121,3
III	455,2	162,7	201,7	85,6	133,8	487,6	39,3	426,7	17,9	116,7	147,8	33,3	67,4	60,4	308,9	115,5
IV ^(p)	467,3	158,3	217,9	85,9	136,1	493,9	46,8	427,3	16,4	118,2	139,3	30,0	70,0	60,2	299,4	111,9

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt						
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä ²⁾	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		Yhteensä ²⁾	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	1,5	-5,8	7,7	-0,2	11,2	1,2	-0,7	0,4	1,3	5,7	13,3	-1,4	-0,4	-1,4	10,1	18,3
IV	-0,2	-4,9	7,7	-2,6	8,9	13,1	6,5	4,7	2,4	6,1	5,3	0,3	5,0	-4,7	6,0	12,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	7,7	-2,5	-5,9	16,0	1,8	3,7	-2,5	4,5	1,3	4,3	-15,6	0,1	-4,1	2,1	-17,5	10,6
II	9,6	12,4	-2,1	-1,8	4,3	2,8	3,4	1,0	-1,9	4,5	15,1	0,5	1,9	3,6	21,1	6,5
III	-8,2	-1,6	-2,2	-3,7	2,1	1,5	-2,1	2,7	1,0	4,5	-17,7	1,9	0,5	-0,5	-15,7	-2,0
IV ^(p)	7,7	-4,3	11,4	0,4	3,9	6,3	7,6	0,5	-1,5	3,0	-8,6	-3,4	2,6	-0,2	-9,5	-6,8

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 12
2000	II	459,7	307,7	24,1	26,9	818,4	104,6	888,2	1 095,1	1 254,6	46,6	3 284,5	101,8
	III	464,2	331,8	24,7	25,0	845,7	106,7	874,4	1 107,6	1 235,3	51,6	3 268,9	101,4
	IV	497,4	324,6	24,1	26,3	872,4	111,5	906,9	1 131,5	1 241,4	57,1	3 336,9	103,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	tammi 1.	504,5	337,9	24,2	30,5	897,2	-	910,4	1 154,0	1 292,3	69,6	3 426,4	-
2001	I	478,9	349,2	24,1	32,4	884,6	108,9	906,1	1 192,3	1 287,0	78,9	3 464,4	104,6
	II	514,5	335,7	24,4	32,1	906,7	111,3	947,2	1 198,7	1 293,5	81,3	3 520,7	106,3
	III	514,8	322,7	25,4	34,5	897,5	112,3	963,5	1 203,8	1 305,2	84,6	3 557,1	107,5
	IV ⁴⁾	576,5	338,4	27,5	36,8	979,1	122,2	1 041,6	1 195,8	1 365,6	77,0	3 680,0	111,3

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 12
2000	III	0,3	16,4	1,3	-2,0	16,0	9,2	-13,8	12,6	-19,6	5,0	-15,8	1,0
	IV	36,8	0,5	-0,6	1,3	38,0	11,1	32,6	24,5	6,4	5,5	69,0	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	-28,4	6,9	-0,1	1,8	-19,9	7,4	-4,6	37,8	-5,8	9,3	36,7	2,4
	II	32,9	-13,4	0,3	-0,4	19,4	6,4	41,1	6,4	6,2	2,3	56,1	4,4
	III	3,7	1,1	0,4	2,5	7,7	5,2	16,2	5,2	12,7	3,4	37,4	6,0
	IV ⁴⁾	61,6	13,2	2,0	2,3	79,2	9,6	78,3	-3,0	60,3	-7,6	128,0	7,6

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^(1,2)		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Pankit ⁽¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	977,7	97,1	81,0	399,0	480,0	118,7	1 457,7	103,2	153,0	152,8	302,8	161,3	464,1	107,8	617,1	116,0
III	979,4	94,4	79,3	441,4	520,7	123,3	1 500,0	102,6	168,2	160,9	321,5	175,4	496,9	110,1	665,1	119,5
IV	945,4	93,4	78,9	445,6	524,5	127,9	1 469,8	103,3	171,1	172,5	290,6	183,7	474,3	109,1	645,4	120,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	964,1	-	78,9	449,3	528,2	-	1 492,2	-	171,3	-	296,2	184,0	480,2	-	651,5	-
2001 I	1 051,5	100,4	76,3	517,9	594,2	143,1	1 645,7	112,6	188,8	188,0	285,9	204,5	490,4	113,1	679,3	126,9
II	1 071,3	100,7	78,9	519,3	598,2	141,0	1 669,5	112,3	205,1	200,4	294,6	207,8	502,3	113,9	707,4	129,9
III	1 081,3	103,6	74,9	527,7	602,6	146,9	1 683,9	116,0	200,6	202,0	273,8	212,1	485,8	113,8	686,4	130,1
IV ^(p)	1 110,3	106,0	74,4	548,5	622,9	149,7	1 733,2	118,6	234,9	233,1	289,0	220,0	509,0	117,7	743,9	139,1

2. Virrat⁽⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^(1,2)		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ⁽¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	-27,3	-2,4	-1,7	20,5	18,8	7,8	-8,6	0,9	8,1	23,2	17,1	-6,9	10,2	13,0	18,3	15,3
IV	-10,3	3,6	-0,7	19,9	19,2	10,4	9,0	6,0	12,2	26,7	-31,8	27,3	-4,5	7,1	7,7	11,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	70,9	6,8	3,7	58,9	62,6	20,1	133,5	11,3	15,4	27,5	5,3	11,7	17,0	6,3	32,4	11,4
II	3,0	3,7	2,6	-11,2	-8,6	18,9	-5,6	8,7	12,4	31,1	9,2	-5,6	3,6	5,7	16,0	12,0
III	31,2	9,8	-4,0	28,9	24,9	19,1	56,1	13,0	1,6	25,5	-21,8	21,2	-0,6	3,3	1,0	8,9
IV ^(p)	25,4	13,5	-0,4	12,1	11,6	17,1	37,0	14,8	30,9	35,1	15,2	1,5	16,7	7,8	47,6	15,1

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä				Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
50,8	205,0	67,5	160,7	118,3	176,5	1 505,6	122,4	77,2	470,1	547,3	130,7	2 052,9	124,5	2000 II
58,0	226,4	81,4	190,0	139,4	202,8	1 578,2	123,5	81,6	526,4	608,0	140,2	2 186,2	127,8	III
61,6	241,8	80,0	192,7	141,6	210,2	1 550,8	125,1	84,6	504,0	588,6	139,1	2 139,4	128,7	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
62,3	-	80,2	-	142,5	-	1 560,8	-	85,6	507,9	593,4	-	2 154,2	-	2001 tammi 1.
65,1	252,2	94,3	227,2	159,4	235,4	1 781,6	140,8	89,3	577,1	666,4	154,1	2 448,0	144,2	2001 I
61,1	236,5	97,2	233,7	158,3	233,3	1 817,3	140,8	94,8	587,0	681,9	155,0	2 499,2	144,5	II
63,6	245,8	89,9	215,6	153,5	225,8	1 710,0	137,0	93,7	588,5	682,1	159,6	2 392,1	142,7	III
73,1	269,4	91,2	220,3	164,3	237,7	1 712,8	135,9	95,0	621,8	716,8	165,8	2 429,5	143,5	IV ^(p)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
5,3	31,1	12,3	63,4	17,6	48,6	14,5	9,7	4,4	35,6	40,0	22,2	54,4	12,9	2000 III
4,0	47,8	1,1	46,2	5,1	46,8	20,1	12,4	3,0	-7,9	-4,9	17,7	15,2	13,8	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2,7	27,1	14,3	46,7	17,0	38,1	194,8	12,9	3,5	60,0	63,5	20,8	258,3	14,9	2001 I
-4,1	15,3	2,7	45,4	-1,4	32,2	0,2	15,1	5,6	-1,5	4,1	18,6	4,2	16,0	II
2,4	8,6	-7,5	13,4	-5,1	11,4	-49,9	10,9	-1,2	21,0	19,9	13,8	-30,1	11,7	III
6,1	11,4	2,0	14,3	8,1	13,1	-13,1	8,6	1,3	25,4	26,7	19,2	13,6	11,5	IV ^(p)

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2000 II	4 053,5	3 618,5	52,8	382,2	265,1	34,7	62,2	20,1	5 293,9	5 113,7	27,9	152,3	113,0	17,1	13,2	9,0
III	3 941,1	3 481,1	57,9	402,1	279,2	38,1	64,9	19,9	5 321,0	5 132,0	29,1	160,0	121,0	16,5	12,5	10,1
IV	3 949,6	3 526,2	47,5	376,0	265,0	34,4	61,0	15,6	5 434,5	5 256,3	27,3	150,9	115,1	14,6	11,3	9,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 059,5	3 558,8	55,4	445,3	316,6	40,2	67,8	20,7	5 578,0	5 367,6	31,2	179,2	130,8	23,8	12,3	12,2
II	4 072,3	3 585,9	52,8	433,6	309,0	40,3	65,4	19,0	5 693,4	5 480,4	30,7	182,2	133,5	24,0	11,6	13,2
III	4 101,4	3 624,1	48,9	428,4	300,5	38,9	71,0	17,9	5 706,4	5 507,3	28,2	170,9	125,7	22,1	10,8	12,2
IV ³⁾	4 182,2	3 710,2	47,1	424,9	306,8	33,8	67,0	17,3	5 919,8	5 718,4	26,7	174,7	126,8	24,5	10,5	12,9

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2000 II	1 505,6	598,2	134,1	773,2	614,1	61,0	63,2	34,9	547,3	243,5	52,1	251,7	203,8	22,0	15,1	10,7
III	1 578,2	611,6	145,6	821,0	661,9	63,3	63,4	32,4	608,0	252,8	61,0	294,2	245,5	23,1	13,8	11,8
IV	1 550,8	590,9	126,8	833,2	684,3	53,1	65,7	30,1	588,6	254,1	64,0	270,5	225,5	20,5	12,3	12,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 781,6	698,5	142,6	940,5	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,1	255,9	17,6	14,2	12,4
II	1 817,3	690,0	133,8	993,5	815,3	72,9	73,1	32,2	681,9	286,7	73,2	322,0	274,1	19,3	13,6	14,9
III	1 710,0	664,2	140,3	905,4	744,5	53,5	76,2	31,2	682,1	297,7	69,2	315,2	263,7	18,4	17,1	16,0
IV ³⁾	1 712,8	630,4	140,0	942,3	775,4	58,3	76,5	32,1	716,8	307,3	61,8	347,7	298,6	16,9	17,9	14,4

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2000 II	2 482,6	2 185,5	40,6	256,6	145,5	58,9	33,6	18,6	262,8	234,9	1,4	26,4	17,2	5,4	2,5	1,4
III	2 554,8	2 226,6	47,7	280,5	158,2	65,3	37,4	19,7	272,2	233,6	2,2	36,4	26,6	5,7	2,8	1,3
IV	2 566,9	2 246,0	46,5	274,4	157,3	62,1	35,4	19,7	262,2	215,8	2,4	44,1	34,0	5,6	2,9	1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	2 667,6	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II	2 731,2	2 358,2	53,9	319,1	189,2	69,4	39,6	20,8	275,5	227,0	4,3	44,2	35,8	4,7	2,5	1,1
III	2 749,8	2 383,6	52,8	313,4	186,9	68,5	38,4	19,5	265,0	217,9	4,0	43,2	36,0	3,1	2,8	1,2
IV ³⁾	2 777,9	2 377,4	67,5	333,0	205,0	67,1	40,4	20,6	254,0	204,1	4,8	45,1	38,9	2,6	2,5	1,2

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	4 023,7	-	-	-	-	-	-	-	6 681,9	6 388,6	35,4	257,9	144,7	38,4	70,5	4,3
III	3 930,5	-	-	-	-	-	-	-	6 796,5	6 485,5	34,8	276,3	155,8	44,4	72,1	4,0
IV	3 937,6	-	-	-	-	-	-	-	6 926,6	6 622,4	32,4	271,8	151,6	41,2	74,3	4,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 081,1	-	-	-	-	-	-	-	7 125,6	6 782,4	35,1	308,1	182,3	45,4	74,9	5,6
II	4 089,2	-	-	-	-	-	-	-	7 223,1	6 856,9	29,4	336,9	204,6	51,7	74,0	6,5
III	4 082,7	-	-	-	-	-	-	-	7 251,0	6 907,0	30,9	313,1	177,9	52,1	77,3	5,8
IV ^(p)	4 185,5	-	-	-	-	-	-	-	7 363,1	7 021,8	31,3	310,0	179,3	48,3	77,1	5,4

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ³⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ³⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	897,5	858,2	12,5	26,9	17,8	4,9	2,6	1,7	1 411,0	1 377,3	6,0	27,6	14,7	10,5	1,6	0,9
III	943,4	898,8	10,6	34,1	24,5	5,3	2,5	1,9	1 386,6	1 353,3	3,6	29,7	16,6	11,0	1,2	0,9
IV	935,3	895,0	10,8	29,5	19,7	5,9	2,1	1,7	1 354,6	1 320,7	5,6	28,2	16,7	9,7	1,0	0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	971,2	931,2	9,5	30,4	20,6	6,3	1,7	1,8	1 452,7	1 413,1	3,6	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II	993,4	950,7	10,7	32,0	22,1	6,5	1,6	1,8	1 506,3	1 464,7	4,7	36,9	21,7	13,3	1,1	0,8
III	999,7	960,2	9,7	29,9	21,0	5,9	1,5	1,5	1 520,9	1 482,1	4,0	34,8	20,4	12,6	1,2	0,6
IV ^(p)	1 012,1	967,9	12,3	32,3	22,7	6,4	1,5	1,7	1 516,2	1 478,3	3,6	34,5	20,9	11,9	1,1	0,6

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	977,7	462,7	92,2	422,8	308,2	44,9	33,2	36,4	480,0	149,6	41,6	288,8	246,6	14,1	21,4	6,8
III	979,4	445,9	90,9	442,6	331,9	42,1	33,8	34,8	520,7	156,0	46,1	318,5	273,9	14,5	23,3	6,9
IV	945,4	410,0	89,2	446,2	337,8	44,1	32,6	31,7	524,5	163,3	45,3	315,8	271,2	11,5	25,9	7,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 051,5	468,3	98,6	484,5	365,8	46,3	34,5	37,0	594,2	198,2	48,6	347,4	301,2	11,9	26,2	8,0
II	1 071,3	473,2	103,0	495,2	376,1	47,3	36,7	35,0	598,2	184,4	47,7	366,0	318,4	12,1	26,9	8,6
III	1 081,3	486,1	101,5	493,7	378,3	41,2	40,3	33,9	602,6	201,3	46,8	354,5	307,9	12,7	24,9	9,0
IV ^(p)	1 110,3	453,6	116,5	540,2	417,9	48,4	38,8	35,0	622,9	196,7	47,9	378,3	331,4	12,3	26,0	8,7

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	153,0	64,8	8,3	79,8	63,7	7,9	2,7	5,5	464,1	95,7	28,3	340,1	299,4	26,9	4,5	9,3
III	168,2	62,4	15,3	90,4	75,1	8,2	2,7	4,4	496,9	109,1	32,2	355,6	312,0	30,3	4,2	9,0
IV	171,1	61,1	19,7	90,3	75,6	7,7	2,4	4,6	474,3	111,5	31,7	331,0	290,6	27,1	3,6	9,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	188,8	64,8	22,7	101,3	87,1	7,3	2,3	4,6	490,4	120,8	24,4	345,3	306,8	25,7	2,7	10,1
II	205,1	71,9	25,1	108,1	94,1	6,8	2,5	4,8	502,3	121,0	25,7	355,7	315,8	26,9	3,0	9,9
III	200,6	75,5	24,7	100,5	90,3	4,7	2,1	3,4	485,8	128,6	26,7	330,6	292,5	27,1	3,9	7,1
IV ^(p)	234,9	78,8	27,2	128,9	118,1	4,6	2,4	3,8	509,0	133,3	27,4	348,4	305,9	29,6	4,3	8,6

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

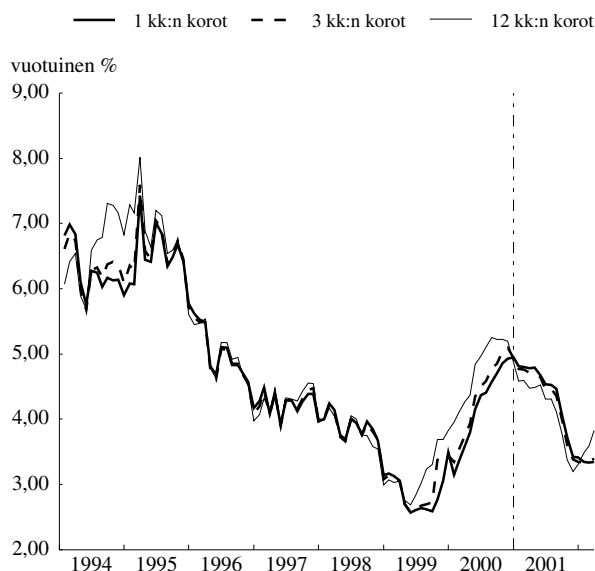
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2001 maalis	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47	4,96	0,19
huhti	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49	4,63	0,10
touko	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53	4,11	0,07
kesä	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31	3,83	0,07
heinä	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31	3,75	0,08
elo	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11	3,56	0,08
syys	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77	3,03	0,06
loka	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37	2,40	0,08
marras	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20	2,10	0,08
joulu	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30	1,92	0,08
2002 tammi	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48	1,82	0,09
helmi	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59	1,90	0,10
maalis	3,26	3,35	3,39	3,50	3,82	1,99	0,10
2002 maalis 1.	3,31	3,34	3,37	3,41	3,62	1,90	0,11
8.	3,28	3,34	3,37	3,48	3,77	1,96	0,11
15.	3,25	3,34	3,38	3,50	3,84	2,01	0,10
22.	3,26	3,35	3,40	3,54	3,90	2,03	0,11
29.	3,39	3,36	3,45	3,59	3,95	2,03	0,09

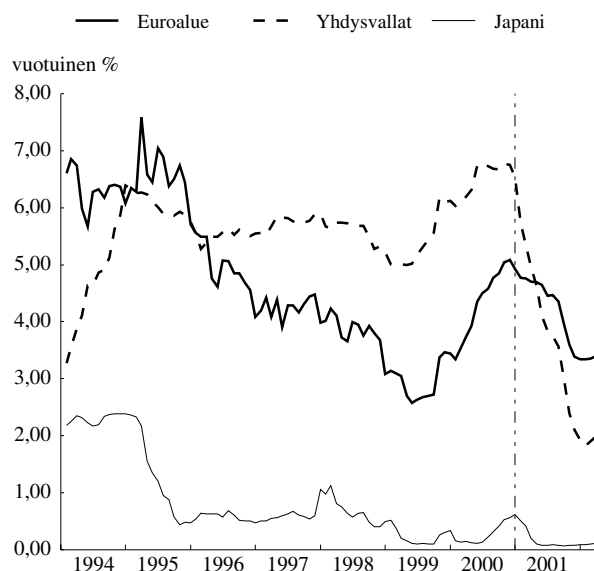
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja siitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

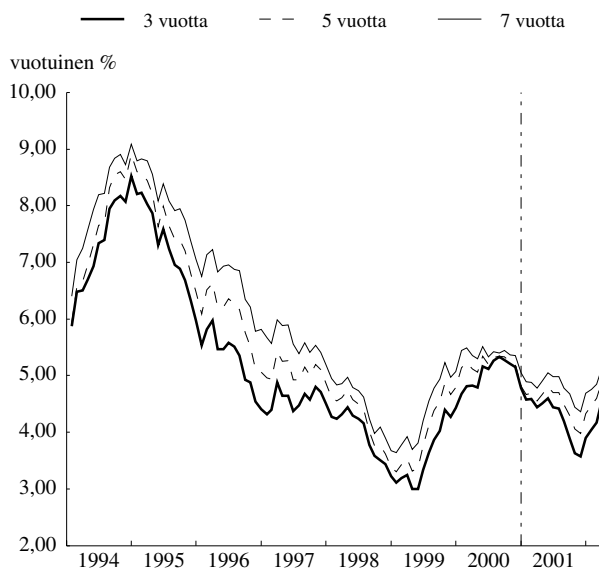
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani		
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v		
	1	2	3	4	5	6	7		
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15		
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30		
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75		
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34		
2001	maalis	4,44	4,44	4,56	4,78	4,94	4,89	1,19	
	huhti	4,49	4,51	4,66	4,90	5,10	5,13	1,36	
	touko	4,56	4,60	4,80	5,05	5,26	5,37	1,28	
	kesä	4,39	4,44	4,70	4,99	5,21	5,26	1,19	
	heinä	4,33	4,42	4,70	4,99	5,25	5,23	1,33	
	elo	4,11	4,19	4,49	4,78	5,06	4,97	1,36	
	syys	3,77	3,89	4,29	4,67	5,04	4,76	1,40	
	loka	3,44	3,63	4,05	4,44	4,82	4,55	1,36	
	marras	3,36	3,58	3,98	4,37	4,67	4,61	1,33	
	joulu	3,66	3,90	4,33	4,68	4,96	5,07	1,35	
2002	tammi	3,84	4,04	4,48	4,76	5,02	5,00	1,42	
	helmi	3,96	4,17	4,60	4,85	5,07	4,90	1,52	
	maalis	4,25	4,55	4,90	5,13	5,32	5,28	1,45	
2002	maalis	1.	4,01	4,24	4,66	4,91	5,14	4,96	1,52
		8.	4,23	4,53	4,90	5,12	5,31	5,29	1,46
		15.	4,29	4,60	4,93	5,16	5,35	5,37	1,46
		22.	4,36	4,67	4,99	5,22	5,38	5,39	1,43
		29.	4,36	4,69	5,00	5,23	5,38	5,41	1,39

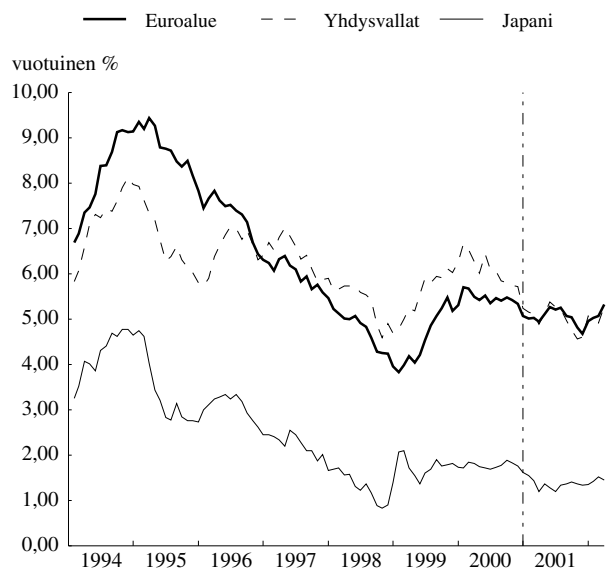
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

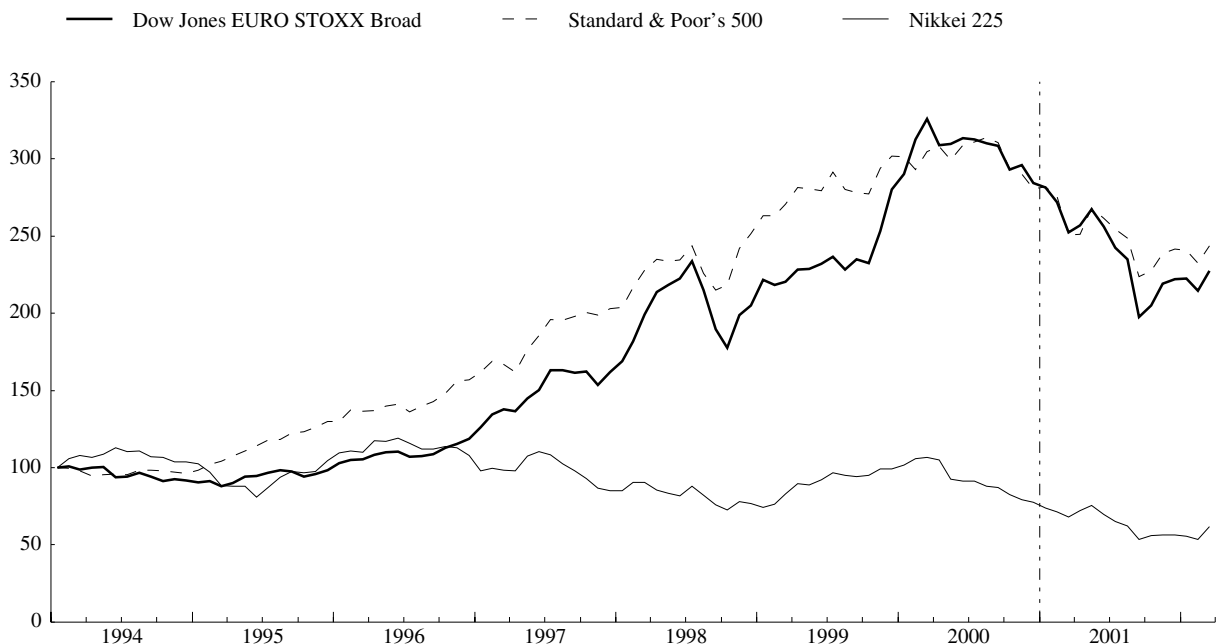
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani	
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit												
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4	
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4	
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9	
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8	
2001	maalis	349,9	4 199,2	311,0	241,7	305,7	340,6	334,5	334,5	567,8	300,6	602,9	524,7	1 186,8	12 684,9
	huhti	356,3	4 305,2	308,4	242,6	304,8	352,5	339,4	329,9	587,4	311,5	635,0	534,6	1 189,2	13 436,7
	touko	370,8	4 481,8	316,5	258,9	312,0	371,8	345,9	345,9	662,4	311,0	623,9	553,2	1 270,7	14 014,3
	kesä	355,1	4 289,7	306,4	241,8	316,9	379,2	341,0	328,6	553,5	320,9	538,3	580,1	1 238,7	12 974,9
	heinä	336,2	4 037,8	302,7	233,8	316,6	349,9	328,2	306,5	449,5	324,2	512,0	565,7	1 205,9	12 140,1
	elo	325,8	3 884,7	287,9	226,3	309,0	346,6	322,4	303,6	426,5	324,2	453,6	549,3	1 178,3	11 576,2
	syys	274,3	3 277,0	253,2	176,7	284,2	315,8	265,9	253,2	325,4	298,7	366,5	509,2	1 058,7	9 974,7
	loka	284,4	3 440,9	260,5	180,4	281,1	322,5	269,9	253,7	373,4	302,7	418,9	539,7	1 076,6	10 428,8
	marras	304,2	3 674,4	281,3	202,1	286,7	313,7	287,5	270,6	464,5	297,0	473,2	528,8	1 130,3	10 519,7
	joulu	308,0	3 708,4	286,2	209,9	288,8	313,0	285,6	282,2	496,4	286,4	480,9	520,9	1 144,9	10 490,8
2002	tammi	308,5	3 690,1	293,2	210,8	287,8	320,2	286,3	281,8	494,5	291,1	459,7	524,8	1 140,5	10 338,5
	helmi	297,9	3 537,6	294,9	198,6	288,5	334,0	275,1	279,3	463,7	291,1	406,3	490,1	1 101,5	9 966,9
	maalis	315,4	3 739,6	312,9	215,5	296,5	355,0	294,8	299,0	494,4	291,2	429,3	486,3	1 153,3	11 452,5
2002	maalis 1.	306,7	3 645,3	306,1	207,1	290,8	347,1	284,3	289,0	470,2	291,3	423,7	497,1	1 131,8	10 812,0
	8.	318,4	3 789,9	315,7	217,9	293,5	354,5	294,0	301,0	524,1	290,5	441,9	484,4	1 164,3	11 885,8
	15.	316,5	3 755,8	317,2	215,9	298,1	359,1	296,2	298,3	493,9	292,3	423,8	493,0	1 166,1	11 648,0
	22.	316,6	3 744,4	313,0	216,9	299,6	355,9	298,4	302,0	485,8	290,2	433,8	482,1	1 148,7	11 345,1
	29.	315,9	3 735,0	309,5	216,3	298,1	358,4	297,1	302,3	487,4	291,4	429,1	477,7	1 147,7	11 024,9

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

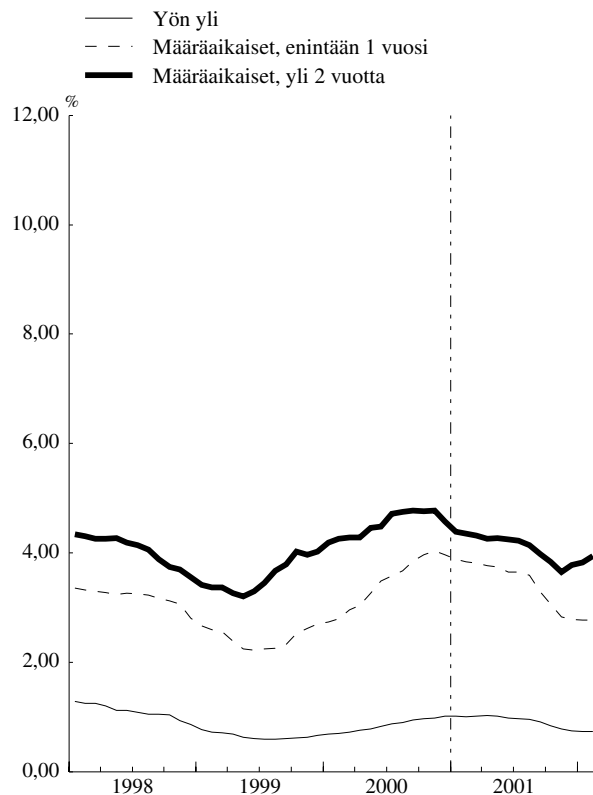
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot							Luottokorot			
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset			Yritykset		Kotitaloudet	
		1	Enintään 1 vuosi 2	Enintään 2 vuotta 3	Yli 2 vuotta 4	Enintään 3 kk 5	Yli 3 kk 6	Enintään 1 vuosi 7	Yli 1 vuosi 8	Kulutus- luotot 9	Asunto- luotot 10
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,40	5,29	
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,87	6,34	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	0,94	3,49	3,49	4,12	2,40	3,59	6,83	6,15	10,12	5,97	
2001	helmi	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
	maalis	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
	huhti	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,25	6,14
	touko	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
	kesä	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13
	heinä	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,11	6,05
	elo	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
	syys	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86
	loka	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
	marras	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,87	5,48
	joulu	0,74	2,79	2,78	3,77	2,17	2,79	6,24	5,69	9,81	5,52
2002	tammi	0,73	2,77	2,77	3,83	2,18	2,80	6,15	5,63	9,78	5,53
	helmi	0,74	2,78	2,79	3,94	2,16	2,91	6,14	5,75	9,81	5,60

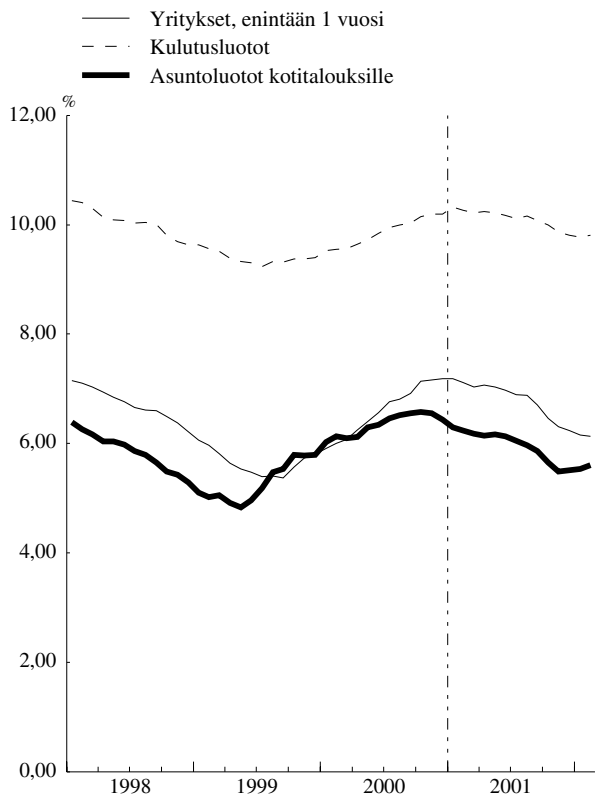
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 tammi	376,4	346,8	29,6	687,5	358,6	326,2	32,4	616,0	17,7	20,6
helmi	404,6	390,7	13,9	702,7	383,9	373,5	10,4	626,0	20,7	17,2
maalis	452,8	436,5	16,3	722,9	432,7	417,8	14,9	643,3	20,1	18,7
huhti	441,9	431,8	10,1	733,8	424,2	412,8	11,5	654,5	17,7	19,0
touko	478,1	480,7	-2,6	735,8	456,9	460,2	-3,3	652,5	21,2	20,5
kesä	410,7	418,8	-8,1	726,9	388,1	395,7	-7,6	643,3	22,7	23,2
heinä	393,5	385,8	7,7	735,0	370,3	365,3	5,0	649,7	23,2	20,5
elo	422,7	418,1	4,6	738,2	404,6	400,0	4,6	655,3	18,1	18,1
syys	396,3	399,8	-3,5	734,9	374,1	376,3	-2,2	653,5	22,2	23,5
loka	498,2	494,1	4,1	742,1	480,1	470,9	9,2	663,0	18,0	23,2
marras	486,0	489,7	-3,7	740,0	459,6	466,6	-7,0	656,0	26,4	23,1
joulu	330,3	375,7	-45,4	694,2	307,5	353,5	-45,9	610,9	22,7	22,2
2002 tammi	484,1	452,7	31,4	728,8	463,8	432,6	31,1	643,4	20,3	20,0

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 tammi	153,4	144,5	8,9	6 536,5	136,1	132,2	4,0	5 993,7	17,2	12,3
helmi	139,6	85,7	53,9	6 591,2	117,1	70,5	46,5	6 042,3	22,5	15,1
maalis	155,9	102,2	53,7	6 655,5	127,8	87,1	40,6	6 085,0	28,1	15,0
huhti	114,9	74,2	40,7	6 695,0	98,2	64,7	33,5	6 118,1	16,7	9,5
touko	134,9	80,9	54,0	6 766,3	117,4	68,1	49,3	6 167,7	17,5	12,8
kesä	137,6	78,5	59,1	6 820,7	116,6	58,8	57,7	6 223,9	21,1	19,7
heinä	140,3	98,6	41,7	6 852,8	124,1	85,5	38,6	6 262,6	16,2	13,1
elo	89,2	74,1	15,1	6 855,8	75,7	62,8	12,9	6 274,2	13,5	11,2
syys	129,1	110,4	18,7	6 876,8	113,2	92,4	20,8	6 295,4	15,9	18,0
loka	144,1	107,6	36,5	6 915,8	123,1	92,4	30,7	6 326,4	21,0	15,2
marras	141,7	91,6	50,2	6 969,8	114,9	86,4	28,5	6 354,8	26,8	5,1
joulu	120,6	82,2	38,5	7 007,0	110,4	72,8	37,5	6 391,4	10,3	9,4
2002 tammi	166,8	115,0	51,8	7 061,8	153,5	104,9	48,6	6 437,9	13,3	10,1

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 tammi	529,7	491,3	38,4	7 224,0	494,8	458,4	36,4	6 609,7	35,0	32,9
helmi	544,2	476,4	67,8	7 293,9	501,0	444,1	56,9	6 668,3	43,2	32,3
maalis	608,7	538,7	70,0	7 378,3	560,5	504,9	55,5	6 728,3	48,2	33,8
huhti	556,8	506,0	50,8	7 428,8	522,5	477,5	45,0	6 772,6	34,3	28,5
touko	613,0	561,6	51,4	7 502,1	574,3	528,3	46,0	6 820,2	38,7	33,3
kesä	548,4	497,4	51,0	7 547,7	504,6	454,5	50,1	6 867,2	43,8	42,9
heinä	533,8	484,4	49,4	7 587,9	494,4	450,8	43,6	6 912,3	39,4	33,6
elo	511,8	492,2	19,7	7 594,0	480,3	462,8	17,5	6 929,4	31,5	29,3
syys	525,4	510,2	15,2	7 611,7	487,2	468,7	18,6	6 948,9	38,2	41,6
loka	642,2	601,6	40,6	7 657,8	603,2	563,2	40,0	6 989,4	39,0	38,4
marras	627,7	581,2	46,5	7 709,8	574,5	553,0	21,5	7 010,7	53,2	28,3
joulu	450,9	457,9	-7,0	7 701,3	417,9	426,3	-8,4	7 002,3	33,0	31,6
2002 tammi	650,8	567,6	83,2	7 790,6	617,3	537,6	79,7	7 081,4	33,5	30,1

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmoitusten määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-2,8	71,5	12,9	29,3	-16,4	58,5	371,6	355,5	16,0	674,5	2001	tammi
3,5	76,7	12,5	13,1	-0,5	57,9	396,4	386,6	9,9	684,0		helmi
1,4	79,6	26,3	6,3	20,0	78,0	459,0	424,1	34,9	721,3		maalis
-1,4	79,3	7,2	29,2	-22,0	55,9	431,4	441,9	-10,5	710,4		huhti
0,7	83,3	11,8	13,5	-1,7	54,2	468,8	473,7	-5,0	706,7		touko
-0,5	83,6	25,1	9,8	15,2	69,5	413,1	405,5	7,6	712,8		kesä
2,7	85,3	6,2	25,5	-19,3	50,2	376,6	390,8	-14,3	699,9		heinä
0,0	82,9	9,9	14,7	-4,8	45,4	414,6	414,7	-0,2	700,6		elo
-1,3	81,4	22,0	12,0	10,0	55,4	396,1	388,3	7,8	708,9		syys
-5,2	79,1	8,8	20,0	-11,1	44,3	489,0	490,9	-1,9	707,3		loka
3,3	84,0	16,2	12,9	3,3	47,6	475,8	479,4	-3,7	703,6		marras
0,5	83,3	17,1	10,2	6,9	54,5	324,7	363,7	-39,0	665,4		joulu
0,3	85,4	2002	tammi

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
4,9	542,8	16,3	8,2	8,2	713,8	152,5	140,4	12,1	6 707,5	2001	tammi
7,4	548,9	36,3	13,1	23,2	736,7	153,3	83,7	69,7	6 779,0		helmi
13,1	570,4	37,0	8,1	29,0	765,7	164,8	95,2	69,6	6 850,7		maalis
7,2	576,9	20,0	6,7	13,3	778,8	118,2	71,4	46,8	6 896,9		huhti
4,7	598,6	27,0	10,4	16,6	795,3	144,4	78,4	65,9	6 963,0		touko
1,4	596,8	33,6	8,7	24,8	820,3	150,1	67,6	82,6	7 044,2		kesä
3,1	590,2	14,8	5,8	9,0	829,6	138,9	91,3	47,6	7 092,2		heinä
2,2	581,6	12,9	6,0	6,9	836,7	88,6	68,8	19,8	7 110,8		elo
-2,1	581,4	8,4	9,0	-0,6	836,0	121,6	101,4	20,2	7 131,4		syys
5,8	589,4	19,4	4,5	14,9	850,8	142,4	96,9	45,6	7 177,2		loka
21,7	615,0	30,0	7,4	22,7	873,5	144,9	93,8	51,1	7 228,2		marras
0,9	615,7	13,6	13,4	0,1	873,6	123,9	86,2	37,7	7 265,0		joulu
3,2	623,8	2002	tammi

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
2,1	614,3	29,3	37,5	-8,2	772,3	524,0	495,9	28,1	7 382,0	2001	tammi
10,9	625,6	48,8	26,2	22,6	794,6	549,8	470,2	79,5	7 462,9		helmi
14,4	650,0	63,4	14,4	49,0	843,6	623,8	519,3	104,5	7 572,0		maalis
5,8	656,1	27,2	35,9	-8,7	834,7	549,6	513,4	36,3	7 607,4		huhti
5,4	681,9	38,8	23,9	14,9	849,5	613,1	552,2	60,9	7 669,7		touko
0,9	680,5	58,6	18,5	40,1	889,8	563,2	473,1	90,2	7 757,0		kesä
5,8	675,5	21,0	31,3	-10,2	879,8	515,4	482,1	33,3	7 792,1		heinä
2,2	664,5	22,8	20,7	2,1	882,0	503,1	483,6	19,6	7 811,5		elo
-3,4	662,8	30,4	21,0	9,4	891,5	517,7	489,6	28,0	7 840,4		syys
0,6	668,4	28,2	24,5	3,7	895,1	631,4	587,7	43,7	7 884,5		loka
25,0	699,1	46,2	20,2	25,9	921,1	620,7	573,2	47,4	7 931,8		marras
1,4	699,0	30,7	23,7	7,0	928,1	448,6	450,0	-1,4	7 930,4		joulu
3,5	709,2	2002	tammi

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	tammi	616,0	257,1	5,0	89,5	261,5	2,9	58,5	30,0	17,0	10,1
	helmi	626,0	260,3	4,9	93,2	265,4	2,2	57,9	30,6	16,0	10,0
	maalis	643,3	265,1	5,1	94,5	276,5	2,2	78,0	37,9	25,8	12,6
	huhti	654,5	269,2	5,5	92,4	285,3	2,2	55,9	26,8	18,5	9,7
	touko	652,5	261,0	5,5	99,4	284,1	2,4	54,2	26,5	18,0	8,8
	kesä	643,3	261,7	5,3	97,5	276,9	2,0	69,5	32,1	24,7	11,5
	heinä	649,7	259,4	5,1	100,8	280,8	3,6	50,2	25,3	17,3	6,7
	elo	655,3	255,0	4,4	106,4	285,9	3,6	45,4	23,1	15,7	5,8
	syys	653,5	252,2	4,1	105,9	287,5	3,7	55,4	27,1	22,2	5,5
	loka	663,0	262,0	3,8	109,8	284,0	3,4	44,3	23,3	16,4	4,0
	marras	656,0	251,4	3,9	105,8	291,2	3,6	47,6	23,6	19,4	3,4
	joulu	610,9	240,9	3,5	95,1	267,3	4,1	54,5	23,8	24,4	4,4
2002	tammi	643,4	258,0	3,4	99,8	278,8	3,5

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	tammi	5 993,7	2 200,1	251,6	285,2	3 149,8	107,1	713,8	176,2	226,7	65,8
	helmi	6 042,3	2 230,1	257,7	289,2	3 156,5	108,8	736,7	187,4	232,2	75,3
	maalis	6 085,0	2 241,1	265,4	299,9	3 168,2	110,5	765,7	199,8	237,5	80,4
	huhti	6 118,1	2 247,8	271,1	303,9	3 182,7	112,7	778,8	202,5	245,1	82,8
	touko	6 167,7	2 255,8	281,0	312,8	3 204,6	113,4	795,3	208,1	251,2	88,1
	kesä	6 223,9	2 270,8	288,6	320,2	3 230,8	113,4	820,3	216,5	256,9	91,3
	heinä	6 262,6	2 289,8	305,8	322,7	3 228,8	115,5	829,6	219,0	262,4	93,3
	elo	6 274,2	2 289,7	307,2	329,2	3 229,7	118,4	836,7	220,2	269,3	94,0
	syys	6 295,4	2 296,4	311,5	327,8	3 237,3	122,5	836,0	220,9	270,1	93,4
	loka	6 326,4	2 311,8	321,8	324,4	3 240,9	127,5	850,8	222,7	276,6	95,4
	marras	6 354,8	2 314,0	329,7	340,8	3 241,0	129,3	873,5	226,7	288,2	99,8
	joulu	6 391,4	2 316,0	359,8	346,6	3 238,4	130,5	873,6	229,0	287,7	100,4
2002	tammi	6 437,9	2 321,2	362,3	351,8	3 269,1	133,5

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	tammi	6 609,7	2 457,2	256,6	374,7	3 411,2	110,0	772,3	206,2	243,7	75,9
	helmi	6 668,3	2 490,3	262,6	382,4	3 421,9	111,0	794,6	218,0	248,1	85,3
	maalis	6 728,3	2 506,1	270,5	394,3	3 444,7	112,7	843,6	237,7	263,3	93,0
	huhti	6 772,6	2 517,0	276,6	396,3	3 467,9	114,8	834,7	229,3	263,5	92,5
	touko	6 820,2	2 516,8	286,6	412,3	3 488,7	115,8	849,5	234,6	269,2	96,9
	kesä	6 867,2	2 532,5	293,9	417,7	3 507,7	115,4	889,8	248,5	281,5	102,9
	heinä	6 912,3	2 549,2	310,8	423,6	3 509,7	119,1	879,8	244,3	279,7	100,0
	elo	6 929,4	2 544,7	311,6	435,7	3 515,6	121,9	882,0	243,3	285,0	99,8
	syys	6 948,9	2 548,6	315,6	433,7	3 524,8	126,2	891,5	248,0	292,3	98,9
	loka	6 989,4	2 573,8	325,6	434,2	3 524,9	130,9	895,1	246,0	293,0	99,4
	marras	7 010,7	2 565,4	333,7	446,6	3 532,2	132,9	921,1	250,3	307,6	103,2
	joulu	7 002,3	2 556,9	363,3	441,8	3 505,7	134,7	928,1	252,8	312,0	104,8
2002	tammi	7 081,4	2 579,2	365,7	451,5	3 547,9	137,0

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	1,0	0,2	674,5	287,2	22,1	99,6	261,6	3,9	0,2	2001	tammi
0,1	1,1	0,1	684,0	290,9	20,9	103,2	265,5	3,3	0,1		helmi
0,2	1,0	0,4	721,3	303,0	30,9	107,1	276,7	3,2	0,4		maalis
0,1	0,8	0,1	710,4	296,0	23,9	102,1	285,3	2,9	0,1		huhti
0,1	0,8	0,1	706,7	287,5	23,5	108,2	284,2	3,2	0,1		touko
0,2	0,8	0,2	712,8	293,7	29,9	109,0	277,1	2,8	0,2		kesä
0,2	0,7	0,0	699,9	284,7	22,3	107,5	281,0	4,3	0,0		heinä
0,1	0,6	0,0	700,6	278,1	20,1	112,3	286,0	4,2	0,0		elo
0,1	0,5	0,1	708,9	279,3	26,3	111,4	287,7	4,2	0,1		syys
0,1	0,3	0,2	707,3	285,3	20,2	113,8	284,2	3,7	0,2		loka
0,1	0,4	0,6	703,6	275,0	23,4	109,2	291,3	4,0	0,6		marras
0,1	0,5	1,3	665,4	264,7	27,9	99,5	267,4	4,6	1,3		joulu
.	2002	tammi

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
90,2	33,8	121,1	6 707,5	2 376,3	478,2	351,0	3 240,0	140,9	121,1	2001	tammi
88,2	34,7	118,9	6 779,0	2 417,4	489,8	364,6	3 244,7	143,5	118,9		helmi
90,7	39,9	117,5	6 850,7	2 440,8	502,8	380,2	3 258,9	150,5	117,5		maalis
91,5	40,0	116,9	6 896,9	2 450,3	516,2	386,7	3 274,2	152,7	116,9		huhti
92,5	39,6	115,7	6 963,0	2 463,9	532,3	401,0	3 297,0	153,0	115,7		touko
94,4	46,1	115,1	7 044,2	2 487,3	545,5	411,5	3 325,2	159,5	115,1		kesä
94,0	46,1	114,7	7 092,2	2 508,8	568,2	416,0	3 322,8	161,6	114,7		heinä
93,8	46,0	113,4	7 110,8	2 509,8	576,5	423,2	3 323,5	164,4	113,4		elo
92,0	46,0	113,6	7 131,4	2 517,3	581,6	421,2	3 329,2	168,5	113,6		syys
91,8	51,3	113,0	7 177,2	2 534,5	598,4	419,8	3 332,7	178,8	113,0		loka
91,5	51,7	115,7	7 228,2	2 540,6	617,9	440,5	3 332,5	181,0	115,7		marras
92,1	51,7	112,9	7 265,0	2 544,9	647,5	447,0	3 330,5	182,2	112,9		joulu
.	2002	tammi

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
90,3	34,8	121,3	7 382,0	2 663,5	500,3	450,5	3 501,6	144,8	121,3	2001	tammi
88,3	35,8	119,1	7 462,9	2 708,4	510,8	467,7	3 510,2	146,8	119,1		helmi
90,9	41,0	117,9	7 572,0	2 743,8	533,7	487,3	3 535,6	153,7	117,9		maalis
91,6	40,8	117,0	7 607,4	2 746,3	540,1	488,7	3 559,5	155,7	117,0		huhti
92,6	40,4	115,8	7 669,7	2 751,4	555,8	509,2	3 581,3	156,2	115,8		touko
94,6	46,9	115,3	7 757,0	2 781,0	575,4	520,6	3 602,3	162,4	115,3		kesä
94,2	46,9	114,8	7 792,1	2 793,5	590,5	523,5	3 603,9	166,0	114,8		heinä
93,9	46,6	113,5	7 811,5	2 787,9	596,6	535,5	3 609,5	168,6	113,5		elo
92,1	46,5	113,7	7 840,4	2 796,6	607,9	532,6	3 616,9	172,7	113,7		syys
92,0	51,6	113,2	7 884,5	2 819,8	618,5	533,6	3 616,9	182,5	113,2		loka
91,6	52,1	116,3	7 931,8	2 815,6	641,3	549,7	3 623,8	185,0	116,3		marras
92,2	52,2	114,1	7 930,4	2 809,7	675,3	546,5	3 598,0	186,8	114,1		joulu
.	2002	tammi

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 tammi	358,6	238,7	3,4	67,0	47,7	1,9	12,9	6,7	4,7	1,2	
helmi	383,9	275,9	2,2	62,9	41,4	1,5	12,5	6,1	4,5	1,7	
maalis	432,7	312,8	3,1	67,0	48,1	1,6	26,3	10,1	12,3	3,5	
huhti	424,2	301,7	3,2	69,4	48,5	1,4	7,2	2,7	3,3	1,1	
touko	456,9	341,6	2,8	71,3	39,2	1,9	11,8	5,7	5,0	0,8	
kesä	388,1	282,1	2,7	64,7	37,4	1,1	25,1	9,8	11,5	3,3	
heinä	370,3	245,3	2,3	75,3	44,9	2,6	6,2	2,8	2,8	0,6	
elo	404,6	287,5	1,6	68,7	45,3	1,5	9,9	4,8	4,1	0,9	
syys	374,1	269,6	2,2	66,2	34,3	1,8	22,0	8,0	11,4	2,2	
loka	480,1	346,2	2,0	85,7	45,1	1,1	8,8	3,0	4,7	0,9	
marras	459,6	347,5	2,4	66,3	42,2	1,3	16,2	6,4	7,9	1,1	
joulu	307,5	228,8	1,3	52,2	23,4	1,9	17,1	6,6	8,4	1,3	
2002 tammi	463,8	327,7	1,8	71,0	61,3	1,9	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 tammi	136,1	56,4	4,0	0,8	72,1	2,8	16,3	3,8	7,5	0,4	
helmi	117,1	57,6	10,0	5,0	42,1	2,4	36,3	12,7	8,8	10,0	
maalis	127,8	45,2	12,0	14,4	53,3	2,8	37,0	14,3	7,3	5,6	
huhti	98,2	40,9	8,5	7,1	39,1	2,6	20,0	5,3	9,1	2,7	
touko	117,4	38,7	13,2	11,7	52,9	0,9	27,0	8,9	9,7	6,5	
kesä	116,6	44,6	11,0	10,9	49,6	0,5	33,6	11,7	7,7	4,7	
heinä	124,1	52,1	20,7	6,1	42,6	2,6	14,8	4,8	7,1	2,2	
elo	75,7	29,2	6,1	7,6	29,6	3,1	12,9	3,4	8,5	0,9	
syys	113,2	35,9	7,2	2,3	63,2	4,6	8,4	4,8	3,0	0,2	
loka	123,1	58,4	13,5	4,6	40,8	5,7	19,4	3,2	7,8	2,3	
marras	114,9	48,0	11,4	17,1	35,8	2,7	30,0	5,8	13,0	4,6	
joulu	110,4	42,4	34,0	8,8	23,0	2,2	13,6	6,4	3,9	1,7	
2002 tammi	153,5	48,2	7,9	6,2	88,0	3,2	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 tammi	494,8	295,1	7,4	67,8	119,8	4,7	29,3	10,5	12,2	1,6	
helmi	501,0	333,5	12,1	67,9	83,5	3,9	48,8	18,9	13,4	11,7	
maalis	560,5	358,0	15,1	81,4	101,5	4,4	63,4	24,4	19,6	9,1	
huhti	522,5	342,6	11,7	76,5	87,6	4,0	27,2	7,9	12,4	3,8	
touko	574,3	380,3	16,0	83,0	92,1	2,9	38,8	14,7	14,8	7,3	
kesä	504,6	326,7	13,7	75,5	87,0	1,6	58,6	21,6	19,2	8,0	
heinä	494,4	297,3	23,0	81,4	87,5	5,1	21,0	7,6	9,9	2,9	
elo	480,3	316,7	7,8	76,3	74,9	4,6	22,8	8,2	12,6	1,7	
syys	487,2	305,5	9,3	68,5	97,5	6,4	30,4	12,7	14,3	2,4	
loka	603,2	404,6	15,5	90,3	86,0	6,9	28,2	6,3	12,6	3,2	
marras	574,5	395,5	13,7	83,4	78,0	4,0	46,2	12,2	20,8	5,7	
joulu	417,9	271,1	35,3	61,0	46,4	4,1	30,7	13,0	12,3	3,1	
2002 tammi	617,3	375,9	9,7	77,3	149,3	5,1	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,0	0,1	371,6	245,4	8,1	68,2	47,8	1,9	0,1	2001 tammi	
0,0	0,1	0,0	396,4	282,0	6,7	64,6	41,4	1,6	0,0	helmi	
0,1	0,1	0,3	459,0	322,9	15,4	70,5	48,2	1,7	0,3	maalis	
0,0	0,1	0,0	431,4	304,3	6,5	70,5	48,5	1,5	0,0	huhti	
0,0	0,2	0,0	468,8	347,4	7,9	72,1	39,3	2,1	0,0	touko	
0,1	0,1	0,2	413,1	291,9	14,3	67,9	37,5	1,2	0,2	kesä	
0,0	0,0	0,0	376,6	248,0	5,1	75,9	44,9	2,6	0,0	heinä	
0,1	0,0	0,0	414,6	292,3	5,7	69,6	45,4	1,5	0,0	elo	
0,1	0,4	0,0	396,1	277,6	13,5	68,4	34,3	2,1	0,0	syys	
0,0	0,0	0,2	489,0	349,2	6,7	86,6	45,1	1,2	0,2	loka	
0,1	0,2	0,4	475,8	353,9	10,2	67,4	42,3	1,5	0,4	marras	
0,0	0,1	0,7	324,7	235,3	9,7	53,5	23,4	2,0	0,7	joulu	
.	2002 tammi	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,2	0,3	3,1	152,5	60,2	11,5	1,2	73,4	3,1	3,1	2001 tammi	
2,8	1,7	0,2	153,3	70,4	18,8	15,0	44,8	4,1	0,2	helmi	
3,2	5,5	1,1	164,8	59,5	19,3	20,0	56,6	8,3	1,1	maalis	
1,3	0,4	1,2	118,2	46,2	17,6	9,8	40,4	3,0	1,2	huhti	
1,7	0,0	0,1	144,4	47,6	22,9	18,2	54,6	1,0	0,1	touko	
2,0	6,7	0,8	150,1	56,3	18,7	15,6	51,6	7,2	0,8	kesä	
0,5	0,1	0,0	138,9	56,9	27,8	8,3	43,2	2,6	0,0	heinä	
0,1	0,0	0,0	88,6	32,6	14,6	8,5	29,7	3,2	0,0	elo	
0,1	0,0	0,4	121,6	40,7	10,1	2,5	63,3	4,6	0,4	syys	
0,2	5,4	0,4	142,4	61,6	21,4	6,9	41,1	11,1	0,4	loka	
1,0	0,5	5,1	144,9	53,7	24,3	21,7	36,8	3,2	5,1	marras	
1,3	0,1	0,1	123,9	48,8	37,8	10,5	24,3	2,3	0,1	joulu	
.	2002 tammi	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,3	0,3	3,3	524,0	305,6	19,6	69,4	121,1	5,1	3,3	2001 tammi	
2,8	1,9	0,2	549,8	352,4	25,5	79,6	86,3	5,7	0,2	helmi	
3,3	5,6	1,5	623,8	382,4	34,7	90,5	104,8	10,0	1,5	maalis	
1,3	0,5	1,2	549,6	350,5	24,1	80,4	88,9	4,5	1,2	huhti	
1,7	0,2	0,1	613,1	395,0	30,8	90,3	93,9	3,1	0,1	touko	
2,1	6,8	1,0	563,2	348,3	32,9	83,5	89,1	8,4	1,0	kesä	
0,6	0,1	0,1	515,4	305,0	32,9	84,2	88,1	5,2	0,1	heinä	
0,2	0,0	0,1	503,1	324,9	20,4	78,0	75,1	4,7	0,1	elo	
0,2	0,4	0,4	517,7	318,3	23,7	70,9	97,6	6,7	0,4	syys	
0,2	5,4	0,5	631,4	410,8	28,1	93,5	86,2	12,3	0,5	loka	
1,1	0,8	5,6	620,7	407,7	34,5	89,1	79,1	4,7	5,6	marras	
1,3	0,3	0,8	448,6	284,1	47,5	64,0	47,8	4,3	0,8	joulu	
.	2002 tammi	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 tammi	32,4	13,1	0,6	3,5	14,9	0,5	-16,4	-4,9	-6,6	-4,2	
helmi	10,4	3,6	-0,1	3,6	3,9	-0,7	-0,5	0,6	-1,1	-0,1	
maalis	14,9	2,7	0,2	1,0	11,1	-0,1	20,0	7,3	9,8	2,6	
huhti	11,5	4,4	0,4	-2,0	8,8	0,0	-22,0	-11,1	-7,3	-3,0	
touko	-3,3	-9,4	0,1	7,0	-1,1	0,2	-1,7	-0,4	-0,5	-0,9	
kesä	-7,6	2,1	-0,3	-1,8	-7,3	-0,4	15,2	5,6	6,7	2,7	
heinä	5,0	-3,6	-0,2	3,2	4,0	1,6	-19,3	-6,7	-7,4	-4,8	
elo	4,6	-5,3	-0,7	5,6	5,0	0,0	-4,8	-2,2	-1,6	-0,9	
syys	-2,2	-3,2	-0,3	-0,5	1,7	0,1	10,0	4,0	6,5	-0,3	
loka	9,2	9,7	-0,4	3,7	-3,5	-0,3	-11,1	-3,8	-5,8	-1,5	
marras	-7,0	-10,7	0,2	-3,8	7,1	0,2	3,3	0,3	3,0	-0,6	
joulu	-45,9	-11,6	-0,5	-10,6	-23,8	0,5	6,9	0,2	5,0	1,0	
2002 tammi	31,1	15,8	-0,1	4,6	11,4	-0,6	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 tammi	4,0	22,4	-1,2	-3,2	-14,8	0,8	8,2	0,8	6,4	0,1	
helmi	46,5	28,1	6,1	3,9	6,8	1,7	23,2	11,2	5,5	9,8	
maalis	40,6	9,4	7,2	10,6	11,7	1,8	29,0	12,4	5,3	5,1	
huhti	33,5	7,4	5,4	4,0	14,5	2,1	13,3	2,8	7,7	2,5	
touko	49,3	7,9	9,9	9,0	21,9	0,7	16,6	5,6	6,2	5,4	
kesä	57,7	16,6	7,6	7,3	26,2	0,0	24,8	8,3	5,6	3,2	
heinä	38,6	19,0	17,2	2,6	-2,2	2,0	9,0	2,5	5,4	1,9	
elo	12,9	1,2	1,4	6,5	0,9	2,9	6,9	1,1	6,8	0,7	
syys	20,8	6,3	4,3	-1,5	7,5	4,2	-0,6	0,8	0,8	-0,6	
loka	30,7	15,1	10,3	-3,4	3,7	5,0	14,9	1,8	6,5	2,0	
marras	28,5	2,1	8,0	16,5	0,1	1,8	22,7	3,9	11,6	4,4	
joulu	37,5	3,0	30,1	5,8	-2,6	1,2	0,1	2,3	-0,6	0,6	
2002 tammi	48,6	7,2	2,5	5,2	30,7	3,0	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 tammi	36,4	35,4	-0,6	0,3	0,1	1,2	-8,2	-4,1	-0,3	-4,1	
helmi	56,9	31,7	6,0	7,4	10,7	1,0	22,6	11,8	4,4	9,7	
maalis	55,5	12,1	7,3	11,6	22,8	1,7	49,0	19,6	15,1	7,7	
huhti	45,0	11,8	5,8	2,0	23,2	2,1	-8,7	-8,3	0,4	-0,5	
touko	46,0	-1,6	10,0	15,9	20,7	1,0	14,9	5,3	5,7	4,5	
kesä	50,1	18,7	7,3	5,5	18,9	-0,4	40,1	13,9	12,2	5,9	
heinä	43,6	15,4	17,0	5,8	1,7	3,7	-10,2	-4,2	-2,0	-2,9	
elo	17,5	-4,1	0,7	12,1	5,9	2,8	2,1	-1,1	5,2	-0,2	
syys	18,6	3,0	4,0	-2,0	9,2	4,3	9,4	4,7	7,3	-0,9	
loka	40,0	24,8	9,9	0,3	0,2	4,7	3,7	-2,0	0,8	0,5	
marras	21,5	-8,6	8,2	12,7	7,2	2,0	25,9	4,2	14,7	3,7	
joulu	-8,4	-8,5	29,6	-4,8	-26,4	1,8	7,0	2,5	4,4	1,6	
2002 tammi	79,7	23,0	2,4	9,9	42,1	2,3	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	-0,1	-0,6	16,0	8,1	-6,1	-0,7	14,9	0,3	-0,6	2001 tammi	
0,0	0,1	-0,1	9,9	4,2	-1,2	3,5	3,9	-0,5	-0,1	helmi	
0,1	-0,1	0,3	34,9	10,0	10,0	3,6	11,2	-0,1	0,3	maalis	
-0,1	-0,2	-0,3	-10,5	-6,7	-7,0	-5,0	8,6	-0,2	-0,3	huhti	
0,0	0,0	0,0	-5,0	-9,8	-0,4	6,1	-1,1	0,2	0,0	touko	
0,1	0,0	0,1	7,6	7,7	6,4	0,9	-7,2	-0,3	0,1	kesä	
0,0	-0,1	-0,2	-14,3	-10,3	-7,6	-1,6	3,9	1,5	-0,2	heinä	
0,0	-0,1	0,0	-0,2	-7,5	-2,2	4,7	5,0	-0,2	0,0	elo	
0,0	-0,1	0,0	7,8	0,7	6,2	-0,8	1,7	0,0	0,0	syys	
0,0	-0,2	0,1	-1,9	5,9	-6,1	2,2	-3,5	-0,5	0,1	loka	
0,0	0,1	0,4	-3,7	-10,4	3,2	-4,4	7,1	0,4	0,4	marras	
0,0	0,1	0,7	-39,0	-11,3	4,5	-9,6	-23,9	0,6	0,7	joulu	
.	2002 tammi	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-0,5	0,0	1,4	12,1	23,2	5,1	-3,1	-15,3	0,8	1,4	2001 tammi	
-2,0	0,9	-2,2	69,7	39,3	11,6	13,6	4,8	2,6	-2,2	helmi	
2,5	5,2	-1,5	69,6	21,8	12,4	15,7	14,2	7,0	-1,5	maalis	
0,9	0,1	-0,6	46,8	10,2	13,1	6,5	15,3	2,2	-0,6	huhti	
1,0	-0,4	-1,1	65,9	13,5	16,1	14,4	22,8	0,3	-1,1	touko	
1,9	6,5	-0,6	82,6	24,9	13,2	10,5	28,2	6,5	-0,6	kesä	
-0,5	0,0	-0,4	47,6	21,6	22,5	4,5	-2,7	2,1	-0,4	heinä	
-0,2	-0,1	-1,3	19,8	2,3	8,2	7,2	0,6	2,8	-1,3	elo	
-1,8	0,0	0,2	20,2	7,0	5,1	-2,0	5,7	4,2	0,2	syys	
-0,1	5,3	-0,6	45,6	16,9	16,8	-1,4	3,5	10,3	-0,6	loka	
-0,4	0,4	2,7	51,1	6,0	19,7	20,8	-0,3	2,2	2,7	marras	
0,6	0,0	-2,8	37,7	5,3	29,5	6,4	-2,0	1,2	-2,8	joulu	
.	2002 tammi	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-0,5	-0,1	0,8	28,1	31,3	-0,9	-3,8	-0,4	1,2	0,8	2001 tammi	
-2,0	1,0	-2,2	79,5	43,5	10,5	17,1	8,7	2,0	-2,2	helmi	
2,6	5,2	-1,1	104,5	31,8	22,4	19,3	25,3	6,9	-1,1	maalis	
0,7	-0,1	-0,9	36,3	3,5	6,2	1,5	24,0	2,0	-0,9	huhti	
1,0	-0,5	-1,1	60,9	3,7	15,7	20,5	21,7	0,5	-1,1	touko	
2,0	6,5	-0,5	90,2	32,6	19,5	11,4	21,0	6,1	-0,5	kesä	
-0,5	0,0	-0,6	33,3	11,2	14,9	2,9	1,3	3,6	-0,6	heinä	
-0,3	-0,2	-1,3	19,6	-5,2	5,9	11,9	5,6	2,6	-1,3	elo	
-1,8	-0,1	0,2	28,0	7,8	11,3	-2,9	7,4	4,2	0,2	syys	
-0,2	5,1	-0,5	43,7	22,8	10,7	0,9	0,0	9,8	-0,5	loka	
-0,3	0,5	3,1	47,4	-4,4	22,9	16,4	6,9	2,6	3,1	marras	
0,6	0,0	-2,2	-1,4	-6,0	34,0	-3,2	-25,9	1,8	-2,2	joulu	
.	2002 tammi	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	100,0	100,0	61,1	61,1	38,9	38,9	100,0	100,0	61,1	38,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,5	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
2001	108,9	2,5	108,2	Euroalueen laajeneminen 2,5		110,5	2,5	-	-	-
2001 II	109,2	3,1	108,8	3,5	110,1	2,5	109,0	1,2	108,5	110,1
2001 III	109,3	2,5	108,3	2,4	111,2	2,5	109,3	0,3	108,6	110,8
2001 IV	109,6	2,2	108,7	1,8	111,3	2,8	109,7	0,4	108,7	111,6
2002 I
2001 huhti	108,8	2,9	108,3	3,3	109,9	2,4	108,6	0,5	107,9	110,0
2001 touko	109,4	3,4	109,1	3,8	110,0	2,5	109,1	0,4	108,7	110,1
2001 kesä	109,5	3,0	109,1	3,4	110,4	2,5	109,3	0,2	108,8	110,3
2001 heinä	109,2	2,6	108,2	2,8	111,2	2,5	109,2	-0,1	108,5	110,5
2001 elo	109,1	2,4	108,0	2,4	111,3	2,5	109,1	0,0	108,4	110,7
2001 syys	109,5	2,3	108,7	2,1	111,0	2,6	109,6	0,4	108,9	111,0
2001 loka	109,6	2,4	108,7	2,1	111,1	2,8	109,7	0,1	108,8	111,4
2001 marras	109,5	2,1	108,6	1,6	111,2	2,7	109,6	0,0	108,6	111,6
2001 joulou	109,6	2,0	108,7	1,7	111,5	2,8	109,7	0,1	108,6	111,9
2002 tammi	110,1	2,7	109,0	2,5	112,2	3,0	110,3	0,5	109,2	112,4
2002 helmi	110,2	2,4	108,9	2,1	112,7	3,0	110,3	0,0	109,0	112,6
2002 maaliskuu ²⁾	.	2,5

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	20,4	12,3	8,1	40,7	32,0	8,7	9,7	6,3	2,5	14,3	6,1
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1998	1,6	1,4	2,0	0,2	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
2001	4,6	2,9	7,2	1,5	1,1	2,8	1,9	3,6	-2,9	3,3	2,7
2001 II	5,0	2,8	8,5	2,7	1,4	7,3	1,8	3,5	-2,8	3,3	2,6
2001 III	5,2	3,4	8,0	1,0	1,0	1,2	1,9	3,7	-2,5	3,2	2,8
2001 IV	4,8	3,5	6,9	0,3	1,6	-4,1	1,9	3,8	-1,8	3,7	3,0
2002 I
2001 huhti	4,4	2,5	7,3	2,8	1,3	7,8	1,8	3,6	-2,9	3,1	2,5
2001 touko	5,3	2,8	9,1	3,1	1,5	8,6	1,8	3,5	-2,8	3,5	2,5
2001 kesä	5,4	3,0	9,0	2,4	1,4	5,5	1,8	3,4	-2,7	3,4	2,6
2001 heinä	5,4	3,3	8,7	1,4	1,0	2,9	1,9	3,8	-2,5	3,2	2,7
2001 elo	5,1	3,4	7,7	1,0	0,7	2,1	1,8	3,7	-2,7	3,1	2,7
2001 syys	5,1	3,5	7,7	0,6	1,2	-1,3	1,9	3,6	-2,3	3,4	2,9
2001 loka	5,2	3,5	7,7	0,5	1,5	-2,7	1,9	3,8	-1,8	3,7	3,0
2001 marras	4,6	3,5	6,4	0,1	1,6	-5,0	1,9	3,7	-1,9	3,6	3,0
2001 joulou	4,7	3,5	6,5	0,2	1,7	-4,5	1,9	4,0	-1,7	3,7	3,0
2002 tammi	5,6	3,8	8,4	0,9	1,7	-1,7	2,1	3,6	-1,2	3,9	3,1
2002 helmi	4,9	3,3	7,2	0,8	1,9	-2,8	2,1	3,5	-1,1	3,9	3,1
2002 maaliskuu

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2002.

2) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/barreli)		
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾									Raken- taminen ⁴⁾	Tehdas- teollisuus	hinnat ¹⁾			
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Kulutustavarat		Energia	Kokonais- indeksi ilman energiaa			13			
	1995 = 100		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kokonais- indeksi	Kestävät							Ei- kestävät	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,4	1,7	2,0	1,7	0,9	1,4	0,9	6,0	-7,5	16,0	
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,2	1,3	0,8	10,7	14,6	17,0	
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,7	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,0	-12,5	12,0	
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,5	1,2	0,2	15,8	-5,9	17,1	
2000	105,7	5,5	2,6	5,0	0,6	1,5	1,4	1,5	19,0	2,4	5,2	50,8	16,7	31,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	107,9	2,1	1,8	1,1	1,0	2,9	2,1	3,0	2,7	2,3	1,2	-8,8	-7,6	27,8	
2001 I	108,3	4,6	2,9	4,0	0,9	3,1	2,0	3,3	11,0	2,5	3,2	4,1	-0,8	28,4	
2001 II	108,8	3,6	2,3	1,9	1,0	3,4	2,2	3,5	8,8	2,7	2,5	4,6	-3,0	31,7	
2001 III	108,3	1,4	1,5	0,1	1,1	3,0	2,1	3,1	0,6	2,4	0,6	-11,3	-10,4	29,0	
2001 IV	107,2	-1,0	0,6	-1,3	1,1	2,2	1,8	2,3	-8,2	1,6	-1,5	-28,8	-15,6	22,4	
2002 I	-10,4	-3,3	24,6	
2001	maalis	108,5	4,2	2,8	3,4	0,9	3,4	2,2	3,6	9,2	-	2,8	-0,8	-3,0	28,1
	huhti	108,7	4,2	2,5	2,5	1,0	3,5	2,2	3,6	10,6	-	3,0	10,1	-3,7	29,8
	touko	108,9	3,6	2,2	1,8	1,0	3,3	2,2	3,5	9,1	-	2,6	1,4	-5,9	32,7
	kesä	108,9	3,1	2,1	1,4	1,0	3,3	2,3	3,5	6,8	-	2,0	3,0	0,9	32,5
	heinä	108,3	2,1	1,7	0,6	1,1	3,1	2,2	3,2	2,8	-	1,2	-1,3	-1,8	29,4
	elo	108,2	1,6	1,5	0,1	1,2	3,0	2,2	3,2	1,4	-	0,8	-10,4	-10,7	28,7
	syys	108,3	0,6	1,2	-0,4	1,1	2,8	2,0	2,9	-2,3	-	-0,2	-20,7	-18,1	28,8
	loka	107,6	-0,7	0,9	-1,0	1,1	2,5	1,9	2,6	-7,3	-	-1,2	-30,2	-19,3	23,8
	marras	107,1	-1,3	0,6	-1,3	1,0	2,2	1,8	2,3	-9,5	-	-1,8	-34,1	-15,1	21,7
	joulu	106,8	-1,1	0,4	-1,5	1,1	1,9	1,8	1,9	-7,6	-	-1,4	-20,6	-12,3	21,5
2002	tammi	107,1	-0,9	0,3	-1,7	1,2	1,8	1,8	1,8	-5,6	-	-0,7	-14,3	-6,2	22,6
	helmi	107,2	-1,1	0,1	-1,9	1,2	1,3	1,6	1,3	-5,7	-	-0,9	-15,1	-3,7	23,5
	maalis	-1,5	0,0	27,9	

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimäinen kysyntä				Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100		Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus			
						17		
	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,8
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,4	0,9	-0,1	-1,5
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	2,3	1,0	-0,5	-0,1
2000	107,8	1,3	2,5	2,1	1,0	2,6	4,6	8,2
2000 I	107,3	1,1	2,4	1,9	1,4	2,2	3,7	7,7
2000 II	107,6	1,1	2,3	1,8	0,6	2,6	4,5	8,2
2000 III	108,1	1,4	2,6	2,3	0,8	2,5	4,9	8,3
2000 IV	108,4	1,5	2,7	2,5	1,2	3,0	5,3	8,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	110,7	2,3	2,2	2,4	2,2	2,2	1,6	1,3
2001 I	109,9	2,1	2,5	2,4	1,8	2,5	3,3	4,3
2001 II	110,6	2,4	2,6	2,8	2,4	2,2	2,8	3,2
2001 III	110,8	2,2	2,1	2,4	2,3	2,2	0,9	0,6
2001 IV	111,6	2,6	1,6	2,1	2,4	1,8	-0,4	-2,8

Lähteet: Eurostat paitasi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1997	5 649,3	5 500,8	3 201,4	1 150,7	1 138,4	10,3	148,6	1 827,2	1 678,7
1998	5 883,0	5 743,7	3 331,8	1 176,6	1 201,9	33,4	139,3	1 948,4	1 809,2
1999	6 140,5	6 036,4	3 496,8	1 237,3	1 288,3	14,0	104,0	2 053,1	1 949,0
2000	6 428,6	6 358,9	3 661,1	1 273,2	1 378,7	45,8	69,7	2 408,2	2 338,5
2000 III	1 614,7	1 596,9	919,8	318,7	348,1	10,3	17,8	614,3	596,5
2000 IV	1 629,7	1 617,7	927,1	322,8	350,4	17,4	12,0	638,4	626,4
2001	6 804,7	6 693,5	3 904,0	1 346,9	1 433,0	9,5	111,2	2 562,3	2 451,1
2001 I	1 687,0	1 661,3	963,8	332,0	358,8	6,7	25,7	644,7	619,0
2001 II	1 698,7	1 677,2	976,0	335,2	358,3	7,7	21,5	645,7	624,1
2001 III	1 705,4	1 677,9	980,2	337,9	359,0	0,8	27,5	638,9	611,5
2001 IV	1 713,6	1 677,1	984,0	341,9	356,9	-5,7	36,6	633,0	596,4

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1997	5 509,4	5 354,3	3 093,5	1 126,1	1 132,0	2,7	155,0	1 806,3	1 651,2
1998	5 667,1	5 544,1	3 187,3	1 139,7	1 189,8	27,3	123,0	1 938,2	1 815,3
1999	5 816,2	5 723,4	3 289,5	1 164,1	1 255,6	14,1	92,8	2 039,8	1 947,0
2000	6 011,0	5 881,9	3 372,3	1 185,9	1 310,0	13,7	129,1	2 287,1	2 158,1
2000 III	1 506,5	1 472,7	844,5	296,4	329,9	1,9	33,8	580,0	546,2
2000 IV	1 516,0	1 482,5	845,9	298,7	329,9	8,0	33,5	596,0	562,5
2001	6 210,4	6 050,6	3 509,0	1 224,4	1 331,1	-13,9	159,8	2 393,1	2 233,3
2001 I	1 550,9	1 511,0	873,8	304,4	335,5	-2,7	39,9	602,9	563,0
2001 II	1 552,0	1 515,4	877,7	305,6	333,4	-1,2	36,7	600,1	563,4
2001 III	1 555,0	1 513,8	878,3	306,4	332,5	-3,5	41,2	597,6	556,4
2001 IV	1 552,4	1 510,4	879,1	308,1	329,7	-6,5	42,0	592,5	550,5

(vuotuinen prosenttimuutos)

1997	2,3	1,7	1,6	1,3	2,3	-	-	10,4	9,0
1998	2,9	3,5	3,0	1,2	5,1	-	-	7,3	9,9
1999	2,6	3,2	3,2	2,1	5,5	-	-	5,2	7,3
2000	3,3	2,8	2,5	1,9	4,3	-	-	12,1	10,8
2000 III	3,2	2,7	2,4	1,6	3,9	-	-	12,1	11,2
2000 IV	2,8	2,2	1,8	1,7	3,3	-	-	12,1	11,0
2001	1,5	0,9	1,8	2,0	-0,2	-	-	3,4	1,8
2001 I	2,4	1,7	2,0	2,0	1,8	-	-	8,6	6,9
2001 II	1,6	1,1	1,7	1,9	0,3	-	-	5,6	4,4
2001 III	1,4	0,8	1,7	2,1	-1,1	-	-	1,8	0,2
2001 IV	0,6	-0,1	1,6	1,8	-1,9	-	-	-1,8	-3,7

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1997	5 269,9	138,6	1 227,1	291,8	1 086,9	1 381,3	1 144,3	202,8	582,2
1998	5 469,1	138,7	1 274,9	295,0	1 140,7	1 440,3	1 179,6	201,5	615,4
1999	5 676,6	135,2	1 295,8	311,2	1 182,9	1 526,1	1 225,2	200,3	664,3
2000	5 949,4	136,9	1 371,6	325,3	1 237,4	1 610,7	1 267,4	210,9	690,1
2000 III	1 496,0	34,5	345,6	81,2	310,7	405,6	318,4	52,9	171,6
IV	1 508,4	34,9	348,6	81,9	314,9	408,2	319,9	53,0	174,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001
2001 I	1 562,7	37,2	360,1	85,5	328,3	420,7	330,8	55,0	179,4
II	1 573,7	37,8	358,6	85,7	332,3	425,9	333,4	55,4	180,4
III	1 582,7	38,7	358,3	86,5	335,0	427,5	336,7	55,7	178,4
IV

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1997	5 167,3	140,2	1 216,9	290,3	1 072,1	1 338,0	1 109,9	213,9	556,0
1998	5 317,2	142,2	1 253,8	292,1	1 114,8	1 387,8	1 126,5	221,2	571,1
1999	5 451,1	145,2	1 263,7	298,9	1 161,1	1 441,3	1 140,8	229,7	594,7
2000	5 646,0	145,0	1 320,3	304,3	1 211,3	1 506,1	1 159,0	243,1	608,1
2000 III	1 416,1	36,5	331,5	75,9	303,8	378,5	289,9	61,2	151,7
IV	1 425,8	36,3	333,7	75,8	307,8	381,2	290,9	62,0	152,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	5 853,7	152,5	1 349,1	309,4	1 277,4	1 575,9	1 189,5	259,6	616,2
2001 I	1 460,8	37,9	341,3	77,8	317,9	389,8	296,1	64,0	154,0
II	1 461,9	37,9	337,8	77,1	319,2	392,9	296,9	64,6	154,8
III	1 466,3	38,4	337,6	77,1	319,8	395,4	297,9	65,3	153,9
IV	1 464,7	38,3	332,3	77,3	320,5	397,7	298,6	65,8	153,5

(vuotuinen prosentimuutos)

1997	2,4	0,4	3,3	-1,8	3,1	3,3	1,0	3,7	2,4
1998	2,9	1,4	3,0	0,6	4,0	3,7	1,5	3,4	2,7
1999	2,5	2,1	0,8	2,3	4,2	3,9	1,3	3,8	4,1
2000	3,6	-0,1	4,5	1,8	4,3	4,5	1,6	5,9	2,3
2000 III	3,4	0,5	4,3	1,0	3,9	4,5	1,6	5,5	1,6
IV	3,3	-1,1	4,3	0,6	4,4	4,0	1,3	5,9	-0,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	1,9	-0,6	1,0	-0,6	2,9	3,2	1,1	5,2	-0,6
2001 I	2,8	-0,6	3,6	-0,8	4,1	3,5	1,1	5,8	0,4
II	2,1	-0,8	1,5	-0,5	3,4	3,4	1,0	5,4	-1,3
III	1,8	-0,6	0,7	-0,6	2,7	3,1	1,2	5,0	-0,5
IV	1,0	-0,4	-1,5	-0,4	1,6	2,9	1,1	4,5	-1,1

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan väli-
tuotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaaliatalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Rakentaminen	Tehdas-teollisuus
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	3,5	109,3	4,3	4,4	3,5	7,6	2,8	4,7	2,4	1,2	0,3	4,8
1999	1,9	111,4	1,9	1,8	1,5	2,4	1,7	1,3	1,8	1,4	2,9	2,0
2000	5,0	117,5	5,5	5,7	5,8	8,8	2,3	5,8	1,6	1,8	2,1	5,9
2000 IV	4,4	120,1	5,1	5,5	5,1	9,1	2,0	4,0	1,5	0,0	1,0	5,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	-0,4	117,8	0,2	-0,2	-1,3	1,2	0,0	-2,6	0,5	0,5	-2,1	0,1
2001 I	3,2	119,6	4,3	4,5	2,9	8,0	3,3	3,3	3,3	-1,6	-2,1	5,2
II	0,2	118,3	0,9	0,5	-0,2	1,6	0,4	-1,7	0,8	1,0	-2,7	0,8
III	-1,2	117,7	-0,4	-0,7	-1,7	0,2	0,0	-3,7	0,8	0,7	-2,5	-0,6
IV	-3,5	115,6	-3,8	-4,8	-6,0	-4,2	-3,4	-7,6	-2,6	2,2	-1,0	-4,6
2001 huhti	-0,1	118,3	0,8	0,2	-0,3	1,0	0,1	-1,9	0,5	0,7	-3,9	0,9
touko	-0,5	117,8	-0,1	-0,4	-1,1	0,5	-0,4	-3,6	0,3	2,0	-3,3	-0,4
kesä	1,2	118,8	1,8	1,6	0,7	3,1	1,4	0,3	1,7	0,3	-1,1	2,0
heinä	-1,3	116,9	-1,4	-1,6	-1,7	-1,7	-1,0	-6,5	0,2	0,2	-1,6	-1,6
elo	-1,1	118,4	1,1	0,8	-1,1	3,0	1,5	0,8	1,6	1,1	-2,9	1,0
syys	-1,0	117,7	-0,6	-1,0	-2,0	0,0	-0,2	-4,0	0,6	1,0	-2,9	-0,8
loka	-2,3	115,9	-2,6	-2,9	-3,7	-1,9	-2,5	-7,4	-1,4	-0,9	-0,1	-2,8
marras	-3,9	115,1	-4,2	-4,9	-5,8	-4,7	-3,6	-7,5	-2,7	1,6	-2,4	-5,0
joulu	-4,4	115,6	-4,6	-6,7	-8,9	-5,9	-4,3	-7,9	-3,4	5,3	-0,6	-6,0
2002 tammi
helmi

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin							Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet					
	1995 = 100		1995 = 100			18	Tekstiilit, vaatteet, jalkineet		Kotitalous- esineet		
					19		20				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1998	107,9	3,7	104,4	3,0	2,0	3,6	1,9	4,5	923	7,2	
1999	111,5	3,3	107,1	2,6	3,1	2,5	1,4	3,0	973	5,4	
2000	116,0	4,1	109,7	2,3	1,9	2,3	1,6	4,9	952	-2,1	
2000 IV	118,1	3,7	110,5	1,7	1,4	1,6	0,7	3,8	920	-3,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	121,0	3,9	111,3	1,4	1,2	1,4	1,3	-0,2	970	-0,6	
2001 I	119,5	4,5	111,1	2,4	1,6	2,7	2,8	1,2	955	-5,0	
II	120,8	3,9	111,2	0,9	1,0	1,0	0,7	-0,6	1 005	1,8	
III	121,8	4,2	111,5	1,6	1,3	1,4	2,5	-0,8	952	-1,2	
IV	121,9	2,9	111,4	0,7	1,0	0,5	-0,6	-0,5	968	2,5	
2001 huhti	120,4	3,8	111,2	1,1	0,9	1,1	1,0	-0,5	968	-1,7	
touko	120,6	2,8	111,0	0,1	-0,1	0,0	-0,2	-1,8	993	0,0	
kesä	121,4	5,0	111,3	1,6	1,2	2,0	1,6	0,5	1 054	7,3	
heinä	121,5	4,3	111,4	1,5	2,0	1,2	0,7	-2,0	937	-1,5	
elo	121,7	4,5	111,5	1,6	1,7	1,3	0,5	0,9	960	-0,5	
syys	122,1	3,9	111,7	1,5	0,9	1,6	4,8	-1,1	958	-1,3	
loka	121,3	2,5	110,7	0,0	0,5	0,3	-3,2	0,1	963	3,2	
marras	122,5	3,4	112,1	1,5	1,2	1,4	2,0	-0,5	971	3,3	
joulu	121,9	2,6	111,3	0,5	1,1	-0,3	0,6	-0,2	968	0,8	
2002 tammi	930	-2,4	
helmi	930	-3,2	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määrittelyn mukainen erittely.

3) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

Euroopan komission suhdannekyselyt

1. Talouden ilmapiiri-indikaattori, tehdasteollisuuden ja kuluttajien kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Talouden ilmapiiri-indikaattori ^{1),2)} (1995 = 100)	Tehdasteollisuus					Kuluttajien luottamusindikaattori ¹⁾					
		Teollisuuden luottamusindikaattori				Kapasi- teetin käyttö- aste ³⁾ , %	Yhteensä	Rahoitus- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Talous- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana	
		Yhteensä	Tilau- kanta	Valmis- tuote- varastot	Tuotanto- odotukset							7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1998	101,4	-1	-5	9	11	83,0	-5	2	-4	16	-2	
1999	101,2	-7	-17	11	7	81,8	-4	3	-4	12	-1	
2000	103,8	5	3	5	17	83,8	1	4	1	1	0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	101,0	-8	-13	13	3	83,2	-5	2	-9	13	0	
2001 I	103,0	1	-1	8	12	84,4	1	4	-2	-1	1	
2001 II	101,6	-5	-8	13	5	83,6	-2	3	-5	6	1	
2001 III	100,3	-10	-17	15	2	83,0	-8	1	-12	18	-2	
2001 IV	98,9	-17	-27	17	-8	81,8	-11	1	-16	29	0	
2002 I	99,3	-13	-26	14	0	80,8	-10	0	-11	26	-1	
2001	maalis	102,6	-1	-3	10	9	-	1	4	-3	0	2
	huhti	102,1	-4	-6	12	6	-	0	4	-3	3	2
	touko	101,6	-5	-9	13	6	-	-2	3	-4	8	1
	kesä	101,1	-7	-10	14	3	-	-3	2	-7	8	1
	heinä	100,7	-9	-16	15	5	-	-6	2	-10	14	-1
	elo	100,1	-10	-16	15	2	-	-8	1	-12	19	-3
	syys	100,1	-11	-18	15	-1	-	-9	1	-13	21	-1
	loka	99,1	-16	-25	16	-8	-	-10	2	-17	27	1
	marras	98,6	-18	-28	18	-9	-	-12	1	-17	31	-1
	joulu	98,9	-17	-28	16	-7	-	-10	1	-14	28	0
2002	tammi	99,1	-14	-28	14	-1	-	-11	0	-13	28	-1
	helmi	99,3	-14	-25	14	-2	-	-9	1	-10	26	-1
	maalis	99,5	-11	-24	13	4	-	-9	0	-9	25	-1

2. Rakentamisen, vähittäiskaupan ja palveluiden kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluiden luottamusindikaattori ¹⁾				
	Yhteensä	Tilau- kanta	Työllisyys- odotukset	Yhteensä	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne	Varastojen määrä	Suhdanne- näkömät	Yhteensä	Suhdanne- näkömät	Kysyntä- tilanne	Kysyntä- näkömät	
												12
1998	-19	-25	-12	-3	-3	13	8	32	33	30	32	
1999	-7	-14	1	-5	-5	15	4	26	25	24	31	
2000	1	-6	8	-1	4	16	9	30	37	22	32	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	-5	-10	1	-6	-4	16	3	15	16	8	21	
2001 I	-1	-7	5	-2	4	18	9	27	30	16	34	
2001 II	-3	-9	4	-6	-5	16	3	24	24	16	31	
2001 III	-7	-10	-3	-6	-5	16	3	14	18	6	19	
2001 IV	-9	-14	-4	-9	-11	15	-2	-4	-5	-8	0	
2002 I	-11	-17	-4	-14	-20	18	-4	4	4	-13	21	
2001	maalis	-2	-7	3	-5	-3	15	2	25	28	11	36
	huhti	-2	-8	4	-4	-1	16	4	25	23	17	34
	touko	-2	-9	5	-7	-9	15	3	23	24	15	30
	kesä	-5	-11	2	-7	-6	17	3	23	24	16	29
	heinä	-7	-10	-3	-4	0	16	3	17	21	10	21
	elo	-8	-10	-6	-8	-6	17	0	14	16	4	21
	syys	-5	-9	0	-6	-8	15	6	12	16	5	15
	loka	-8	-12	-4	-9	-11	14	-1	-2	-4	-6	3
	marras	-10	-14	-5	-9	-10	14	-3	-6	-7	-7	-4
	joulu	-9	-16	-2	-10	-12	17	-1	-5	-5	-11	1
2002	tammi	-12	-19	-4	-11	-15	15	-4	1	1	-15	18
	helmi	-10	-16	-3	-15	-24	17	-3	3	2	-13	21
	maalis	-11	-16	-6	-15	-20	21	-4	8	9	-11	25

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen.

2) Talouden ilmapiiri-indikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

3) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut	Miljoonaa	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	101,3	0,8	0,9	0,1	-0,4	1,5	14,549	11,4	9,8	22,9
1998	102,9	1,6	1,8	0,4	1,1	2,2	13,815	10,7	9,3	20,9
1999	104,6	1,6	2,2	-0,6	0,0	2,6	12,721	9,7	8,5	18,8
2000	106,8	2,1	2,4	0,2	0,8	2,8	11,998	8,8	7,7	17,3
2000 IV	107,7	2,2	2,4	1,1	1,3	2,8	11,593	8,5	7,4	16,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	11,404	8,3	7,2	16,6
2001 I	108,0	2,1	2,3	0,8	1,4	2,5	11,422	8,4	7,3	16,5
2001 II	108,2	1,6	1,8	0,5	0,8	2,1	11,354	8,3	7,2	16,5
2001 III	108,4	1,2	1,5	-0,1	0,2	1,8	11,375	8,3	7,2	16,5
2001 IV	11,465	8,4	7,2	16,7
2001 helmi	-	-	-	-	-	-	11,422	8,4	7,3	16,5
2001 maalís	-	-	-	-	-	-	11,359	8,3	7,2	16,4
2001 huhti	-	-	-	-	-	-	11,337	8,3	7,2	16,5
2001 touko	-	-	-	-	-	-	11,356	8,3	7,2	16,5
2001 kesä	-	-	-	-	-	-	11,369	8,3	7,2	16,6
2001 heinä	-	-	-	-	-	-	11,367	8,3	7,2	16,5
2001 elo	-	-	-	-	-	-	11,363	8,3	7,2	16,5
2001 syys	-	-	-	-	-	-	11,395	8,3	7,2	16,5
2001 loka	-	-	-	-	-	-	11,445	8,3	7,2	16,7
2001 marras	-	-	-	-	-	-	11,470	8,4	7,2	16,7
2001 joulú	-	-	-	-	-	-	11,480	8,4	7,3	16,8
2002 tammi	-	-	-	-	-	-	11,499	8,4	7,3	16,8
2002 helmi	-	-	-	-	-	-	11,502	8,4	7,2	16,8

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa	
	Yksikkötyökustannukset	Työvoimakustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut kustannukset	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1997	0,7	2,2	1,6	2,5	2,6	2,5	2,2	2,7	2,3	
1998	0,1	1,4	1,3	1,7	2,1	0,8	1,5	1,5	2,2	
1999	1,3	2,2	0,9	2,2	2,4	1,4	2,5	1,9	2,7	
2000	1,1	2,5	1,4	3,4	3,7	2,4	3,3	3,0	2,7	
1999 IV	0,3	2,2	1,8	2,5	2,7	1,6	2,8	1,8	2,5	
2000 I	0,4	2,5	2,1	3,6	3,9	2,8	3,8	3,4	3,0	
2000 II	0,4	2,1	1,7	3,5	3,8	2,6	3,4	2,9	2,8	
2000 III	1,4	2,4	1,0	3,4	3,8	2,4	3,2	2,6	2,5	
2000 IV	1,7	2,1	0,4	3,1	3,5	1,9	2,8	3,0	2,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	.	.	.	3,2	3,5	2,1	3,1	3,1	.	
2001 I	2,1	2,3	0,2	3,2	3,6	1,8	3,0	3,1	3,2	
2001 II	2,5	2,4	0,0	3,0	3,3	1,9	3,2	2,3	2,8	
2001 III	2,3	2,4	0,1	3,5	3,7	2,6	3,4	3,5	3,1	
2001 IV	.	.	.	3,1	3,4	2,3	2,7	3,4	.	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.
- 3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset								Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ⁴⁾	Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ⁵⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Repot		
				Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	4 685,3	320,6	4 072,2	1 158,1	1 466,3	1 322,5	125,3	153,9	138,7	215,8
1998	I	4 642,4	311,8	4 050,9	1 133,2	1 457,0	1 342,7	118,0	139,4	140,2	247,2
	II	4 699,1	315,5	4 100,3	1 204,9	1 452,7	1 341,9	100,8	147,4	135,8	239,7
	III	4 677,5	311,8	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,1	237,6
	IV	4 826,0	323,4	4 211,1	1 282,9	1 463,3	1 386,3	78,6	149,8	141,6	215,3
1999	I	4 675,4	317,8	4 075,8	1 239,1	1 464,6	1 306,2	66,0	133,4	148,4	243,9
	II	4 701,5	324,0	4 114,1	1 321,8	1 418,3	1 315,6	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 712,8	327,5	4 112,6	1 324,5	1 416,4	1 313,0	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 858,9	350,0	4 214,8	1 370,8	1 457,6	1 323,4	63,0	142,0	152,1	229,7
2000	I	4 836,8	334,7	4 222,0	1 379,5	1 462,5	1 303,2	76,8	130,2	150,0	260,6
	II	4 893,8	341,2	4 256,5	1 409,6	1 485,6	1 282,5	78,9	146,0	150,1	247,2
	III	4 913,8	339,0	4 265,9	1 396,7	1 523,7	1 263,5	81,9	159,2	149,7	254,1
	IV	5 029,4	347,6	4 361,4	1 464,3	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	156,0	230,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 145,2	335,5	4 502,2	1 446,0	1 625,7	1 314,5	115,9	150,3	157,2	259,8
	II	5 242,1	332,2	4 586,4	1 526,0	1 621,1	1 321,0	118,3	165,5	158,0	268,9
	III	5 232,4	308,9	4 615,7	1 547,9	1 609,5	1 333,6	124,7	147,8	160,0	264,4
	IV	.	239,5	4 819,2	1 687,9	1 617,4	1 396,2	117,7	139,3	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuutustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1997	IV	1 580,0	202,9	1 377,1	2 741,2	1 578,7	1 162,4	184,9	2 385,0	2 129,4	255,5
1998	I	1 599,5	194,5	1 405,0	3 271,4	1 948,1	1 323,3	186,5	2 464,7	2 199,6	265,1
	II	1 556,7	169,2	1 387,4	3 495,7	2 066,8	1 428,9	186,7	2 523,2	2 255,9	267,3
	III	1 547,1	158,1	1 389,0	3 193,5	1 750,3	1 443,2	187,9	2 568,8	2 298,7	270,1
	IV	1 544,9	157,5	1 387,4	3 527,4	2 006,3	1 521,1	172,7	2 632,5	2 362,4	270,0
1999	I	1 585,6	136,5	1 449,1	3 750,1	2 118,7	1 631,4	194,8	2 708,7	2 429,1	279,6
	II	1 506,5	127,2	1 379,2	4 010,6	2 275,8	1 734,8	211,6	2 776,4	2 494,8	281,6
	III	1 514,8	116,0	1 398,8	4 068,8	2 322,1	1 746,7	210,8	2 842,4	2 558,1	284,3
	IV	1 560,3	146,4	1 414,0	4 597,3	2 761,0	1 836,3	203,9	2 957,1	2 669,5	287,7
2000	I	1 548,1	146,8	1 401,3	4 854,5	2 919,6	1 934,9	218,3	3 084,0	2 782,8	301,2
	II	1 585,0	146,9	1 438,1	4 763,8	2 854,5	1 909,3	208,9	3 128,4	2 824,5	303,9
	III	1 635,8	162,6	1 473,2	4 906,7	2 983,7	1 923,1	207,3	3 179,8	2 872,7	307,2
	IV	1 700,2	177,9	1 522,3	4 942,3	3 066,3	1 876,1	203,4	3 207,2	2 897,5	309,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 786,7	224,3	1 562,4	4 685,1	2 836,3	1 848,8	229,3	3 255,5	2 932,5	323,0
	II	1 792,0	201,7	1 590,3	4 727,5	2 862,0	1 865,5	237,8	3 308,1	2 982,8	325,3
	III	1 825,5	207,5	1 618,0	4 108,8	2 359,3	1 749,5	254,9	3 281,0	2 952,5	328,5
	IV

Lähde: EKP.

1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkakuukitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.

3) BIS:n kansainväliset pankkitalostat. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.

4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.

5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittain										Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾			
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾					
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset		Pitkä- aikaiset		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
1997	IV	5 835,2	5 315,1	923,5	54,2	869,3	2 404,3	837,1	1 567,2	2 507,4	223,7	2 283,8	141,6		
1998	I	5 894,1	5 357,3	907,2	35,5	871,7	2 449,6	853,7	1 595,9	2 537,2	223,4	2 313,8	146,9		
	II	6 005,8	5 453,0	902,0	31,8	870,2	2 504,1	877,8	1 626,2	2 599,7	232,5	2 367,1	151,3		
	III	6 080,9	5 524,1	903,1	33,3	869,9	2 528,3	864,9	1 663,3	2 649,6	233,7	2 415,8	147,4		
	IV	6 227,4	5 663,4	911,3	36,0	875,2	2 600,6	902,9	1 697,7	2 715,5	240,8	2 474,8	151,3		
1999	I	6 263,1	5 682,7	903,4	36,1	867,3	2 594,0	919,4	1 674,6	2 765,7	251,7	2 514,0	156,8		
	II	6 426,1	5 817,3	900,9	38,7	862,1	2 686,3	962,3	1 724,0	2 839,0	255,3	2 583,7	183,3		
	III	6 492,3	5 886,3	886,3	37,7	848,5	2 700,8	941,5	1 759,3	2 905,2	255,2	2 650,0	191,4		
	IV	6 668,5	6 039,1	900,7	42,1	858,7	2 795,5	979,7	1 815,8	2 972,2	264,0	2 708,2	201,4		
2000	I	6 813,5	6 155,8	891,3	41,1	850,3	2 894,5	1 037,6	1 856,8	3 027,7	265,6	2 762,1	221,1		
	II	6 962,9	6 261,6	885,6	42,0	843,6	2 997,9	1 090,7	1 907,2	3 079,4	274,4	2 805,0	219,7		
	III	7 098,9	6 378,1	865,7	39,9	825,9	3 100,5	1 145,7	1 954,9	3 132,6	275,8	2 856,8	252,3		
	IV	7 270,3	6 500,3	883,0	42,0	841,0	3 198,7	1 160,5	2 038,2	3 188,6	280,9	2 907,7	245,2		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	I	7 450,1	6 671,8	896,2	41,7	854,5	3 319,0	1 239,3	2 079,7	3 234,9	279,2	2 955,7	257,3		
	II	7 547,9	6 762,1	878,5	42,1	836,5	3 388,2	1 263,9	2 124,3	3 281,2	285,1	2 996,0	279,0		
	III	7 616,4	6 806,1	871,1	45,0	826,1	3 427,9	1 244,9	2 183,0	3 317,4	280,4	3 037,0	249,1		
	IV	.	6 899,3		
<i>Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain</i>															
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka				
		13	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset				14	15	16	17
1997	IV	3 640,6	3 337,7	504,3	2 833,4	302,9	45,8	257,1	2 003,2	135,2	236,2				
1998	I	3 758,2	3 438,6	491,3	2 947,3	319,7	55,7	263,9	2 479,9	136,3	239,1				
	II	3 821,9	3 499,8	489,7	3 010,0	322,1	53,9	268,2	2 715,9	134,2	242,1				
	III	3 914,6	3 581,7	491,4	3 090,3	332,9	55,5	277,4	2 321,9	133,8	245,1				
	IV	3 921,4	3 587,9	462,8	3 125,1	333,5	55,0	278,5	2 659,1	140,3	248,2				
1999	I	3 965,9	3 630,4	463,5	3 167,0	335,4	66,2	269,3	2 770,5	146,9	251,2				
	II	3 948,0	3 606,7	452,9	3 153,9	341,3	67,1	274,1	3 013,1	136,6	254,3				
	III	3 932,6	3 578,8	446,1	3 132,7	353,8	75,4	278,4	3 089,2	137,6	257,4				
	IV	3 896,5	3 532,8	421,5	3 111,4	363,6	78,6	285,0	3 959,1	149,8	260,8				
2000	I	3 966,7	3 598,1	426,4	3 171,7	368,6	80,7	287,9	4 422,6	147,6	263,3				
	II	4 000,0	3 619,2	426,9	3 192,4	380,8	90,5	290,3	4 173,7	147,6	265,9				
	III	4 037,3	3 635,4	422,9	3 212,5	401,9	97,3	304,6	4 052,1	147,2	268,0				
	IV	4 081,3	3 662,4	401,8	3 260,6	418,9	102,4	316,5	3 833,9	153,7	270,1				
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	I	4 249,2	3 795,2	429,5	3 365,6	454,0	113,0	341,0	3 454,8	154,7	272,6				
	II	4 307,4	3 828,8	440,9	3 387,9	478,6	124,2	354,4	3 476,8	155,2	275,0				
	III	4 388,8	3 896,8	450,1	3 446,7	492,0	137,6	354,4	2 768,1	155,4	277,5				
	IV				

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvetka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitalostat. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	130,5	9,4	111,5	73,9	5,1	37,6	-5,1	3,2	6,4	-13,6
1998	I	-45,7	-8,8	-24,1	-25,7	-11,1	20,1	-7,3	-14,5	1,6	29,5
	II	52,1	3,6	44,8	68,0	-5,9	-0,5	-16,7	8,0	-4,4	-4,9
	III	-14,7	-3,7	-19,2	-18,0	2,3	-0,3	-3,3	9,0	-0,7	2,8
	IV	148,1	11,6	136,6	98,0	12,7	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-24,4
1999	I	-39,3	-5,2	-36,7	-19,2	-15,0	10,2	-12,7	-4,2	6,8	22,0
	II	22,2	6,3	34,3	81,3	-48,7	9,3	-7,6	-8,4	-9,9	-4,4
	III	13,2	3,4	0,5	3,6	-0,9	-2,6	0,3	8,3	1,0	-2,7
	IV	139,4	22,2	95,8	44,4	36,9	10,3	4,2	8,7	12,7	-14,5
2000	I	-28,2	-15,3	1,1	6,4	1,4	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	26,0
	II	51,2	6,7	28,6	31,5	16,9	-21,8	2,1	15,8	0,1	-12,8
	III	7,6	-2,2	-3,0	-17,0	29,5	-18,5	2,9	13,3	-0,4	-2,1
	IV	127,9	8,6	107,7	71,2	26,9	5,8	3,8	5,3	6,3	-16,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-19,2	-19,8	15,0	-34,3	41,9	-6,1	13,4	-15,6	1,2	13,3
	II	94,1	-3,3	81,5	77,3	-4,4	6,3	2,3	15,1	0,8	4,5
	III	8,2	-23,4	47,1	25,2	2,6	13,0	6,5	-17,7	2,1	2,6
	IV	.	-69,4	206,3	140,2	10,6	62,5	-6,9	-8,6	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Notee- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1997	IV	4,3	-7,7	12,0	68,7	51,7	17,0	-12,4	53,6	51,9	1,8
1998	I	-23,8	-8,4	-15,4	92,7	-6,2	98,9	7,3	67,0	54,6	12,4
	II	-66,4	-25,1	-41,3	117,4	24,2	93,2	0,0	47,0	44,9	2,0
	III	-12,6	-11,0	-1,5	97,9	12,0	85,8	1,0	43,2	40,6	2,6
	IV	-13,1	-1,7	-11,4	88,0	69,0	18,9	-16,1	50,2	48,2	2,0
1999	I	15,9	-13,5	29,4	101,7	-0,6	102,3	3,2	68,5	56,1	12,5
	II	-45,2	-11,7	-33,6	145,0	60,3	84,7	16,9	52,3	49,7	2,6
	III	-6,0	-10,5	4,5	94,7	53,6	41,1	-0,4	54,6	51,5	3,1
	IV	52,6	26,6	26,1	-0,8	30,8	-31,5	-6,8	72,1	69,8	2,3
2000	I	-26,4	4,8	-31,3	-8,6	-54,8	46,2	11,9	84,4	71,5	12,9
	II	47,4	-0,9	48,3	81,0	61,7	19,2	-9,6	54,6	51,9	2,7
	III	60,9	16,4	44,5	166,5	159,7	6,8	-1,8	53,8	50,5	3,3
	IV	4,7	6,5	-1,9	226,9	187,8	39,1	-3,9	62,7	60,2	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	96,5	51,5	45,0	73,0	13,8	59,2	25,2	57,7	44,3	13,4
	II	5,0	-22,3	27,3	33,3	28,4	4,9	7,7	45,8	43,4	2,3
	III	43,8	5,0	38,8	36,4	10,3	26,1	16,0	41,7	38,6	3,2
	IV

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvélka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	IV	155,8	146,2	21,1	4,4	16,7	68,4	27,6	40,8	66,3	6,7	59,6	-16,8
1998	I	67,3	43,9	-15,7	-18,5	2,8	55,0	27,1	27,9	28,0	-0,3	28,3	3,9
	II	116,8	110,6	-5,5	-3,7	-1,9	54,4	22,1	32,3	68,0	9,0	58,9	6,4
	III	77,7	81,0	2,6	1,4	1,2	25,0	-15,9	40,9	50,1	1,2	48,9	-0,7
	IV	161,5	150,8	8,8	2,8	6,1	76,3	37,5	38,9	76,4	7,1	69,3	3,5
1999	I	85,8	77,0	-6,7	0,1	-6,7	19,7	21,9	-2,2	72,8	9,1	63,7	0,8
	II	159,8	133,2	-4,3	2,6	-7,0	89,2	40,9	48,3	74,9	3,6	71,3	23,9
	III	70,0	71,7	-14,7	-1,0	-13,7	17,5	-17,0	34,5	67,2	-0,1	67,3	8,5
	IV	168,4	147,3	14,7	4,3	10,4	87,5	35,8	51,8	66,2	8,9	57,3	-7,1
2000	I	140,2	109,6	-8,0	-0,9	-7,1	90,9	55,2	35,7	57,4	1,6	55,7	15,0
	II	158,2	116,6	-6,3	0,8	-7,1	110,4	58,1	52,3	54,1	8,7	45,4	-0,8
	III	122,4	93,3	-16,2	-2,1	-14,1	90,8	47,6	43,2	47,8	-0,2	48,1	23,0
	IV	187,2	139,8	17,8	2,1	15,6	110,8	19,1	91,7	58,6	5,3	53,3	2,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	96,6	78,0	-4,8	-0,5	-4,3	69,5	46,5	23,0	31,8	-5,1	37,0	9,1
	II	98,3	88,1	-18,1	0,4	-18,4	63,0	20,4	42,6	53,3	5,9	47,4	16,5
	III	82,4	58,0	-6,8	2,9	-9,8	51,4	-13,9	65,3	37,8	-4,4	42,2	-21,7
	IV	.	95,6
		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22				
1997	IV	-6,6	-2,4	-31,9	29,5	-4,2	-7,5	3,3	44,1	6,9	2,3		
1998	I	63,8	53,4	-11,4	64,8	10,4	9,6	0,9	11,0	1,1	2,4		
	II	53,6	50,6	-1,3	52,0	2,9	-1,8	4,7	37,3	-2,1	2,4		
	III	61,2	54,0	2,0	51,9	7,3	1,4	5,8	10,7	-0,4	2,4		
	IV	-9,9	-15,3	-30,9	15,6	5,4	0,8	4,6	40,6	6,4	2,2		
1999	I	79,2	65,7	6,0	59,7	13,5	10,9	2,6	10,8	6,6	2,5		
	II	38,1	30,2	-7,8	38,0	7,9	0,8	7,2	34,0	-10,3	2,5		
	III	57,0	39,7	-9,8	49,6	17,3	8,2	9,1	34,4	1,0	2,5		
	IV	-11,6	-18,8	-27,6	8,8	7,2	3,1	4,0	42,0	12,1	2,6		
2000	I	63,1	59,7	10,7	49,0	3,4	1,8	1,6	19,6	-2,2	2,1		
	II	38,2	24,3	-0,9	25,3	13,9	10,1	3,8	29,8	0,0	2,1		
	III	50,1	26,2	-2,7	28,9	23,9	7,2	16,7	72,3	-0,4	2,1		
	IV	-0,7	-17,7	-27,2	9,5	17,0	5,4	11,6	51,8	6,4	2,1		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	74,2	38,3	31,3	7,0	35,8	9,4	26,5	52,2	1,1	2,5		
	II	87,9	62,1	10,7	51,4	25,8	11,1	14,7	44,3	0,4	2,4		
	III	52,8	35,6	8,8	26,9	17,2	13,4	3,8	6,8	0,2	2,5		
	IV		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutus- ja eläkevakuutusvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

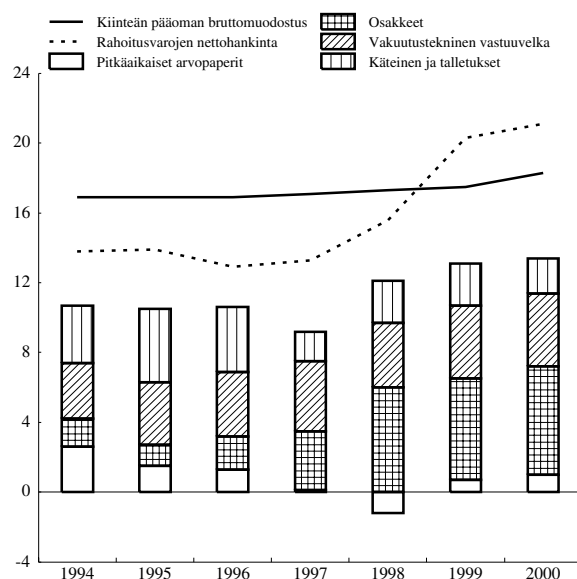
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoituksen käyttö ^{1), 2)}								
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus		Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutustekninen vastuvelka
				4	5							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1993	20,2	20,3	0,5	16,8	10,6	13,0	5,5	0,4	0,9	0,5	3,0	
1994	20,6	20,1	0,2	16,9	10,3	13,8	3,3	2,4	2,6	1,6	3,2	
1995	21,1	20,1	0,3	16,9	10,3	13,9	4,2	1,8	1,5	1,2	3,6	
1996	20,9	20,0	0,7	16,9	10,3	12,9	3,7	0,2	1,3	1,9	3,7	
1997	21,8	20,2	1,3	17,1	10,5	13,3	1,7	-0,5	0,1	3,4	4,0	
1998	21,8	20,4	0,7	17,3	10,8	15,6	2,4	-2,0	-1,2	6,0	3,7	
1999	21,8	20,6	0,0	17,5	10,9	20,3	2,4	0,9	0,7	5,8	4,2	
2000	22,0	21,1	-0,3	18,3	11,7	21,1	2,0	1,7	1,0	6,2	4,2	

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}							Rahoituksen käyttö, netto ³⁾	Rahoituksen käyttö, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾	
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet		Osakkeet	Lainat				
				15	16						
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1993	20,8	12,8	7,7	1,2	1,4	1,4	3,7	4,5	5,3	43,6	27,0
1994	20,7	11,8	9,6	1,0	1,1	1,6	3,7	3,8	4,2	45,0	31,7
1995	21,4	11,8	7,4	-1,8	-1,7	1,5	4,8	3,6	6,5	45,1	25,7
1996	21,1	11,6	8,8	0,2	0,0	1,7	5,7	4,8	4,1	43,3	29,4
1997	20,6	11,3	9,5	0,1	0,1	1,4	5,9	4,7	3,8	43,8	31,6
1998	20,3	10,5	12,4	0,4	0,3	2,5	7,6	5,8	3,2	47,4	37,9
1999	19,3	9,9	17,6	0,9	0,4	3,3	9,9	7,6	2,7	53,7	47,7
2000	18,9	9,5	21,2	1,3	0,8	4,0	10,8	7,0	-0,1	53,6	52,9

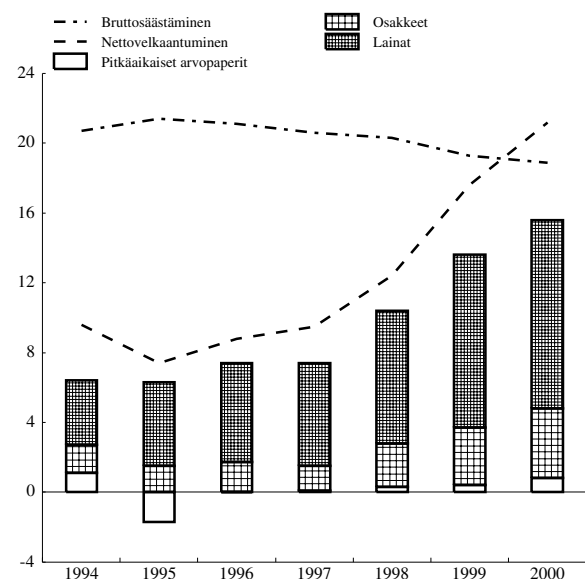
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työntantaja	Vakuutettu	Myynnit	Pääoma-verot			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	46,5	46,1	11,8	9,5	2,2	13,0	1,0	16,7	8,5	5,1	2,3	0,4	0,2	41,6
1992	47,5	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,7	17,1	8,6	5,2	2,4	0,7	0,6	42,5
1993	48,1	47,6	12,1	10,0	2,1	13,2	0,7	17,4	8,6	5,3	2,5	0,5	0,3	43,0
1994	47,6	47,1	11,6	9,5	2,0	13,5	0,7	17,5	8,5	5,4	2,5	0,5	0,2	42,7
1995	47,4	46,8	11,6	9,5	2,0	13,3	0,7	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,1	47,7	12,0	9,6	2,3	13,4	0,6	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,4	47,7	12,2	9,6	2,6	13,5	0,6	17,6	8,8	5,5	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,9	47,4	12,4	9,9	2,5	14,1	0,6	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,5	47,9	12,8	10,1	2,6	14,4	0,5	16,4	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	43,9
2000	48,0	47,5	13,0	10,2	2,7	14,3	0,5	16,2	8,4	4,9	2,4	0,5	0,3	43,7

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pääoma-menot	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾			
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot	EU:n toimielinten maksamat			Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimi-elinten maksamat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	51,3	46,5	11,2	5,0	5,3	25,0	21,0	2,4	0,5	4,8	3,2	1,6	0,0	46,0
1992	52,4	47,7	11,4	5,0	5,7	25,6	21,9	2,3	0,4	4,7	3,2	1,5	0,0	46,7
1993	53,8	49,2	11,6	5,2	5,9	26,6	22,8	2,4	0,5	4,6	3,1	1,5	0,0	47,9
1994	52,7	48,4	11,3	5,0	5,5	26,6	22,9	2,3	0,4	4,3	2,9	1,4	0,0	47,2
1995	52,4	47,9	11,2	4,8	5,7	26,3	22,8	2,2	0,4	4,5	2,7	1,8	0,1	46,7
1996	52,4	48,4	11,2	4,8	5,7	26,7	23,2	2,2	0,4	4,0	2,6	1,4	0,0	46,7
1997	51,0	47,3	11,0	4,8	5,1	26,4	23,1	2,1	0,4	3,7	2,4	1,3	0,1	45,9
1998	50,1	46,2	10,7	4,7	4,7	26,1	22,6	2,0	0,4	3,9	2,4	1,5	0,1	45,4
1999	49,8	45,7	10,7	4,7	4,2	26,0	22,6	2,0	0,4	4,1	2,5	1,6	0,1	45,5
2000	48,8	44,8	10,5	4,7	4,0	25,6	22,2	1,9	0,4	4,0	2,5	1,5	0,0	44,8

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulon-siirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	-4,8	-4,6	-0,3	-0,1	0,3	0,5	20,4	11,2	5,0	4,8	1,8	-2,3	8,6	11,7
1992	-4,9	-4,3	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,8	11,4	5,0	4,9	1,8	-2,4	8,7	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,1	21,2	11,6	5,2	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,0	1,8	-2,5	8,6	12,2
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,1
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,4	11,0	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,1	-0,2	0,1	0,1	2,5	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,9
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,9
2000	-0,8	-1,3	-0,1	0,1	0,4	3,2	19,9	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998	-0,8	-2,2	-2,4	-2,6	-2,7	2,3	-2,8	3,2	-0,8	-2,4	-2,3	1,3
1999	-0,6	-1,6	-1,7	-1,1	-1,6	2,3	-1,8	3,8	0,4	-2,2	-2,2	1,9
2000	0,1	1,2	-0,8	-0,3	-1,3	4,5	-0,5	5,8	2,2	-1,5	-1,5	7,0
2001	0,2	-2,7	0,1	0,0	-1,4	1,7	-1,4	5,0	0,2	0,1	-2,2	4,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot (mukaan lukien UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot: Euroopan komissio).

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämää nämä tulot mukaan laskettuna on 0,3 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,1	9,6	29,1	48,1	24,7	7,4	16,1	9,2
1992	60,9	2,6	16,3	10,1	32,0	50,3	26,4	7,6	16,3	10,7
1993	67,3	2,7	17,0	9,9	37,6	52,5	27,6	8,7	16,2	14,8
1994	69,9	2,9	16,1	10,3	40,6	55,8	29,8	9,9	16,0	14,2
1995	74,2	2,9	17,7	9,8	43,8	58,3	30,5	10,9	16,9	15,9
1996	75,4	2,9	17,2	9,9	45,4	58,9	30,3	13,2	15,5	16,5
1997	74,8	2,8	16,3	8,9	46,8	56,9	29,0	14,4	13,4	17,9
1998	73,1	2,8	15,2	7,9	47,3	53,3	27,0	16,2	10,2	19,8
1999	72,0	2,9	14,1	6,9	48,1	49,7	25,3	14,9	9,6	22,3
2000	69,5	2,7	13,0	6,3	47,5	45,9	22,9	13,4	9,7	23,5

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ⁴⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,6	4,5	6,0	0,3	11,8	45,6	4,8	17,7	18,8	20,9	56,3	1,9	1,1
1992	60,9	49,7	4,7	6,1	0,4	12,2	48,7	6,3	17,8	20,9	22,2	59,6	2,2	1,3
1993	67,3	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,3	6,7	18,5	24,3	24,5	65,5	2,9	1,7
1994	69,9	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,7	7,4	16,6	26,6	26,8	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,2	30,3	72,3	2,9	1,9
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,3	30,9	73,5	2,7	1,9
1997	74,8	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,2	31,0	72,8	2,8	2,0
1998	73,1	61,0	6,3	5,4	0,3	7,7	65,4	5,5	16,3	25,9	30,9	71,4	3,2	1,7
1999	72,0	60,1	6,2	5,3	0,3	7,0	65,0	5,0	14,4	26,8	30,8	70,1	-	1,9
2000	69,5	58,0	6,1	5,1	0,3	5,6	63,9	4,4	14,4	27,3	27,7	67,6	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1998	119,3	60,9	105,0	64,6	59,5	55,1	116,4	6,3	66,8	63,9	54,8	48,8
1999	115,0	61,3	103,8	63,1	58,5	49,6	114,5	6,0	63,1	64,9	54,2	46,8
2000	109,3	60,3	102,8	60,4	57,4	39,0	110,6	5,6	56,0	63,6	53,4	44,0
2001	107,5	59,8	99,7	57,2	57,2	36,6	109,4	5,5	53,2	61,7	55,6	43,6

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1991	5,2	5,1	0,0	0,2	-0,1	0,2	1,2	0,0	3,9	.	.	.	
1992	6,8	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,1	1,0	4,5	4,8	3,1	0,7	
1993	8,1	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,2	0,1	6,5	3,7	2,0	1,3	
1994	6,1	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	-0,1	0,9	4,9	5,9	3,6	1,7	
1995	7,7	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,4	0,0	5,2	5,3	2,2	1,5	
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,6	0,8	2,6	
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	3,1	0,3	-0,1	1,8	
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,0	-0,8	2,4	
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,5	-0,7	2,5	-1,6	-0,7	-0,7	
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,8	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	5,2	-4,8	0,4	1,0	0,2	0,1	0,4	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,7
1992	6,8	-4,9	1,9	0,7	0,1	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,1
1993	8,1	-5,7	2,3	1,5	1,3	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,3
1994	6,1	-5,1	0,9	0,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,1
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,4
1996	3,8	-4,3	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,2	0,1	-0,2
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,3
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,7	0,1	0,0	-0,2	-0,6	-0,9	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,4
1999	1,6	-1,3	0,3	0,0	0,4	0,2	0,1	-0,7	-0,8	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0
2000	0,8	0,3	1,1	1,0	0,9	0,2	0,1	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(velka [t] - velka [t-1]) / BKT (t)$.
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulleen ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakurssseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamisiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

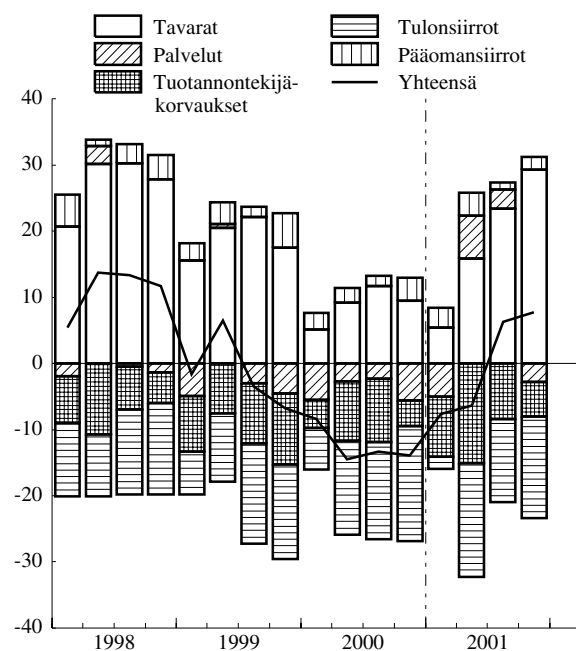
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	62,1	116,4	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,9	109,0	-1,1	-28,8	-47,2	12,4	-68,4	-81,3	-110,0	-8,2	123,0	8,2	24,1
1999	-18,3	75,6	-11,9	-35,7	-46,3	12,9	10,9	-118,1	-45,7	4,5	160,1	10,1	-5,5
2000	-59,9	35,6	-16,1	-26,7	-52,6	9,7	93,4	17,6	-111,5	-1,7	171,5	17,6	-43,2
2000 IV	-17,4	9,5	-5,6	-3,9	-17,4	3,5	25,7	-13,5	12,7	-8,5	24,4	10,7	-11,8
2000 marras	-5,0	1,9	-0,8	-0,8	-5,2	1,4	3,7	1,4	2,2	-2,5	-5,1	7,7	-0,2
2000 joul	-7,0	3,3	-3,2	-1,1	-5,9	1,8	21,2	3,4	9,9	-4,0	9,6	2,3	-16,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	-9,3	74,1	1,5	-37,7	-47,1	9,4	-74,8	-93,9	40,9	-22,1	-17,6	17,8	74,7
2001 I	-10,5	5,5	-5,0	-9,1	-1,9	2,9	30,6	-40,6	-38,5	-2,0	102,2	9,5	-23,0
2001 II	-9,9	15,9	6,5	-15,1	-17,2	3,5	-12,0	-51,7	25,7	0,7	10,8	2,5	18,4
2001 III	5,3	23,4	2,9	-8,4	-12,7	1,0	-67,1	-15,3	53,6	-12,3	-95,6	2,5	60,8
2001 IV	5,9	29,3	-2,8	-5,2	-15,4	1,9	-26,3	13,8	0,0	-8,4	-35,0	3,3	18,6
2001 tammi	-11,1	-3,9	-2,4	-7,5	2,7	1,3	2,3	-9,9	-42,8	-4,6	57,2	2,4	7,5
2001 helmi	1,2	3,3	-1,1	-0,6	-0,5	1,5	7,7	2,4	-2,3	-0,7	3,8	4,5	-10,4
2001 maal	-0,6	6,0	-1,5	-1,0	-4,0	0,1	20,6	-33,2	6,6	3,3	41,2	2,7	-20,1
2001 huhti	-6,7	3,1	1,6	-7,0	-4,5	2,2	11,7	0,8	-19,2	1,7	21,4	7,0	-7,1
2001 touko	-2,2	4,4	2,8	-3,9	-5,4	0,5	-9,6	-41,5	15,1	3,6	16,8	-3,6	11,3
2001 kesä	-1,0	8,4	2,1	-4,2	-7,3	0,8	-14,0	-11,0	29,8	-4,6	-27,4	-0,8	14,2
2001 heinä	-0,8	10,7	1,7	-7,5	-5,7	0,4	-20,1	1,1	4,1	-7,5	-17,9	0,0	20,5
2001 elo	6,0	7,3	1,1	0,4	-2,8	0,6	-13,9	-0,7	4,9	-3,7	-18,5	4,1	7,3
2001 syys	0,0	5,4	0,1	-1,3	-4,2	0,0	-33,0	-15,7	44,6	-1,1	-59,1	-1,6	33,0
2001 loka	0,1	9,6	0,2	-4,3	-5,4	0,3	-14,6	5,3	0,3	-3,8	-13,8	-2,6	14,2
2001 marras	2,8	9,3	-1,9	0,4	-4,9	0,4	-15,4	7,8	11,5	-4,0	-30,7	0,0	12,1
2001 joul	2,9	10,4	-1,1	-1,3	-5,1	1,2	3,7	0,6	-11,7	-0,5	9,4	5,9	-7,7
2002 tammi	-1,5	2,1	-2,7	-6,7	5,8	2,5	-37,6	4,3	-41,3	0,6	4,0	-5,3	36,5

Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

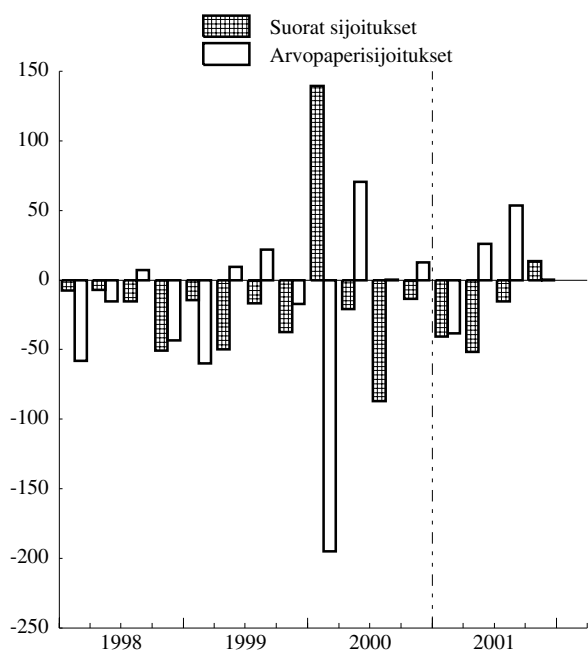
Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vieni (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 156,3	62,1	754,6	638,3	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,7	1 245,8	31,9	784,4	675,4	231,9	233,0	198,5	227,3	63,0	110,1	17,7	5,3	
1999	1 334,5	1 352,7	-18,3	818,1	742,5	244,5	256,4	207,0	242,7	64,8	111,1	19,1	6,3	
2000	1 597,6	1 657,5	-59,9	986,8	951,3	279,5	295,7	264,0	290,7	67,2	119,9	18,3	8,7	
2000	IV	437,4	454,8	-17,4	274,6	265,1	75,1	80,8	72,7	76,6	14,9	32,3	5,9	2,5
2000	marras	145,2	150,2	-5,0	93,9	92,0	24,3	25,1	21,9	22,7	5,1	10,3	2,2	0,8
	joulu	146,2	153,1	-7,0	86,6	83,3	25,5	28,7	27,9	29,0	6,2	12,2	2,9	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001		1 705,7	1 714,9	-9,3	1 036,5	962,4	310,8	309,4	284,5	322,2	73,8	120,9	17,0	7,6
2001	I	423,3	433,9	-10,5	254,5	249,0	68,7	73,7	70,6	79,6	29,6	31,5	4,4	1,5
	II	435,1	444,9	-9,9	262,7	246,8	83,0	76,5	74,4	89,5	15,0	32,2	5,3	1,8
	III	420,6	415,3	5,3	252,6	229,2	85,3	82,5	68,3	76,7	14,3	27,0	2,7	1,6
	IV	426,7	420,8	5,9	266,8	237,5	73,8	76,7	71,2	76,4	14,9	30,3	4,7	2,7
2001	tammi	140,4	151,5	-11,1	79,8	83,7	22,4	24,8	22,6	30,1	15,6	12,9	1,8	0,5
	helmi	135,1	133,9	1,2	82,3	78,9	22,4	23,5	22,5	23,1	7,9	8,4	1,9	0,4
	maalis	147,8	148,5	-0,6	92,4	86,4	23,9	25,4	25,4	26,4	6,1	10,2	0,7	0,5
	huhti	138,7	145,4	-6,7	83,6	80,5	26,3	24,6	23,0	30,0	5,8	10,3	2,6	0,4
	touko	148,3	150,5	-2,2	89,0	84,7	28,3	25,6	26,0	29,9	4,9	10,3	1,4	1,0
	kesä	148,1	149,1	-1,0	90,0	81,6	28,4	26,3	25,4	29,6	4,3	11,6	1,3	0,4
	heinä	151,8	152,5	-0,8	90,8	80,1	30,6	28,9	25,5	32,9	4,9	10,6	1,0	0,6
	elo	136,0	130,0	6,0	81,5	74,2	29,0	27,9	21,0	20,7	4,5	7,2	1,1	0,5
	syys	132,8	132,8	0,0	80,3	74,9	25,8	25,7	21,8	23,1	4,9	9,2	0,6	0,5
	loka	146,6	146,5	0,1	95,1	85,5	25,9	25,7	21,1	25,4	4,4	9,8	1,0	0,6
	marras	138,1	135,3	2,8	90,2	80,9	22,3	24,2	20,7	20,4	4,9	9,8	1,0	0,6
	joulu	142,0	139,1	2,9	81,5	71,1	25,6	26,7	29,4	30,6	5,6	10,7	2,6	1,5
2002	tammi	137,7	139,2	-1,5	76,3	74,2	23,6	26,3	20,5	27,2	17,3	11,5	3,0	0,5

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase												
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot			
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
1999	IV	353,1	365,0	-11,9	217,5	203,7	64,0	68,3	53,9	64,1	17,8	28,9	
2000	I	371,1	378,7	-7,6	229,3	217,2	65,6	68,7	59,8	65,4	16,4	27,4	
	II	387,3	407,2	-19,8	241,5	231,8	67,3	72,6	60,9	70,0	17,7	32,7	
	III	410,5	426,4	-16,0	252,9	245,0	71,6	74,2	70,2	79,0	15,8	28,2	
	IV	431,7	449,5	-17,8	264,8	259,8	75,5	80,9	73,8	76,8	17,5	32,1	
2000	marras	144,6	149,7	-5,0	88,4	86,8	25,4	26,3	24,7	25,8	6,1	10,8	
	joulu	145,3	153,1	-7,8	89,4	88,2	25,4	28,3	24,5	25,6	6,1	11,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	428,6	436,1	-7,5	260,8	247,6	76,4	77,0	72,1	82,0	19,2	29,4	
	II	431,2	441,6	-10,3	263,5	247,5	80,7	78,1	69,1	82,1	17,9	34,0	
	III	428,7	427,5	1,2	257,5	239,2	79,9	79,4	72,9	80,0	18,4	28,9	
	IV	415,6	408,3	7,3	254,2	227,5	73,2	74,7	70,4	77,0	17,7	29,1	
2001	tammi	144,1	147,1	-3,0	87,5	83,1	25,4	25,4	24,6	29,6	6,5	9,0	
	helmi	143,4	143,5	0,0	87,2	82,7	26,0	25,8	24,0	25,4	6,3	9,5	
	maalis	141,1	145,6	-4,5	86,1	81,9	25,0	25,8	23,6	26,9	6,3	10,9	
	huhti	143,7	148,1	-4,3	86,9	82,8	27,3	25,9	22,8	28,3	6,7	11,0	
	touko	145,5	146,3	-0,8	88,4	82,0	27,1	25,8	24,4	27,4	5,6	11,1	
	kesä	142,0	147,2	-5,2	88,2	82,7	26,4	26,3	21,9	26,4	5,6	11,8	
	heinä	145,1	149,8	-4,7	85,9	81,7	27,1	26,8	26,0	30,4	6,1	10,9	
	elo	146,3	141,9	4,4	88,5	81,0	26,9	26,8	24,8	26,2	6,0	7,9	
	syys	137,2	135,8	1,5	83,0	76,6	25,8	25,8	22,0	23,4	6,4	10,1	
	loka	139,0	139,1	-0,1	85,3	78,1	24,6	24,4	22,6	26,5	6,5	10,1	
	marras	136,7	133,4	3,2	85,0	75,6	23,3	25,0	22,5	23,0	5,9	9,8	
	joulu	139,9	135,7	4,2	83,9	73,8	25,3	25,3	25,4	27,5	5,3	9,1	
2002	tammi	140,0	135,5	4,5	83,7	73,9	26,8	26,9	22,2	26,6	7,3	8,1	

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	207,0	242,7	12,6	5,0	194,4	237,7	42,7	50,3	64,1	101,5	87,7	85,9
2000	264,0	290,7	13,2	5,4	250,8	285,2	57,4	59,3	74,6	106,9	118,7	119,0
2000 III	65,7	75,3	3,3	1,5	62,4	73,8	14,3	15,2	18,9	28,7	29,3	29,8
2000 IV	72,7	76,6	3,4	1,3	69,3	75,3	16,7	17,0	18,9	24,2	33,7	34,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	70,6	79,6	3,3	1,1	67,2	78,5	15,6	15,4	17,8	26,3	33,8	36,8
2001 II	74,4	89,5	3,4	1,5	71,0	88,0	18,8	15,4	21,5	39,4	30,7	33,3
2001 III	68,3	76,7	3,3	1,5	65,0	75,1	14,7	15,9	22,0	28,2	28,3	31,1

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot			
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot	
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	13	14	15	16	17	18	19	20
1999	36,2	46,1	6,4	4,2	9,5	34,0	54,6	67,5
2000	47,4	52,2	10,0	7,1	14,2	30,6	60,5	76,3
2000 III	11,9	13,2	2,4	2,0	3,4	7,6	15,5	21,1
2000 IV	13,3	14,8	3,3	2,3	3,0	5,5	16,0	18,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	13,1	13,0	2,5	2,4	2,4	7,0	15,4	19,4
2001 II	16,2	13,0	2,6	2,4	5,3	17,1	16,2	22,3
2001 III	12,4	14,1	2,2	1,7	3,6	8,3	18,5	19,9

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomaille			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-172,8	.	.	91,5	.	.
1999	-315,6	-234,7	-81,0	197,5	144,2	53,3
2000	-382,4	-283,6	-98,7	400,0	296,4	103,6
2000 IV	-93,3	-67,9	-25,4	79,7	32,7	47,1
2000 marras	-35,6	-25,7	-9,9	37,0	24,4	12,6
2000 joul	-21,8	-10,5	-11,3	25,2	-2,8	28,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-217,1	-128,4	-88,7	123,2	90,0	33,2
2001 I	-65,4	-26,5	-38,9	24,7	28,7	-4,0
2001 II	-80,6	-59,2	-21,4	28,9	16,4	12,4
2001 III	-37,8	-25,9	-12,0	22,6	18,5	4,0
2001 IV	-33,3	-16,8	-16,4	47,0	26,3	20,8
2001 tammi	-17,4	-11,6	-5,8	7,5	5,1	2,4
2001 helmi	-15,0	-1,9	-13,1	17,4	15,3	2,1
2001 maalis	-33,0	-13,0	-20,0	-0,2	8,4	-8,5
2001 huhti	-6,8	-9,4	2,6	7,6	2,8	4,9
2001 touko	-51,8	-41,3	-10,5	10,3	10,2	0,1
2001 kesä	-21,9	-8,5	-13,4	10,9	3,4	7,5
2001 heinä	-13,9	-15,4	1,5	15,1	10,4	4,7
2001 elo	-4,1	-5,5	1,4	3,4	1,9	1,5
2001 syys	-19,8	-5,0	-14,9	4,1	6,3	-2,2
2001 loka	-2,0	-4,6	2,6	7,3	3,0	4,3
2001 marras	-13,8	-6,5	-7,3	21,6	11,7	9,9
2001 joul	-17,5	-5,7	-11,8	18,1	11,6	6,5
2002 tammi	-4,8	-6,3	1,5	9,2	6,5	2,6

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,3	121,6	27,7
1999	-311,4	265,7	-156,3	92,4	-155,1	-154,4	-0,7	173,4	117,4	55,9
2000	-412,8	301,2	-288,5	44,9	-124,3	-102,7	-21,6	256,3	229,6	26,7
2000 IV	-78,4	91,1	-59,9	38,4	-18,5	-15,6	-2,9	52,7	59,4	-6,7
2000 marras	-25,9	28,1	-16,4	7,6	-9,5	-7,5	-2,0	20,6	23,8	-3,2
joulu	-33,0	42,9	-34,4	28,2	1,4	2,3	-0,9	14,7	10,6	4,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-247,4	288,3	-94,0	237,7	-153,5	-142,7	-10,7	50,6	76,7	-26,1
2001 I	-82,9	44,4	-29,1	18,7	-53,8	-37,2	-16,6	25,7	24,5	1,2
II	-75,5	101,3	-42,5	108,7	-33,0	-46,6	13,6	-7,5	-1,6	-5,9
III	-8,4	62,0	0,7	48,3	-9,1	-12,3	3,2	13,6	30,4	-16,7
IV	-80,7	80,7	-23,1	62,0	-57,5	-46,5	-11,0	18,7	23,4	-4,6
2001 tammi	-36,9	-5,9	-20,7	-0,4	-16,2	-6,9	-9,3	-5,5	-9,1	3,6
helmi	-29,2	26,9	-12,6	12,5	-16,6	-16,4	-0,2	14,4	16,2	-1,8
maalis	-16,7	23,3	4,3	6,5	-21,0	-13,9	-7,1	16,8	17,4	-0,6
huhti	-20,7	1,5	-16,4	11,0	-4,3	-11,8	7,5	-9,5	-3,1	-6,4
touko	-28,1	43,2	-14,5	58,8	-13,6	-17,0	3,5	-15,7	-12,8	-2,8
kesä	-26,8	56,6	-11,6	38,9	-15,2	-17,8	2,6	17,7	14,3	3,3
heinä	-13,6	17,7	-9,9	15,6	-3,7	-7,4	3,8	2,1	3,9	-1,8
elo	-22,7	27,5	-4,7	16,8	-18,0	-15,4	-2,6	10,7	21,4	-10,7
syys	27,9	16,8	15,4	15,9	12,5	10,5	2,0	0,8	5,2	-4,3
loka	-36,4	36,7	-5,8	25,6	-30,6	-20,6	-10,1	11,1	9,0	2,1
marras	-38,0	49,5	-12,4	22,3	-25,6	-14,4	-11,2	27,1	32,0	-4,9
joulu	-6,3	-5,5	-4,9	14,0	-1,3	-11,6	10,2	-19,5	-17,6	-1,9
2002 tammi	-29,0	-12,3	-14,0	8,9	-15,0	-5,7	-9,2	-21,2	-7,8	-13,4

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	0,1	-2,1	-1,5	-152,8	0,1	-1,7	-15,4	-137,4	0,9	-0,1	-8,1	6,7
2000	0,0	-2,5	-4,4	-281,6	-1,7	-1,2	-72,7	-27,2	2,2	-0,7	-11,5	-11,5
2000 III	-0,1	-0,4	-2,4	-54,1	-2,3	-0,4	-14,8	-17,4	0,5	-1,4	-7,5	1,8
IV	0,0	-0,6	-5,0	-54,3	0,9	0,0	2,7	-19,2	0,6	0,9	0,8	-5,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-0,1	-0,4	-11,0	-17,6	1,0	-0,6	-16,3	-21,4	-1,3	-1,2	-18,0	4,0
II	0,0	-0,7	6,3	-48,0	0,7	0,0	-22,3	-25,0	-0,7	-0,1	2,1	12,3
III	-0,1	-0,4	-1,1	2,3	1,0	-0,2	2,1	-15,2	0,1	-0,6	-12,2	15,9

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-81,9	204,9	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,6	15,2
1999	-32,5	192,6	-2,0	6,6	3,3	-13,0	18,1	161,1	-47,2	53,8	65,3	107,3	-51,8	37,8
2000	-178,9	350,5	-1,1	0,9	-2,5	1,0	-131,3	289,6	-49,3	53,0	-82,0	236,6	-44,0	58,9
2000 IV	-49,5	74,0	-0,9	2,9	5,7	3,4	-63,9	59,5	-22,7	11,8	-41,1	47,6	9,6	8,3
2000 marras	-51,0	45,9	-0,3	0,9	-2,9	0,6	-50,6	48,0	-6,4	8,1	-44,2	39,9	2,8	-3,7
2000 joulou	10,0	-0,4	-0,2	1,2	0,4	1,2	5,1	-13,5	-13,2	-2,5	18,3	-11,0	4,6	10,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	-251,3	233,7	0,6	4,4	4,3	-1,5	-230,7	234,5	-42,9	20,7	-187,8	213,7	-25,4	-3,7
2001 I	-136,1	238,3	0,8	-2,6	2,4	-8,2	-135,0	261,7	-7,4	1,8	-127,6	259,9	-4,3	-12,6
2001 II	8,1	2,6	-0,8	4,3	-0,3	2,8	12,0	-9,1	-10,2	17,0	22,2	-26,1	-2,7	4,7
2001 III	-71,6	-24,0	1,0	-0,9	0,3	0,0	-61,5	-29,2	-6,6	11,3	-54,9	-40,5	-11,4	6,2
2001 IV	-51,8	16,7	-0,4	3,7	1,9	4,0	-46,3	11,0	-18,7	-9,4	-27,6	20,4	-7,0	-2,0
2001 tammi	-45,2	102,4	0,5	1,3	3,6	-6,4	-51,4	108,2	-3,9	-1,9	-47,5	110,1	2,1	-0,7
2001 helmi	-6,6	10,4	0,3	-2,1	0,1	-3,8	-4,8	16,8	-2,8	4,7	-2,0	12,1	-2,2	-0,5
2001 maalisk	-84,3	125,5	0,0	-1,8	-1,3	2,0	-78,7	136,7	-0,7	-1,0	-78,0	137,7	-4,3	-11,3
2001 huhti	7,1	14,3	-0,3	-1,6	-0,2	-0,8	14,4	16,2	-0,4	5,4	14,8	10,8	-6,9	0,5
2001 touko	2,3	14,5	-0,3	1,6	1,2	2,4	4,7	4,9	-7,3	4,2	12,0	0,7	-3,4	5,6
2001 kesä	-1,2	-26,2	-0,3	4,2	-1,3	1,2	-7,2	-30,2	-2,6	7,4	-4,6	-37,6	7,5	-1,4
2001 heinä	43,1	-61,0	0,7	-0,4	-1,7	0,8	46,3	-67,2	-2,1	1,9	48,4	-69,1	-2,2	5,8
2001 elo	-35,1	16,6	0,1	-2,4	1,7	-2,7	-31,5	25,0	-4,6	3,7	-26,9	21,3	-5,4	-3,4
2001 syys	-79,6	20,4	0,1	1,9	0,3	1,8	-76,2	13,0	0,1	5,6	-76,3	7,4	-3,8	3,8
2001 loka	-26,5	12,7	-0,5	4,5	-0,2	2,1	-22,4	7,1	-4,4	2,9	-18,0	4,2	-3,3	-1,1
2001 marras	-58,8	28,2	0,0	2,0	2,5	2,3	-54,0	25,1	-10,0	-14,6	-44,0	39,7	-7,3	-1,2
2001 joulou	33,5	-24,1	0,1	-2,8	-0,4	-0,5	30,2	-21,2	-4,3	2,3	34,5	-23,5	3,7	0,4
2002 tammi	9,6	-5,5	-0,7	2,6	-1,2	-8,4	15,9	0,4	-0,5	5,7	16,4	-5,3	-4,4	-0,1

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-1,2	6,7	5,5	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
2000 III	0,2	-2,0	-1,8	0,0	0,0	0,0
2000 IV	-0,9	2,9	2,0	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	0,8	-2,7	-1,9	0,0	0,0	0,0
2001 II	-0,8	4,3	3,5	0,0	0,0	0,0
2001 III	1,0	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
2000	0,1	0,0	0,1	-1,8	1,0	-0,8	-0,8	0,0	-0,8
2000 III	0,0	0,0	0,0	-5,1	2,6	-2,5	-0,3	0,1	-0,2
2000 IV	0,1	0,0	0,1	5,3	3,2	8,6	0,3	0,2	0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	0,0	0,0	0,0	2,9	-8,0	-5,1	-0,5	-0,2	-0,7
2001 II	0,0	0,0	0,0	0,1	2,7	2,8	-0,4	0,1	-0,3
2001 III	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,6	-0,3	0,0	-0,3

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,3	160,4	177,7	0,8	0,7	1,5
2000	-127,3	284,3	157,0	-4,1	5,3	1,3
2000 III	-15,8	74,9	59,1	-1,4	0,0	-1,4
2000 IV	-62,4	55,1	-7,4	-1,4	4,4	2,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-130,5	257,8	127,3	-4,5	3,9	-0,6
2001 II	15,4	-11,9	3,5	-3,4	2,8	-0,6
2001 III	-60,6	-31,0	-91,6	-0,8	1,8	1,0

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999	-7,5	4,8	-2,7	-21,3	20,4	-1,0	-23,0	12,7	-10,3
2000	-14,9	10,4	-4,5	-23,8	53,6	29,8	-5,4	-5,0	-10,4
2000 III	-4,3	3,0	-1,3	-4,0	30,3	26,3	-1,0	0,0	-1,0
2000 IV	-4,3	1,3	-2,9	17,7	4,5	22,3	-3,9	2,4	-1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	-4,8	4,2	-0,6	3,0	-16,3	-13,3	-2,5	-0,4	-3,0
2001 II	-3,7	1,8	-1,9	2,1	3,9	6,0	-1,2	-1,0	-2,1
2001 III	-1,3	-2,2	-3,6	-8,4	7,3	-1,1	-1,7	1,1	-0,6

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,7	12,5	-11,4	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,2
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	11,6	4,3	2,9	0,0	-5,6	10,1	-0,1	1,7
2000 III	4,7	0,3	-0,1	0,0	3,6	2,4	3,2	0,0	-5,5	3,5	-0,1	0,8
2000 IV	10,7	0,0	0,3	-0,6	10,5	1,1	3,8	0,0	0,8	4,7	0,0	0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	9,5	0,3	-0,4	0,2	10,8	7,8	-6,9	-1,1	5,2	5,7	0,0	-1,3
2001 II	2,5	-0,1	-0,6	-0,7	5,0	0,2	-0,8	0,0	5,5	0,0	0,0	-1,1
2001 III	2,5	0,2	0,0	-4,5	5,0	-0,9	1,4	0,0	4,9	-0,4	0,0	1,7

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3
1998	-147,9	152,2	124,2	28,0	-713,5	-462,0	-251,5	-229,0	-22,5	2,3	81,7	100,0	-107,1	88,8	329,4
1999	-75,0	402,4	318,9	83,5	-752,8	-591,3	-161,4	-108,4	-53,0	10,1	-107,3	111,9	-338,2	119,0	372,6
2000	-101,4	466,6	395,0	71,6	-666,8	-366,9	-299,9	-263,1	-36,7	7,0	-286,2	115,7	-530,4	128,5	378,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	-152,1	459,3	388,5	70,8	-721,5	-375,8	-345,7	-308,6	-37,1	7,0	-288,2	114,9	-531,6	128,5	391,2

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin¹⁾ valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto														Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset								Muut saami- set	
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Eurojärjestelmä²⁾															
1998 joul ³⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	199,9	12,6	18,3	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	1,3	7,6
1999 joul ³⁾	372,6	116,4	402,762	4,5	24,3	225,1	12,8	21,4	191,1	0,0	134,3	56,7	-0,2	2,4	14,6
2000 joul ³⁾	378,0	117,8	399,537	4,3	20,8	234,2	9,2	20,2	204,2	0,0	153,9	50,3	0,7	0,7	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi ⁴⁾	391,2	119,2	404,119	4,3	21,2	245,7	9,2	27,6	208,2	0,0	157,9	50,3	0,7	0,7	16,3
2001 tammi	385,8	115,0	404,119	4,5	22,3	243,2	11,8	19,9	210,7	-	-	-	0,8	0,8	20,9
2001 helmi	383,8	116,5	404,119	4,8	21,3	240,5	10,4	21,7	207,8	-	-	-	0,6	0,6	21,2
2001 maalis ⁴⁾	393,0	117,6	403,153	4,9	21,4	246,9	9,7	27,3	209,5	-	-	-	0,5	2,1	20,2
2001 huhti	386,3	119,5	403,153	4,9	21,1	240,2	11,5	23,7	204,6	-	-	-	0,4	0,6	23,4
2001 touko	408,4	127,2	403,153	5,6	22,3	251,5	10,6	25,7	215,0	-	-	-	0,2	1,8	22,9
2001 kesä ⁴⁾	410,0	128,6	403,089	5,7	22,9	249,6	9,8	28,4	211,2	-	-	-	0,2	3,2	22,7
2001 heinä ⁴⁾	397,1	122,3	402,639	5,5	22,7	242,7	8,5	32,7	201,2	-	-	-	0,4	3,9	23,8
2001 elo ⁴⁾	381,8	120,0	402,430	5,5	21,9	232,4	8,3	26,3	197,3	-	-	-	0,5	2,0	23,7
2001 syys ⁴⁾	393,4	129,0	401,904	5,4	25,8	232,0	10,2	24,7	196,7	-	-	-	0,4	1,2	21,9
2001 loka ⁴⁾	393,6	123,9	401,902	5,4	24,9	237,4	8,6	31,2	197,1	-	-	-	0,5	2,1	22,0
2001 marras ⁴⁾	396,5	124,4	401,903	5,4	24,7	240,1	7,9	31,8	199,9	-	-	-	0,4	1,9	22,2
2001 joul ⁴⁾	392,4	126,1	401,874	5,5	25,3	233,0	7,9	23,4	201,2	-	-	-	0,4	2,6	24,9
2002 tammi ⁴⁾	407,8	131,4	401,877	5,5	25,7	243,1	8,3	36,1	198,4	-	-	-	0,3	2,1	22,3
2002 helmi ⁴⁾	411,4	137,9	401,798	5,6	26,0	238,8	9,0	32,4	197,2	-	-	-	0,2	3,2	22,6
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ³⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	40,6	0,3	6,0	34,3	0,0	27,7	6,5	0,0	1,7	2,6
2000 joul ³⁾	44,7	7,0	24,030	0,0	0,0	36,9	0,6	6,1	30,0	0,0	19,8	10,2	0,3	0,7	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	45,7	7,0	24,656	0,0	0,0	37,9	0,7	2,6	34,3	-	-	-	0,3	0,7	3,5
2001 helmi	46,2	7,1	24,656	0,0	0,0	38,4	0,6	3,9	33,9	-	-	-	0,1	0,6	3,0
2001 maalis	46,3	7,2	24,656	0,0	0,0	37,0	0,6	5,2	31,1	-	-	-	0,0	2,1	3,9
2001 huhti	44,8	7,3	24,656	0,0	0,0	37,0	0,8	5,2	31,0	-	-	-	0,0	0,5	3,6
2001 touko	49,6	7,8	24,656	0,0	0,0	40,0	0,8	5,2	34,0	-	-	-	0,0	1,8	2,7
2001 kesä	50,7	7,9	24,656	0,1	0,0	40,0	0,9	6,8	32,3	-	-	-	0,0	2,8	3,1
2001 heinä	49,8	7,5	24,656	0,1	0,0	38,4	1,0	7,8	29,6	-	-	-	0,0	3,9	2,9
2001 elo	45,5	7,3	24,656	0,1	0,0	36,1	1,1	4,2	30,8	-	-	-	0,0	2,0	3,5
2001 syys	44,5	7,9	24,656	0,1	0,0	35,4	1,4	3,4	30,6	-	-	-	0,0	1,1	3,9
2001 loka	47,9	7,6	24,656	0,1	0,0	38,5	0,9	5,5	32,1	-	-	-	0,0	1,8	2,8
2001 marras	48,3	7,6	24,656	0,1	0,0	38,7	0,9	4,2	33,6	-	-	-	0,0	1,9	3,2
2001 joul ³⁾	49,0	7,7	24,656	0,1	0,0	38,6	0,8	4,5	33,3	-	-	-	0,0	2,6	3,6
2002 tammi	51,8	8,1	24,656	0,1	0,0	41,6	1,1	6,9	33,5	-	-	-	0,0	2,1	3,5
2002 helmi	51,1	8,5	24,656	0,1	0,0	39,5	1,1	6,4	32,0	-	-	-	0,0	3,1	3,7

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1,2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (1995 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1998	797,1	369,9	179,9	214,0	697,8	711,4	393,5	123,0	175,9	540,3	41,6	128,1	126,4
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	133,8	138,8
2000	1 013,7	482,6	221,7	265,4	883,2	1 008,4	579,8	179,4	218,1	730,2	118,9	162,9	179,2
2000 IV	281,6	132,0	64,0	73,6	245,3	280,9	160,9	52,4	58,4	201,0	34,6	173,8	195,5
2001	1 045,8	Euroalueen laajeneminen					996,2	170,1	175,9
2001 I	259,0	121,7	56,2	68,0	226,1	260,6	148,5	47,4	54,4	190,1	27,0	173,3	182,3
2001 II	265,9	121,8	58,6	68,5	231,9	258,1	145,4	44,2	54,1	186,3	28,0	172,9	182,9
2001 III	254,8	116,7	55,0	70,3	221,7	237,2	133,2	38,4	55,6	169,8	27,8	171,4	176,9
2001 IV	266,0	240,2	168,9	168,7
2001 elo	81,3	37,1	18,3	21,7	70,4	76,0	42,0	11,9	18,4	54,3	9,3	175,4	178,5
2001 syys	82,0	37,3	16,9	23,4	70,9	77,8	43,9	13,0	17,9	56,0	8,9	169,1	172,4
2001 loka	95,9	42,6	21,2	26,4	83,6	86,0	47,1	14,5	19,5	62,7	8,1	171,8	171,2
2001 marras	88,8	39,4	19,5	24,2	77,0	81,2	43,9	14,8	18,3	59,5	6,9	167,4	168,0
2001 joul	81,4	73,0	167,6	166,9
2002 tammi	77,2	77,9
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	3,6	4,2	6,0	3,8	4,0	11,4	8,2	21,8	7,7	13,4	-4,5	120,1	123,1
1999	2,2	2,8	-0,8	3,3	1,4	6,1	3,5	12,9	7,7	7,1	6,0	122,7	130,6
2000	12,4	12,5	12,7	12,7	13,6	5,9	6,8	11,7	4,5	8,9	4,7	138,1	138,3
2000 IV	10,4	12,0	14,1	8,5	11,9	3,9	4,6	11,2	1,8	5,2	7,0	142,3	139,7
2001	0,6	Euroalueen laajeneminen					-2,8	139,0	135,1
2001 I	6,1	4,0	11,3	5,6	6,6	1,1	0,2	4,8	-4,7	0,2	-3,1	142,9	138,3
2001 II	2,5	-1,7	3,9	2,1	2,8	-2,0	-4,4	-6,1	-5,5	-3,2	-3,2	140,6	136,9
2001 III	-0,7	-3,9	1,4	1,8	-0,7	-5,1	-6,4	-12,5	-4,1	-7,6	-3,2	139,5	135,8
2001 IV	-4,8	-5,2	138,0	134,8
2001 elo	1,8	-4,2	12,0	3,3	2,1	-5,3	-6,9	-15,6	-2,6	-8,0	-4,0	143,2	136,8
2001 syys	-7,8	-10,8	-8,8	-2,2	-8,6	-8,0	-9,9	-14,8	-9,2	-11,2	-4,3	137,3	137,4
2001 loka	-0,9	-6,2	0,1	0,5	-1,4	-0,4	-3,5	-13,3	-4,4	-4,6	-0,6	141,1	137,8
2001 marras	-7,8	-13,5	-8,9	-6,8	-9,1	-6,7	-10,4	-16,4	-7,8	-9,9	-11,3	136,1	133,8
2001 joul	-6,0	-8,7	136,7	132,7
2002 tammi
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	106,6	102,8
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	108,9	106,2
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	117,8	129,4
2000 IV	10,0	11,4	7,7	7,4	8,8	23,9	28,3	15,1	12,6	18,1	53,1	122,1	140,0
2001	3,7	Euroalueen laajeneminen					0,5	122,4	130,2
2001 I	6,6	6,4	5,6	5,5	6,5	8,8	9,2	8,6	8,0	9,3	3,2	121,3	131,8
2001 II	5,8	5,1	4,2	7,0	5,7	6,0	6,3	5,3	7,5	6,1	4,3	123,0	133,6
2001 III	3,1	0,8	2,3	6,6	3,0	-0,4	-2,3	2,4	5,3	2,2	-12,7	122,9	130,3
2001 IV	0,2	-10,5	122,4	125,2
2001 elo	3,0	1,2	1,3	7,3	3,1	0,0	-2,5	1,4	6,4	2,7	-11,1	122,5	130,5
2001 syys	2,2	0,5	-1,1	4,5	2,5	-5,8	-7,4	-1,5	2,0	-2,5	-21,5	123,2	125,5
2001 loka	0,2	-0,8	0,1	2,9	1,0	-10,5	-12,7	-3,3	0,5	-5,6	-33,0	121,8	124,2
2001 marras	0,5	0,8	1,8	1,3	1,5	-11,2	-13,2	-2,4	-1,2	-5,6	-36,8	123,0	125,5
2001 joul	0,2	-9,9	122,5	125,7
2002 tammi

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

- 1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- 2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).
- 3) Yksikköarvoindeksi, joiden perusteella arvioidaan myös viennin määrä, sisältävät Kreikkaa lukuun ottamatta euroalueen tiedot vuodelta 2001.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vienti (fob)													
1998	797,1	-	150,5	31,6	20,6	101,5	51,1	120,3	23,9	114,9	49,7	42,4	90,5
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6
2000	1 013,7	-	189,7	38,8	23,2	131,0	63,4	171,4	34,2	151,6	56,1	46,7	107,8
2000	IV	281,6	269,6	51,0	10,5	6,3	37,1	17,1	48,3	9,4	43,8	15,4	29,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001		1 045,8	-
2001	I	259,0	265,6	49,5	9,7	6,1	33,4	17,1	45,1	9,2	39,8	14,4	22,9
	II	265,9	264,9	50,7	9,0	7,2	34,0	16,6	45,1	8,3	40,4	15,3	26,5
	III	254,8	262,6	48,7	8,0	5,8	32,4	16,1	43,6	8,2	39,9	14,4	25,8
	IV	266,0	258,9
2001	elo	81,3	89,6	15,0	2,7	1,9	10,3	5,1	13,6	2,6	13,2	4,8	8,1
	syys	82,0	86,4	16,5	2,9	2,0	10,6	5,4	13,4	2,8	12,1	4,5	8,5
	loka	95,9	87,8	17,9	3,2	2,1	12,6	5,8	16,7	3,2	14,7	5,7	9,6
	marras	88,8	85,5	16,7	3,2	2,1	12,0	5,6	14,2	2,8	13,8	5,0	.
	joulu	81,4	85,6
2002	tammi	77,2
Muutos edellisestä vuodesta, %													
2002	tammi	-5,1	-
Tuonti (cif)													
1998	711,4	-	122,6	30,9	17,4	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	67,6
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5
2000	1 008,4	-	156,6	38,0	21,8	101,2	49,8	140,7	65,5	211,6	72,2	39,7	111,5
2000	IV	280,9	273,8	44,1	10,3	6,1	27,9	13,2	39,2	17,5	59,6	20,9	31,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001		996,2	-
2001	I	260,6	257,0	38,7	8,9	5,2	29,0	13,5	37,5	16,1	53,8	19,8	28,3
	II	258,1	257,8	39,1	8,6	5,0	29,3	13,1	36,0	15,7	51,9	18,9	29,5
	III	237,2	249,5	35,2	7,6	5,1	28,2	12,0	30,8	12,8	50,7	17,8	26,9
	IV	240,2	237,8
2001	elo	76,0	83,9	11,0	2,4	1,7	8,7	3,4	10,7	4,1	16,8	5,6	8,3
	syys	77,8	81,0	12,4	2,8	1,7	9,4	4,0	9,3	4,1	16,5	5,7	8,7
	loka	86,0	80,5	13,3	3,0	2,0	10,5	5,0	11,5	4,8	17,2	6,0	9,2
	marras	81,2	78,9	12,7	2,9	1,7	10,3	4,9	10,7	4,5	16,2	5,3	.
	joulu	73,0	78,4
2002	tammi	77,9
Muutos edellisestä vuodesta, %													
2002	tammi	-10,7	-
Tase													
1998	85,7	-	28,0	0,7	3,2	29,9	10,2	15,5	-24,6	-17,1	3,9	13,1	22,9
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1
2000	5,3	-	33,1	0,8	1,4	29,8	13,6	30,7	-31,3	-60,0	-16,1	7,0	-3,7
2000	IV	0,7	-4,2	6,9	0,2	0,2	9,1	3,9	9,1	-8,1	-15,8	-5,5	-2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001		49,6	-
2001	I	-1,6	8,6	10,8	0,8	0,9	4,4	3,5	7,6	-7,0	-14,0	-5,5	-5,4
	II	7,8	7,1	11,6	0,5	2,1	4,7	3,5	9,2	-7,3	-11,5	-3,6	-3,0
	III	17,6	13,1	13,5	0,4	0,7	4,2	4,0	12,7	-4,6	-10,8	-3,5	-1,2
	IV	25,9	21,1
2001	elo	5,2	5,7	3,9	0,2	0,3	1,5	1,6	2,9	-1,5	-3,6	-0,8	-0,1
	syys	4,2	5,4	4,1	0,1	0,3	1,2	1,3	4,1	-1,4	-4,4	-1,2	-0,1
	loka	9,9	7,3	4,6	0,2	0,1	2,1	0,8	5,2	-1,7	-2,5	-0,3	0,4
	marras	7,6	6,6	4,1	0,3	0,4	1,7	0,6	3,5	-1,7	-2,4	-0,3	.
	joulu	8,4	7,2
2002	tammi	-0,6

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: teollisuuden tuottaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1997	99,1	99,4	99,3	100,1	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998	101,5	101,3	101,6	99,7	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999	95,7	95,7	95,7	96,2	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000	85,7	86,5	86,9	86,6	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
2000 I	89,0	89,6	89,7	89,7	91,1	89,5	0,986	105,5	1,607	0,614
2000 II	86,0	86,6	87,0	87,2	88,4	86,6	0,933	99,6	1,563	0,610
2000 III	84,7	85,7	86,2	85,9	87,3	85,3	0,905	97,4	1,544	0,612
2000 IV	83,0	84,0	84,8	83,7	85,9	83,6	0,868	95,3	1,516	0,600
2000 tammi	90,2	90,8	90,9	-	92,4	90,7	1,014	106,5	1,610	0,618
2000 helmi	89,2	89,8	89,9	-	91,2	89,6	0,983	107,6	1,607	0,615
2000 maaliskuu	87,7	88,3	88,4	-	89,7	88,1	0,964	102,6	1,604	0,611
2000 huhti	86,1	86,6	87,0	-	88,4	86,7	0,947	99,9	1,574	0,598
2000 touko	84,5	85,0	85,7	-	86,9	85,1	0,906	98,1	1,556	0,602
2000 kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	88,1	0,949	100,7	1,561	0,629
2000 heinä	86,9	87,9	88,1	-	89,4	87,5	0,940	101,4	1,551	0,623
2000 elokuu	84,6	85,5	86,0	-	87,0	85,1	0,904	97,8	1,551	0,607
2000 syys	82,8	83,6	84,5	-	85,3	83,3	0,872	93,1	1,531	0,608
2000 loka	81,6	82,4	83,4	-	84,4	82,2	0,855	92,7	1,513	0,589
2000 marras	82,3	83,3	84,0	-	85,1	82,9	0,856	93,3	1,522	0,600
2000 joulukuu	85,4	86,4	87,0	-	88,1	85,8	0,897	100,6	1,514	0,613
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	87,3	88,9	89,2	86,9	91,0	88,1	0,896	108,7	1,511	0,622
2001 I	88,6	89,9	90,4	88,3	91,4	88,8	0,923	109,1	1,533	0,633
2001 II	86,0	87,7	87,8	86,2	89,5	86,8	0,873	106,9	1,528	0,614
2001 III	87,0	88,7	88,9	86,4	91,2	88,0	0,890	108,3	1,507	0,619
2001 IV	87,5	89,5	89,8	86,7	92,0	88,6	0,896	110,5	1,473	0,621
2002 I	87,1	89,6	89,8	-	91,3	87,9	0,877	116,1	1,473	0,615
2002 tammi	89,2	90,3	90,8	-	91,7	89,0	0,938	109,6	1,529	0,635
2002 helmi	88,3	89,5	90,2	-	91,0	88,4	0,922	107,1	1,536	0,634
2002 maaliskuu	88,4	89,8	90,4	-	91,4	88,9	0,910	110,3	1,535	0,629
2002 huhti	87,6	89,1	89,5	-	91,0	88,4	0,892	110,4	1,529	0,622
2002 touko	85,9	87,6	87,6	-	89,3	86,7	0,874	106,5	1,533	0,613
2002 kesä	84,7	86,3	86,4	-	88,1	85,3	0,853	104,3	1,522	0,609
2002 heinä	85,4	87,1	87,2	-	89,1	86,2	0,861	107,2	1,514	0,609
2002 elokuu	87,7	89,4	89,5	-	91,8	88,6	0,900	109,3	1,514	0,627
2002 syys	88,0	89,7	89,9	-	92,6	89,3	0,911	108,2	1,491	0,623
2002 loka	88,0	90,0	90,1	-	92,8	89,4	0,906	109,9	1,479	0,624
2002 marras	86,8	88,8	89,2	-	91,3	87,9	0,888	108,7	1,466	0,618
2002 joulukuu	87,7	89,9	90,2	-	91,9	88,5	0,892	113,4	1,475	0,620
2002 tammi	87,6	90,2	90,3	-	91,6	88,2	0,883	117,1	1,475	0,617
2002 helmi	86,8	89,3	89,5	-	91,1	87,7	0,870	116,2	1,477	0,612
2002 maaliskuu	86,8	89,4	89,6	-	91,2	87,7	0,876	114,7	1,468	0,616
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾										
2002 maaliskuu	0,1	0,1	0,1	-	0,2	0,0	0,7	-1,3	-0,7	0,7
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾										
2002 maaliskuu	-1,8	-0,5	-0,9	-	-0,2	-1,4	-3,7	4,0	-4,4	-2,1

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekurssseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18		
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000	
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000	I
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608		II
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569		III
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516		IV
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000	tammi
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674		helmi
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654		maalis
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620		huhti
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566		touko
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641		kesä
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636		heinä
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556		elo
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517		syys
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498		loka
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497		marras
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
9,26	7,45	8,05	1,386	1,732	6,99	1 154,8	1,604	2001	
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001	I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583		II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582		III
9,48	7,44	7,97	1,416	1,751	6,99	1 155,2	1,634		IV
9,16	7,43	7,81	1,398	1,692	6,84	1 155,3	1,607	2002	I
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001	tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607		helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611		maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617		huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586		touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550		kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569		heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586		elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593		syys
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640		loka
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625		marras
9,44	7,44	7,99	1,408	1,735	6,96	1 147,0	1,639		joulu
9,23	7,43	7,92	1,413	1,709	6,89	1 160,8	1,625	2002	tammi
9,18	7,43	7,79	1,388	1,696	6,79	1 147,2	1,594		helmi
9,06	7,43	7,72	1,390	1,669	6,83	1 157,3	1,602		maalis
-1,3	0,0	-0,9	0,2	-1,6	0,7	0,9	0,5	2002	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾ maalis
-0,7	-0,4	-5,4	-1,9	-7,6	-3,7	-1,4	-0,6	2002	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾ maalis

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto-velka, % BKT:stä	Valtion pitkä-aikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttö-myysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Tanska													
1998	1,3	1,1	56,2	4,94	7,50	-0,9	3,0	2,5	2,2	4,9	5,4	4,27	
1999	2,1	3,1	52,7	4,91	7,44	1,7	2,2	2,3	1,8	4,8	-0,2	3,44	
2000	2,7	2,5	46,8	5,64	7,45	1,6	1,5	3,0	6,3	4,4	1,2	5,00	
2001	2,3	2,5	44,5	5,08	7,45	2,5	3,5	0,9	1,5	4,3	5,9	4,70	
2000	IV	2,6	-	-	5,42	7,45	1,4	1,6	2,7	6,2	4,5	-1,3	5,48
2001	I	2,3	-	-	5,03	7,46	4,5	2,6	1,9	5,0	4,4	2,4	5,26
	II	2,5	-	-	5,27	7,46	1,7	3,5	0,7	0,9	4,4	4,1	5,06
	III	2,3	-	-	5,18	7,44	3,5	3,7	0,9	1,7	4,3	7,9	4,73
	IV	2,0	-	-	4,83	7,44	0,5	4,2	0,4	-1,3	4,2	9,3	3,77
2002	I	.	-	-	5,21	7,43	3,63
2001	loka	2,0	-	-	4,86	7,44	-	-	-	-0,2	4,2	9,1	3,96
	marras	1,7	-	-	4,67	7,45	-	-	-	2,4	4,2	11,4	3,70
	joulu	2,1	-	-	4,97	7,44	-	-	-	-6,5	4,2	7,2	3,63
2002	tammi	2,5	-	-	5,08	7,43	-	-	-	-1,9	4,2	.	3,63
	helmi	2,4	-	-	5,14	7,43	-	-	-	.	.	.	3,60
	maalisk.	.	-	-	5,39	7,43	-	-	-	.	.	.	3,64
Ruotsi													
1998	1,0	1,9	70,5	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36	
1999	0,6	1,5	65,0	4,98	8,81	2,7	-1,0	4,5	1,9	7,2	6,8	3,32	
2000	1,3	3,7	55,3	5,37	8,45	3,5	5,8	3,6	7,9	5,9	6,2	4,07	
2001	2,7	4,7	56,0	5,11	9,26	3,4	4,4	1,2	-0,8	5,1	.	4,11	
2000	IV	1,5	-	-	5,09	8,60	4,5	6,8	2,4	8,1	5,3	2,2	4,06
2001	I	1,6	-	-	4,83	9,00	3,4	2,9	2,7	5,6	5,3	0,2	4,10
	II	3,0	-	-	5,20	9,13	2,2	5,5	1,0	-2,5	5,0	1,1	4,15
	III	3,1	-	-	5,28	9,41	4,4	4,9	0,4	-2,5	4,9	2,6	4,34
	IV	3,0	-	-	5,12	9,48	3,8	4,5	0,7	-3,2	5,1	.	3,85
2002	I	.	-	-	5,42	9,16	4,00
2001	loka	2,9	-	-	5,17	9,58	-	-	-	-5,5	5,2	4,9	3,86
	marras	2,9	-	-	4,96	9,42	-	-	-	-5,4	5,0	6,2	3,81
	joulu	3,2	-	-	5,24	9,44	-	-	-	1,0	5,1	.	3,88
2002	tammi	2,9	-	-	5,27	9,23	-	-	-	-4,2	5,2	.	3,87
	helmi	2,7	-	-	5,37	9,18	-	-	-	.	5,1	.	3,94
	maalisk.	.	-	-	5,63	9,06	-	-	-	.	.	.	4,20
Iso-Britannia													
1998	1,6	0,4	47,6	5,60	0,676	-0,5	2,8	3,0	0,9	6,2	9,7	7,42	
1999	1,3	1,1	45,2	5,01	0,659	-2,0	3,8	2,1	0,8	5,9	5,4	5,54	
2000	0,8	4,1	42,4	5,33	0,609	-1,6	2,0	3,0	1,6	5,4	6,6	6,19	
2001	1,2	0,9	39,0	5,01	0,622	-1,6	.	2,4	-2,1	5,0	7,9	5,04	
2000	IV	0,9	0,2	42,1	5,09	0,600	-2,1	2,2	2,7	1,1	5,2	8,4	6,07
2001	I	0,9	6,5	39,8	4,90	0,633	-1,3	3,1	3,0	1,3	5,0	8,9	5,72
	II	1,5	-1,8	39,7	5,18	0,614	-1,3	3,8	2,7	-1,5	4,9	7,4	5,30
	III	1,5	2,1	38,7	5,13	0,619	-1,1	3,2	2,2	-2,7	5,0	7,6	5,00
	IV	1,0	-2,1	38,7	4,82	0,621	-2,7	.	1,7	-5,6	5,1	7,6	4,16
2002	I	.	.	.	5,13	0,615	4,08
2001	loka	1,2	5,0	38,5	4,86	0,624	-	-	-	-5,3	5,0	8,2	4,43
	marras	0,8	-6,1	38,2	4,67	0,618	-	-	-	-4,4	5,1	8,1	4,00
	joulu	1,0	-5,3	38,7	4,94	0,620	-	-	-	-7,1	5,1	6,5	4,05
2002	tammi	1,6	9,8	38,3	5,02	0,617	-	-	-	-5,9	.	6,0	4,05
	helmi	1,5	-1,6	37,8	5,04	0,612	-	-	-	.	.	.	4,05
	maalisk.	.	.	.	5,33	0,616	-	-	-	.	.	.	4,13

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

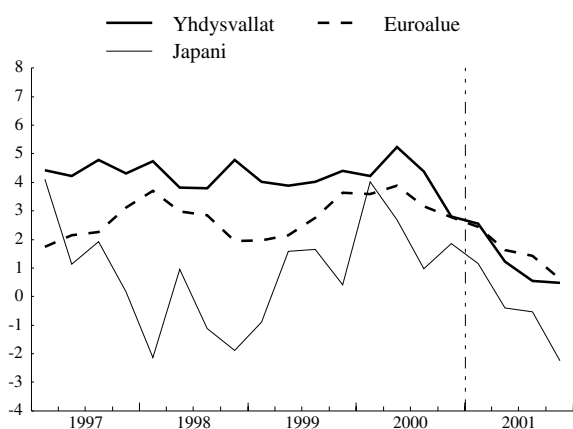
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ¹⁾	Työttö-mysaste, % työ-voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien-välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta-kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus-asema alijäämä (-) ⁵⁾ / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1998	1,6	0,1	4,3	5,9	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4
1999	2,2	-0,5	4,1	4,2	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,8	50,5
2000	3,4	0,8	4,1	4,7	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,7	45,0
2001	2,8	6,2	1,2	-4,3	4,8	8,7	3,78	5,01	0,896	0,5	44,8
2000	3,4	4,1	2,8	2,3	4,0	6,1	6,69	5,56	0,868	1,7	45,0
2001	I	3,4	6,7	2,5	-1,0	4,2	7,1	5,35	0,923	1,5	45,0
	II	3,4	8,0	1,2	-4,2	4,5	8,1	4,19	0,873	1,1	43,4
	III	2,7	6,4	0,5	-5,6	4,8	9,4	3,46	0,890	-0,9	44,0
	IV	1,9	3,7	0,5	-6,1	5,6	10,3	2,15	0,896	0,1	44,8
2002	I	1,90	5,06	0,877	.	.
2001	loka	2,1	.	.	-6,5	5,4	9,9	2,40	4,55	0,906	.
	marras	1,9	.	.	-6,1	5,6	10,5	2,10	4,61	0,888	.
	joulu	1,6	.	.	-5,7	5,8	10,4	1,92	5,07	0,892	.
2002	tammi	1,1	.	.	-4,7	5,6	9,6	1,82	5,00	0,883	.
	helmi	1,1	.	.	-4,1	5,5	9,3	1,90	4,90	0,870	.
	maalis	1,99	5,28	0,876	.	.
Japani											
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	.
1999	-0,3	-2,5	0,7	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	.
2000	-0,7	-6,5	2,4	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	.	.
2001	-0,7	.	-0,5	-7,9	5,0	2,8	0,15	1,34	108,7	.	.
2000	IV	-0,8	-5,3	1,9	4,9	4,8	2,0	0,56	1,73	95,3	.
2001	I	-0,4	-0,2	1,2	-1,1	4,7	2,4	0,37	1,38	109,1	.
	II	-0,7	3,7	-0,4	-5,7	4,9	2,7	0,08	1,28	106,9	.
	III	-0,8	9,4	-0,5	-11,1	5,1	3,1	0,07	1,36	108,3	.
	IV	-1,0	.	-2,2	-13,4	5,4	3,2	0,08	1,35	110,5	.
2002	I	0,10	1,46	116,1	.	.
2001	loka	-0,8	9,4	.	-11,8	5,4	3,0	0,08	1,36	109,9	.
	marras	-1,0	11,0	.	-13,1	5,4	3,2	0,08	1,33	108,7	.
	joulu	-1,2	.	.	-15,3	5,5	3,4	0,08	1,35	113,4	.
2002	tammi	-1,4	.	.	-11,5	5,3	3,5	0,09	1,42	117,1	.
	helmi	-1,6	.	.	-11,4	.	3,7	0,10	1,52	116,2	.
	maalis	0,10	1,45	114,7	.	.

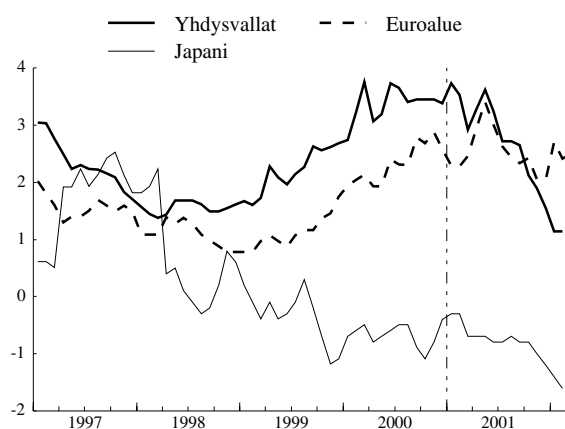
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitoilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

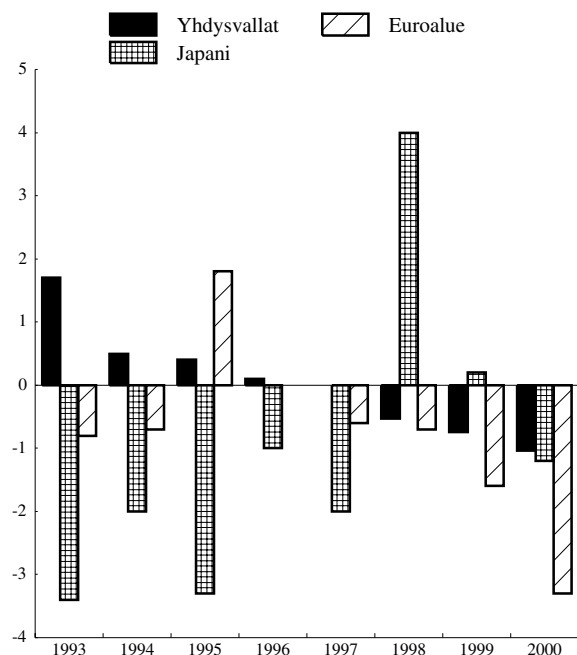
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1998	18,8	20,7	-2,3	9,4	8,6	6,5	8,2	7,0	1,6	12,3	6,2	12,8	5,6
1999	18,4	20,9	-3,3	9,6	9,0	7,2	8,1	7,9	3,2	12,5	5,2	11,1	6,5
2000	18,1	21,1	-4,4	9,7	9,2	6,1	8,1	7,2	2,7	12,6	3,2	10,3	5,8
2001	16,9	19,4	-3,8	8,2	8,7	2,6	7,5	2,8	2,1	12,7	4,7	11,0	5,6
2000 I	17,8	21,0	-4,1	9,6	9,2	7,7	7,9	8,8	5,6	12,9	5,0	10,3	7,7
2000 II	18,3	21,4	-4,2	9,8	9,1	6,6	8,2	7,6	3,1	12,6	4,2	10,4	5,8
2000 III	18,2	21,2	-4,5	9,9	9,4	6,8	8,2	8,0	2,2	12,5	2,4	10,1	6,0
2000 IV	18,0	21,0	-4,5	9,6	9,2	3,3	8,0	4,3	0,2	12,4	1,2	10,2	3,6
2001 I	17,3	20,2	-4,1	8,9	9,1	1,9	7,5	3,0	2,0	12,6	4,1	10,3	3,7
2001 II	17,2	19,7	-4,0	8,4	8,8	1,8	7,5	2,0	2,5	12,6	4,5	10,5	6,6
2001 III	17,1	19,1	-3,5	8,1	8,6	4,1	7,7	3,9	1,3	12,6	9,0	12,5	8,7
2001 IV	15,9	18,3	-3,7	7,3	8,3	2,6	7,2	2,3	2,5	13,2	1,2	10,5	3,5
Japani													
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-6,0	13,3	-8,3	-0,3	5,3	6,1	11,7	-1,0
1999	27,6	25,8	2,2	14,4	14,8	3,3	13,5	-2,0	1,8	5,2	5,9	11,1	-0,3
2000	27,7	25,9	2,3	15,2	15,5	2,6	13,8	1,0	1,0	5,2	4,3	10,9	-0,4
2001	.	25,5	.	.	.	-3,7	.	1,0	1,5	.	3,9	.	0,2
2000 I	.	26,3	.	.	.	15,5	.	4,4	-1,2	.	-0,7	.	5,3
2000 II	.	24,8	.	.	.	-25,0	.	-17,2	2,5	.	8,8	.	-7,5
2000 III	.	27,1	.	.	.	12,7	.	1,8	-0,2	.	0,6	.	1,4
2000 IV	.	27,1	.	.	.	6,8	.	13,7	2,7	.	7,9	.	-0,5
2001 I	.	27,5	.	.	.	8,9	.	-3,3	0,2	.	-4,8	.	2,7
2001 II	.	23,5	.	.	.	-30,8	.	-18,5	4,4	.	14,0	.	-5,3
2001 III	.	26,1	.	.	.	5,1	.	-8,6	-1,1	.	-3,2	.	3,5
2001 IV	.	25,1	.	.	.	1,0	.	-1,2	2,6	.	9,7	.	-0,2

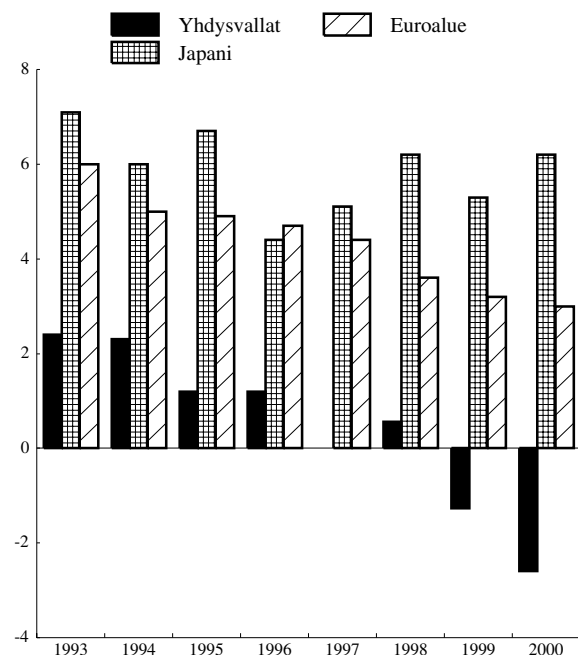
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Taulukko 2.4¹

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^M kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t^M suhteellista muutosta kuukaudessa t (lisättyinä yhdellä), eli

$$(a) X_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} + 1 \right)$$

ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, eli

$$I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t}{L_{t-1}} \right)$$

jossa perusjako $I_{\text{Joulu 1998}} = 100$, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona laskea seuraavasti:

$$(b) a_t = \left(\prod_{i=0}^{11} X_{t-i}^M - 1 \right) \times 100$$

$$(c) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukossa 2.4.4 esitetty kuukausimuutos voidaan vastaavasti laskea kaavalla $(I_t/I_{t-1} - 1) \times 100$. M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Niitä voidaan kuitenkin käyttää rakenneanalyysiin. Kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi on mahdollista taulukoiden 2.5–2.7 neljännesvuositusten virtatietojen osalta.

Koska taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain, niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^Q kuvaa muutosta kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, X_t^Q suhteellista muutosta (lisättyinä yhdellä) kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, eli

$$(d) X_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} + 1 \right)$$

ja jos I_t ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena laskea seuraavasti:

$$(e) a_t = \left(\prod_{i=0}^3 X_{t-3i}^Q - 1 \right) \times 100$$

$$(f) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti neljännesvuosimuutos voidaan laskea kaavalla $(I_t/I_{t-3} - 1) \times 100$.

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset voidaan laskea.

Taulukko 4.1

YKHIn puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja elintarvikkeita, jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa ja palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintatietoja ei ole puhdistettu, koska sen hinnan kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Tavara-kaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää pääsiäispyhä- ja työpäiväkorjaukset, palvelutaseessa pelkästään työpäiväkorjauksen. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

¹ Ks. alaviite 1 edellisellä sivulla.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n

neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 3.4.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joidakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksuasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2002 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisien arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitteluun käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIn sisältyvät kotitalouksien todelliset rahamääräiset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokituk-

set C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimia koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, julkisyhteisöjen rahoitusta koskeviin tietoihin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euromaiden tilastot perustuvatkin kaikkien euromaiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastot ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.2 esitetään euroalueen säästämistä, investointeja (rahoitus- ja muut investoinnit) ja rahoituksen hankintaa koskevat tilastot. Nämä tilastot eivät vielä täsmää taulukon 6.1 neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecui-na. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.2., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvoja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä

ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaalinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne

maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitseeva keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahanliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön ottaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %. EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaa-

tioiden jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Vuosikertomus 2001. Huhtikuu 2002.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentymisen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaationsiältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Osakemarkkinat ja rahapolitiikka. Helmikuu 2002.

Kansainvälisen yhteistyön kehitys viime aikoina. Helmikuu 2002.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella. Huhtikuu 2002.

Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät. Huhtikuu 2002.

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset. Huhtikuu 2002.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
- 2 Buldorini L., Makrydakís S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.

- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.

- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.

- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodriguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.

- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.
- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S. G. ja Henry S. B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M. P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro-area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villetelle J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour: Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilmunen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.

- I01 Loupias C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- I02 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- I03 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- I04 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- I05 Ehrmann M., Gambacorta L., Martinez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- I06 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.
- I07 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- I08 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro-econometric approach. Joulukuu 2001.
- I09 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- I10 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- I11 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- I12 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- I13 Bean C., Larsen J. ja Nikolov K., Financial frictions and the monetary transmission mechanism: theory, evidence and policy implications. Tammikuu 2002.
- I14 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- I15 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.
- I16 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- I17 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.
- I18 Tomat G. M., Durable goods, price indexes and quality change: an application to automobile prices in Italy, 1988–1998. Tammikuu 2002.
- I19 Cassola N. ja Morana C., Monetary policy and the stock market in the euro area. Tammikuu 2002.
- I20 Honkapohja S. ja Mitra K., Learning stability in economics with heterogenous agents. Tammikuu 2002.
- I21 Beyer A. ja Farmer R. E. A., Natural rate doubts. Helmikuu 2002.

- 122 Vijselaar F. ja Albers R., New technologies and productivity growth in the euro area. Helmikuu 2002.
- 123 Tabakis E. ja Vinci A., Analysing and combining multiple credit assessments of financial institutions. Helmikuu 2002.
- 124 Evans G. W. ja Honkapohja S., Monetary policy, expectations and commitment. Helmikuu 2002.
- 125 Manganelli S., Duration, volume and volatility impact of trades. Helmikuu 2002.
- 126 Monnet C. ja Quintin E., Optimal contracts in a dynamic costly state verification model. Helmikuu 2002.
- 127 Honkapohja S. ja Mitra K., Performance of monetary policy with internal central bank forecasting. Helmikuu 2002.
- 128 Smets F. ja Wouters R., Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy. Maaliskuu 2002.
- 129 Al-Nowaihi A. ja Stracca L., Non-standard central bank loss functions, skewed risks and certainty equivalence. Maaliskuu 2002.
- 130 Diewert E., Harmonized indexes of consumer prices: their conceptual foundations. Maaliskuu 2002.
- 131 Wynne M.A. ja Rodríguez-Palenzuela D., Measurement bias in the HICP: what do we know, and what do we need to know? Maaliskuu 2002.
- 132 Arratibel O., Rodríguez-Palenzuela D. ja Thimann C., Inflation dynamics and dual inflation in accession countries: a "new Keynesian" perspective. Maaliskuu 2002.
- 133 Mourougane A. ja Roma M., Can confidence indicators be useful to predict short term real GDP growth? Maaliskuu 2002.
- 134 Bode B. ja Van Dalen J., The cost of private transportation in the Netherlands, 1992–1999. Maaliskuu 2002.
- 135 De Fiore F. ja Teles P., The optimal mix of taxes on money, consumption and income. Huhtikuu 2002.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999.

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKP]:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

EKP:n rahapolitiikka. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Accession countries: balance of payments / international investment position statistical methods. Helmikuu 2002.

List of Monetary Financial Institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2002.

Labour market mismatches in euro area countries. Maaliskuu 2002.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – joulukuu 2001. Maaliskuu 2002.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

